

PROF. DR. L. GONZAGA DA FONSECA

MARIJA KALBA PASAULIUI

FATIMOS PASLAPTIS IR JOS
REIKŠMĖ PASAULIUI

Išvertė KUN. M. VEMBRĖ

NIHIL OBSTAT

Casimirus Jenkus
Censor Deputatus

IMPRIMATUR

Richard J. Cushing, D. D.
Archiepiscopus Bostoniensis

Maii 4, 1951.

Išleido kun. Mykolas J. Vembrė, Stoughton, Mass.
Spausdino Tėvų Pranciškonų spaustuvė, Brooklyn 21.

VERTĒJO ŽODIS

Dvidešimtas amžius teisingai gali didžiuotis savo nepaprastais išradimais ir įvykiais. Šiame amžiuje išrastas radijas, televizija, radaras, suskaldytas atomas, paskelbta reliatyvizmo teorija; du pasauliniai karai sužlugdė daug Europos valstybių ir pakeitė jų santvarkas. Tačiau nuostabiausias šio amžiaus įvykis — Dievo Motinos pasirodymai Fatimoj 1917 metais gegužės-spalio mėn. Tie pasirodymai įvyko nuošalioj Portugalijos vietoj, akmenuotoj ganykloj, trims paprastiesiems piemenėliams — Liucijai, Pranukui ir Jacintai. Jie įvyko 6 kartus, kiekvieno mėnesio 13 dieną, išskiriant rugpiūčio mėn., kai vaikai buvo areštuoti. Pasirodymų tikrumą patvirtino iš anksto pažadėtas nepaprastas įvykis, — saulės stebuklas, — kurį ten matė paskutinę pasirodymų dieną 70.000 žmonių minia. Pasirodymams pradžioj niekas netikėjo: nei tėvai, nei artimieji, nei dvasiškija, o apskrities viršininkas buvo vaikus net areštavęs ir grasinimais vertė atšaukti savo pasakojimus, kaip melagingus.

Stebuklingi ligonių pagijimai ir nuostabūs atsivertimai, kurių vis daugiau ir daugiau įvyksta pasirodymų vietoj, milžiniški antplūdžiai maldininkų Fatimoj vis labiau įtikina žmones, kad Šv. Mergelė tikrai ten pasirodė. Kiekvieną stebina didvyriškas vaikų regėtojų pasiaukojimas, jiems pasakytos paslapties išlaikymas ir laikysena tardymo metu. Neįmanoma išaiškinti, kad jie būtų dirbtinai paruošti tokiam vaidinimui. Jie turėjo būti paveikti nežemiško reginio. Už apsireiškimų tikrumą kalba ir jų parodymai taip įkyriuose ir gana klastinguose apklausinėjimuose. Jų atsakymai naturalūs, be jokio susipainiojimo ir suktumo. Klausinėjami, atskirti vie-

ni nuo kitų, tuos pačius klausimus atsakė vienodai; paklausti apie sąmoningai pramanytus dalykus, juos paneigė.

Jeigu kas nepatikėtų čia suminėtiems reiškiniams ir abejotų pasirodymų tikrumu, tepaskaito tą daugybę apie Fatimą knygų, kurios šiandien taip labai paplitusios visame pasaulyje. Dar geriau, tenuvažiuoja asmeniškai įsitikinti į pasirodymų vietą, tepasikalba ten su žmonėmis, kurie 1917 m. savo akimis matė tuos nuostabius įvykius, tesusipažįsta su ligonių apžiūrėjimo ir pagijimo protokoliais ir tepaskaito 1917 metų ir vėlesnę spaudą apie pasirodymus. Dabar esant greitam ir patogiam susisiekimui, tai nesudaro didelio sunkumo. Iš Bostono į Portugaliją lėktuvu kelionė trunka tik apie 13 valandų, ir tai palyginti nelabai brangiai: ten ir atgal kelionė kainuoja tik 413 dolerių.

Tikinčiam žmogui jau užtenka ir to, kad, po ilgų ir nuodugnių tyrinėjimų, Portugalijos vyskupai 1930 m. pripažino Šv. Mergelės pasirodymų tikrumą. Aukščiausias Bažnyčios autoritetas, popiežius Pijus XII, 1942 m. spalio 31 dieną tai patvirtino, pavadindamas Fatimą milionių vieta, kur atgyja ir stiprėja tikėjimas bei pamaldumas.

Visus stebina, kad Fatimos įvykiai labiausiai paveikė pačią Portugaliją. 1910 metais jos valdžios varas buvo patekęs į masonų rankas. Vienas jų vadų, Alfonsas Costa, naujosios respublikos prezidentas, Bažnyčios nuo valstybės atskyrimo įstatymo autorius, 1911 m. gegužės 26 dieną masonų suvažiavime Lisabonoje pasakė, jog šiuo įstatymu dviejų žmonių kartų būvyje Portugalijoje bus visai panaikinta katalikybė. Ir tikrai to meto Portugalijos vyriausybė per mokyklas, valstybines įstaigas ir spaudą siekė įgyvendinti tuos savo užsimojimus. Tačiau šiandien, beveik tos pačios žmonių kartos būvyje, ten matome didelį pasikeitimą visai priešinga linkme: į mokyklas grąžintas kryžius, jose vėl dėstoma tikyba, laikraščiai skleidžia katalikišką mintį; šimtai tūkstančių maldininkų nuolat vyksta į Fatimą, iš kur grįžta sustiprėję tikėjime, gražiai išsiskleidę katalikiška akcija, jau-

nimas susibūrė į Kryžnešių Sąjungą, kurios narių skaičius jau siekia per 500,000. Gražų pavyzdį rodo moksleivija ir studentija, kuri, neatsižvelgdama į didelius atstumus, dažniausiai pėsčia keliauja į Fatimą pareikšti Dangaus Karalienei savo pagarbą, padėką ir meilę. Tikrai Portugalijoje prasidėjo naujas dvasinio gyvenimo pavasaris! Ne tik Portugalijoje, bet visame šiandieniniame laisvame pasauly nėra krašto ar valstybės, kur nebūtų žinomas Fatimos vardas ir nebūtų garbinama Fatimos Marija.

Nepriklausomoj Lietuvoj nedaug buvo žinoma apie Fatimą. Pirmą kartą plačiau apie ją sužinojau 1944 m. perskaitęs vokiečių kalboj knygą "Maria spricht zur Welt". Toji knyga padarė man didelį įspūdį—tiesiog sužavėjo. Nutariau ją išversti lietuvių kalbon. Vertimas atliktas 1945m. vasario-balandžio mėn.

Šią knygą itališkai parašė Popiežiaus Biblinio Instituto profesorius dr. L. Gonzaga da Fonseca. Ji išversta į portugalų (du vertimai), prancūzų, anglų, vokiečių ir lenkų kalbas. Italų kalboj jau išleista jos 10 laidų, vokiečių — 9 laidos, 70,000 egzempliorių.

Autorius kelius sykius lankėsi Fatimoj, tyrinėjo tuos įvykius, klausinėjo tiesioginius liudytojus, kalbėjosi su Liucija, — vienintele iš 3 vaikų regėtojų dar esančia gyva, — skaitė jos parašytus atsiminimus, kurių ištraukas patiekia šioj knygoj.

Knygoj smulkiai aprašyta, kaip įvyko Šv. Mergelės pasirodymai ir ko Jėzui iš žmonių reikalavo; ką matė 70,000 asmenų, susirinkusių tada į pasirodymų vietą; kodėl dabar kasmet gegužės ir spalio 13 dieną suplaukia į Fatimą po 5—700,000 įvairių luomų bei profesijų žmonių; kaip ten įvyksta šimtai ligonių pagijimų ir atsiverimų.

Apsireiškusi Fatimoj vaikams Marija įspėjo, kad jei žmonės nepaklausys Jos reikalavimų, kils naujas karas, daug baisenis už dabartinį (1914—1918); daug gerų žmonių bus nukankinta ir keletas tautų išnaikinta. Tą įspėjimą praeitojo karo įvykiai patvirtino... Tuo pačiu metu

Marija pareiškė, kad pagaliau Jos Nekalčiausioji Širdis triumfuos, ir pasaulis turės taikos laikotarpį.

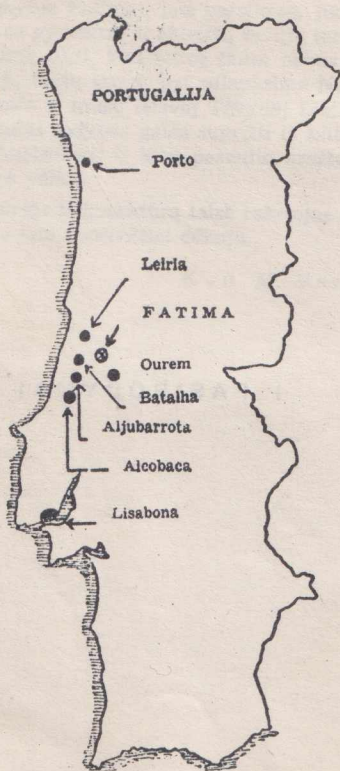
Išleisdami šią knygą lietuvių kalba, norime, kad ir lietuviai plačiau pažintų Rožančiaus Karalienės reikavimus, pasakytus Fatimoj, jais persiimtų, juos vykdytų kasdieniniame gyvenime ir skleistų savųjų tarpe. Tai darydami būsim tikri, kad mūsų tauta nebus paskirta į išnaikintinųjų tautų tarpą, bet sulauksime Nek. Marijos Širdies triumfo ir mūsų laisvoj Tėvynėj Lietuvoj. Tada į savo gimtąsias sodybas galės sugrįžti iš šaltojo Sibiro, tolimosios Australijos ir kitų pasaulio kraštų išblaškytieji Lietuvos vaikai.

Kalbą žiūrėjo ir korektūrą taisė rašytojas p. St. Santvaras, už ką jam nuoširdžiai dėkoju.

K u n. M. V e m b r ė

I PASIRODYMAI

Atlanto Vandenynas

Ispanija

Portugalijos žemėlapis

PORTUGALIJA — MARIJOS ŽEMĖ

1917 metais visoje Europoje dar tebeliepsnojo baisusis Pasaulinis karas. Didysis Taikos popiežius Benediktas XV veltui mėgino visas natūraliąsias ir dvasiškąsias priemones tai pražūčiai sustabdyti. Pasaulinis gaisras plėtėsi vis labiau ir labiau, apimdamas vieną valstybę po kitos, vieną žemyną po kito. Pagaliau tasai karas į savo ugnies sūkurį kėsinosi įtraukti visas žemės rutulio tautas.

Prieš vienerius metus jau ir mažajai Portugalijai buvo atėjusi eilė. Nuo to laiko kasdien žuvo geriausi jos jaunuomenės žiedai. Visur buvo matomos ašaros, skurdas, sunaikinimas ir mirtis. Tik staiga šiame baisiame karo sambrūzdyje pasigirdo vienas vardas, kuris plačiai nuskambėjo, lyg taikos pažadas. Jis pasklido visame krašte ir visur girdėjosi: į Fatimą, į Fatimą!

Kasgi buvo toji Fatima? Geriausi Portugalijos geografijos ir istorijos žinovai nieko tikro nežinojo.

Mylimiausia Mahomedo duktė, mirusi 1632 metais, vadinosi Fatima. Jos vardą gavo garsioji Fatimidų dinastija. Šiaipgi tokiu vardu nebuvo žinomas joks miestas, joks asmuo.

Tačiau šiandien, po trisdešimts trijų metų, tas vardas žinomas visame pasauly. Ne tik Portugalija, bet beveik visa Europa ir daug užjūrio kraštų tą vardą taria su dideliu dvasios pakilimu.

Fatima yra mažas bažnytkaimis Leirios vyskupijoje, 110 klm. į šiaurę nuo Lisabonos, beveik pačiame Portugalijos viduryje. 1917 metais jis turėjo tik du tūkstančius septynių šimtų (2700) gyventojų. Miestelis yra labai senas; jo vardas grynai arabiškas, kaip ir šimtai

kitų tos apylinkės miestelių. Jo kilmės istorija neaiški. Tik gražios legendos apie jį įvairiai pasakoja.

Pagal seną, dar 1158 metų, kroniką, didesnioji Portugalijos dalis — į pietus nuo Tago — vilko musulmonų jungą. Vieną šv. Jono rytą iš Alcacaro pilies į Sadą paupiu jojo puikiai apsirengę arabai: damos su savo riteriais. Staiga iš užpakalio juos užpuolė portugalų būrys, vadovaujamas pagarsėjusio jų vado "Traga Moiros" (Juododžių Rijūno) Don Goncalo Hermingueso. Arabai, netikėtai užpulti, buvo išsklaidyti: vieni jų priešinosi, o kiti su visomis damomis buvo paimti į nelaisvę ir nuvesti į Santeremą, kur gyveno portugalų monarchijos įkūrėjas Don Alfonsas Henriquizas. Tuo metu jis kaip tik kariavo su musulmonais. Karalius pagyrė savo karių drąsumą, o būrio vadui leido laisvai pasisakyti, kokio atlyginimo už tą žygį jisai norėtų.

— Valdove! Garbė jums tarnauti! — pasigirdo atsakymas. — Šios dienos atm. n. mui prašau Fatimos rankos.

Fatima buvo žymiausia nelaisvėj esančių damų. Ji buvo duktė Vallio da Alcacero.

— Tebūna taip! — pareiškė karalius. — Tačiau mergaitė pirma turi priimti krikštą, o tik vėliau galės tapti tavo žmona.

Fatima sutiko. Ji buvo išmokyta krikščionių tikėjimo ir pakrikštyta vardu Oureana. Vestuvės buvo labai iškilmingos. Vestuvių proga karalius Abdego miestelį padovanojo Don Goncalui. Nuo to laiko tas miestelis ir buvo vadinamas Oureana. Šiandien jis vadinasi Ouremas.

Daug metų prabėgo nuolatinėse kovose portugalų su saracėnais. Oureana mirė. Ji mirė pačioj savo jaunystėj. Don Goncalas, tos nelaimės paveiktas ir niekur neberasdamas ramybės, paliko pasaulį ir įstojo į bernardinų vienuolyną Alcobace, kuris, karaliui leidus, buvo pastatytas 30 klm. nuo Ouremo.

Praslinkus keliems metams, vienuolyno vyresnysis leido perkelti Oureanos palaikus į vieną mažą kaimą, už 6 klm. nuo Ouremo. Ten jis pastatė Marijos garbei koplyčią ir vienuolyną. Tuo metu tas kaimelis ir buvo pavadintas Fatima. Vienuolynas išliko iki 17 amžiaus, o baž-

nytēlē tebestovi dar ir šandien. Istorija daugiau nieko nepasakoja apie Fatimā, nors toj vietoj 13 amžiuje ējo smarkios tikybinēs kovos tarp portugalų riterių ir musulmonų.

1385 m. rugpiūčio 14 dieną, Marijos Dangun Ėmimo išvakarėse, karalius Jonas I ir palaimintasis Don Nuno Alvares Pereira — portugalų tautos didvyris, sumušė Kastilijos valdovo kariuomenę, įsiveržusią į Portugaliją. Portugalų kariuomenės maža saujelė, pasitikėdama Marijos pagalba, nugalėjo daug stipresnį priešą. Marija suteikė jiems palaimą ir pergalę. Nuo to laiko Portugalijos nepriklausomybė buvo užtikrinta, tuo laimėjimu buvo padėtas stiprus pagrindas ateities žydėjimui. Šios pergalės atminimui karalius Jonas įsakė pastatyti puikią bažnyčią, kuri buvo pavadinta Marijos Nugalėtojos vardu. Prie šios bažnyčios esantis vienuolynas buvo pavadintas Kova ir buvo atiduotas valdyti dominikonų vienuoliams. Tas vienuolynas dar ir dabar tebėra tikra gotikos pažiba. Vienuolynas pasirinko savo uždavinį: tos apylinkės gyventojus patraukti prie uolesnės rožančiaus maldos. Ir tikrai tas jiems pavyko: rožančiaus maldą žmonės taip pamilo, kad tas gražus paprotys tebėra gyvas iki mūsų dienų. Ir suaugę, ir vaikai toj apylinkėj uoliai kalba rožančių. Tai gražus prisirengimas prie tų malonių, kuriomis Marija taip gausiai apdovanojo jų šalį.

Portugalija yra Pietų Europoje, Pirenėjų pusiasalio vakariniame pakraštyje. Iš šiaurės ir rytų pusės turi bendrą sieną su Ispanija, o iš vakarų ir pietų — Atlanto vandenynas. Kraštas kalnuotas ir tik trečdalis viso ploto yra dirbama žemė, likusi dalis — ganyklos ir plikos uolės. Išilgai Portugalija turi apie 550 kilometrų, skersai 179 klm.; visas žemės plotas užima apie 92,930 kv. klm. 1949 m. buvo 8,491,000 gyventojų, kurių didžioji dalis yra katalikų tikybos. Portugalijoje yra 4 universitetai, 3 akademijos, 45 licėjai, 54 technikos mokyklos ir 7,890 pradžios mokyklos.

Skaitytė 1976 Giedrė

PIRMASIS PASIRODYMAS

Sekmadienis, 1917 m. gegužės 13 d.

1917 m. gegužės 13 d. trys (Aljustrelio kaimo) vaikai ganė savo bandą ant vienos to kaimo kalvos, netoli Fatimos. Kaip ir kasdien čia buvo Liucija, 10 metų mergaitė, su savo pusbroliais: Pranuku 9 metų ir Jacinta 7 metų. Vaikai buvo nekalti, kaip ir jų ganomi avinėliai. Nei vienas jų nemokėjo skaityti. Tačiau pamaldžiai kalbėdavo rožančių ir uoliai mokydavosi katekizmo. Viena tik Liucija jau buvo priėjusi prie pirmosios komunijos.

Ivykio dieną abiejų kiemų avelės, kaip dažnai ir anksčiau, buvo susijungusios į vieną kaimenę ir ganėsi pievoj. (kuri vadina Cova da Iria*). Liucijos tėvai turėjo ten mažą žirgų sklypelį. Jis buvo apaugęs juodaisiais ažuolais ir alyvomis. Vaikai ne tik gyvulius ganė, bet ir linksmai žaidė. Artinosi pietų metas. Buvo kaip tik ta valanda, kada jie kasdien sveikindavo savo maldomis Dievo Motiną. Vaikai atsiklaupė ir pamaldžiai sukalbėjo rožančių. Po to jie vėl toliau tęsė savo pamėgtą žaidimą. Jie statė iš akmenų namelį. Ar tai buvo nujautimas, ar nežinomas simbolinis darbas? Šiandien kaip tik toje vietoje yra statoma bazilika.

Vaikai bežaisdami neužmiršo savo kaimenės: avelių neišleido iš akių. Betgi — kas čia? Žaibas saulei šviečiant! Vaikai išsigandę pakėlė akis į dangų, bet jokio debesėlio (jie ten) nematė.

— Gal už kalnų audra? Ar nebūtų geriau mums vykti namo? — pasiūlė Liucija. Tam mielai pritarė kiti

* Cova da Iria — Irenos dauba. Ji yra lyg natūralus amfiteatras, turi apie 500 metrų skersmens ir yra už 3 km. nuo Fatimos.

Trīs vaikai: Jacinta, Pranukas ir Liucija, kuriems 1917 m.
pasirodē šv. Mergelē Fatimēj

du žaidėjai. Nuo nepaprasto žaibo juodu dar labiau buvo nusigandę. Visi skubiai pradėjo varyti savo aveles namo. Pasivarius kaimenę iki pusės kalvos, prie didžiojo ažuolo, kuris ir šiandien dar tebestovi, vėl blikstelėjo naujas žaibas, ši kartą daug stipresnis už pirmąjį. Iš baimės jie pagreitino savo žingsnius. Staiga, lyg stabo ištikti, sustojo vietoje. Keletoj žingsnių prieš juos, virš mažo ažuoliuko*), pasirodė nepaprastai graži, žibanti kaip saulė, su aureole moteriškė. Švelniu mostu ir meilinga šypsena ji nuramino vaikus:

— Nebijokite, aš jums nieko blogo nedarysiu.

Vaikai stovėjo lyg sustingę ir susižavėję žiūrėjo į ją. Ta nepaprastoji moteriškė galėjo būti apie 15—18 metų amžiaus. Jos suknelė buvo balta kaip sniegas, prie kaklo sutraukta auksiniu raištelio, o apačioj siekė kojų pėdas, kuriuos buvo prie pat ažuoliuko lapų. Ji buvo apsisiautusi baltu, auksiniais kraštais, apsiaustu. Rankas laikė sudėjusi prie krūtinės. Ant rankų kabojo balto perlo rožančius su sidabriniu kryželiu. Jos veidas žibėjo šviesiau už saulę, tačiau neapsakomai šviesiuose ir aiškiuose jos veido bruožuose matėsi liūdnumas. Po trumpos valandėlės Liucija išdrįso paklausti:

— Iš kur tamsta?

— Aš atėjau iš dangaus.

— Ko tamsta nori iš manęs?

— Aš atėjau paprašyti, kad jūs ateitumėt čia šešius kartus kiekvieno kito mėnesio tryliką dieną tą pačią valandą, kaip šiandien. Spalio 13 dieną aš jums pasakysiu, kas aš esu ir ko aš noriu.

Akimirksnis tylos.

Po to Liucija vėl prabilo:

— Tamsta atėjai iš dangaus... ar ir aš ten nueisiu?

— Taip, — atsakė gražioji moteriškė.

*) Pasirodymo metu medelis buvo apie vieno metro aukštumo. Pamaldūs žmonės nuskynė jo lapus ir šakas, vėliau nupiovė ir visą kamieną.

- Ir Jacinta?
- Taip.
- Ir Pranukas?

Ponia motinišku gerumu pažvelgė į berniuką ir švelniu priekaištu tarė:

— Taip pat ir jis, bet prieš tai jis turi sukalbėti daug rožančių...

Liucija paklausė apie likimą neseniai mirusių dviejų mergaičių. Pasirodžiusioji atsakė, kad viena iš jų yra danguje, o antroji skaistykloje. Paskui toliau tęsė:

— Ar jūs norite pasiaukoti Dievui, ar esate pasiruošę duoti kiekvieną auką ir priimti kiekvieną skausmą, kurį Dievas jums prisiųs, kaipo bausmę už nusidėjimus, kuriais taip dažnai įžeidžiamas Dieviškasis Majestotas? Ar esat pasirengę aukotis už nusidėjėlių atsivertimą ir priimti tai kaip atlyginimą Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai už keiksmus ir kitokius Jos įžeidimus?

— Taip, mes norime, — visų trijų vardu atsakė Liucija.

Vaikai suprato motiniškos meilės mostą ir matė, kai Pasirodžiusioji džiaugėsi nekaltų širdžių kilnumu. Po to Ji pranešė, kad greit jie turės daug kentėti, bet Dievo malonė juos stiprins ir guos. Po šių žodžių Pasirodžiusioji išskėtė prie krūtinės sudėtas rankas ir mažieji regėtojai paskendo nepaprastoj šviesoje. Toji šviesa buvo tokia maloni ir kartu taip stipri, "kad pasiekė širdies ir sielos gelmes", anot Liucijos posakio. "Toje šviesoje mes patys matėme save Dievą aiškiau, negu šviesiausiam veidrodyje".

Tada vaikai parpuolė ant kelių ir pradėjo melstis:

— Švenčiausioji Trejybe, teesie Tau garbė! Mano Dieve, mano Dieve, aš myliu Tave!

Pasirodžiusioji patarė vaikams kasdien, kaip ir iki šiol, pamaldžiai kalbėti rožančių, kad išprašytų pasauliui taiką. Po šių žodžių Ji pakilo ir pranyko rytų pusėje. Ji lyg nuskrido, nepajudindama savo kojų. Vėliau Liucija

papasakojo vaikiškai išsireikšdama, kad Ji nuėjo "visai tiesiai", pranykdama saulės šviesoje.

Vaikai pabudo iš ekstazės.*)

O kaip su kaimene? Pranukas dažnai nusukdavo akis nuo Pasirodžiusiosios, nes nepaprastoji šviesa jį apakindavo. Jis pastebėjo, kad tuo metu avys buvo subėgusios į kaimyno žirnius. Jis norėjo nubėgti ir tuojuo jas išvaryti, bet Liucija jį sulaikė.

— Palauk! Ponia sako, kad avys žirnių neėda.

— Kaip, jos nubėgo į žirnius ir jų neėda? .. — stebėjosi berniukas. Tačiau jis nuo to pasiryžimo atsisakė, nenorėdamas iš akių išleisti dangiško džiaugsmo.

Po to visi trys nubėgo atsivaryti avių į pievą ir pažiūrėti ar didelį nuostolį jos padarė. Tačiau "jie rado, kad laimingu atsitikimu nei vienas žirnis nebuvo nuėstas", — taip vėliau papasakojo Liucija.

Praėjus šiam rūpesčiui, jie visi džiaugsmingai pradėjo dalintis išpūdžiais. Jie visi trys aiškiai buvo matę Pasirodžiusiąją, tik Pranukas negirdėjo Nepaprastosios Ponios balso, bet jis girdėjo Liucijos žodžius. Jacinta viską gerai girdėjo, tik nedalyvavo pasikalbėjime. Liucijos pasikalbėjimas su Pasirodžiusiąja tęsėsi apie 10 minučių.

Ką pasakys dėl to įvykio tėvai? Pagaliau, jie dar gali išbarti! Ar nebus geriausia apie įvykį visai nutylėti. Ir taip visi sutarė niekam apie tai nepasakoti.

Toliau žaisti jie visai nebenorėjo. Visi jautėsi taip laimingi, kaip niekad: pirmą sykį jų sielos gėrėjosi dangišku džiaugsmu. Regėjimo paveikti, jie paskendo tyloje. Kiekvienas jų dar kartą persvarstė laimingąsias regėjimo minutes.

Jacinta pirmoji pertraukė tylą ir, šokinėdama kaip ėriukas, nuolatos kartojo:

— O, kokia graži buvo toji Ponia! Kokia graži! ...

— Aš galiu eiti lažybų, kad tu tuoj viską išplepėsi, — pareiškė Liucija.

— Ne, ne, nebijok, aš niekam nieko nepasakysiu!

Saulei leidžiantis, vaikai parginė kaimenę namo.

*) Čia nekalbama apie tikrą ekstazę.

Prieš atsiskiriant, Liucija dar kartą išpėjo savo draugus niekam nieko nepasakoti.

— Ne, ne. Mes tylėsime, — prižadėjo jie abu.

(Jacinta viską išpasakojo)

Namuose Jacinta jautėsi, kaip ant degančių žarijų. Ji buvo įpratusi papasakoti savo motinai visus dienos įspūdžius. Šiandien, kai toks nepaprastas įvykis, kai tiek daug įspūdžių, argi gali ji nieko nekalbėti?

— Aš ilgiau nebeišlaikiau, nebegalėjau tylėti, — prisipažino ji vėliau. Pribėgusi prie motinos, apkabino jos kaklą ir sušuko:

— Mama, aš mačiau šiandien Cova da Irioj Dievo Motiną!

— Ką tu kalbi? Ar tu pakvaišai? Ar tu jau tokia šventa, kad Dievo Motina tau pasirodytų?

Jacinta susigėdo ir nuleidusi galvą tarė:

— Bet tikrai aš Ją mačiau, mama. — Ir po valandėlės dar pridėjo: — mama, dabar aš su Pranuku kalbėsiu rožančių, kurį mums Dievo Motina liepė kalbėti.

Sukalbėjusi rožančių, mergaitė vėl atėjo prie motinos.

— Mama, mes turime kasdien kalbėti rožančių, nes to nori Madona.

Vakarieniaujant, kai prie stalo sėdėjo visa šeima, motina paklausė Jacintos, kas šiandien tikrai atsitiko. Jacinta vėl papasakojo tą patį. Pranukas tylėjo, jis tik galvos linktelėjimu patvirtino sesers pasakojimą.

2 (Kitą dieną Olimpija Martienė nuėjo pas Santienę, Liucijos motiną, pasiteirauti, ką jos duktė namuose papasakojo. Tačiau Liucija nieko apie įvykį nebuvo kalbėjusi; iš jos elgesio motina nieko ypatingo nebuvo pastebėjusi. Tik dabar, motinai paklausus, ji papasakojo viską, ką buvo mačiusi, ir tas visiškai atitiko tą pasakojimą, kurį Martienė jau buvo girdėjusi iš savo vaikų.

Liucijai buvo labai skaudu, kad jos pusbroliai viską papasakojo; ji nebūtų paslapties išdavusi.

(Santienė susimąstė valandėlę. Tačiau, kuo ilgiau ji apie įvykį galvojo, tuo labiau įsitikino, kad nieko panašaus negalėjo būti. Tuo tarpu žinia apie tą atsitikimą žaibo greitumu paplito: jau kitą dieną apie tai žinojo ne tik Aljustrelio kaimas, bet ir visa Fatima. Aišku, vaikų pasakojimams niekas netikėjo. Daug kas iš to juokėsi, tyčiojosi ir barė tėvus, kodėl jie vaikų nesudraudžia. Negalėdama to pakęsti, Santienė nuėjo pasiguosti klebonui.

— Mane ištiko nelaimė!...

— Kokia nelaimė?

— Gi Liucija išstatė mus pajuokai prieš visą kaimą.

— Bet jeigu tai būtų tiesa, ką ji pasakoja, manau, jums būtų didelis džiaugsmas, ir tada visi jums pavydėtų

— Jeigu taip... bet negali to būti... Argi Liucija pradėjo meluoti?... Bet tai pirmas toks atsitikimas, iki šiol ji niekad nemeluodavo... Aš ją pamokysiu teisybę sakyti!... — tarė sau Santienė.

Sugrįžusi namo, ji pradėjo mokyti dukrelę... ir ne vien tik žodžiais...

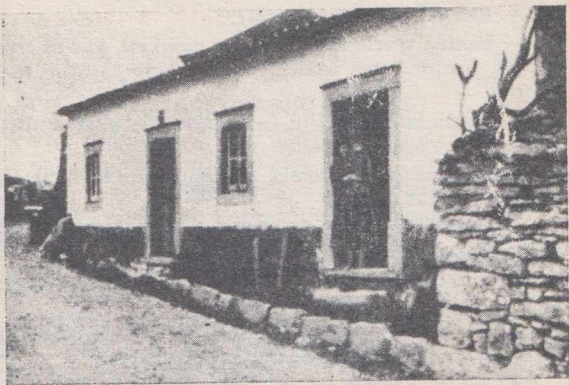
Po neramiai praleistos nakties, Liucijos motina nutarė padaryti galą kaimynų kalboms ir savo abejonėms.

— Liucija, — pažadino dukterį Santienė, — tuoj kelk, eik pas kaimynus ir jiems pasakyk, kad tu viską esi pamelavusi, supranti?

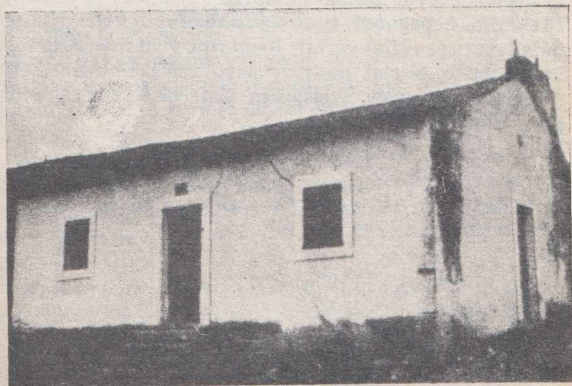
Nors motina įsakinėjo ir gražiuoju kalbino, grasino ir mušė, bet tuo ji nieko nepasiekė; šiaip visados klusni mergaitė, dabar visą laiką tylėjo; kai motina prisipyrusi ją klausinėjo, tai ji tik kartojo: "Aš nieko nemelavau, aš tikrai mačiau Dievo Motiną".

Santienė pamatė, kad vienu mirksniu nieko nepadarys, todėl leido mergaitei ginti aveles į ganyklą, liepdama per dieną apsigalvoti.

— Niekados savo vaikams neleidau meluoti, todėl ir tos apgaulės negaliu atleisti. Dar šiandien vakare tu turėsi nueiti pas visus, kuriems tu primelavai, pasakyti teisybę ir jų atsiprašyti, — kalbėjo ji supykusi.

Jacintos ir Pranuko tėvų namai; tarpduryj stovi jų motina

Liucijos tėvų namai

Liucija nusiminusi varė aveles į ganyklą. Pusbroliai ten jos jau laukė. Pamatę ją apsiverkusią, paklausė:

— Kas yra? Kodėl tu verki?

— Motina verčia mane visiems pasakyti, kad aš apie matytą Apsireiškimą pamelavau; bet kaip aš galiu taip sakyti?

— Matai, tai tavo kaltė, — kalbėjo Pranukas sesutei, — kodėl tu negalėjai tylėti?

Jacinta apsipykė ašaromis, atsiklaupė prieš Liuciją ir, sudėjusi rankas, prašė:

— Atleisk! Aš negerai padariau. Bet prižadu, kad dabar niekam nieko daugiau nesakysiu.

Vakare, Liucijai grįžus į namus, motina iš naujo pradėjo ją barti ir jai grasinti.

— Jei tu savo melo neatšauksi, tai aš tave įmesiu į tokią skylę, kur tu daugiau saulės nebematysi.

Ir Liucijos seserys pritarė motinai.

Kaip lengvai galėtų mergaitė paklaustyti motinos įsakymo ir su ja susitaikyti; bet ar galėjo ji išsiginti Šv. Mergelės? Nieko daugiau jai nebeliko daryti, tik savo skausmus Dievui paaukoti, kaip Apsireiškimą ją pamokė. Niekas jos nepaguodė. Pasislėpusi nuošalioj vietoj, ji pradėjo (labai) gaudžiai verkti. Nežiūrint visų nemalonumų, vaikai buvo tvirtai pasiryžę savo pasižadėjimą tęsti: sutartą dieną laukti Šviesiosios Moteriškės ant Cova da Irios kalnelio. //

ANTRASIS PASIRODYMAS

Trečiadienis, 1917 m. birželio 13 d.

(Ir taip) atėjo birželio 12 d., t. y. išvakarės Šv. Antano dienos, kuri visoje Portugalijoje iškilmingai švenčiama, o ypač Fatimoj, nes Šv. Antanas yra tos parapijos patronas. Pavakarėj Jacinta, prisiglaudusi prie motinos, maloniai prabilo:

— Mama, neik rytoj į Šv. Antano atlaidus. Geriau eik su mumis į Covą da Irią, ten pamatysi Šv. Mergelę.

— Kas tau galvon atėjo! Ir tu ten neisi. Nėra jokio reikalo ten eiti, nes tikrai Šv. Mergelė ten nepasirodys.

— Tikrai, mama, tikrai! Šv. Mergelė pasakė, kad ateis, tai ir ateis.

— Ką? Tu nenori eiti į atlaidus?...

— Šv. Antanas negražus...

— Gražus. Kodėl ne?

— O, **Ajevo** Motina yra daug gražesnė! Aš eisiu su Lucija ir **Pravuku** į Covą da Irią. Jeigu mums Ponia pasakys, kad ir mes turime eiti šiandien į atlaidus, gerai, tada mes eisime.

Kitą dieną anksti rytą senieji Martai išėjo prekymetin į Padresą. Į vaikų prašymą, eiti su jais į Covą da Irią, tėvai nekreipė dėmesio, norėdami, turbūt, parodyti, kad jų pasakojimai menkos vertės. Vaikams jie nedraudė ten eiti.

Prieš 11 val. visi trys vaikai ėjo į tą vietą, kurią Dangaus Karalienė jiems buvo nurodžiusi. Tačiau jie ėjo ne vieni: juos sekė apie 50 žmonių. Tai buvo smalsuoliai, kurie norėjo įsitikinti, kas bus iš tų pasakojimų. **Akurie**, tiek daug kalbų sukėlė visoje apylinkėj.

Vēlīau vienas jū pasakojo: "Paskirtā valandā vaikai atējo ī Covā da Iriā. Jīē atsīklaupē po dideliu āžuolū, kuris buvo apie 50 žīngsniū nuo apsīreiškimo vietos ir pamaldžiai kalbējo rožančiū. Po to Liucija atsīkēlē, susītvarkē apsīaustā ir galvos skepetaitē ir nukreīpē savo žvilgsnī ī rytū pusē, īš kur buvo laukīamas Apsīreiškimas.

Aplīnk stovīntīēji paklausē, ar īlgai dar reīkēs laukti.

— O, ne — atsakē mergaitē. Kiti du vaikai galvojo, kad dar yra laiko sukalbēti rožančiui, bet Liucija parīēškē:

— Jau sužaībavo. Ponia ateina.—Jī pirma skubīai nubēgo prie āžuoliuko, kiti du vaikai jā pasekē. Aš viskā gīrdējau, kā Liucija Apsīreiškīmui sakē, bet Apsīreiškimo nemačīau ir Jo atsakymū negīrdējau. Kai kā ir nepapras-to pastebējau. Tada buvo birželio mėnuo. Āžuolas buvo su dideliais īlgais lapais. Po regējīmo Liucija pasakē, kad Ponia pranyko rytū pusēj. Visī āžuolo lapai buvo nukreiptī ī rytus, tartum, Ponios apsīausto kraštais jī būtū buvē palīesti".

Žīnia īš Dangaus

Pasīkalbējīmas tēsēsī apie 10 minučiū.

— Ko Tamsta norī īš manēs? — vėl paklausē Liucija.

Pasīrodžīusīoī atsakē, kad Jī ateisīanti ^{liepos} mėn. 13 d., kad īkī to laiko vaikai turi kasdien kalbēti rožančiū. Po to dar Jī taip pasakē:

— Aš norīu, kad jūs īsmoktumēt skaityti, tada aš pasakysīu, ko aš norīu.

Liucija paprasē īšgydyti vienā ligonī. Apsīreiškusīoī atsakē:

— Jeīgu jīs grīš ī tikējīmā, tai laīke metū pagīs.

Paskui Jī pasakē vaīkams vienā paslaptī arba, tiksīiau tariant, pirmajā paslaptī. Pranukas Apsīreiškusīosīos žodžiū negīrdējo, kaip ir pirmā sykī, bet tą paslaptī sužīnojo īš Liucijos.

Apsīreiškusīoī pasakē, bet jīs pačīos

Kokia gi toji paslaptis? Nors vaikai buvo labai klausinėjami ir tardomi, bet jie paslapties neišdavė. Jie sakydavo, kad tai liečia jų asmeninę gerovę, "bet tik ne tai, kad jie bus šiame pasauly turtingi ar laimingi".

Spėjama, kad Šv. Mergelė pasakė mažiesiems regėtojams jų ateitį, bet ne apie amžiną laimę, nes jau per pirmąjį pasirodymą Marija buvo tai jiems pažadėjusi. Galbūt, Pasirodžiusioji patarė Liucijai palikti pasaulį ir įstoti vienuolynan, tuo atveju būtų suprantamas Jos reikalavimas išmokti skaityti. Kitiems vaikams, galbūt, pranešė apie jų artimą mirtį, nes vaikai visuomet apie tai atvirai kalbėdavo.

Paaiškėja pirmoji paslaptis

(Šiandien mes jau žinome, kad spėliojimai apie paslaptį neatitiko dalyko esmę, bet tik pašalines aplinkybes.) Yra autentiškas nuorašas dokumento, kurį Liucija parašė klausydama savo dvasios tėvo patarimo. Tame rašte Liucija sako, kad 1927 m. gruodžio 17 d. ji kreipėsi į Jėzų altoriuje ir paklausė Jį, kaip ji turinti atlikti dvasios tėvo patarimą: ar surašyti gautas iš Dievo malones, kadangi tarp jų yra ir Šv. Mergelės paslaptis?

Liucija aiškiai išgirdo tokius žodžius:

— Rašyk, mano dukra, rašyk viską, kas tau liepiama. Parašyk ir tai, ką tau Šv. Mergelė pasirodymo metu apreiškė, kai Ji kalbėjo apie tas pamaldas (Nekalčiausiają Marijos (Širdį)); tik laikinai nutylėk kitą paslapties dalį.

Paskutinis raštas, kurį regėtoja parašė su Leirios vyskupo pritarimu, įgalina mus patiekti visą pasikalbėjimą.

Liucija rašo: "Aš norėčiau Tamstą paprašyti paimti mus visus tris į dangų.

— Taip, aš greit ateisiu pasiimti Pranuko ir Jacintos; tu gi dar ilgiau gyvensi čia, žemėj. Jėzus nori tavo patar-

1) Jindėčiai;

navimo, kad žmonės mane pažintų ir išmoktų mylėti. Jis nori, kad būtų įsteigtas pasauly mano Nekalčiausiosios Širdies garbinimas. Ir tas, kas Ją garbins, tam aš prižadu išganyką; tos sielos bus Dievo mėgiamos, kaip tos gėlės, kuriomis aš puošiu Jo sostą.

— Ar aš liksiu viena pasauly? — paklausė nusiminusi Liucija.

— Ne. mano dukrele, viena neliksi! Ar tu labai kenti?... Nenustok drąsos! Aš tave globosiu. Mano Nekalčiausioji Širdis bus tavo prieglobstis ir kelias, kuris ves tave prie Dievo.

Tardama paskutiniuosius žodžius, Madona išskėtė rankas, kaip pirmojo pasirodymo metu, o iš jos rankų sklido į regėtoją tokie šviesos spinduliai, kuriuose ji pati regėjo save Dievuje. Atrodė, kad Pranukas ir Jacinta stovėjo tarp tų spindulių, kurie kilo į dangų, kur greit jie turėjo nueiti, gi Liucija buvo tuose spinduliuose, kurie pasipylė ant žemės.) Prieš dešiniąją Apsireiškusiosios ranką matėsi erškėčių vainike širdis, iš visų pusių aštriais spygliais suremta. Ji suprato, kad tai yra Nekalčiausioji Marijos Širdis, kuri dėl daugybės pasaulio nusidėjimų yra sužeista ir reikalavo atgailos bei atpildo.

Toliau Liucija rašo: "Man atrodo, kad tą dieną anoji šviesa leido pažinti mums Nekalčiausiosios Marijos Širdį ir pažadino mumyse ypatingą Jos meilę. Tuo tarpu kitais dviem atvejais, aš manau, leido pažinti Dievą, Jo meilę ir Šv. Trejybės paslaptį. Nuo tos dienos mes pajutome karštą Nekalčiausiosios Marijos Širdies meilę". Ir ji baigia: "Tai turėjome galvoje sakydami, kad Dievo Motina birželio mėnesį apreiškė mums vieną paslaptį. Tada Ji neuždraudė mums įsakmiai apie tai nekalbėti, bet mes jau-tėme, kad Viešpats nori to iš mūsų."

Apsireiškusiajai pradėjus tolintis, pasigirdo, tartum, tolimos rakietos sprogimas arba prie ažuolo požeminis griaustinio balsas. Pasirodė baltas debesėlis, kylantis į dangaus mėlynę. Regėtojai išsiilgusiais žvilgsniais sekė

Šv. Mergeļē, kuri šviesos spinduliuose kilo aukštyn. Atrodē, kad jos žibėjimas dangų atidarē. Liucija sušuko:

— Jeigu jūs norite Ją pamatyti, štai, Ji... ten... Mergaitē parodē tiesiai į debesēlį, kurį matē ir aplink stovintieji. Debesēliui pranykus, ji vėl sušuko:

— Dabar viskas baigta. Dangus užsidarē!

Po to visi regėtojai sugrižo į Fatimą; čia buvo kaip tik pabaiga sumos. Pakelėj Liucija patarē kasdien šeimose kalbėti rožančių, nes to nori Madona. //

TREČIASIS PASIRODYMAS

Penktadienis, 1917 m. liepos 13 d.

Į Šv. Antano atlaidus buvo atvykę daug žmonių, todėl žinia apie Dievo Motinos apsireiškimus greit paplito po plačią apylinkę. Dabar visi tik ir (tekalbėjo apie Fatimos įvykius. Tačiau tik keletas žmonių, kurie arčiau vaikus pažino, (ir jų pasakojimais neabejojo,) patikėjo pasirodymų tikrumu. Kiti daugiausia į tai žiūrėjo abejingai ir laikėsi nuošaliai. Šių tarpe buvo ir kunigija, o ypač Fatimos klebonas kun. Emanuelis Marques Ferreira. Jis ėmėsi visų priemonių tiksliai įvykių raidai sekti, tačiau ir jis buvo įsitikinęs, kad ta istorija yra išlaužta iš piršto.

Gal net piktoji dvasia?

Tuo tarpu mažųjų regėtojų tėvai dėl tų nepaprastų įvykių buvo visą laiką labai susirūpinę. Martas, tiesa, tikėjo vaikų pasakojimams, tik jis abejojo, ar jo mažieji nėra apgaulės auka.

Vieną dieną Martienė tarė savo vaikams:

— Pagaliau ir aš neteksiu kantrybės, jeigu jūs ir toliau žmones laikysite kvailiais. Greitai su jumis visi pradės bėgti į Covą da Irią!

Tačiau vaikai gynėsi:

— Mes nieko neverčiame ten eiti: kas nori — eina, kas nenori — tegul neina. Kas nenori tikėti, tegul laukia Dievo bausmės. Ir tave, mama, gerasis Dievulis nubaus, jei tu netikėsi.

Martienė nutilo ir audra tam kartui praėjo.

Liucijos motina nesidavė taip lengvai nuginkluojama. Ji buvo įsitikinusi, kad jos duktė meluoja ir žmones ap-

gaudinēja, [~]todēl kiekviena proga savo dukrele (ji) barē, mušē ir koliojo. Galų gale, net ir klebonas patarē iširdusiai motinai nusiraminti.

Vieną dieną Santienē buvo pakviesta atvykti su dukrele į kleboniją. Apie tai Liucija rašo: "Mano motinai pasidarē lengviau širdyje, nes ji tikėjosi, kad klebonas nori pasiimti atsakomybę dėl tų įvykių. Ji man sakē:

— Rytoj rytą eisime šv. mišių išklaudyti, o vėliau užeisime pas kun. kleboną. Jis tave gerokai išbars ir nubaus. Jei ir jis tave vers prisipažinti, kad tu melavai, tai aš būsiu patenkinta.

Mano seserys visiškai palaikē motinos pusę ir nesiiovē man grąsinusios ir mane bauginusios. Girdi, man būsią labai bloga pas kleboną... Aš apie tai pasisakiau Pranukui ir Jacintai. Juodu atsakē:

— Mes taip pat eisimē pas kleboną; jis prašē motiną nuvesti mus pas jį, bet jis nesakē, kad nori mus bausti. Ką darysime, jeigu mus muš? Mes kentėsime dėl Dievo meilės ir aukosime tai už nusidėjėlius.

"Kitą dieną, — rašo toliau Liucija, — aš ējau su motina pas kleboną; pakelēj ji nepratarē man nė žodžio. Laike šv. mišių aš paaukojau savo rūpesčius Viešpačiui. Atvykus į kleboniją ir lipant laiptais, motina mane perspējo:

— Dabar liaukis mane kankinusi! Pasakyk klebonui, kad tu melavai, kad jis ateinantį sekmadienį galėtų apie tai viešai pranešti. Gal, pagaliau, vieną sykį visa tai pasibaigs! Negirdėtas dalykas, kad visi eina į Covą da Irią ir ten prie ažuolo meldžiasi!

Pasibeldēme į duris. Įėjus į kambarį, aš pastebėjau visiškai priešingą nuotaiką tai, kurią motina ir seserys man buvo pranašavusios: klebonas priėmē mus labai maloniai, apie įvykius išklausinējo ramiai ir pabaigoj pasakē:

— Man neatrodo, kad tas dalykas būtų iš dangaus. Kai Dievas apreiškia ką nors žmonėms, tai, p. prastai, liepia apie tai pranešti klebonui ar nuodėmklausyti; toji

mergaitė, atvirksčiai, viską nori nusišėpti. Galimas daiktas, kad ji yra velnio suvedžiota. Ateitis parodys, kas iš to bus...

Tik vienas Dievas žino, kiek daug skausmo man padarė tie žodžiai. Aš pradėjau galvoti, ar kartais tie pasirodymai iš tikrųjų nėra piktosios dvasios darbas, kuri nori mane prazudyti. Savo abejojimą pasisakiau pusbroliams. Tačiau Jacinta atsakė:

— Ne, tai ne piktoji dvasia, tai ne jos darbas. Velnias juk yra biauirus ir gyvena pragare. Ponia gi buvo labai graži, ir mes matėme, kai Ji į dangų kilo.

“Viešpats panaudojo tuos žodžius mano abejojimui išblaškyti”, — baigia Liucija.

Bet, Liucijos giminaičių nesupratimo dėka, visą mėnesį ji turėjo daug kentėti, vėl iš naujo ją apėmė baimė ir ji nutarė neiti daugiau į Covą da Irią. Ji neteko noro aukotis ir pasišvėsti; ji dažnai save klausdavusi, ar negeriau būtų pasakyti, kad ji melavusi; tada, mažiausia, ji vėl turėtų ramybę. Tačiau pusbroliai jai vis kalbėjo:

— To nedaryk, tu. Ar nežinai, kad tai būtų melas, o meluoti — nuodėmė!

Tokioj baisioj padėty jos abejojimus padidino dar vienas sapnas.

“Aš sapnavau piktąją dvasią, kuri pasityčiodama juokėsi, kad mane agavusi ir norėjusi į pragarą nutempti. Jau lyg norėjo ji mane pačiupti savo baisiais nagais, bet aš pradėjau šauktis Marijos pagalbos taip garsiai, kad mano motina pabudo ir susirūpinusi paklausė, kas man yra. Aš nebeatsimenu, ką atsakiau, bet gerai prisimenu, kad visą naktį nebegalėjau užmigti ir jo išgąščio buvau, lyg pritrenkta”, — taip rašo Liucija.

Tas sapnas ją labai paveikė. Tik vienuma jai suteikdavo ramumą. Dėl to dažnai ji nuo žmonių atsiskirdavo ir graudžiai verkdamo. Nebenorėdamo draugauti ir su pusbroliais. Dažnai ji nuo jų pasislėpdavo ir šaukiama neatsilėpdavo.

*

*

*

Liepos 12 d. vakare į tą apylinkę supiaukė didelė minia žmonių, kurie norėjo kitą dieną pamatyti stebuklą. Liucija pranešė savo draugams, kad ji rytoj neisianti į Covą da Irią.

— Mes tikrai eisime. Ponia mums liepė... — atsakė abu mažieji.

— Tai ką, ar aš turėsiu su Ponia kalbėti, — pagalvojo Jacinta ir pradėjo verkti.

— Ko tu verki?

— Dėl to, kad tu nenori eiti su mumis.

— Ne, aš neisiu. Jeigu Ponia paklaustų apie mane, tai pasakykite Jai, jog aš neatėjau, bijodama, kad ten nebūtų piktoji dvasia.

Ir ji nubėgo pasislėpti, nes daug žmonių norėjo ją pamatyti.

Kitą dieną, atėjus tai valandai, kai vaikai turėjo eiti į apsireiškimo vietą, staiga Liucija pajuto nežemiškos jėgos traukimą eiti tenai. Ji negalėjo tam pasipriešinti. Tada ji susiieškojo savo draugus. Abu mažuosius rado užsidariusius kambarėly, kur jie klūpėdami verkė ir meldėsi.

— Kas yra, ar ir jūs nenuėjote? Juk jau pats laikas...

— Be tavęs mes neturime drąsos ten eiti.

— Aš einu drauge su jumis...

Visi trys vaikai išėjo. Cova da Irijo buvo susirinkę tiek daug žmonių, kad mažieji tik vargais negalais pasiekė ažuolą. Tą dieną ten galėjo būti daugiau 2000, o kitų manymu, gal 4000—5000 asmenų. //

Naujas pasikalbėjimas su Dangumi

Kaip praeitą kartą, taip ir liepos 13 d., Ponia pasirodė pačiame vidurdieny. *) Ši kartą Liucija atrodė skausmo prislėgta. Perdaug ji turėjo tą mėnesį kentėti, kad (ji) galėtų (savo) priversti prakalbinti Dangiškąją Viešnią. Poniai pasirodžius, Liucija tylėjo ir žiūrėjo į Ją.

*) Apsireiškimas įvyko pagal tuometinį portugalų laiką 13 val. 30 min. po pietų, tai atitinka tikrą astronomišką vidurdienį.

Jacinta pašnibždomis paragino pusseserę:

— Liucija, kalbėk ką nors! Ar tu nematai, kad Ponia jau yra ir kad Ji nori su tavimi kalbėti.

Tada Liucija pradėjo:

— Ko Tamsta nori iš manęs?

Ponia vėl paprašė vaikus ateiti kito mėn. 13 d. ir kasdien kalbėti Marijos garbei rožančių, kad greičiau pasibaigtų karas, nes, kaip Ji užtikrino, tik Marija gali ateiti jiems pagalbon.

Liucija paprašė Ponios pasisakyti savo vardą ir padaryti stebuklą, kad visi pasirodymu tikėtų. ✓

Šis prašymas parodo mums vaikų, o dar labiau minios, dvasios stovį. Stebuklas padarytų galą visų abejojimams ir vaikų skausmams. Vargšai vaikai! Audra dar tik prasidėjo, o kryžius, kuris jų laukia ateityje, jie vos tepamatė. *ausi*

Čia panašiai, kaip Liurde, kur Bernadeta taip pat prašė Mariją padaryti stebuklą: leisti tuoj pražydėti prie jos kojų esančiam rožių krūmui. Tačiau Marija atsakė nusišypsojimu.

Į Liucijos prašymą Pasirodžiusioji atsakė, kad jie turi kiekvieną mėnesį čia ateiti, spalio mėnesį Ji pasisakysianti, kas esanti ir, kad visi itikėtų, padarysianti stebuklą.

Liucija dar daug ko Ponios prašė, būtent: išgydyti vieną luošą, sugrąžinti į tikėjimą vieną šeimą, gyvenančią Fatimoj, paimti tiesiog į dangų vieną ligonį iš Atouguios.

Madona atsakė, kad Ji luošo nepagydydysianti ir jo skurdo nesumažinsianti, geriau tegu jis su visa šeima kasdien kalba rožančių. *) Ligoniiui nėra ko skubėti, Ji geriau žinanti, kada jam naudingiau bus būti paimtam į dangų. Kiti trokštamas malones patirsią ateinančiais metais, tačiau jie visi privalą kasdien kalbėti rožančių.

Liucija nusižeminusi prisipažįsta: "Kadangi mano uolumas buvo visiškai atšalęs, tai Ji paskatino iš naujo:

*) Luošasis yra Jonas, sūnus mirusio Manuelio Carreiros ir jo žmonos Marijos Rožės Carreiros. Dabar jis yra apsiरेईskimo Bažnyčios 2^a akristijonas ir žmonės jį vadina Marijos zakristijonu. Ten dirba ir jo motina. Juodu gyvena kukliai, bet laimingai.

— Aukokitės už nusidėjėlius ir dažnai, ypač darydami aukas, kalbėkite: O, Jėzau, tebūna tai dėl Tavo meilės, už nusidėjėlių atsivertimą ir kaip atlyginimas už Nekalčiausiosios Marijos Širdies įžeidimus.

Susirinkusieji staiga išgirdo Liucijos skausmingą sudejavimą. Gilus liūdesys apgaubė jos veidą. Galop ji paklausė:

— Ar Tamsta daugiau nieko iš manęs nenori?

— Ne, daugiau nieko.

— Ir aš nieko.

Liucija papasakojo, kad po šio regėjimo dingo iš jos sielos visi abejojimai ir ji vėl atgavo pilną širdies ramybę.

Apsireiškusiai pradingus ir vaikams iš ekstazės atbudus, žmonės skubėjo prie jų ir apipylė juos visokiais klausimais. Ponas Martas, bijodamas, kad mažoji Jacinta nebūtų minios suspausta, paėmė ją ant rankų ir, vargais prasiskynęs per minią kelią, parnešė ją namo.

Tuo tarpu Liucija, kiek galėdama, stengėsi patenkinti žmonių smalsumą.

— Kodėl tu buvai pasidariusi tokia liūdna?

— Tai paslaptis.

— Gera ar bloga paslaptis?

— Tai liečia mūsų trijų išganymą.

— O kitiems žmonėms?

— Vieniems ji gera, kitiems bloga.

Iš tikrųjų, Dievo Motina (laikė) šio pasirodymo pasakė vaikams paslaptį ir liepė jos niekam nesakyti. Vaisiai nenujautė, koks didelis bandymas jų laukia, tačiau Dieviškoji Apvaizda turėjo savo tikslą.

Antroji paslaptis — pradžio regėjimas

Praslinkus 25 metams, kompetentinga bažnyčios įstauga tarė, kad jau atėjo tinkamas laikas, žmonių išganymo labui, viešai paskelbti bent didesnę dalį tos paslapties. Tokiu būdu ir mes galime apie tai pakalbėti.

1/ per šį pasirodymą

"Klausydama Dangaus ir su Jo leidimu", Liucija apie tai rašo: "Ta paslaptis susideda iš trijų atskirų dalių, kurios, tačiau, yra artimai tarp savęs susijusios: dvi jų aš dabar išdėstysiu, o trečiąją dar laikinai paliksiu paslapyje."

(a) Pirmoji dalis — pragaro regėjimas
"Dievo Motinai ištarus aukščiau minėtus žodžius, Ji išskleidė rankas, panašiai, kaip per pirmuosius pasirodymus. Pasklidę iš Jos rankų šviesos spinduliai, atrodė, lyg įsmigo į žemę, ir mes pamatėme, tartum, didelę ugnies jūrą, kurioj buvo paskendusios juodos, sudegusios būtybės, žmogaus pavidalo piktosios dvasios ir sielos, kurios atrodė permatomos kaip žėruojančios anglys. Liepsnoje jos kilo aukštyn ir krito žemyn, lyg žiežirbos didelio gaisro; jos buvo be svorio, be pusiausvyros; jos taip baisiai vaitojo, iš skausmo dejavo, kančių ir nevilties kupiniais balsais taip staugė, kad mes iš tos baimės ir siaubo pradėjome drebėti (galbūt, tai regėdama, aš ir sušukau, ką susirinkę žmonės yra girdėję). Piktosios dvasios buvo baisios ir biaurios, nematytų žvėrių išvaizdos, tačiau ir jos buvo permatomos, kaip žėrinčios anglys.

Tas reginys truko tiktai vieną akimirsnį. Mes turime dėkoti mūsų gerajai Dangaus Motinai, kad Ji jau anksčiau mums buvo pažadėjusi dangų, kitaip, aš manau, mes būtumėm iš išgąščio ir siaubo mirę".

(b) Antroji dalis — Nekalčiausiosios Marijos Širdies Garbinimas

Regėtoja rašo toliau: "Tartum, malonės prašydama, mes pažvelgėme į Mariją, kuri, pilna gerumo ir liūdesio, tarė:

— Jūs matėte pragarą, į kurį vargšai nusidėjėliai eina. Jiems nuo pragaro išgelbėti. Viešpats nori įvesti pasaulyje maldas į mano Nekalčiausiąją Širdį. Jei tai, ką aš jums sakau, žmonės vykdys, bus išgelbėta daug sielų ir grįš taika. Karas eina prie galo,* bet jei nebus liautasi Viešpaties įžeidinėti, po trumpo

laikotarpio prasidės naujas, dar baisesnis karas; tai įvyks sekančiam popiežiui valdant. Kai jūs vieną naktį pamatysite nepaprastą šviesą*), žinokite, kad tai yra Dievo ženklas, jog pasaulio nubaudimas už jo daugybę nusikaltimų yra arti: karas, badas, Bažnyčios ir Šv. Tėvo persekiojimas... Kad tai neivyktų, aš noriu, kad Rusija būtų paaukota mano Nekalčiausiajai Širdžiai ir būtų įvesta kiekvieno mėnesio pirmą šeštadienį atgailos komunija. Jeigu mano prašymas bus įvykdytas, tai Rusija atsivers ir bus taika, o jeigu ne, tai ji (Rusija) išplatinės savo klaidas visame pasaulyje. Prasidės karai ir Bažnyčios persekiojimai, daugelis gerųjų bus nukankinti, Šv. Tėvas turės daug kentėti, keletas tautų bus sunaikinta... Pagaliau mano Nekalčiausioji Širdis triumfuos, Šv. Tėvas paaukos man Rusiją, kuri atsivers ir pasaulis turės taiką. Portugalija visuomet išlaikys tikrą tikėjimą.

Pasirodžiusioji baigė:

— Niekam to nesakykite, tik Pranukui galite pasakyti.

c) Po žodžių "keletas tautų bus sunaikinta", Marija pasakė trečiąją paslapties dalį, kuri pasauliui dar nepaskelbta. Sesuo Liucija tą paslapties dalį surašė, užantspaudavo ir atidavė saugoti Leirios vyskupui iki to laiko, kada bus galima ją viešai paskelbti. Be Liucijos, tos paslapties nežino nė vienas kitas asmuo: jos nežino nei Leirios vyskupas nei popiežius.

Liucija pranešė, kad paslaptis negali būti paskelbta prieš 1960 m. Paklausta, kodėl negalima anksčiau jos sužinoti, Liucija trumpai ir aiškiai atsakė: "Šv. Mergelė nenori!"

*) Liucija manė, kad 1938 m. sausio 24–25 d. nakties šviesa, kuri buvo matyti visoje Europoje, jau yra Dievo ženklas.

Kiek vēlāu Ji pridējo:

— Kai jūs kalbate rožančīu, tai pa-
baigoje kiekvienos paslapties pridēki-
tē: „O, mano Jēzau, atleisk mums mūsu
kaltes; apsaugok mus nuo pragaro ug-
nies; muvesk ī dangū visas sielas, o ypač
tas, kurios labiausiai reikalingos Tavo
gailestingumo.”

Čia patiekēme beveik pažodžiui regētojos parodymus,
kad tuo būdu galētumēm atidengti didesnę paslapties
dalį, t. y. x tą dalį, kurią, atrodo, įvykiai jau patvirtino.

Ispanijos pilietinio karo baisumas (1936-38) ir dar di-
desnės šio karo blogybės mums leidžia pilnai suprasti tos
paslapties svarbą. Mes ją įvertinsime stebėdami laiko
įvykius. Bet šios paslapties esmė yra ne karo pranaša-
vimai, ne patenkinimas mūsų žingeidumų, bet sielų išga-
nymas. Ji patiekia mums aiškia ir didžia tiesą, kad lai-
kinėmis nelaimėmis dažnai pasireiškia Dieviškasis teisin-
gumas, kurį sukelia žmonijos blogybės. Primygtinis rei-
kalavimas daryti atgailą ir atpildą yra įspėjimas, kad šios
žemiškos kančios nebūtų įžanga amžinosioms. Ji nori taip
pat parodyti mums reikalingumą ir galybę Marijos už-
tarimo, t. y. x kad tik Jos užtarimų dėka mes galime su-
laukti Dievo pasigalėjimo mums patiems, Šv. Bažnyčiai
ir visų sieloms.

Tai mums parodo taip pat reikšmę ir artimą sąryšį
abiejų svarbiausių paslapties dalių, būtent: pragaro re-
gėjimo ir Nekalčiausiosios Marijos Širdies garbinimo.

Tačiau kodėl ši paslaptis dar vis neatskleidžiama?
Mes jau sakėme, kad dar neatėjo Apvaizdos valanda. Liu-
cija apie tai rašo:

“Galbūt, kai kas pamanyš, kad jau prieš keletą metų
aš turėjau paskelbti tuos dalykus, tokiu atveju jie būtų
turėję dvigubą vertę. Tas, tiesa, tikrai būtų buvę, jei Die-
vas būtų norėjęs parodyti mane pasauliui, kaip pranašę.
Tačiau ne tokie buvo Viešpaties planai. Kitaip Jis nebūtų
liepęs man tylėti — tą uždraudimą vėliau patvirtino ir
Jo Vietininkas, — bet būtų liepęs apie tai kalbėti. Mano
nuomone, Viešpats norėjo manimi pasinaudoti, kaip

priemone, norēdamas priminti pasauliui, kad žmonija skęsta nuodēmēse ir kad tik malda ir atgaila Dievas permaldaujamas už nuolatinius Jo įžeidimus. Be to, aš nesugebėčiau išreikšti tinkamais žodžiais Jo valios, todėl galėčiau padaryti tokį supainiojimą, kad būtų pakenktas Dievo planams. Tylėjimas man buvo didelė malonė. Už tai dėkoju Viešpačiui ir tikiu, kad visa tai, ką Jis padarė, yra gerai padaryta."

1917 m. liepos 13 d. pasirodymo metu nei vienas iš aplink stovinčiųjų nematė dangiškojo Apsireiškimo ir negirdėjo pasikalbėjimo, dar mažiau galėjo nujausti, kokios paslaptys buvo apreikštos. Tačiau visi pastebėjo, kad pasirodymo vieton nusileido šviesus debesėlis ir kad saulės šviesa buvo žymiai blankesnė. Vizijai pasibaigus, visi šie reiškiniai pradingo. //

atvestų spaudos ^{raš} priedams iš Kremliaus

7 d.

KETVIRTASIS PASIRODYMAS

Sekmadienis, 1917 m. rugpiūčio 19 d.

Ką rašė spauda

Bažnytinė vyriausybė ir toliau atsisakė pareikšti savo nuomonę. Katalikiška spauda irgi laikėsi rezervuotai; ji tik tiek tepasireiškė, kad išpėjo tikinčiuosius būti atsargiais, kad netaptų aukomis tamsybių kunigaikščio ar blogos valios sektantų.

Visai kitaip laikėsi antireliginė spauda. Liepos 13 d. įvykiai jai suteikė naujos medžiagos suintensyvinti kovai prieš Bažnyčią. Ji rašė apie regėtojų epileptinius priepuolius, nors vaikai visą laiką džiaugėsi geriausia savo sveikata, apie sugestiją, apie gudrias klierikalų kombinacijas, siekiančias sukurstyti liaudį prieš respublikonų vyriausybę. Ji kėlė visokiausias hipotezes, norėdama įrodyti, kad antgamtiniai apsireiškimai iš viso yra negalimi. Vienas laikraštis paskelbė, kad neseniai Serra d'Aire buvo atrastas mineralinis šaltinis; esą, gudrus savininkas, norėdamas pakelti to šaltinio vertę, sugalvojo ištisą komediją. Vienu žodžiu, čia reikalas sukasi apie gudrią piniginę spekuliaciją, kuri siekia iš Cova da Irios padaryti stebuklą ir ... pinigų fabriką, panašiai, kaip Liurde.*)

Tačiau tokie liberalinės spaudos straipsniai davė visai priešingus rezultatus: jų dėka Fatima pasidarė žinoma visoj Portugalijoje. Todėl visai nenuostabu, kad rugpiūčio 13 d. į Covą da Irią suplaukė milžiniška žmonių minia.

„Iš vsų pusių“, rašo privačiame laiške vienas tos dienos dalyvis, „rinkosi žmonės į tą vietą. Įvairiausios susi-

*) Taip parašyta 1917 m. liepos 23 d. plačiai skaitomame Portugalijos laikraštyje „O Seculo“.

siekimo priemonēs riedējo viena pašķui kitā. Žmonēs ke-
liavo pēsti, važiavo arkļiais, dviračiais. Labai īdomu buvo
stebēti begalinē eilē vežimū, autobusu, automobiliu ir
dviračiu.”

Apie pietus apsireisimo vietoj jau buvo susirinkę
keli tūkstančiai žmonių. Laikraščiai rašē, kad ten gatējo
būti apie 15—20.000 asmenų. Didesnē jų dalis buvo ne
smalsuoliai, bet tikintieji, kurie pamaldžiai sudētomis
rankomis veržēsi prie ažuolo. Laukdami pasirodymo, jie
kalbējo rožančiu ir giedojo giesmes.

Regētojų areštavimas

Jau vidurdienis! Mažieji regētojai vis dar neateina.
Susirinkusiuosius apima baimē ir nerimas. Pagaliau pa-
sklido žinia, kad vaikai neateis, nes Vila Nova de Ouremo
apskrities viršininkas įsakē juos areštuoti. Galima įsi-
vaizduoti, koks buvo žmonių nepasitenkinimas! Karštes-
nieji buvo nutarę eiti pas apskrities viršininką ir parei-
kalauti paaiškinimo. Tik netikėtai pasirodē nepaprastas
reiškinys, kuris visus nuramino ir jų dėmesį kitur nu-
kreipē.

Aukščiau minėtame laiške toliau skaitome: “Aš su
savo draugais ėjau link namų... Mus pasivijo keletas
vyrų, kurie džiaugēsi ir kalbējo, kad Madona tikrai pasi-
rodē. Aš tuoj sugrižau į Covą da Irią. Visas kelias buvo
perpildytas žmonių, kurie linksmai kalbējo apie nepa-
prastą atsitikimą. Visi tvirtino tikrai matę žaibą ir gir-
dēję griaustinio trenksmą. Po to virš ažuolo pasirodēs
labai gražus debesėlis, kuris po kokių 10 minučių pakilēs
ir pranykēs. Vienu žodžiu, visi buvo labai patenkinti ir
ta aplinkybē išgelbējo apskrities viršininką iš rimto pa-
vojaus”.

Šie nepaprasti reiškiniai, kurie jau dalinai buvo pa-
stebēti ir paskutinių dviejų pasirodymų metu, šį kartą
buvo daug ryškesni. Taip, pavyzdžiui, tariamasis griaus-
tinis pranešē Dangaus Karalienės atėjimą. Klausinėjami,
liudytojai vienbalsiai parodē, kad jie girdējo du sprogi-
mus, kurie buvo tokie stiprūs, kad daug žmonių pradējo

bėgti, manydami, jog tai yra bombos ar šūviai. Tačiau greit susilaikė, staiga pastebėję debesį, kuris spindėjo vaivorykštės spalvomis, taip, kad medžių lapai atrodė tartum žiedai. Tas reginys daug ką paskatino prie maldos ir visi sakė, kad tai buvo Madonos stebuklas.

(Fatimos klebonas kun. Don Marques Ferreira apie tai rašė: "Visi susirinkusieji (jų buvo keli tūkstančiai) gali paliudyti apie nepaprastą įvykį, kurį jie patys buvo matę. Jie visi pasijuto sustiprėję tikėjime. Dabar ne tik vaikai regėtojai, bet ir visa žmonių minia, atstovaujanti įvairias klases ir luomus, ir susirinkusi iš įvairių vietų, galėjo visa tai paliudyti".*)

— Madona pasirodė! — Visi susirinkę taip kalbėjo, nors niekas Jos nematė. Tačiau ypatingi reiškiniai įrodė, kad Šv. Mergelė savo žodį išlaikė.

Vaikai tikrai nebuvo kalti, jei jie susitarimo neišpildė. Jų laukė sunki bandymo valanda. Visados taip yra: didelės Dievo malonės ateina drauge su didelėmis kančiomis. Ir tai yra tikriausias Dangaus veikimo ženklas.

Įvyko taip. Tuo metu Vila Nova de Ouremo apskrities viršininku, kuriam tada priklausė ir Fatima, buvo aiškus masonas ir Bažnyčios priešas Artūras d'Oliveira Santos. Jis norėjo pasirodyti uoliu įstatymų saugotoju ir neleisti jokio religinio pasirodymo už bažnyčios ribų. Jis buvo įsitikinęs, kad Fatimos įvykiai yra komedija, kurią įscenizavo kunigija, todėl manė, kad atėjo laikas jam į tą reikalą įsikišti.

Jau šeštadienį, rugpiūčio 11 d., jis pasikvietė pas save regėtojus ir jų tėvus. Apie tai Liucija pasakoja: "Dvi dieni prieš rugpiūčio 13 d. aš ir mano pusbroliai buvome pakviesti pas poną apskrities viršininką. Dėdė nuėjo vienas be vaikų. Aš nuėjau drauge su savo tėvu. Daug kas mus visaip gąsdino. Aš atsisveikindama su savo pusbroliais juos pabučiavau, nes nežinojau ar bepamatysiu. Jacinta pasakė: jei tave norės užmušti, tai pasakyk jiems, kad Pranukas ir aš tą pat tvirtiname ir

*) Taip parašyta 1917 m. rugpiūčio 15 d. laikraštyje "A. Ord. m". Tame straipsnyje klebonas atsakė į kaltinimus, kad neva jis esąs kaltas dėl vaikų regėtojų areštavimo.

kad mes norime mirti. Mes dabar eisime į jūsų sodą ir ilgai už tave melsimės”.

Apskrities viršininkas supykęs išbarė Martą, kad jis įsakymo nepaklausė ir vaikų neatsivedė. Jis davinėjo Liucijai įvairius klausimus ir vertė ją pasakyti paslaptį, tačiau ši atkakliai gynėsi. Po to jis surašė protokolą ir paleido ją, grasindamas, kad vistiek savo tikslo pasieksias, nors tas ir visų trijų nenaudėlių gyvybių pareikalautų.

“Grįžusi vakare į namus”, tęsia toliau Liucija, “tuoj nubėgau į sodą ir atradau savo draugus klūpančius, veidus rankomis užsidengusius ir verkiančius. Pamatę mane, jiedu labai nudžiugo: — Ar tu čia?.. Tavo sesuo, atėjusi vandens į sodą, pasakė, kad tave jau užmušė. Mes verkėme ir daug meldėmės už tave!”

Rugpiūčio 13 d. su pulku žmonių į Fatimą atvyko apskrities viršininkas ir nuvyko tiesiog į Aljustreljo km. pas Martus. Namuose rado tik Martienę, kuri dėl tokio nelaukto svečio atvykimo labai nusigando. Netrukus iš lauko sugrįžo ir pats šeimininkas.

— Ar žinote, kokių reikalu šandie aš atvykau pas jus? — pasveikino jį apskrities viršininkas. — Aš noriu eiti į Covą da Irią pažiūrėti stebuklą. Aš esu, kaip Šv. Tomas: turiu pamatyti, kad tikėčiau.

— Tamsta gerai darote, pone apskrities viršininke, — atsakė Martas.

Po to jis pasikvietė vaikus ir pradėjo tardyti, norėdamas patirti jiems patikėtą paslaptį, vėliau paprašė juos sėsti į vežimą, nes jis, kaip pats pasakė, noris juos nuvežti į Covą da Irią. Tačiau vaikams jis nepatiko ir jie pasakė, kad į Covą da Irią jie gali pėsti nueiti, o, be to, dar esą peranksti (tai buvo apie 10 val.).

Apskrities viršininkas, pamatęs, kad taip savo tikslo negalės pasiekti, įsakė vaikams tuoj ateiti į Fatimos kleboniją, kur jis noris juos ištardyti. Tėvų lydimi nuėjo ten visi vaikai. Ant balkono, kuris išeina į bažnyčios aikštę, apskrities viršininkas kalbėjosi su jais labai maloniai. Paskui jis paprašė kleboną jo akivaizdoje apklausti vaikus.

Klebonas kreipėsi į Liuciją:

— Ar tu žinai, kad tokie melagiai, kaip tu, kurie platiną neteisingas žinias, eina į pragarą?

Mergaitė greit atkirto:

— Jeigu į pragarą eina tie, kurie meluoja, tai aš ten nepateksiu, nes aš nemeluoju, bet sakau tik tai, ką esu mačiusi ir iš tos Ponios girdėjusi. Jeigu žmonės eina į Covą da Irią, tai ne aš kalta, aš nekviečiu jų ten eiti.

— Ar pasakė tau Ponia vieną paslaptį?

— Taip, pasakė, bet aš negaliu jos išduoti.

Klebonui vis reikalaujant pasakyti paslaptį, Liucija pareiškė:

— Klausyk tamsta, jeigu jūs norit, aš nueisiu į Covą da Irią ir paklausiu Ponios, Jeigu Ji man leis pasakyti paslaptį, tai pasakysiu.

— Čia yra antgamtiniai dalykai. Einame, — pabaigė apskrities viršininkas.

Jis liepė vaikams sėstis į jo vežimą. Vaikams neklaušant ir nelipant, Martas suriko:

— Klausykite ir lipkite!

Tada vaikai paklausė, atsisėdo ir vežimas nuvažiavo. Pavažiavus kelius metrus, vežimas pasuko kita kryptimi ir nuvažiavo link Vila Nova de Ouremo.

Vaikai tuoju atkreipė apskrities viršininko dėmesį, kad jie važiuoja ne tuo keliu, bet jis maloniai atsakė:

— Tą aš gerai žinau, bet mes pirma nuvažiuosim pas Ouremo kleboną, kuris nori jus pamatyti ir su jumis pasikalbėti, o paskui aš jus nuvešiu automobiliu į Covą da Irią. Jūs nepavėluosite.

Toks patikrinimas vaikus nuramino, o pažadėjimas pavažinėti automobiliu juos suviliojo. Atvykę į Ouremą, vaikai norėjo tuoj eiti pas kleboną, bet jiems buvo pasakyta, kad pirma reikia pavalgyti... Tuo tarpu praėjo apsiareiškimo valanda. Vaikams buvo didelis skausmas, bet apskrities viršininkas buvo visiškai patenkintas, nes jis, matyt, galvojo, kad pilnai pasiekė savo tikslo.

Vaikams rengiantis eiti į namus, apskrities viršininkas vėl pasiūkė juos pas save ir dar kartą pareikalavo išduoti paslaptį, kurią Ponia jiems buvo patikėjusi. Vi-

siems trims griežtai atsisakius, jis įsakė juos areštuoti ir uždaryti į tokį kambarį, iš kurio jie neišeis, kol neišpildysią reikalavimo.

4 pasim. metu

Klausinėjimai ir grąsinimai

8 d.

Ten uždaryti jie buvo visą naktį. Kitos dienos rytą pas juos atėjo viena sena moteriškė ir stengėsi klasta išgauti paslaptį. Bet ir tose pinklėse vaikai nepasimetė. Po to juos nuvedė į apskrities viršininko įstaigą ir ten oficialiai ištardė. Buvo visa padaryta, kad jie viską išpasakotų. Tačiau nei painiausio klausimai, nei nuožmūs grąsinimai, nei siūlymas aukšinių pinigų, kuriais norėjo juos suvilioti, nieko nepadėjo. Vaikai papasakojo nuoširdžiai, ką jie buvo matę ir girdėję, tačiau paslapties neišdavė, nes Madona buvo sakiusi to niekam nepasakoti.

Apie pietus jie vėl buvo nuvesti į apskrities viršininko namus, jo žmona pasigailėjo mažųjų kankinių ir davė jiems pavalgyti. Tačiau po pietų prasidėjo kankinimai iš naujo. Juos uždarė į miesto kalėjimą ir pasakė, kad ten juos gyvus sudegins. Kaliniai maloniai vaikus priėmė. Jacinta, atsiskyrusi nuo kitų, pradėjo verkti. Liucija ją ramino:

— Jacinta, eik čionai! Ko verki?

— Mes čia turėsime mirti, neatsisveikinę nei su savo tėveliais. Nei tavieji, nei manieji neatėjo mūsų aplankyti. Jie daugiau mumis nebesirūpina. Aš norėčiau dar kartą nors mamą pamatyti!...

— Neverk, — kaibėjo Pranukas, — jei mes mamos daugiau ir nebematysime. Tai paaukokime už nusidėjėlių atsivertimą. Blogiau būtų, jei Madona daugiau nebeatytų. Bet ir tai aš aukoju už nusidėjėlius.

Ir jis, sudėjęs rankutes, tarė:

— O, mano Jėzau, dėl Tavo meilės ir už nusidėjėlių atsivertimą!

Tada ir Jacinta sudėjo rankutes, pakėlė į dangų akis ir verkdama pridėjo:

— Taip pat ir už Šv. Tėvą ir kaipo atlyginimą už Nekalčiausiosios Marijos Širdies įžeidimus!

Kaliniai buvo tuo sujaudinti ir norėjo mažiesiems pagelbėti.

— Kodėl jūs nepasakėte ponui apskrities viršininkaslapties? Kas čia tokio, ar Ponia leido, ar ne!

Tada Jacinta ryžtingai sušuko:

— To niekados mes nepadarysime! Geriau mes mirsime!

Vaikai prisiminė, kad jie dar nesukalbėjo rožančiaus. Jacinta nusiėmė nuo kaklo medalikėlį, padavė vienam kaliniui, prašydama pakabinti jį ant sienoj esančios vynos. Prieš tą tariamą altorių jie visi atsiklaupė ir pradėjo melstis. Kaliniai pasekė jų pavyzdžiu.

Praėjo keletas valandų. Staiga atsidarė kalėjimo durys ir vaikai vėl buvo išvesti į apskrities viršininko įstai-gą, kur jie iš naujo buvo kuogriežčiausiai tardomi. Tačiau jokie pataikavimai ir grasinimai nieko nepadėjo. Apskrities viršininkas pamatęs, kad tokiu būdu jis savo tikslo nepasieks, panaudojo dar paskutinę priemonę. Užpyko ir puolė prie vaikų šaukdamas:

— Jeigu nenorite geruoju, tai pasakysite piktuoju!

Jis įsakė vienam savo tarnautojui parengti keptuvę su verdančiu aliejum, kur priešginos turėjo būti kepami. Tuo tarpu juos uždarė į atskirą kambarį. Koks baisus pergyvenimas vaikams! Staiga atsidarė durys ir apskrities viršininkas pašaukė Jacintą, sakydamas:

— Jei tu nepasakysi, tai busi pirma sudeginta! Eik su manim!

Septynerių metų mergaitė, kuri neseniai dar motinos verkė, dabar ėjo rami ir drąsiai pasiryžusi ištikimai pildyti Madonos įsakymą. "Ji tuojau išėjo paskui viršininką, nei su mumis neatsisveikinus", vėliau pasakoja Liucija.

Dar sykį mažoji buvo tardyta, ji buvo gražiuoju įkalbama ir piktuoju grasinama pakeisti savo nusistatymą. Bet viskas veltui. Paskui ji buvo uždaryta į atskirą kambarį.

Tuo tarpu Pranukas buvo visiškai ramus, net linksmas:

J. E. Bostono Ark. Richard J. Cushing 1950 m. rugpiūcio mėn. Fatimoj
su Jacintos ir Pranuko tėvais

Fatimos klebonas kun. Don
Marques Ferreira

Ouremo apskrities viršininkas
Artūras d'Oliveira Santos

— Jeigu jie mus nukankins, kaip sakosi, tãĩ mes neisime tiesiog į dangų. Kaip gražu tenai! Aš visai nebijau mirti. Dieve duok, kad Jacinta neišsigastų; sukalbėsiu už ją vieną "Sveika Marija".

Jis nusiėmė kepurę, sudėjo pamaldžiai rankas ir pradėjo melstis.

Vėl atsivėrė durys.

— Ji jau nebegyva. Dabar eikš tu! — sušuko apskrities viršininkas, rodydamas į Pranuką. — Pasakyk man paslaptį!

— Aš negaliu niekam jos pasakyti.

— Ar ne?! Tai dar pamatysime!

Pagriebė vaiką už rankos ir ištempė su savimi.

Berniukas parodė ne mažiau atsparumo už Jacintą; jis net linksmesnis buvo už ją. Ir Pranuko nepaveikė nei gražūs žodžiai, nei grasinimai. Pagaliau ir jis buvo uždarytas į atskirą kambarį.

Dabar atėjo Liucijos eilė.

— Kaip tu jauteisi? — ji buvo vėliau paklausta.

— Aš buvau įsitikinusi, kad jis rimtai visa tai daro ir kad su mumis bus baigta. Bet aš neturėjau jokios baimės ir atsidaviau Marijos globai.

Pagaliau apskrities viršininkas baigė šią žiaurią komedią ir visi vaikai vėl buvo suleisti į vieną kambarį.

Rugpiūčio 15 d. vaikai dar sykį buvo nuvesti į apskrities viršininko raštinę ir ten paskutinį kartą ištardyti. Apklausinėjimai praėjo, kaip ir anksčiau. Apskrities viršininkas, įsitikinęs, kad jo pastangos yra tuščios, pats nuvežė vaikus į Fatimos kleboniją, iš kurios prieš porą dienų buvo juos paėmęs.

Sunku įsivaizduoti namiškių džiaugsmą, kai jie, grįžę iš pamaldų, atrado savo mažuosius sveikus ir linksmus! Martai jau anksčiau stengėsi sužinoti apie vaikų likimą. Priešingai, Liucijos energingoji motina laikėsi ramiai. Kai jai papasakojo, kad duktė pateko į kalėjimą, ji atsakė:

— Tegul sau žinosi! Ji to užsitarnavo!

— Kodėlgi?

— Tikėkite man! Jeigu tai, ką ji pasakoja, yra melas,

tai dabar gavo pelnytą bausmę. Jeigu tiesa — Marija ją apgins.

Ir iš tikrųjų — Marija ją apgynė.

Kadangi susitarimo valanda taip liūdnai praėjo, vaikai nebeturėjo vilties pamatyti Gražiąją Ponią anksčiau negu rugsėjo 13 d.

Tačiau įvyko kitaip.

replannota, Nelauktas pasirodymas

Sekmadienį, rugpiūčio 19 d., Liucija, Pranukas ir jo vyresnysis brolis Jonas ganė bandą ganykloj, kuri vadinasi Valinhos.*) Staiga jie pastebėjo, kad oras pasidarė tokios spalvos, kokią jie jau buvo matę pasirodymų metu Cova da Irioj. Tylėdami jie stebėjo tą reiškini. Staiga Liucija pamatė žaibą, kuris jai jau buvo pažįstamas, kaipo Dangaus Karalienės pasirodymo ženklas. Dabar mergaitė buvo visai tikra, jog Gražioji Ponia vėl ateis, todėl tuoj paprašė Joną pašaukti iš namų Jacintą. Šiai atvykus, Liucija pasakė, kad jau antrą kartą sužaubavo ir kad Madona tuojau pasirodys. Ir tikrai po trumpo aki-mirksnio Ji pasirodė virš vieno medžio, kuris buvo kiek aukštesnis, bet panašus į ažuolą, esantį Cova da Irioj.

Pasirodžiusioji nusiskundė, kad vaikai buvo sutrukdyti ateiti paskirtą dieną į Covą da Irią ir pridėjo, kad dėl to žadėtas spalių mėn. stebuklas bus mažiau įspūdingas. Ji iš naujo ragino vaikus kalbėti rožančių ir laikytis susitarimo — ateiti į Covą da Irią kitų dviejų mėnesių nustatytomis dienomis ir valandomis.

Tikintieji buvo sudėję daug aukų prie ažuolo. Liucija paklausė Madoną, ką daryti su tomis aukomis. Ponia atsakė, kad už jas reikia nupirkti du altorėliu; vieną iš jų turės nešti Liucija, Jacinta ir dar dvi baltai apsirengusios mergaitės, o kitą Pranukas su kitais trimis berniukais, kurie turi būti apsirengę baltais apsiaustėliais. Likusios aukos turi būti sunaudotos Rožančiaus šventei ir naujos koplyčios statybai.

Liucija dar paprašė išgydyti keletą ligonių, už kuriuos

*) Valinhos: maža dauba.

ji karštai meldėsi. Apsireiškusioji atsakė, kad kai kurie jų laike vienerių metų pagis. Šį sykį Šv. Mergelė atrodė labiau nusiminusi. Nuliūdusi, pilnu motiniško rūpesčio žvilgsniu, Ji paragino vaikus melstis ir atgailauti; raskui taip tarė:

— Melskitės, melskitės ir aukokitės už nusidėjėlius, nes daug jų eina į pragarą, kadangi niekas už juos nesimeldžia ir nesiaukoja.

Regėjimas vėl truko 10 minučių. Po to Gražioji Ponia atsisveikino su vaikais. *)

Ir šį kartą Šv. Mergelė pasirodė tik trims išrinktiesiems. Kai vakare motina paklausė Joną, ką jis matė Valinjoj, tai šis atvirai atsakė:

— Aš mačiau, kaip Liucija, Pranukas ir Jacinta suklaupė prie ažuolo, o po to girdėjau, ką Liucija kalbėjo. Jai pasakius: "Žiūrėk, Jacinta, dabar Ji nueina!" — aš išgirdau griausmą, lyg raketos sprogimą; daugiau aš nieko nemačiau. Nuo ilgo žiūrėjimo į orą man net dabar teskauda akys.

Dar viena maža aplinkybė verta paminėti. Iki šiol vaikai nenorėjo, kad kas nors laužytų nuo apsireiškimo ažuolo šakas, o dabar jie patys nesigėdijo nulaužti mažą dvišaką šakelę, kuri, jiems atrodė, buvo paliesta Madonos kojomis. Su ta šakele Jacinta ir Pranukas nuėjo pas savo tetą. Ją rado ant kiemo besikalbančią su kaimynėmis:

— Teta, — tarė Jacinta, — mes vėl matėme Madoną!

— Jūs nieko kitą neturite galvoje, kaip tik Madoną, jūs melagiai!

— Bet mes tikrai Ją matėme! Žiūrėk, teta! Madona buvo vieną koją pastačiusi ant vienos šakelės, o kitą — ant kitos.

Ir čia pat vaikai parodė atsineštą medžio šakelę.

*) Prof. L. Fišeris, aptardamas šį pasirodymą, pastebi: "Dievo Motina liepos mėn. pažadėjo, kad rugpiūčio mėn. Ji pasirodysianti su šv. Juozapu ir Kūdikėliu Jėzumi, atnešdama pasauliui taiką. Bažnyčios priešams areštavus vaikus, buvo sutrukdytas pažadėtas pasirodymas ir suteikimas pasauliui taikos." (L. Fišeris, "Fatimos Marijos Pasiuntinybė", 103 ir 106 psl.).

— Jūs, melagiai! Matėte...

Vos tik Marija Rožė paėmė į savo rankas tą šakelę, tuojau aplink stovintieji pajuto nepaprastai malonų kvapą. Tas padarė didelį įspūdį Santienei, ir ji nuo šiol pirmą sykį pradėjo galvoti, gal ji neteisingai su vaikais elgėsi, kad gal tai teisybė, ką vaikai pasakoja. Tas abejojimas dar labiau padidėjo, kai ji sužinojo, ką žmonės buvo matę rugpiūčio 13 d. Cova da Irioj. Taip pat ir Santas pradėjo užtarti dukrelę. Motinai ar seserims išmetinėjant, jis sudrausdavo jas:

— Palikite ją ramybėj. Mes nežinome tikrai, ar ji teisybę sako, bet taip pat negalime tvirtinti, kad ji meluoja.

Dabar Liucijai pasidarė kiek lengviau namuose, bet užtat padidėjo jai kiti nemalonumai. Jos pasižiūrėti dažnai atvykdavo didelės žmonių minios. Ten atvykdavo ne tik prielankiai nusiteikę, bet būdavo daug smalsuolių ir priešingų pažiūrų žmonių, kurie savo klausinėjimais ją nepaprastai vargindavo. Vieną dieną atvyko trys policijos pareigūnai. Jie smulkiai vaikus ištardė ir išvažiuodami pasakė:

— Gerai pagalvokite ir pasakykite paslaptį, nes kitaip jūs neteksite gyvybių, teks yra tikras pono apskrities viršininko nutarimas.

— Puiku! — džiaugsmingai sušuko Jacinta. — Aš taip myliu Jėzų ir Dievo Motiną! Greičiau nueisime pas Juos!

Gandams pasklidus apie tokį apskrities viršininko nusistatymą, buvo norėta iš tos apskrities vaikus išvežti kitur. Tačiau vaikai niekur nesutiko išvažiuoti.

— Jeigu jie mus nužudys, tuo geriau! Mes greičiau nueisime į dangų! — kalbėjo vaikai.

10d:

PENKTASIS PASIRODYMAS

Ketvirtadienis, 1917 m. rugsėjo 13 d.

Grasinimai ir gąsdinimai, kuriuos apskrities viršininkas pavartojo vaikams, davė visai priešingus rezultatus. Nuo to laiko jau niekas nebeabejojo vaikų teisingumu. Net atvirksčiai, daugelis žmonių, išgirdę tokius vaikų persekiojimus, įsitikino, kad tikrai čia yra antgamtiniai įvykiai, nes kitaip nebūtų galima išaiškinti to didvyriškumo, kurį vaikai parodė būdami areštuoti.

Iš visur pasipylė protestai prieš tokį civilinės valdžios elgesį.

Liudytojo parodymas

Jau rugsėjo 13 d. aiškiai buvo galima pastebėti, kad Fatimos įvykiai yra teigiamai paveikę žmonių tikėjimą ir pamaldumą. Tam patvirtinti vėl duosime ištrauką iš vieno liudytojo privataus laiško, kuris apie įvykius taip rašo: [“Ši mėnesį aš nebuva pasiryžęs keliauti į Fatimą. Tačiau rugsėjo 12 d. vakare pas mane atvažiavo draugas F. su dideliu vežimu, kuriame buvo 16 asmenų, vykstančių į Fatimą. Jie visi nepaprastai domėjosi tais nuostabiais reiškiniiais, kurie nuo gegužės 13 d. kas mėnesį ten pasikartoja”]

Kai kitą rytą draugas pakvietė mane važiuoti drauge su jais į Fatimą, aš mielai sutikau. Jau vakare aš buva pastebėjęs pro mus praeinančius didelius būrius žmonių, kurie buva net iš pajūrio kaimų... Kelionės metu aš buva labai sujaudintas ir nesulaikomai man riedėjo per skruostus ašaros, kai pamačiau daugelio tūkstančių žmonių gilų tikėjimą ir karštą pamaldumą.

Plentai ir vieškeliai buva pilni žmonių. Visais keliais

ir takeliais traukė vyrai ir moterys Fatimos kryptimi. Tai buvo procesija pilna to žodžio prasmė! Vien tik į ją pažvelgus, iš susijaudinimo reikėjo verkti! Niekados savo gyvenime nebuvau matęs tokios didelės ir iškilmingos tikėjimo demonstracijos! Visi buvo rimtai nusiteikę. Nepastebėjau, kad kas būtų išsiblaškęs ir nerimtai elgtųsi.

Prieš 10 val. mes pasiekėme (savo) kelionės tikslą. Ten jau radome susirinkusią milžinišką žmonių minią. Visi didžiuliai pagarboj artinosi prie pasirodymo vietos. Vyrai buvo be kepurų. Daugumas klūpėjo ir nuoširdžiai meldėsi. Ponas F. ir aš nuvykome į (vaikų) namus (juos) nu-fotografuoti ir apklausinti. Tas susitikimas su vaikais man padarė nepaprastą įspūdį. Aš buvau tiesiog sužavėtas: vaikų angeliškas nekaltumas rodė, kad jie nieko nemelavo.

Iš ten mes nuvykome į kleboniją, kur su klebonu ir kitais pažįstamais pasidalinome dienos įspūdžiais. Po pusvalandžio sugrįžome į (Covą da Irią) *pasirodymo vietą*

Vidurdienio metu sumažėjo saulės šviesa. Ten nebuvo nei vieno asmens, kuris šio reiškinių, pasikartojančio nuo gegužės mėn. kiekvieno mėnesio 13 d., tą pačią valandą, nebūtų pastebėjęs".

Visi trys vaikai buvo neseniai atėję. Bet per kokias kliūtis! Sesuo Liucija apie tai rašo: "Apsireiškimo valandai artėjant, aš su Jacinta ir Pranuku tebebuvoime pakelėj. Prie mūsų veržėsi tiek daug žmonių, kad mes vos galėjome (paeiti) ² Visa eilė net labai žymių asmenų veržėsi per minią prie mūsų, puolė ant kelių ir prašė mus pranešti Madonai jų troškimus. Kiti, kurie negalėjo prie mūsų per žmones prasiskverbti, šaukė mums iš tolo, o dar kiti, norėdami mus pamatyti, buvo sulipę ant tvorų ir į didesnius medžius.

— Dėl Dievo meilės, prašykite Ponią, kad išgydytų mano luošą sūnų! — Kiti vėl šaukė: — kad pagydytų manąjį, jis aklas... kad sugrąžintų mano sūnų... mano vyrą, kuris fronte... kad atverstų nusidėjėlių!..

Tuose žodžiuose slypi visi žmonių skausmai ir vargai.

Vieniems mes prižadėjome, kitiems padavėme rankas,

vaikų ir juos 2) paeiti.

padėdami atsikelti. Ir taip ėjome žingsnis po žingsnio pirmyn. Vienas vyras skynė per minią mums kelią.

Kai aš dabar skaitau Evangelijoje žavingas scenas, kur aprašoma, kaip Jėzus ėjo per žmonių minią, aš visados prisimenu, kad ir man Viešpats parodė tą patį ant mažo takelio, vedančio iš Aljustrelio į Fatimą ir į Covą da Irią. Tat aš dėkoju Viešpačiui ir aukoju mūsų geros tautos tikėjimą ir drauge galvoju: jeigu tie žmonės puolė ant kelių prieš tris vargšus vaikus, kurie turėjo tik maelonę kalbėti su Dievo Motina, tai kas būtų, jei jie matytų prieš save patį Jėzų? ...”

“Vaikams atvykus prie ažuolo”, skaitome toliau aukščiau minėtame laiške, “Liucija pakvietė susirinkusiuosius pasimelsti. Aš niekados neužmiršiu to išpūdžio, kai pamačiau tiek daug tūkstančių žmonių, parpuolusių ant kelių (ten galėjo būti apie 15—20.000), kurie verkė, meldėsi ir tvirtu tikėjimu balsiai šaukėsi Dangaus Karalienės motiniško užtarimo ...

Niekados neužmiršiu, ką mes per tą ketvirtį valandos ten pergyvenome, tačiau visai neįmanoma to aprašyti. Vien tik žvilgsnis į klūpančią milžinišką minią, tas įtemptas jos laukimas, tos maldos, kuriomis minia kreipėsi į Dievo Motiną, ta nepaprasta šventės nuotaika, sudarė tą nuostabų, jaudinantį pergyvenimą”.

Šviesos kamuolys

Pacituosime kito liudytojo, Leirios vyskupijos generalvikaro žodžius. Jis drauge su vienu kunigu stovėjo kelių šimtų metrų atstume nuo minios ir stebėjo įvykius.

“Minia dar tebesimeldė, kai staiga pasigirdo džiaugsmingas balsas. Tūkstančiai rankų pakilo ir rodė į dangų: — Žiūrėk, žiūrėk ten, ar tu nematai? Ten! O kaip gražu!

Danguje nebuvo jokio debesėlio. Aš pakėliau akis aplink apsidairyti ...

— Ką, tu irgi žiūri į orą? — paklausė mane draugas. Mano didžiausiam nustebimui, aš aiškiai pamačiau rytuose majestotišką šviesos kamuolį. Taip pat ir mano draugas turėjo laimės stebėtis tuo nelauktu ir žavingu

reiškiniu. Bet staiga iš mūsų akių pradingo šis nepaprastas kamuolys. Greta mūsų stovėjusi, gal Liucijos amžiaus, mergaitė, džiaugsmingai sušuko:

— Aš matau jį! Aš matau dar jį! ... Dabar jis jau nusileidžia ...

Po kelių minučių, kaip tik tuo metu, kada įvykdavo pasirodymai, mergaitė iš naujo pradėjo šaukti:

— Štai jis! Štai jis! Jis kyla aukštyn! — ir ji sekė akimis kamuolį, iki jis pradingo saulės šviesoje ...

— Ką tu manai apie šį kamuolį, — paklausiau savo draugą, kuris šio reiškinio buvo labai nustebintas.

— Tai buvo Madona, — atsakė jis nesvyruodamas.

Toks yra ir mano giliausias įsitikinimas. Mažieji pie-menėliai pasirodymo metu matė Dievo Motiną asmeniškai, mums kitiems tebuvo lemta matyti, taip sakant, tik vežimą, kuriuo Ji atvyko iš dangaus į nesvetingą Serra d'Aire. Mes buvome nepaprastai laimingi. Mano draugas pakilusią nuotaiką vaikščiojo po minią ir teiravosi, ką kiti žmonės buvo regėję. Paklausti įvairių luomų asmenys, visi vienbalsiai patvirtino matę tuos reiškinius, kuriuos mes patys buvome regėję”.

Penktasis Madonos Atsilankymas

Liucija klūpojo prie ažuolo. Staiga ji nutraukė maldą ir džiaugsmingai sušuko:

— Štai Ji! Jau ateina!

Penktojo pasirodymo metu Šv. Mergelė mažiesiems regėtojams pasakė, kad jie turi ir toliau kalbėti rožančių, kad išmelstų karo pabaigą. Po to Ji pažadėjo spalių mėn. ateiti su Šv. Juozapu ir Kūdikieliu Jėzumi. Dar priminė, kad reikia tikrai ateiti į Covą da Irią ir kito mėn. 13 d

Žmonės buvo prašę Liuciją paprašyti Dievo Motiną išgydyti ligonius.

Apsireiškusioji atsakė, kad vieni jų pagis, o kiti ne, nes pastarieji nepasitiki Viešpačiu. Be abejo, ne visi buvo vienodoj sielos būklėj: kai kuriems jų ligos kryželis buvo naudingesnis, negu pasveikimas.

— Žmonės norėtų čia turėti koplyčią, — pranešė Liucija Maloniajai Poniai.

Madona tam pritarė ir pasakė, kad pusė čia suaukotų pinigų turi būti statybos pirmutinėms išlaidoms padengti.

Nors minia ir labai susikaupusi klausėsi, bet Madonos balso negirdėjo, tačiau visi galėjo įsitikinti, kad Liucija kalbėjosi su nematoma būtybe. Pagaliau mergaitė pasakė:

— Dabar Ji nueina.

Po to saulė vėl atgavo pilną savo spindėjimą. Regėtojai su tėvais sugrįžo namo. Minia pamažu išsiskirstė.

Be šviesos kamuolio ir labai ryškaus saulės šviesos sumažėjimo, nes matėsi mėnulis ir žvaigždės, paslaptingo pasikalbėjimo metu buvo pastebėta dar ir kitokių nepaprastų reiškinių. Oras gavo gelsvą atspalvį, baltas debesėlis, kuris matėsi iš tam tikro atstumo, apgaubė ažuolą ir regėtojus. Iš dangaus krito nepaprastos baltos snieguolės, panašios į baltus gėlių žiedus ar sniego gabaliukus. Šis reiškinys buvo pastebėtas keletą sykių, kai maldininkų procesijos atvykdavo į Covą da Irią. Ypatin-
gai aiškus buvo 1924 m. gegužės 13 d., tai buvo patvirtinta daugelio patikimų asmenų. Jį matė ir Leirios vyskupas.

Tačiau visi šie nepaprasti reiškiniai nublanksta prieš didįjį stebuklą, kuris įvyko spalio 13 d.

REGĖTOJŲ APKLAUSINĖJIMAS

12d
17 w

Tie nuostabūs reiškiniai labai paveikė žmones. Visi pradėjo labiau tikėti vaikų pasakojimams. Žmonės labai susidomėjo įvykiais ir minios pradėjo plaukte plaukti į pasirodymo vietą. Vaikus pamatyti ir su jais pasikalbėti čia atvykdavo tikintieji ir smalsuoliai, kritikai ir nepalankiai nusistačiusieji. Jacinta ir Pranukas jau rugpiūčio mėn. pabaigoje nebegalėjo ganyti avių dėl didelio lankytojų skaičiaus. Dėl tos pat priežasties Liucijos motina buvo priversta jau rugsėjo mėn. antrojo pusėj parduoti visą kaimenę.

— Tiek daug ateina pas juos žmonių pasikalbėti, — pareiškė Fatimos klebonas spalio 25 d., — kad reikia laikyti dideliu stebuklu, jeigu iki šiol vaikai dar neapsirgo.

Į Aljustrelio kaimą žmonės traukė ne vien tik smalsumas ar paprastas žingeidumas, ne vien tik teigiamas ar neigiamas nusistatymas. Čia atvykdavo ir tokių asmenų, kurie buvo pasiryžę nešališkai ištirti įvykius. Tarp kitų atvyko ir Lisabonos Arkivyskupijos seminarijos teologijos profesorius*), vėliau žinomas Fatimos istorikas, pseudonimu Visconde de Montelo. Dėl savo malonaus elgesio su regėtojais ir jų tėvais, jau nuo pirmo apsilankymo jis gavo pilną vaikų pasitikėjimą ir visados buvo jų laukiamas. Dėl to į visus klausimus jis gavo pilnus ir aiškius vaikų atsakymus. Žemiau paduoti pasikalbėjimai yra labai įdomūs. Nors tų pasikalbėjimų turinys jau yra žinomas, bet jie atvaizduoja nekaltas ir kūdikiškas sielas. Čia nėra reikalo duoti visų pasikalbėjimų metu surašytų

*) Kanauninkas Manuel Numes Formigao.

protokolu (Mes) pasitenkinsime patiekę tik jų dalį, kas dar aiškiau papildys ir patvirtins tai, ką mes jau aukščiau esame pasakę. *sakęta*, *buvo*

Pirmasis apklausinėjimas 1917 m. rugsėjo 27 d.

Rugsėjo 27 d. pirmą sykį atvyko Visconda į Liucijos tėvų namus papildyti savo užrašų, kuriuos jis buvo sudaręs to pat mėn. 13 d. Ponia Marija Rožė maloniai jį priėmė ir pasakė, kad jos dukrelė sode padeda rašyti vynuoges. Pažadėjo tuojau ją pašaukti. Tuo metu Jacinta ir Pranukas buvo tik grįžę iš lauko ir sužinoję, kad jie laukiami Liucijos namuose, greitai ten nubėgo. Pirmoji įėjo mažoji Jacinta. Ji buvo duktė Manuelio ir Olimpijos Martų, kurie kaime turėjo gerą vardą. Jacinta buvo 7 metų, bet pagal savo amžių atrodė gana didelė. Jos veido bruožai buvo taisyklingi ir saulės įdegti. Ji buvo kukliai aprenpta, sijonėlis siekė beveik iki kulkštinių. Mergaitė buvo sveika ir fiziškai ir dvasiškai. Pradžioje ji dar kiek bauginosi svetimo žmogaus: jos atsakymai buvo trumpi ir tokie tylūs, kad vos buvo galima suprasti. Bet jos baimė pradingo, kai į kambarį įėjo brolis. Pranukas įžengė į kambarį su kepure ant galvos. Sesuo davė ženklą nusiiimti kepurę, bet atrodė, kad berniukas to nesuprato. Jis drąsiai atsisėdo ir į visus svečio klausimus atsakinėjo aiškiai ir atvirai.

Pranuko apklausinėjimas

- Ką tu matei pastaraisiais mėnesiais Cova da Irioj?
- Aš mačiau Madoną.
- Kur Ji pasirodė?
- Virš vieno mažo ąžuoliuko.
- Ar Ji pasirodė staiga, ar atėjo iš kurios nors pusės?
- Aš mačiau Ją ateinant iš tos pusės, kur saulė užteka. Ji stovėjo virš ąžuoliuko.
- Kaip Ji eina: pamažu ar greit?
- Ji ateina visados greit.
- A supranti tu, ką Ji sako Liucijai?

- Aš nieko nesuprantu.
- Ar tu kalbėjai nors kartą su Ponia?
- Ne. Aš nieko Jos neklausiau. Ji kalba tik su Liucija.
- Į ką Ji žiūri: į jus visus tris, ar tik į Liuciją?
- Į visus tris, bet daugiausia į Liuciją.
- Ar Ji kartais neverkė, nesijuokė?
- Ne. Ji visuomet rimta.
- Kaip Ji apsirengusi?
- Ji dėvi ilgą suknią, o ant jos apsiaustą, kuris apgaubia galvą ir siekia suknios apatinį kraštą.
- Kokios spalvos suknia ir apsiaustas?
- Baltos, tik suknios kraštai išsiuvinėti auksu.
- Kokioj povyzoj Ponia pasirodo?
- Kaip melddamosi, rankas laiko sudėjusi prie krūtinės.
- Ar turi ką rankose?
- Ji laiko tarp delnų rožančių, kuris nusviręs per dešinės rankos riešą greta suknios.
- Ar turi Ji ką ausyse?
- Ausų nematyti, nes jos pridengtos apsiaustu.
- Kokios spalvos rožančius?
- Baltų perlų.
- Ar graži Ponia?
- O, žinoma!
- Ar gražesnė už mergaitę, kurią ten apačioj matai?
- Daug gražesnė.
- Betgi yra ponių, kurios ir už aną mergaitę daug gražesnės.
- Ji yra gražesnė už visas, kurias aš kada nors esu matęs...

Jacintos apklausinėjimas

Apklausinėjant Pranuką, Jacinta buvo išėjusi į gatvę ir žaidė su savo draugėmis. Apklausinėjant, ji pilnai ir tiksliai atsakinėjo į visus klausimus, kaip ir jos brolis.

- Ar tu matei kiekvieną mėnesį Madoną?
- Taip, mačiau.

- Iš kur Ji ateina?
- Ji ateina iš dangaus, iš rytų pusės.
- Kaip apsirengusi?
- Ji dėvi auksu siuvinėtą suknią, ant galvos baltą gaubtą.
- Kokios spalvos plaukai?
- Plaukų nematyti, nes jie uždengti gaubtu.
- Ar Ji turėjo auskarus?
- Nežinau, nes nebuvo matyti ausų.
- Kaip laiko rankas?
- Rankas laiko sudėjus prie krūtinės, pirštai į viršų.
- Kaip laiko rožančių: dešinėj ar kairėj rankoj?
- Į šį klausimą mergaitė atsakė: dešinėj rankoj. Tačiau pakartojus tą klausimą, norint išmėginti mergaitės atsakymų tikrumą, ji sumišo ir pradėjo abejoti, nes tikrai nežinojo, kurioj rankoj Apsireiškusioji laikė rožančių.
- Ką Ji labiausiai patarė Liucijai?
- Kasdien kalbėti rožančių.
- Ar tu irgi kalbi?
- Taip, kalbu kasdien drauge su Pranuku ir Liucija.

Liucijos apklausinėjimas

Liucijos reikėjo laukti apie pusę valandos. Pagaliau ir ji atėjo. Ji buvo sveika ir tvirta, didesnė ir geriau užaugusi už savo pusbrolius. Priešingai kukliajai Jacintai, ji buvo natūrali ir drąsi, tačiau jos laikysenoj nebuvo jokių tuštumo žymių. Tų metų kovo 22 d. jai sukako 10 metų amžiaus. Jos tėvas, Antanas dos Santos, buvo vyras teisus, bet nelabai dievotas. Motina, Marija Rožė, priešingai — buvo pavyzdys krikščioniškos moters: ji auklėjo vaikus, mokydama juos mylėti Dievą ir tinkamai atlikti visas savo pareigas. Pamaldi moteris nežinojo, ką ji apie dukters regėjimus turėjo galvoti. Ji svyravo tarp vilties, kad Šv. Mergelė tikrai dukteriai pasirodo ir baimės, kad duktė gali būti apgavimo auka; ji perdaug nesidžiaugė, kad jos namai buvo dažnai svetimų lankomi.

Klausinėjama ji parodė, kad nuo apsireiškimų pradžios mergaitė nei kiek nepasikeitė. Duktė meldėsi uoliai ir tokiu pat būdu, kaip ir anksčiau.

Nors visi tie klausimai Liuciją labai vargino, tačiau ji atsakinėjo Viscondai labai maloniai.

— Ar tiesa, kad Cova da Irioj tau pasirodė Madona?

— Taip, tiesa.

— Kiek sykių Ji tau jau pasirodė?

— Penkius kartus, kiekvieną mėnesį po kartą.

— Kurią mėnesio dieną?

— Visuomet 13, išskyrus rugpiūčio mėnesį, nes tada aš buvau areštuota ir pono apskrities viršininko nuvežta į miestą. Tą mėnesį aš Ją mačiau vėliau, po kelių dienų Valinhoj.

— Sakoma, kad Madona tau ir praeitais metais buvo pasirodžiusi, ar tai tiesa?

— Netiesa. Nei pernai, nei šiomet prieš gegužės mėnesį Ji man nebuvo pasirodžiusi. To aš niekam nesakiau, nes tai netiesa.

— Iš kur Ji ateina? Iš rytų?

— To aš nežinau. Aš Jos nematau ateinant iš jokios pusės. Nueidama pasirenka tą kryptį, iš kur saulė teka.*)

— Kaip ilgai Ji būna? Ilgą ar trumpą laiką?

— Trumpą laiką.

— Ar tiek laiko, kiek reikalinga sukalbėti "Tėve mūsų" ir "Sveika Marija", ar ilgiau?

— O, ilgiau, daug ilgiau; bet ne visuomet vienodai; tačiau ne taip ilgai, kad būtų galima sukalbėti visą rožančių.

— Ar tu nebijojai, kai pirmą sykį Ją pamatei?

— Taip, aš norėjau su Jacinta ir Pranuku pabėgti,

*) Apie žaibus, kuriuos matydavo prieš pasirodymą, Liucija taip rašo: "Tai nebuvo tikri žaibai, o tik atspindys besiartinančios šviesos... Toj šviesoje mes pamatydavome Madoną, kai Ji jau būdavo ant ažuolo. Kadangi aš to nesugebėjau paaiškinti, tai kartais sakydavome, kad matome Ją ateinant, o kartais, kad nematome. Kai sakydavome, kad matome Ją ateinant, tai manydavome, kad ta šviesa, kurią matydavome besiartinant, būdavo pati šv. Mergelė; kai mes sakydavome, kad nematome Jos ateinant, tai manydavome, kad mes Madoną tik tada pamatome, kai Ji jau būdavo virš ažuolo."

bet Ji liepē nebijoti ir sakē mums nieko blogo nedarysianti. *)

— Kaip Ji apsirengusi?

— Ji dėvi baltą suknią, kuri siekia beveik kojų pėdas. Ant viršaus tokios pat spalvos ir tokio pat ilgumo apsiaustą, kuris pridengia ir Jos galvą.

— Ar turi Jos suknia kokius nors papuošimus?

— Priešaky prie kaklo matyti dvi aukso spalvos juostelės su auksiniais kutais; tos juostelės suriša suknią.

— Ar turi Ji diržą ar kaspiną?

— Ne.

— Ar dėvi auską ? — Ne,

(Taip, mažus žiebus. **)

— Kurioj rankoj laiko rožančių?

— Dešinėj rankoj.

— Ar tai buvo paprastas rožančius, ar psalminis?

— Aš į tai neatkreipiau dėmesio.

— Ar rožančius turėjo kryželį?

— Taip, baltą; karolėliai ir grandinėlė taipgi buvo balti.

— Ar tu nepaklausei kas Ji yra.

— Taip, paklausiau, bet Ji atsakė, kad pasisakysianti tik spalio 13 d.

— Ar paklausei, iš kur Ji ateina?

— Taip. Ji man atsakė: iš dangaus.

— Kada tu Ją to paklausei?

— Per antrą pasirodymą: birželio 13 d.

— Ar Ji buvo linksma ar nusiminusi?

— Aš nemačiau Jos juokiantis ar liūdint, tačiau Ji visuomet buvo rimta.

— Ar liepė tau melstis?

*) "Jau esu rašiusi, kad mes Madonos nebijojome, bet mes bijojome audros, manydami, kad ji tuoj užeis. Nuo audros mes ir norėjome pasislėpti. Sv. Mergelės pasirodymas nesukeldavo mums baimės ar išgąščio, o tik netikėtumą" (Liucija).

**) "Aš nemačiau jokių auskarų. Prisimenu, kad auksiniai siūlai, kuriais buvo išsiuvinėtas apsiaustas, blizgėjo, kaip saulės spinduliai. Tarp galvos ir pečių apsiaustas nebuvo prisiglaudęs. Ten spinduliai mirgėjo įvairiomis šviesos spalvomis ir kartais man atrodė, kad ten, tartum, buvo maži auskarai. Šitai aš turėjau galvoje duodama tokį atsakymą" (Liucija).

— Ji mus ragino kalbėti Madonos garbei rožančių, prašant pasauliui taikos.

— Ar Ji pareiškė norą, kad kiekvieno mėn. 13 d. per pasirodymus dalyvautų daug žmonių?

— Ji nieko panašaus nesakė.

— Ar tiesa, kad Ji tau pasakė paslaptį, drausdama ją kitiems pasakyti?

— Taip, tiesa.

— Ar tai liečia tik tave, ar ir tavo draugus?

— Tai liečia mus visus tris.

— Ar tu negalėtum apie tai ką nors pasakyti savo nuodėmklausiu?

Į šį klausimą mergaitė nieko neatsakė ir, atrodė, kad ji nežinojo, ką ji tai atsakyti.

— Sakoma, kad tu tiek daug primelavai apskrities viršininkui ir jį taip apgaudinėjai, kad jis buvo priverstas tave kankinti, norėdamas išgauti tau patikėtą paslaptį. Paskui, sako gyreisi, kad jį apgavai. Ar tai tiesa?

— Ne, netiesa. Ponas apskrities viršininkas norėjo iš manęs sužinoti paslaptį, bet aš jos jam nepasakiau. Be tos paslapties, aš jam viską pasakiau, ką Madona man buvo sakiusi. Gal dėl to ponas apskrities viršininkas ir galvojo, kad aš galiu ir paslaptį išduoti. Tačiau aš nenorėjau jo apgauti.

— Ar Madona tau liepė išmokti skaityti?

— Taip, antro pasirodymo metu.

— Bet jeigu Ji pasakė tau, kad spalio mėnesį paims tave į dangų, tai kam dar liepė mokytis skaityti?

— Netiesa. Ponia taip nesakė. Man ir nesisapnavo taip pasakyti.

— Ar pasakė Ponia, ką reikia daryti su tais pinigais, kuriuos žmonės sudeša prie ažuolo Cova da Irioj?

— Ji pasakė, kad už dalį tų pinigų turi būti nupirkta bažnyčia du altorėliai. Vieną iš jų aš turėsiu nešti su Jacinta ir dar dviem mergaitėm, o antrą — Pranukas su trimis itais berniukais. Kita pinigų dalis turi būti išleista Rancčiaus šventei ir naujos koplyčios statybai.

— Ką turi būti pastatyta koplyčia? Ar Cova da Irioi?

- Aš nežinau, nes Ji nieko apie tai nesakė.
- Ar tu džiaugiesi, kad tau Madona pasirodė?
- Ir dar kaip!
- Ar spalio mėnesį Madona ateis viena?
- Ne. Su Šv. Juozapu ir Kūdikėliu Jėzum.
- Ką daugiau nepaprasto tau Ji pasakė?
- Pasakė, kad įvyks didelis stebuklas, kad visi įtikėtų, jog tikrai Ji pasirodžiusi.
- Kodėl tu dažnai nuleidi akis ir nebežiūri į Šv. Mergele?
- Didelė šviesa man akis vargina.
- Ar Ji išmokė tave kokią maldą?
- Taip, išmokė kalbėti maldele po kiekvienos rožančiaus paslapties.
- Ar moki tu ją mintinai?
- Taip.
- Pasakyk man ją.
- O, mano Jėzau, atleisk mums mūsų kaltes; apsaugok mus nuo pragaro ugnies; nuvesk į dangų visas sielas, o ypač tas, kurios labiausiai reikalingos Tavo gailestingumo.

Pradžia, iki KITŲ PARODYMAI

1917 m. spalio 11 d.

ps 68. Porą dienų prieš Ponios pažadėtą didįjį stebuklą, Visconda de Montelo vėl atvyko į Aljustrelio kaimą. Pakeičiui jis aplankė Vila Nova de Oureme visiems gerai pažįstamą Goncalvesų šeimą. Ten jis gavo tokių informacijų:

Pranuko ir Jacintos tėvai yra geri, tikintys ir visų gerbiami žmonės. Tėvas žinomas, kaip garbingiausias ir teisingiausias to kaimo gyventojas. Liucijos tėvas retai matomas bažnyčioj, tačiau be žymių ydų. Jos motina tikrai teisinga, pamaldi ir labai darbšti moteriškė.

— Ką galvoja Fatimos gyventojai apie vaikų pasakojimus?

— Pradžioj jiems niekas netikėjo. Dabar d^s gelis tiki, kad vaikai tiesą kalba. Aš asmeniškai ^{ns} neabejodamas tikiu.

— Ar pasirodymų dienomis buvo matomi kokie nepaprasti reiškiniai? Ar yra žmonių, kurie galėtų tai paliudyti?

— Buvo daug tokių reiškinių. Rugpiūčio mėnesį ten buvę žmonės beveik visi juos pastebėjo, būtent: ant ažuolo nusileido debesėlis, oras atrodė sudrumstas, nors nebuvo ten jokių dulkių. Buvo sumažėjusi saulės šviesa. Ir liepos ir rugpiūčio mėn. girdėjosi dundėjimai...

— Gal yra įtarimas, kad patys vaikai sugalvojo tokią komediją?

— Ne, visai neįtikėtina.

— Ar daug ateina iš kitur žmonių pamatyti vaikų ir su jais pasikalbėti?

— Ateina be skaičiaus iš įvairių apylinkių.

— Ar ima vaikai pinigų, jei jiems kas duoda?

— Porą kartų paėmė menkniekių, kai jiems buvo brukte brukama. Savo noru jie nieko neima.

— Ar turtingos jų šeimos?

— Jos nėra vargšės; galima sakyti, gyvena pasiturinčiai. Jei Liucijos šeimai ne taip gerai sekasi, tai kaltas tėvas, kuris blogai išdirba laukus.

— Ką daro Liucija pasirodymų metu?

— Ji kalba rožančių. Kreipdamosi į Pasirodžiusiąją, garsiai kalba. Liepos mėnesį netoli stovėdamas aš pats girdėjau jos pasikalbėjimą.

— Ar daug tikinčiųjų bei smalsuolių atvyksta į pasirodymų vietą?

— Labai daug, o ypač sekmadieniais. Didžiausias antplūdis būna prieš saulės nusileidimą. Žmonės ateina iš arti ir iš toli. Daugiausia iš svetimų parapijų. Jie kalba rožančių ir gieda giesmes Šv. Mergelės garbei.

Regėtojų tėviškėje

Po šio pasikalbėjimo Visconda atvyko į Liucijos ir tiesiog nuėjo į Liucijos tėvų namus. Santienė maloniai jį priėmė ir mielai leido apklausinėti dukrelę. Pati motina su noru atsakinėjo į svečio klausimus.

— Ar tamstos duktė yra giminaitė Pranukui ir Jacintai?

— Ji yra jiems pusseserė, nes mano vyras yra jų motinos brolis.

— Kaip tamsta sužinojai, kad Ponia pasirodė tamstos dukrelei? Ar ji pati tamstai pasisakė?

— Aš sužinojau iš Martų vaikų. Pati Liucija buvo jiems patarusi nieko nesakyti; jie visi bijojo priekaištų. Ir tik, kai aš ją paklausiau, ji papasakojo, ką buvo mačiusi.

— Ar tamsta leidi jai kiekvieno mėn 13 d. eiti į Covą da Irią?

— Aš jai nedraudžiau ten eiti.

— Kaip vaikai rengiasi ten eidami?

— Pirmą sykį jie buvo apsirengę paprastais piemenėlių drabužiais*). Kitais kartais jie ten eidavo šviesiais rūbais, mergaitės su baltom skepetaitėm.

— Ar buvo kas nors nuėjęs į Vilą Novą parsivesti vaiku, kai apskrities viršininkas buvo juos sulaikęs?

— Pranu ir Jacintos brolis buvo nuėjęs jų aplankyti, bet neparsivesti. Apskrities viršininkas pats juos atgal atvežė.

— Ar daug žmonių ateina pamatyti tamstos dukrės?

— Nėra tos dienos, kad kas nors neateitų.

Liucija apklausinėjama iš naujo

Po šio pasikalbėjimo su motina, svečias kreipėsi į dukterį.

— Klausyk, Liucija, tu anksčiau man sakei, kad už žmonių suaukotus pinigų turi būti įtaisyti parapijos bažnyčioj du altorėliai. Kaip tai padaryti ir kada reikia juos nunešti į bažnyčią?

— Jie turi būti nupirkti už žmonių suaukotus pinigų ir per Rožančiaus šventę nunešti į bažnyčią.

— Ar tu tikrai žinai, kurioj vietoj turi būti pastatyta Madonos garbei koplyčia?

*) Šis pasakymas nėra visai tikslus. Pirmasis pasirodymas buvo sekmadienį. Šventadieniais piemenėliai nepersivelka gerųjų drabužių, jei jie, parėję iš bažnyčios, eina į ganyklą pas kaimenę.

— Aš tikrai nežinau, bet manau, kad Ji koplyčios nori Cova da Irioj.

— Ką tau Ji sakė padarysianti, kad žmonės tikėtų pasirodymu?

— Ji pasakė padarysianti stebuklą.

— Kada Ji tau tai pasakė?

— Tai Ji man sakė daug sykių.

— Ar tu nebijai, kad tave išjuoks, jeigu tą dieną nieko ypatingo neįvyks?

— Nebijau.

— Ar tu jauti vidinį norą eiti kiekvieno mėnesio 13 d. į Cova da Irią?

— Aš jaučiu didelį troškimą ten eiti ir labai liūdėčiau, jei negalėčiau to padaryti.

— Ar tu pastebėjai, kad Ponia žegnotusi, melstusi ar rožančių kalbėtų?

— Aš niekad to nemačiau, ką tamsta sakai.

— Ar Ji liepė tau melstis?

— Taip, daug kartų.

— Ar liepė tau melstis ir už nusidėjėlių atsivertimą?

— To Ji man nesakė*). Ji liepė mums melstis į Rožančiaus Karalienę, prašant karo pabaigos.

— Ar tu matei, ką žmonės neva pastebėjo: žvaigždę ar rožę, kuri, girdi, nuo Ponios suknios nukrito?

— Aš nemačiau nei žvaigždės, nei kito ypatingo daikto.

— Ar tu girdėjai kokį ūžesį, griaustinį ar žemės drebinimą?

— Niekados.

— Ar liepė tau Ponia pasakyti žmonėms, kad jie atsiklauptų ir melstųsi?

— Ponia man to neliepė. Aš pati pasakiau.

— Ar tu visuomet atsiklaupi, kai Ji pasirodo?

— Ne, kartais aš stoviu.

— Ar švelnus, malonus Jos balsas?

— Taip.

— Kaip tau atrodo, kiek Ji turi metų?

— Apie 15.

*) "Už nusidėjėlius mes turime skausmus aukoti" (Liucija).

- Ar dengia Jos kaklą šydas?
- Ne, kaklas matosi.
- Koks yra spindėjimas, kuris Ją gaubia?
- Jis gražesnis ir šviesesnis už saulės šviesą.
- Ar Ji tau niekuomet neparodė pasisveikinimo ženklą galva ar ranka?
- Ne.
- Ar niekad Ji tau nenusišypsojo?
- Ne, niekados.
- Ar tu girdi žmonių pasikalbėjimus, triukšmą, riksmą, kai kalbi su Ponia?
- Ne, aš nieko negirdžiu.
- Ar moki skaityti?
- Ne, pone.
- Ar nesimokai skaityti?
- Ne.
- Tai tu neklausai Madonos įsakymo?
- Mergaitė į tai nieko neatsakė.*)

Dar sykį mažoji Jacinta

Apklausinėjęs Liuciją, Visconda de Montelo tuojau nuėjo pas Jacintą papildomai ją apklausinėti.

- Ar patarė tau Ponia kalbėti rožančių?
- Taip.
- Kada?
- Kai Ji pasirodė pirmą kartą.
- Ar ir tu turi paslaptį, ar tik viena Liucija?
- Aš taip pat turiu.
- Kada Ji tau tą paslaptį pasakė?
- Antro pasirodymo metu, per Šv. Antaną.
- Gal Ji jums pasakė, kaip jūs galite prisiurtėti?
- Ne.
- O gal, kaip galite tapti geri ir laimingi?
- Taip, tai mūsų visų trijų gerovei.

*) "Aš tylėjau, nenorėdama apkaltinti motinos, kuri dar nebuvo leidusi man mokyklos lankyti. Namiškiei kalbėjo, kad tai būtų tuštybė, jei aš norėčiau mokytis skaityti. Anais laikais dar buvo retenybė, kad mergaitės lankytų mokyklą: mokyklos buvo tik berniukams. Vėliau Fatimoj buvo atidaryta mokykla ir mergaitėms (Liucij.)."

- Gal kaip nueiti į dangų?
- Ne.
- Ar tu gali man ją pasakyti?
- Ne, aš negaliu.
- Kodėl?
- Ponia liepė niekam jos nesakyti.
- Ar žmonės liūdėtų, jei sužinotų tą paslaptį?
- Taip.
- Kaip laiko Ponia rankas?
- Ji laiko jas pakėlusi. Dažnai delnus pakreipia į viršų.
- Ar yra apie Jos galvą kokia nors šviesa?
- Taip.
- Ar tu gali gerai į Jos veidą žiūrėti?
- Ne, negaliu, nes man skaudėtų akis.
- Ar tu visuomet gerai supranti, ką Ponia sako?
- Paskutinį kartą aš ne viską gerai supratau, nes žmonės labai triukšmavo.

Papildomai apklausinėjant Pranuką, nieko naujo iš jo neišgauta.

d. sekmi and 1973

ŠEŠTASIS IR PASKUTINYSIS PASIRODYMAS

Šeštadienis, 1917 m. spalio 13 d.

Dabar prieiname prie nepaprastų įvykių paskutinę pasirodymo dieną.

Maldininkų pasakojimai, o ypač liberalų laikraščiai, kurie aprašydami Fatimos įvykius, ironiškai juos nušvietė, kad spalio 13 d. Ponia padarys stebuklą, visame krašte sukėlė didžiausią susidomėjimą. Regėtojų (gimimo) vietoj, Aljustrelio km., tas įtempimas pasiekė aukščiausią laipsnį. Visur buvo galima girdėti vaikams grasinant: "Jei tą dieną nieko neįvyks... tai jie pamatys! Tai nukentės!" Paplito net gandas, kad civilinė valdžia pasirodymo metu prie vaikų išsprogdins bombą.

Abiejų šeimų giminės, priešingai nusistačiusių žmonių spaudžiami, svyravo tarp baimės ir vilties. Tą baimę didino abejonė: ar tik vaikai neapsiriko?

Kai kurie Martams patarė leisti tik vienus vaikus į Covą da Irią, patiems jų ten nelydėti. Nes, sako, mažiems vaikams minia, pasijutusi apgauta ir suviliota, nieko blogo nedarys, bet tėvams gali blogiau būti...

Liucijos motina visiškai nebežinojo ir ką bedaryti. Ji pergyveno vidaus kovą: ir tikėti norėjo dukters pasakojimams, ir bijojo, kad ji nebūtų pragariškos klastos auka.

Reikšmingoji diena vis artėjo... Kai kas motinai patarė išvežti savo dukterį į tokią vietą, kur niekas jės nerastų, nes kitaip, be abejonės, ji drauge su pusbroliais galėtų būti užmušta, jei stebuklas neįvyks...

Spalio 12 d., rūpesčių kankinama, Santienė atsikėlė labai anksti, pažadino mergaitę ir jai tarė:

— Vaikeli, būtu labai gerai, jei mes šiandien prieitumėm išpažinties. Sako, kad rytoj Cova da Irioj mes turėsime mirti. Jeigu Madona nepadarys žadėto stebuklo, žmonės mus užmuš. Todėl geriau, jei mes atliksime išpažintį ir pasirengsime mirčiai.

Liucija, kuri neturėjo nė mažiausios abejonės Mados pažadėjimams, ramiai atsakė:

— Mama, jeigu tamsta nori citi išpažinties, tai eisiu ir aš, bet visai ne dėl tos priežasties, kurią tamsta nurodei. Aš visai nebijau mirti. Ir aš esu tikra, kad rytoj Madona savo pažadėjimą išpildys.

Daugiau apie išpažintį nieko nebuvo kalbama.

Tik tie trys vaikai buvo vieninteliai, kurie ramiai laikėsi. Jie neturėjo jokio supratimo, kokis stebuklas turėtų įvykti, tačiau jie buvo visiškai įsitikinę, kad jis įvyks. Bet bombos...

— O, kokia laimė, jei mes iš ten galėtumėm su Madona citi į dangų, — kalbėjo visi trys vaikai.

Milžiniška minia smalsuolių ir maldininkų

Jau nuo pat anksčiausio ryto spalio 12 d. pradėjo plaukti į Fatimą nesuskaitomos žmonių minios iš tolimiausių Portugalijos vietovių. Po pietų buvo perpildyti visi keliai, kurie veda į Covą da Irią, įvairiausiomis susisiekimo priemonėmis. Pėsčiųjų grupės, daugiausia basi, ėjo kalbėdami rožanėlių. Nežiūrėdami drėgno rudens oro, jie buvo pasiryžę praleisti visą naktį lauke, kad kitą dieną galėtų užimti geresnę vietą.

Spalio 13 diena buvo šalta, ūkanota ir lietinga. Bet tai niekis: minia nuolatosis didėjo. Žmonių buvo iš artimos apylinkės ir iš tolimiausių krašto vietovių, taipgi ir iš didžiųjų miestų: Porto, Coimbros, Lisabonos. Žymiausieji tų miestų laikraščiai atsiuntė savo korespondentus.

Nuolatinis lietus pavertė Covą da Irią didžiausiu purvo klanu. Laukiančius permerkė iki kaulų.

Bet tai nieko nereikšė! Apie pusę 12 val. ten buvo daugiau 50.000 žmonių, o kitų apskaičiavimu — 60.000, kurie visi nekantriai laukė būsimų įvykių.

Prieš pat vidurdienį atėjo ir piemenėliai, kurie šį kartą buvo apsirengę šventadieniškais drabužiais. Minia juos praleido su didele pagarba ir jie, išsigandusių motinų lydimi, nuėjo prie ažuolo, kurio vos tik kamienas bebuvo likęs. Žmonės veržte veržėsi prie vaikų, nes kiekvienas norėjo arčiau jų stovėti.

Mažoji Jacinta, iš visų pusių stumdoma ir spaudžiama, pradėjo verkti sakydama: "Nesistumdykite!" Tada abi suaugusios paėmė ją į vidurį, kad apsaugotų nuo spūsties.

Liuciją paprašė žmonės suglausti lietsargius. Visi paklausė ir pradėjo kalbėti rožančių.

Buvo pats vidurdienis, kai Liucija vienu mostu padarė visiems staigmeną. Ji pertraukė maldą ir sušuko:

— Jau sužaubavo! — Pažvelgus į viršų, tarė: — Štai Ji! Štai Ji!

— Būk atsargi, dukrele, žiūrėk, kad tu neapsiriktum, — įspėjo ją išsigandusi motina, nežinodama, kaip ta drama pasibaigs.

Tačiau Liucija jos įspėjimo jau nebegirdėjo: ji buvo ekstazėj.

"Mergaitės veidas pasidarė daug gražesnis, negu anksčiau; jis švietė rausva spalva; lūpos buvo sučiauptos, taip tardymo metu pareiškė vienas liudytojas (1917 m. lapkričio 13 d.).

Madona pasirodė laimingiesiems vaikams įprastoje vietoje. Susirinkusieji matė, kaip apie regėtojus susidarė baltas debesėlis ir pakilo apie 5-6 metrus aukšty; jis atrodė, kaip smilkalų dūmai.

Liucija pakartojo dar sykį savo klausimą:

— Kas Tamsta esi ir ko nori iš manęs?

Pasirodžiusioji šį kartą atsakė:

— Aš esu ROŽANČIAUS KARALIENĖ ir noriu, kad toj vietoj mano garbei būtų pastatyta koplyčia. Noriu, kad jūs ir toliau kalbėtumėte rožančių. Karas eina į galą ir jūsų kareiviai netrukus grįš namo.

Liucija, kurią daug žmonių buvo prašę pranešti Madonai jų vargus, tarė:

— Aš norėčiau dar daug ko prašyti...

Švenčiausioji Mergelė atsakė, kad Ji vienus prašymus išklausys, o kitų ne. Po to Ji vėl grįžo prie svarbiausio savo pasiuntinybės punkto ir tarė:

— Žmonės turi pasitaisyti ir prašyti savo nuodėmių atleidimo.

Liūdesys apėmė Jos veidą, kai Ji prašančiu balsu kalbėjo:

— Jie neprivalo daugiau ižeidinėti Viešpatį, nes Jis jau ir taip per daug ižeistas.*)

Tai buvo paskutiniai Marijos žodžiai, tai Fatimos apsisireikimų esmė.

(Regėtojai buvo įsitikinę, kad tai yra paskutinis pasirodymas.) Atsisveikindama Dievo Motina išskėtė rankas, kurios žibėjo saulės šviesoje, ir parodė, kaip jie išsireiškė, pirštu į saulę.

Saulės stebuklas

Tuo momentu Liucija sušuko:

— Žiūrėkite į saulę!**) *Dein prie to 7 m.*

Koks nepaprastas, niekadoms nematytas reginys!

Lietus staiga nustojo lyti, prasiskyrė debesis ir pasirodė saulė. Tačiau jos šviesa buvo sidabrinė, lyg mėnulio. Tik vienu momentu saulė pradėjo nepaprastu greičiu, kaip ugnies ratas, suktis apie save, mesdama geltonus, žalius, raudonus, mėlynus ir violetinius spindulių pluoštus. Debesis, medžiai, uolos, žemė ir didžioji žmonių minia paskendo fantastinėj šviesoje. Vieną akimirksnį ji sustojo, po to ugnies rutulio šokis prasidėjo iš naujo.

*) Sesuo Marija Skausmingoji (Liucija) prie to dar paaiškina: "Laike šio pasirodymo labiausiai sujaudino mano širdį tie sv. Mergelės Marijos žodžiai, kai Ji prašė: Nebeįeidinėkite daugiau Viešpaties, nes Jis jau ir taip per daug ižeistas. Koks pilnas meilės prašymas! O, kaip aš norėčiau, kad visas pasaulis, visi Dangiškosios Motinos vaikai išgirstų Jos balsą!"

**) Mergaitė nenorėjo atkreipti žmonių dėmesio į saulę, nes ji "nebejautė savo buvimo". Ji taip sušuko "paraginta vidaus impulso".

Dar syki sustojo ir po trumpos pertraukos vėl pasirodė tas nepaprastas reginys, tačiau daug spalvingesnis, daug aiškesnis, kaip pirma.

Minia stovėjo be kvapo, nustebinta.

Staiga visiems pasirodė, kad saulė, tartum, atsipalaidavo iš padangių ir pradėjo kristi ant jų. Pasigirdo tūkstantinės minios išgąstingas balsas. Vieni kitus prarėkdami šaukė: "Stebuklas, stebuklas!...", "Aš tikiu į Dievą!...", "Sveika Marija!...", "Dieve, pasigailėk mūsų!..."

Žmonės puolė ant kelių į purvą ir garsiai kalbėjo gailėsčio aktus.

Šis reginys truko gal 10 minučių. Jį matė apie 70.000 žmonių: tikinčių ir netikinčių, paprastų kaimiečių ir išlavintų miestiečių, mokslininkų ir žurnalistų. Jie pergyveno stebuklą be jokio pasirengimo, be jokios kitos įtakos, tik mergaitei šūktelėjus: "Žiūrėkite į saulę!"

Jie visi matė tą patį reiškini vienodomis, aiškiai atskiromis fazėmis ir tuo pačiu metu, kurio diena ir valanda apie stebuklą jau prieš kelius mėnesius buvo pažadėta ir pranešta.

Be to, iš bylos protokolų matyti, kad šis stebuklas buvo pastebėtas ir kitų asmenų, kurie nuo apsireiškimo vietos buvo už penkių ir daugiau kilometrų, todėl apie kokią nors sugestiją negali būti nei kalbos.

Kai kurie liudytojai parodė, kad šio stebuklo metu jie žiūrėjo į vaikus, norėdami sekti ir mažiausius jų judesius; jie yra pastebėję ant vaikų veidų nuostabų spalvų keitimąsi.

Dar verta paminėti vieną aplinkybę, kuri paaiškėjo apklausinėjant liudytojus. Ją patvirtino labai daug žmonių, būtent: visi nustebo, kad po saulės stebuklo visų drabužiai, kurie ką tik buvo nuo lietaus peršlapę, buvo visai sausi.

Gal ne vienas paklaus, dėl ko visi šie stebuklai? Be abejo, kad mus įtikintų, jog apsireiškimai buvo tikri ir kad pabrėžtų nepaprastą reikšmę Dangiškosios Pasiuntinybės, kurios Atnešėja buvo Gailestingumo Motina. To nepraleiskime nepastebėję!

Zmonių minia saulės stebuklo metu

Minia prieš paskutinįjį pasirodymą

Tuo metu, kai minia be žado stebėjo saulės reiškinių pirmąją fazę, vaikai gērėjosi visai kitu reginiu.

Penktojo pasirodymo metu Madona vaikams žadėjo ateiti spalio mėnesį su Šv. Juozapu ir Kūdikių Jėzumi. Vaikai, sekdami akimis Šv. Mergelę, kai Ji kilo į dangų ir nyko begalinėj erdvėj, staiga greta saulės pamatė Šventąją Šeimyną: dešinėj stovėjo Šv. Mergelė, apsirengusi baltas rūbas ir žydriu apsiaustu, Jos veidas atrodė šviesnis už saulę, kairėj — Šv. Juozapas su Kūdikių Jėzumi, kuris buvo gal 2 metų amžiaus. Šventoji Šeimyna laimino kryžiaus ženklų pasaulį. Šiam regėjimui pranykus, Liucija pamatė laiminantį žmones Išganytoją ir dar kartą Madoną dviejuose paveiksluose: "Atrodė, Ji esanti Motina Sopulingoji, tačiau neturėjo krūtinėj kalavijo ir, aš mačiau Ją kitame paveiksle, kaip Karmelio Kalno Mariją".

Pradingus šiems pasirodymams, ir vaikai galėjo nukreipti savo dėmesį į saulės reiškinius.

Nepaprastas išgijimas

Tą pačią dieną žmonės pradėjo kalbėti apie nepaprastą išgijimą, įvykusį apsireiškimo vietoje.

Marija do Carmo, 47 metų, ištekėjusi už Joakimo dos Santos, gimusi Arnele, Leirios vyskupijoje, jau penkių metų sunkiai sirgo. Ji turėjo visas džiovos žymes. 1916 metų pradžioje jos sveikata dar labiau pablogėjo: prasi-dėjo visame kūne nuolatiniai skausmai, o įvairūs kiti pažymiai leido spėti, kad prie ligšiolinės jos ligos prisi-dėjo dar gimdos votis. Ji negalėjo nei valgyti, nei miegoti ir, rodėsi, kad jau 1917 m. liepos mėnesį ji turės mirtį. Tuo metu ji išgirdo apie nepaprastus įvykius Cova da Irijo, kuri nuo jos gyvenamosios vietos buvo už 35 km.

Vilties spindulėlis apšvietė jos sielą. Ji pasižadėjo keturius sykius nueiti basa į Fatimą, kad galėtų išprašyti iš Šv. Mergelės sau sveikatos. Jau rugpiūčio 13 d. ji norėjo pirmą sykį ten keliauti, tačiau jos vyras nenorėjo apie tai nei kalbėti.

— Mes esame neturtingi ir neturime pinigų pasisamdyti vežimą; eiti gi pėsčiai neįmanoma, nes tu gali pakelėj numirti. Turėk kantrybės! Aš neleisiu tavęs dabar ten eiti.

Tačiau ji nepakeitė savo pasiryžimo. Kitos dienos 1 val., vyrui prilaikant už rankos, ji išėjo į Fatimą. Kai po daug valandų kelionės vargšė moteriškė pasiekė Fatimą, tai ji pasijuto taip nuvargus, kad manė, jog tikrai jau atėjo galas. “Nuo galvos iki kojų buvo vien tik skausmai”, — taip vėliau ji išsireiškė. Po kelių minučių, jos dideliam nustebimui, pasijuto kiek geriau. Grįžimas į namus ją vargino kiek mažiau; ji jau galėjo šiek tiek valgyti.

Rugsėjo 13 d. kelionę ji atliko kiek lengviau, nes sveikatos būklė buvo kiek pagerėjusi.

Spalio 13 d., tretį kartą beeinant į Fatimą, juos užklupo didelis lietus ir labai sulijo. Tačiau Cova da Irioj staiga ji išgijo ir pasijuto visiškai sveika, dingo skausmai, kosulys, sąnarių sutinimas ir kiti ligos reiškiniai. Atgavo apetitą ir jėgas. Buvo pilnas pagijimas. Po metų ji pareiškė, kad niekad jos gyvenime nesijautė taip sveika, kaip dabar.

Paliudijimai apie saulės stebuklą

Istorinei tiesai patvirtinti, pacituosime Leirios vyskupo ganytojišką laišką apie Fatimos Marijos garbinimą:

“1917 m. spalio 13 d. saulės reiškiniai, apie kuriuos rašė tų laikų dienraščiai, buvo labai nepaprasti ir visiems paliko neišnykstantį įspūdį, kas tik turėjo laimės juos matyti.

Vaikai iš anksto nurodė dieną ir valandą, kada tai turėjo įvykti. Žinia apie tai tuoj paplito visoj Portugalijoje. Nors oras buvo labai nepalankus ir smarkiai lijo, tačiau ten atvyko daug daug tūkstančių žmonių, kurie pergyveno paskutinį pasirodymą ir matė visus reiškinius, kuriais Aušrinė Žvaigždė, Dangaus ir Žemės Karalienė, toji Karalienė, kuri aiškiau spindi už saulę, atnešė savo malonę.

Tas reiškiny s nebuvo įregistruotas jokios observatorijos, todėl jis yra nenatūralus. Tačiau jį matė visokių luomų ir visokios socialinės padėties asmens, tikintieji ir netikintieji, žymiausių Portugalijos dienraščių žurnalistai ir žmonės, kurie nuo pasirodymo vietos buvo už kelių kilometrų, todėl nėra pagrindo kalbėti apie minios iliuziją”.

Tad ir nereikia mums daugiau liudininkų! Tačiau apie tos dienos įvykius, o ypač apie saulės stebuklą, išsamiai aprašė spauda. Didelį susidomėjimą sukėlė du laikraščio “Seculo” straipsniai: “Antgamtinė sritis: pasirodymai Fatimoj” ir “Nuostabūs dalykai: saulės šokis šviesią dieną Fatimoj” (1917 m. spalio 13—15 d.), kadangi juose autorius, vyr. redaktorius Avellino d’Almeida, paliudijo tiesą prieš netikėlių užsispyrimą. Dėl tų straipsnių jį labai smarkiai puolė “Laisvoji Mintis”.

Dar pacituosime Coimbro universiteto profesoriaus dr. Almeido Garrete parodymą:

“Aš atvykau vidurdienį. Smarkus lietus, kuris nuo pat ryto be pertraukos pylė, dabar dar labiau pasmarkėjo ir grasė viską apsemti.

Aš likau stovėti ant kelio, kuris yra kiek aukščiau, kaip ta vieta, kurioj, sakė, turis įvykti pasirodymas. Iki tos vietos buvo gal 100 metrų. Lietus pylė srovėmis ant laukiančiųjų galvų, kiaurai permerkdamas jų drabužius. Buvo beveik 2 val. po pietų (šiek tiek po astronominio vidurdienio). Porą kartų prieš tai saulės spinduliai prasi-skverbė pro storus debesų sluogsnius: visų žvilgsniai, tartum magneto traukiami, nukrypo į tą pusę. Ir aš bandžiau į ją pažiūrėti. Ji atrodė kaip skritulys su aiškiais kraštais, žibanti, bet neakinanti. Fatimoj aš girdėjau pasakojant, kad ji atrodė kaip skritulys iš matinio sidabro. Tas palyginimas man atrodė ne visai tikslus. Ne, ji buvo aiški, blizganti ir atrodė kaip perlas. Jos šviesa joku būdu nebuvo panaši į mėnulį šviesią naktį, nes ji neturėjo nei jo spalvos, nei jo savotiško šviesaus tamsumo. Ji atrodė kaip sraigės kiauto sidabrinės spalvos blizgantis ratas.

Tai nėra poezija: tą matė mano akys. Ji taip pat nebuvo panaši į saulę, kaip ji atrodo, kai šviečia per miglą.

Saulės skritulys nebuvo neaiškus ar šydu pridengtas, bet ryškiai skyrėsi nuo savo fono ir savo aplinkumos. Tas įvairiaspalvis ir šviečiantis skritulys atrodė svaiginamai judas. Tai nebuvo gyvas žvaigždžių šviesos žibėjimas. Jį sukosi aplink save su begaliniu greitumu.

Staiga minioj kilo klyksmas ir išgąstingas šauksmas. Saulė dar vis tebesisuko tokiu pat greičiu, kai tuo pat metu atsiskyrė ji nuo padangės ir visa raudona, tartum kraujas, pradėjo artėti prie žemės, grasindama savo ugingu svoriu viską sunaikinti.

Tai buvo išgąstingas ir baisus akimirksnis...

Visus aukščiau aprašytus ir paminėtus reiškinius aš pats stebėjau šaltai, aiškiai ir be jokio susijaudinimo. *Tezė*

Visa tai išaiškinti ir įvertinti aš palieku kitiems." *13 78ps Po de*

*

*

*

teimys 574

Dabartinis Indijos misijonierius Ignacas Laurynas Pereira, paprašius Maliaporo vyskupui Antanui M. Texeirai, aprašė viename laiške savo išpūdžius, kokius jis patyrė 1917 m. spalio 13 d. Fatimoj nepaprastųjų saulės reiškinių metu. Tas laiškas buvo paskelbtas 1931 m. liepos mėn. laikraštyje "Catholic Register" ir atspausdintas žurnale "Our Lady of Fatima her Wonders in India" (1934 m. Nr. 7).

"Jau praėjo 14 metų nuo to įvykio, tačiau gilūs išpūdžiai, kuriuos mano jaunuoliška dvasia pergyveno 1917 m. spalio 13 d., laike nepaprastųjų saulės reiškinių, visą laiką tebėra dar gyvi mano atmintyje. Tada aš buvau vos 9 metų ir savo gimtajame kaime lankiau pradžios mokyklą. Mūsų kaimas yra ant vienos kalvos, apie 10 ar 11 kilometrų nuo Fatimos.

Buvo beveik vidurdienis, kai mus išgąsdino didelis klyksmas vyrų ir moterų, praeinančių pro mokyklą. Mūsų mokytoja, labai gera ir pamaldi panelė, labai susijaudinusi ir išsigandusi pirmoji išbėgo į gatvę. Suprantama, ją pasekė ir visi vaikai. Lauke susirinkę žmonės verkdami ir klykdami rodė į saulę; jie nė negirdėjo, ką mokytoja jų klausinėjo. Tai buvo tas didysis saulės stebuklas

su visais nepaprastais reiškiniiais; jis buvo aiškiai matomas nuo tos kalvos, ant kurios stovėjo mūsų kaimas.

Aš jaučiu, kad nesugebu aprašyti, ką aš tuomet mačiau ir pergyvenau. Aš žiūrėjau į saulę nenuleisdamas akių. Ji atrodė balzgana, be įprasto blizgančio skaistumo, kaip sniego kamuolys, kuris sukosi apie save. Paskui staiga zigzagais jis pradėjo kristi žemyn ir grasė visai nukristi ant žemės. Baisiausiai išsigandęs aš nubėgau pasislėpti tarp žmonių. Visi verkė ir kiekvieną akimirksnį laukė pasaulio pabaigos.

Greta mūsų stovėjo vienas bedievis, kuris visą priešpiebę tyčiojosi iš žmonių, einančių į Fatimą pažiūrėti mažos mergaitės! ... Aš žvilgterėjau į jį: jis buvo lyg paraližuotas, nustebusiomis ir išplėstomis akimis žiūrėjo į saulę; paskui pamačiau kaip jis visas drebėjo ir pagaliau, pakėlęs rankas į dangų, puolė ant kelių į purvyną šaukdamas:

— Madona! Madona! ...

Nieko daugiau tas vargšas netikėlis nebegalėjo pasakyti, nes pagaliau atrado kelią į tiesą.

Tuo tarpu žmonės nesiliovė šaukę ir gailėjęsi už savo nuodėmes ... Po to visi nuskubėjo į dvi kaimo koplyčias, kurios bežiūrint buvo pripildytos besimeldžiančiųjų.

Visi daiktai laike saulės reiškinių, tą kelioliką minučių, mirgėjo įvairiomis vaivorykštės spalvomis ...

Pažvelgę vienas į kitą, pamatėme, kad mūsų veidai atrodė vienu mėlyni, kitų raudoni, trečių geltoni ir t. t. Visi šie keisti reiškiniai dar labiau padidino žmonių išgastį.

Po kokių 10 minučių saulė grįžo į savo vietą tokiu pat būdu, koku buvo pasišalinusi, tačiau buvo balzgana, be spindėjimo. Žmonės, supratę, kad pavojus praėjo, tiesiog nušvito iš džiaugsmo. Visi vienu balsu šaukė:

— Stebuklas! Stebuklas! Teesie pagarbinta Marija!

Mangalorė, Šv. Juozapo Seminarija, 1931 m. liepos 13 d. Liudytojas Ignacas Laurynas Pereira."

Po didžiojo stebuklo

Pasibaigus didiesiems saulės reiškiniams, minioje buvo neapsakomai pakili nuotaika. Visi spraudėsi prie

vaikų, kurių pranašavimai taip aiškiai išsipildė; kiekvienas norėjo juos pamatyti, paliesti, pakalbėti... Jacinta, išsigandusi, pradėjo verkti. Tada vienas geras vyras paėmė ją ant rankų, išnešė ant vieškelio ir atidavė tėvams. Pranuko džiaugsmas ir drąsa nepasikeitė, jis pats pralindo pro minią. Visų dėmesys koncentravosi į Liuciją. "Staiga ji pamatė visą jūrą galvų ir pasijuto vieno stipruolio nešama ant rankų... , kuris negalėjo matyti, kur dėti kojas; jis užkliuvo už akmenų krūvos ir parpuolė ant žemės, bet mergaitė nenukrito, nes minios banga sulaikė...", pareiškė vienas liudytojas.

Pagaliau vaikai grįžo į namus.

"Aš atsimenu gerai", rašo Liucija, "kad aš tą dieną grįžau namo be savo ilgų kasų. Aš pastebėjau motinos gailestį, kai ji pamatė, kad mano plaukai trumpesni net už Pranuko".

Ne tik prapuolė mergaitės skarelė, bet žmonės dvasios pakilime nukirpo net jos plaukus.

Šimtai smalsuolių sekė regėtojus ir savo įkyrumu vargino juos iki vidurnakčio ir dar kitą dieną. Klausinėjimui nebuvo galo. Taip tęsėsi savaitės ir mėnesiai. Nuolatiniai svečiai — o jų tarpe buvo ne vien palankiai nusistačiusieji — pasidarė vaikams tikra kankynė. Dėl to ir Viscondai de Montelo nebuvo lengva tą dieną įeiti į Martų namus iš naujo apklausinėti vaikus ir papildyti savo žinias.

Liucijos parodymas

— Ar tiesa, kad šiandien Cova da Irioj tau pasirodė Madona? — paklausė jis Liuciją.

— Taip.

— Ar Ji buvo apsirengusi taip, kaip ir kitų pasirodymų metu?

— Taip. Ji dėvėjo tą pačią suknią.

— Ar tiesa, kad pasirodė Šv. Juozapas ir Kūdikelis Jėzus?

— Taip, tiesa.

— Ar tu matei dar ir kitų pasirodymų?

— Taip pat pasirodė Išganytojas ir palaimino žmones, be to, dar mačiau Madoną dviejuose paveiksluose.

— Ką tu nori tuo pasakyti — dviejuose paveiksluose?

— Tuo aš noriu pasakyti, kad Ji pasirodė kaip Motina Sopulingoji, tik be kalavijo krūtinėj; paskui — negaliu gerai pasakyti, kaip Ji buvo apsirengusi — gal panašiai, kaip Karmelio Kalno Marija.

— Ar Kūdikėlį Jėzų matei stovintį, ar ant Šv. Juozapo rankų?

— Ant Šv. Juozapo rankų.

— Ar Kūdikėlis buvo didelis?

— Ne, Jis buvo mažas.

— Kiek maždaug metų galėjo Jis turėti?

— Gal būt, vienerių metų.

— Ar Jie pasirodė taip pat virš ąžuolo?

— Ne, Jie pasirodė greta saulės, kai Madona nuo ąžuolo jau buvo pranykusi.

— Ar tu matei Išganytoją stovintį?

— Aš mačiau tik viršutinę Jo kūno dalį.

— Kaip ilgai truko pasirodymai virš ąžuolo? Ar tiek laiko, kiek reikia rožančiui sukalbėti?

— Aš manau trumpiau.

— Ar ilgai Jie buvo matomi greta saulės?

— Ne, trumpą laiką.

— Ar pasisakė tau Ponia, kas Ji esanti?

— Ji pasakė, kad esanti Rožančiaus Karalienė.

— Ar tu paklausei, ko Ji nori?

— Taip, paklausiau.

— Ir ką Ji tau atsakė?

— Ji pasakė, kad žmonės turi pasitaisyti ir daugiau nebeįžeidiñėti Viešpaties, kuris jau ir taip per daug yra įžeistas. Liepė kalbėti rožančių ir prašyti nuodėmių atleidimo.

— Ar daugiau nieko nepasakė?

— Ji pareiškė norą, kad Cova da Irioj būtų pastatyta koplyčia.

— Už kokius pinigus turi būti pastatyta ta koplyčia?

— Aš manau, už tuos, kurie ten surenkami.

— Ar Ji tau'kā pasakē apie mūsu kareivius, žuvusius kare?

— Nieko apie juos nekalbėjo.

— Ar Ji tau liepē atkreipti žmonių dėmesį į saulę?

— To Ji man nesakē.

— Ar Ji nori, kad žmonės darytų atgailą?

— Taip.

— Ar Ji įsakmiai paminėjo žodį atgaila?

— Ne. Ji pasakē, kad mes turime kalbėti rožančių, pasitaisyti ir prašyti Viešpatį nuodėmių atleidimo; žodžio atgaila neminėjo.

— Kada prasidėjo saulės stebuklas? Ar tada, kai Polonia pradingo?

— Taip.

— Ar tu matei Ją ateinant?

— Taip.

— Iš kurios pusės?

— Iš rytų.

— O kitais kartais?

— Aš į tai neatkreipiau dėmesio.

— Ar matei Ją nueinant?

— Taip.

— Į kurią pusę?

— Į rytus.

— Ar Ji atsitraukė atbula, ar nueidama apsigręžė?

— Ji apsigręžė.

— Kiek laiko truko, kol Ji dingo?

— Trumpai.

— Ar Ji buvo apsupta spindėjimo?

— Ji visuomet pasirodo spindėdama, bet šį kartą ypatingai spindėjo: aš nuolatos turėjau trinti savo akis.

— Kaip tu manai, ar Ji dar kartą pasirodys?

— Nemanau, kad Ją pamatysiu dar kartą, nes Ji nieko man apie tai nesakē.

— Ar tu ketini kito mėn. 13 d. vėl eiti į Covą da Irią?

— Ne, pone.

— Ar Madona nepadarys kitų stebuklų? Ar Ji nepagydydys ligonių?

— Aš nežinau.

- Ar neperdavei tu Jai kokių nors prašymų?
- Aš Jai šiandien pasakiau, kad turėčiau daug prašymų. Ji man atsakė, kad vieni prašymai bus išklaustyti, kiti — ne.
- Ar Ji tau nepasakė, kada tai įvyks?
- Ne.
- Kokiu titulu turi būti pastatyta Cova da Irioj koplyčia?
- Šiandien Ji pasakė, kad Ji esanti Rožančiaus Karalienė.
- Gal Ji nori, kad iš visur ten eitų žmonės?
- Ji nieko apie tai neminėjo.
- Ar tu matei ženklus saulėje?
- Taip, aš mačiau ją aplink sukantis.
- Ar tu pastebėjai kokius kitus ženklus prie ažuolo?
- Aš nieko daugiau nemačiau.
- Kada tau atrodė Ponia gražesnė: ši kartą ar ankščiau?
- Aš mačiau Ją visuomet vienodai gražią.
- Kokios spalvos buvo Jos drabužiai, kai Ji pasirodė greta saulės?
- Apsiaustas žydras, suknia balta.
- O Išganytojo, Šv. Juozapo ir Kūdikėlio Jėzaus?
- Jie dėvėjo raudonus drabužius.
- Kada tu paklausei Madoną, ką Ji padarys, kad visi tiktėtų pasirodymų tikrumu?
- Pirmą kartą, aš manau, birželio mėnesį; vėliau aš Ją klausiau to daug sykių.
- Kada tau Ji pasakė paslaptį?
- Man atrodo, kad tai buvo per antrąjį pasirodymą.

Ką matė Jacinta ir Pranukas

Visi Liucijos parodymai buvo patvirtinti mažosios Jacintos atsakymais. Kaip per pirmuosius pasirodymus, taip ir ši kartą Ponia žodžius tegirdėjo tik abi mergaitės. Pranukas buvo tik žiūrovas. Jis dažnai buvo priverstas užmerkti akis. Patieksime jų abiejų parodymus, kuriuos jie davė spalio 13 d. ir patvirtino spalio 19 d.

Jacintos parodymas

— Ką tu daugiau, be Madonos, šiandien matei Cova da Irioj?

— Aš mačiau Šv. Juozapą ir Kūdikėlį Jėzų.

— Ar tu matei taipgi Išganytoją, Motiną Sopulingąją ir Karmelio Kalno Mariją?

— Ne.

— Kur buvo Kūdikėlis Jėzus: dešinėj ar kairėj Šv. Juozapo pusėj?

— Dešinėj pusėj.

— Ar didelis buvo Kūdikėlis?

— Vaikas nebuvo Šv. Juozapui iki juosmens.

— Kiek metų Jis galėjo turėti?

— Kaip Deolinda das Neves (2-jų metų amžiaus Aljustrelio km. mergaitė).

— Ką pasakė Madona?

— Ji pasakė, kad mes kasdien turime kalbėti rožančių ir kad Cova da Irioj turi būti pastatyta koplyčia.

— Ar tu pati tą girdėjai, ar tau Liucija pasakė?

— Aš pati girdėjau.

— Iš kur atėjo Madona?

— Iš rytų.

— O kur Ji nuėjo, kai dingo?

— Į rytų pusę.

— Ar atsitolindama Ji žiūrėjo į žmones?

— Ne, Ji apsisuko.

— Ar Ji liepė dar kartą ateiti jums į Cova da Irią?

— Ji buvo pasakiusi anksčiau, kad tai bus paskutinis pasirodymas, tą patį pakartojo ir šiandien.

— Ar nieko daugiau jums Madona nepasakė?

— Šiandien pasakė, kad Rožančiaus Karalienės garbei turime kasdien kalbėti rožančių.

— Ar pasakė, kur reikia kalbėti rožančių?

— Ne, nepasakė.

— Kur tau maloniau kalbėti rožančių: namie, ar Cova da Irioj?

— Cova da Irioj.

— Už kokius pinigus Madonos pageidavimu turi būti pastatyta koplyčia?

— Ji tik pasakē, kad reikalinga pastatyti koplyčią, bet už kokius pinigus nepasakē.

— Ar tu žiūrėjai į saulę?

— Taip.

— Ir ką tu pastebėjai?

— Aš mačiau, kad ji buvo raudona, žalia ir kitokių spalvų ir kad sukosi.

— Ar tu girdėjai, kai Liucija paragino žmones atkreipti dėmesį į saulę?

— Taip, girdėjau. Ji balsiai sušuko pažvelgti į saulę.

— Ar Madona paliepė paraginti žmones žiūrėti į saulę?

— Madona apie tai nieko nesakė.

Pranuko atsakymai

— Ar tu ir ši kartą matei Madoną?

— Taip.

— Kaip Ji pasivadino?

— Rožančiaus Karaliene.

— Kaip buvo apsirengusi?

— Baltais drabužiais, o rankose laikė rožančių.

— Ar tu matei taipgi Šv. Juozapą ir Kūdikelį Jėzų?

— Taip.

— Kur tu matei juos?

— Greta saulės.

— Kokio didumo buvo kūdikis, ar kaip Deolinda?

— Lygiai tokio didumo kaip ji.

— Kaip laikė Madona rankas?

— Sudėjusi prie krūtinės.

— Ar tu matei Ją tik virš ažuolo, ar ir greta saulės?

— Aš mačiau Ją ir greta saulės.

— Kas labiau spindėjo: saulė ar Madonos veidas?

— Madonos veidas buvo šviesesnis.

— Kas tau pasakė paslaptį? Ar Madona?

— Ne, Liucija.

— Ar tu gali man ją pasakyti?

— Ne, negaliu.

— Tu nenori jos pasakyti, nes bijai Liucijos; tu bijai, kad ji tavęs nemušytų, ar netiesa?

— O, ne!

— Tai kodėl tu nenori man jos pasakyti, ar tai būtų nuodėmė?

— Galbūt ir būtų nuodėmė išduoti paslaptį.

— Ar paslaptis liečia tavo sielos išganymą, taip pat Liucijos ir Jacintos?

— Taip.

— Ir taipgi klebono sielos išganymą?

— To nežinau.

— Ar žmonės liūdėtų, jeigu ją sužinotų?

— Taip.

— Iš kurios pusės atėjo Ponia?

— Iš rytų.

— Ir nuėjo į tą pačią pusę?

— Taip.

— Ar Ji nuėjo atbula?

— Ne, Ji apsigrėžė.

— Greit ar pamažu?

— Pamažu.

— Ar Ji žingsniais ėjo, kaip mes einame?

— Ji ėjo ne žingsniais, bet nutolo visai tiesiai, nejudindama kojų.

— Kada tau Ji atrodė gražesnė: šiandien ar anksčiau?

— Aš Ją mačiau visados vienodai gražią.

— Ar matei tu ir saulės reiškinius?

— Taip, mačiau saulę sukantis; ji man atrodė kaip ugnies ratas.

— Ar tas stebuklas įvyko prieš Ponios dingimą?

— Tuo Jai pradingus.

— Ar pasakė Ponia Liucijai, kad ji atkreiptų žmonių dėmesį į saulę?

— Ji nieko nepasakė, bet prieš pranykimą parodė pirštu į saulę.

— Ir tuoj prasidėjo stebuklas?

— Taip.

— Kokias spalvas tu matei saulėj?

— Aš mačiau labai gražių spalvų: žydrų, geltonų ir kitokių.

Dangaus Karalienės trijų ištikimųjų parodymai yra labai svarbūs, nes jie aiškiai nušviečia pačius įvykius.

Paimkime tik vieną faktą: Madona, kuri iki šiol pasirodydavo tik viename pavidale, dabar staiga, vienas po kito, pasirodė kartu su Šv. Šeimyna, paskui kaip Motina Sopulingoji ir pagaliau kaip Karmelio Kalno Marija.

Dėl ko visa tai? Ar Ji norėjo eilinius tikinčiuosius pamokyti, kad Ji yra ta pati Gailestingumo Motina, nežiūrįnt kokių vardu Jos šaukiamasi? Be abejonės! Tačiau, galbūt, Ji norėjo įdiegti į žmonių širdis rožančiaus maldos meilę ir uolumą praktikuoti tas dorybes, kurios pasireiškia jo paslapyse.

Kokių patraukiančių būdu moko mus Džiaugsmingoji rožančiaus dalis gerbti paprastą dieną, kai mes matome Jėzaus ir Marijos tylų gyvenimą Šv. Šeimynos prieglobstyje! Ir kas galėtų geriau sužadinti mūsų gailestį ir atgailą, kaip vaizdas kenčiančio Išganytojo ir Jo skausmų pervertos Motinos, kuriuos mums prieš akis pastato Sopulingoji rožančiaus dalis? Garbingosios rožančiaus dalies paslaptys pripildo mūsų sielas amžinosios Tėvynės ilgesiu, į kurią Jėzus ir Marija jau anksčiau yra nuėję. Tai paakina mus mylėti Dievą ir siekti tobulybės, rimtai pasiryžti daryti viską, kad išvengtume pragaro ir su-trumpintume laiką skaistykloje. (Či) Karmelio Kalno Marija sužadina mumyse viltį. Tokiu būdu, šie pasirodymai trijuose pavidaluose yra nuostabus rožančiaus maldos giliausio turinio apreiškimas.

Gal ne vienas paklaus, kodėl Marija visus šešius sykius pasirodė 13 dieną? Pagal seną padavimą, rugpiūčio 13 d. yra Marijos mirimo diena, nes trečią dieną, t. y. rugpiūčio 15 d. Ji buvo paimta į dangų. Anksčiau Portugalijoje rugpiūčio 13-oji buvo švenčiama, kaip Marijos laimingos mirties diena (Festum de Bona Morte B. M. V.), o ypač ją iškilmingai švęsdavo Portugalijos pranciškonai. Tam įrodyti prof. L. Fišeris surado Ispanijos ir Portugalijos archyvuose daug istorinių duomenų.

1) paskatinti;

II REGĒTOJAI

TRYS DANGAUS KARALIENĖS MYLIMIEJI PRIEŠ PASIRODYMUS

Aukščiau aprašyti pasirodymai, be abejonės, yra nepaprasti įvykiai, norint nagrinėti jų išorinį pasireiškimą ar jų dvasinį turinį bei tikslą. Tačiau ne mažesnis stebuklas, apie kurį mes dabar norime kalbėti, yra trys maži piemenėliai ir jų ištikimybė Dangaus Misijai. Dvasioje vaikų vidinį gyvenimą.

Giliai sujaudinti mes atsistosime prieš tų nekaltų sielų didvyrišką pasiaukojimą bei karštą uolumą ir gērėsīmės ta malone, kuri tokius stebuklus juose padarė. Juk tie vaikai yra geriausi mūsų mokytojai, jei mes tikroje dvasioje norim pažinti Fatimos Mariją.*)

Jų yra dangaus karalystė

Iki nepaprastųjų įvykių 1917 metais, visų trijų vaikų gyvenimas prabėgo ramiai, be rūpesčių, giliai religingų ir ramių šeimų prieglobsty. Mes čia matome Apvaizdos persikelkime pas juos ir pažvelkime į Marijos išrinktųjų veikimą, patyrę, kad Jacinta ir Pranas iš mažens buvo nuoširdžiai pamilę savo pusseserę Liuciją, kad jie visi trys artimai draugavo. Juodu sakydavo, kad jiems nėra jokio džiaugsmo žaisti su kitais vaikais, todėl dažnai juodu eidavo pas Liuciją ir kviesdavosi ją žaisti į mėgia-

*) Čia paminėsime šias atmintinas datas: Liucija, paskutinė iš šešių (vienas berniukas ir 5 mergaitės) Antano ir Marijos Santų duktė, gimė 1907 m. kovo 22 d. 1908 m. birželio 11 d. išvydo pasaulio šviesą Pranas, o 1910 m. kovo 11 d. Jacinta. Juodu yra jauniausieji iš vienuolikos Olimpijos Martienės vaikų. Pirmi du jos vaikai gimė iš pirmosios moterystės su J. F. Rosa, kuris mirė 1895 m. spalio 10 d. ir devyni iš antrosios moterystės su E. P. Martu. Kaip dažnai atsitinka, kad skaitlingų krikščioniškų šeimų kaip tik paskutiniai pumpurai atneša joms didžiausią palaimą!

miausią žaidimų vietą: į tėvų sodą prie šulinio, tarp migdolų medžių, alyvų ir kaštanų. Žaidimus dažniausiai parinkdavo mažoji Jacinta. Vaikai ten pasakodavo įvairias pasakas, kurias jie buvo girdėję vakarais, kai visa šeima susirinkdavo prie židinio. Kaip greit prabėgdavo tada tos valandos!

Ir vėliau, kai atėjo bandymų dienos, jie dažnai aplankydavo tą vietą, tik ne pažaisti ar pasakomis pasidžiaugti, bet paverkti ir pasimelsti...

Jų dar nekaltos širdys nieko kito nežinojo, kaip tik džiaugsmą, juoką ir dainas. Toj nušalioj vietelėj niekas jiems netrukdydavo linksmai džiaugtis ir krykštauti.

Dažnai pasitaikydavo, kad Liucija turėdavo atlikti ir kitas pareigas. Kaimynės, kurios dirbdavo toli nuo namų, palikdavo savo vaikus Santienės kieme. Juos prižiūrėdavo dar aštuonių metų neturinti Liucija su savo dviem vyresnėmis seserimis. Santų kiemas ir kluonas virsdavo lyg vaikų darželiu, kurio vedėja ir prižiūrėtoja buvo mažoji Liucija. Tomis dienomis Pranukas ir Jacinta — didžiausiam jų nuliūdumui — nebegalėdavo drauge žaisti su Liucija, todėl jiems nieko kito nelikdavo, kaip pasieškoti kitų žaidimo draugų.

Po pietų, ypač gavėnioj, Marija Santienė paprastai mokydavo vaikus katekizmo. Jei būdavo svetimų vaikų, tai ir jie turėdavo mokytis.

Vieną sykį kaimynas pasiskundė, kad vaikai kalbėjo biaurius žodžius. Santienė tuoj smarkiai išbarė juos prie svetimų žmonių: "Taip biauriai kalbėti negalima, tai nuodėmė, Jėzulis dėl to verkia; blogi vaikai, kurie nusidėję neatgailauja, eina į pragarą."

Tas padarė vaikams labai didelį įspūdį, o ypač Jacintai. Kai po poros dienų, kaip paprastai, Jacinta su broliuku atėjo pas Liuciją ir rado kieme susirinkusį būrį vaikų, tai ji, valandėlę pagalvojusi, paklausė pusseserę:

- Ar leis tave motina šiandien eiti su mumis?
- Ne.
- Tada mudu su Pranuku eisime vieni į sodą.
- Bet ne, likite geriau čia... Mes galime ir čia žaisti.

— Mama nenori, kad mes būtumėm su kitais vaikais. Ji nenori, kad mes išmoktumėm biaučių žodžių, nes tai nuodėmė ir Dievuliui nepatinka.

Ir ji, paėmusi broliukui už rankos, išėjo namo.

Mėgiamiausias vaikų žaidimas buvo su fantais: kas pralaimi, turi kito įsakymą išpildyti. Jacinta pralaimėjusiems dažniausiai liepdavo sugauti drugelį ar pievoj priskinti gėlių. Kai vieną sykį Liucija liepė pralaimėjusiai Jacintai apkabinti ir pabučiuoti už stalo verkiantį broliuką, tai ji greit atsakė:

— To nenoriu! Kodėl tu neliepi man pabučiuoti Išganytoją? — Ir ji parodė kryžių ant sienos.

— Gerai, atsinešk kėdę, užlipk ir atsiklaupusi pabučiuok tris kartus kryžių: vieną kartą už Pranuką, kitą už mane ir tretį už save.

— Išganytoją aš pabučiuosiu tiek kartų, kiek tu nori!

Ir ji bučiavo kryžių su tokiu pamaldumu, kad Liucija dar šiandien negalinti pamiršti to momento.

Mažoji, pažvelgusi į kryžių, paklausė:

— Kodėl Išganytojas taip prikaltas?

— Todėl, kad Jis už mus mirė.

— Papasakok man, kaip tai įvyko.

Santienė ilgais žiemos vakarais dažnai savo mažiesiems pasakodavo apie Jėzaus gyvenimą ir Jo kančias. Liucija turėjo gerą atmintį: sykį ką nors išgirdusi, lengvai galėdavo tai papasakoti kitiems, todėl jai nebuvo sunku patenkinti mažąją pusseserę. Jacinta pasakojimo klausydavo susijaudinusi, jos akyse pasirodydavo užuojautos ašaros. Ir gana dažnai ji prašydavo Liuciją papasakoti "Išganytojo istoriją", ir kiekvieną kartą verkdamą sakydavo:

— Vargšas Išganytojas! ... Aš daugiau nenusidėsiu, nes nenoriu, kad Išganytojas kentėtų!

Vaikai labai džiaugdavosi gražiais saulėlydžiais. Kai sutemdavo, jie lenktyniaudami skaitydavo žvaigždes. Kiekvienas norėdavo suskaičiuoti daugiau už kitą. Šviesios žvaigždėtos naktys ir mėnulio šviesa vaikus tiesiog žavėdavo. Žvaigždės jiems buvo žvakutės, kurias angelai uždegdavo dangaus tamsoj; saulė buvo Jėzaus lempa,

mēnulis — Marijos. Bet būdavo naktų, kada atrodydavo, kad Marijos lempoj pasibaigęs aliejus, tada jos nesimatydavo...

Gėlės Jėzui

Vieną kartą, Devintinių šventės proga, Liucija buvo aprenpta baltais rūbais ir eidama prieš baldakimą barstė gėles. Tai sužinojusi, Jacinta paprašė savo pusseserės išrūpinti ir jai tokią malonę:

— Aš taip pat norėčiau barstyti Kūdikėliui Jėzui gėles.

Nebuvo sunku patenkinti jos norą. Mokytoja greit ją pamokė, kaip reikia Jėzui barstyti gėles.

— Ar pamatysime ir mes Kūdikėlį? — paklausė Jacinta.

— Tikrai, Jį neša kunigas dekanas.

Tada mažoji iš džiaugsmo šokinėjo ir vis klausinėjo, ar greit bus Devintinių šventės.

Pagaliau atėjo lauktoji diena; abi mergaitės, pasipuošusios gražiais drabužiais,ėjo prieš baldakimą, rankose nešdamos gėlių krepšelius. Paskirtose vietose Liucija barstė gėles ir nurodė Jacintai tą pat daryti. Tačiau ji visą laiką savo gražiąsias akutes buvo nukreipusi į kunigą ir nieko daugiau nematė. Pasibaigus procesijai, jos gėlės krepšely buvo visai nepaliestos.

— Kodėl tu nebarstei gėlių?

— Kadangi aš Jo nemačiau...

Išėjusi iš bažnyčios, ji paklausė Liucijos:

— Ar tu matei Kūdikėlį Jėzų?

— Ne! Ar tu nežinai, kad Jėzus šv. ostijoje nematomas? Jis yra paslėptas.

— Ar tu kalbi su Juo, kai priimi šv. komuniją?

— Tikrai!

— Kodėl tu Jo nematai?

— Nes Jis paslėptas.

— Kaipgi yra, kad tiek daug žmonių vienu kartu gali priimti Jėzų? Tai kiekvienas, turbūt, tegauna Jo tik po labai mažą dalelę?

— O, ne! Ar tu nematei, kiek daug ostijų? Kiekvienoj ostijoje yra paslėptas Jėzus.

Ne vienas teologas galėtų nusišypsoti iš tokio Liucijos dogmatinio mokslo, bet Jėzus pažvelgė į ją su dieviška meile...

Jacinta kalbėjo toliau:

— Aš paprašysiu mamą, kad ji leistų mane prie pirmosios komunijos.

— Bet kunigas tavęs nepriims, kol tu neturėsi 10 metų.

— Tu irgi neturi 10 metų, bet jau priėmei komunią.

— Aš mokėjau gerai katekizmą, o jūs jo nemokate.

Tada abu mažieji paprašė savo pusseserę išmokyti juos katekizmo. Jie taip uoliai mokėsi, kad net visai pamiršo visus žaidimus. Per keletą dienų juodu viską išmoko, kiek patį mažoji mokytoja mokėjo.

— Mes norėtumėm dar daugiau mokytis. Ką tu sakei, tą mes jau mokam...

Ir vėl Liucija turėjo jiems pasakoti apie pasislėpusį Jėzų...

Su kaimene į kalnus

Tuo tarpu Liucija sulaukė aštuonerių metų. Dabar jos motinai atrodė, kad jau atėjo laikas pavesti dukrelei koki nors didesnį darbą. Ji nutarė leisti ją avių ganyti. Tą naujieną Liucija pranešė savo mažiesiems draugams, sakydama: "Dabar nebegalėsime drauge žaisti"...

Tačiau mažieji nenorėjo skirtis su ja ir prašė savo motiną leisti drauge su Liucija ganyti avis. Pradžioj jų motina nenorėjo to nei girdėti, bet vaikams primygtinai prašant, ponė Olimpija sutiko ir leido paimti keletą avių iš kaimenės ir nusivaryti į ganyklą. Nuo tos dienos visi trys piemenėliai kiekvieną rytą varydavo avių būrį į kalnus. Jie buvo linksmi ir patenkinti, lyg į kokią šventę eidami. Vaikai niekados neišeidavo iš namų nesukalbėję "Tėve mūsų" ir maldelės į Angelą Sargą, kaip juos motina buvo išmokiusi.

Kaip puikiai jie gyveno laisvojo gamtoj!

Naujose apylinkėse jie vėl pajuto norą žaisti. Jacinta buvo didelis džiaugsmas kloniuose klausyti savo balso atgarsio. Ant uolų palypėjusi, ji mielai šūkaudavo ir minėdavo visokius vardus, kas jai tik į galvą ateidavo. "Gražiausias atgarsis būdavo Marijos vardo", ne sykį ji pareiškė. Dažnai Jacinta kalnuose balsiai kalbėdavo žodis po žodžio "Sveika Marija" ir mielai klausydavo grįžtančio aido.

O Pranukas labiausiai mėgo paukštelius. Jis mielai pasidalindavo su jais savo užkandžiais. Ir, kai jie palešę nuskrisdavo į medžių viršūnes čiulbėti, čezėti, tai Pranukas, su jais lenktyniaudamas, mielai dainuodavo ir švilpaudavo. Jis nepakęsdavo, jei kas draskydavo jų lizdelius. Sykį pamatęs vieną berniuką, laikantį sugautą dagilėlį, nupirko iš jo už du skatikus (tai buvo visas jo turtas!) ir jį paleido. "Žiūrėk!" tarė tam berniukui, "kad daugiau nebegaudytum!"

Jo gera širdis visur pasireikšdavo. Jis sutikdavo ganykloj seną moteriškę, kuri ten ganydavo savo kaimenę. Labai dažnai išsisklaidydavo jos gyvuliai ir ji turėdavo daug vargo, kol juos suvarinėdavo. Kai vaikai netoli ganydavo, tai Pranukas tuoj nubėgdavo jai padėti. Atvaręs gyvulius, nelaukdamas padėkos, grįždavo prie savo kaimenės. Geroji senutė vadindavo jį savo mažuoju angelu sargu.

Jacinta labai mylėjo mažus baltus ėriukus. Dažnai ji juos spausdavo prie širdies ir vakare, kad jie nepavargtų, parnešdavo ant rankų į namus.

Vieną dieną, genant avis į namus, Jacinta atsiskyrė nuo savo draugų ir, laikydama ant rankų ėriuką, įbėgo į avių būrį.

— Jacinta, ką tu ten tarp avių darai?

— Aš darau, kaip Jėzus ant paveiksluko, kurį seniai gavau: Jis eina tarp avių ir vieną nešasi ant rankų.

Kiekvieną dieną po pavakarių vaikai turėdavo kalbėti rožančių. Tą tėvų įsakymą jie punktualiai atlikdavo. Tačiau kartais po to nebebūdavo laiko žaisti... Ką daryti? Rožančiaus nekalbėti? Tai būtų prieš jų sąžinę.

Kāgi tad jie turēja daryti? Jie galvojo, galvojo ir pagaliau surado "genialią išeitį", kad nebūtų apleistos maldos ir kad nenukentėtų jų žaidimai. Jie paimdavo į rankas rožančių ir persižegnodavo. Prie pirmo karolėlio vienas iš jų pasakydavo tik porą žodžių: "Sveika Marija", o kiti prie kitų karolėlių atsakydavo irgi tiek pat: "Sveika Marija". Prie didžiųjų karolėlių visi trys trumpai pasakydavo: "Tėve mūsų", ir taip iki galo. Po gražiai persižegnodavo ir rožančius baigtas. Tokiu būdu jie rožančių kalbėdavo apie vieną minutę. Po to vaikai ramia sąžine galėdavo žaisti toliau...

Angelo apsilankymas

Taip augo trys piemenėliai kalnų vienuoje: geri ir nekalti, kaip avinėliai ar paukšteliai, arba kaip maži angelėliai, kuriems trūko tik sparnelių. Nesistebėčiau, jeigu angelas būtų nužengęs prirengti juos tokiai didelei misijai, kuriai Apvaizda buvo juos išrinkusi.

Ir, iš tikrųjų, paaiškėjo, kad jiems daug kartų buvo pasirodęs angelas.

Jau 1915 m. Liucija matė pirmą, nors dar netvirtą ir neaiškų ženklą. Tada ji buvo vos aštuonerių metų amžiaus ir ganė savo šeimos kaimenę. Vieną dieną ji su trimis draugėmis nusivarė avis ant Aljustrelio kalvos, vad. Cabeco, kur stovėjo vėjinis malūnas.*) Po pietų, kalbant rožančių, jos staiga pamatė klonyje, virš krūmų, baltą, kaip sniegas, stovylą, kuri saulės šviesoje atrodė tiesiog permatoma.

— Kas tai yra? — klausinėjo išsigandusios mergaitės. Jos automatiškai tęsė maldą toliau, nenuleisdamos savo akių nuo tos stovylos ir sekdamos jos kiekvieną judesį. Kai tik jos baigė maldą, stovykla prapuolė.

Pasirodymas pasikartojo po kelių savaičių panašiose aplinkybėse dar du kartu. Apie šį įvykį Liucija tylėjo, bet jos draugės viską papasakojo. Motina, išgirdusi iš kitų tas kalbas, vieną dieną, kiek supykusi, dukters paklausė:

*) Liucija nurodė mergaičių pavardes: Teresė Matijas ir jos seserys — Marija Roda ir Marija Justina.

— Klausyk, Liucija, žmonės šneka, kad jūs matote kažkokius monus? Sakyk, kas tai yra?

— Aš nežinau, mama. — Ir ji papasakojo apie pasirodymą taip, kaip sugebėjo; ji norėjo paaiškinti, kad dėl atstumo negalėjo gerai įžiūrėti stovylos veido bruožų, todėl pasakė:

— Atrodė, kaip vyras, apsisiautęs paklode.

Motina su panieka pakraipė galvą, lyg norėdama pasakyti: vaikų išmislas.

Praslinko mėnesiai. Daug kas pamiršo tą nepaprastą atsitikimą. Kai kas dar pasijuokdavo iš Liucijos, kad ji matė vyrą, apsisiautęs paklode. Tuomet atsitiko, kad pasirodymas pasikartojo, tačiau šį kartą daug išpūdinčiau ir aiškiau.

Tai buvo 1916 m. pavasario pabaigoj. *) Pranuko ir Jacintos motina leido jiems ginti avis į ganyklą, ir dabar juodu vėl galėjo žaisti visą dieną su savo geriausia drauge Liucija.

Tą dieną pradėjo smarkiai lyti. Vaikai ieškojo užuobėgos vienoj oloj kalno šlaite. Urvo anga buvo rytų pusėj. Pavalgę pavakarius, sukalbėjo rožančių ir pradėjo toliau žaisti. Staiga papūtė smarkus vėjas, nustojo lyti ir prasiblaivė. Jie apsidairė... ir pamatė pakalnėj, virš alyvų sodo baltą figūrą, kuri slinko link jų. Tai buvo tokia pat balta stovyla, kokią Liucija jau buvo anksčiau mačiusi; ir ši sykį toji stovyla saulės spinduliuose atrodė permatoma, kaip krikštolas. Kai pasirodymas priartėjo arčiau, vaikai galėjo atskirti veido bruožus. Tai buvo 14—16 metų nežemiško grožio jaunuolis. Prisiartinęs prie vaikų, nuramino juos tardamas:

— Nebijokite! Aš esu Taikos Angelas. Melskitės su manimi. — Ir jis atsiklaupė, nulenkę galvą iki žemės ir kalbėjo tris kartus:

— Mano Dieve, aštikiu, aš garbinu, aš viliuosi, aš myliu Tave. Aš prašau Tavo atleidimo tiems, kurie netiki, nesimel-džia, nesivili ir nemyli Tave.

*) "Negaliu pasakyti smulkiai datos, nes aš tada dar nemokėjau skaičiuoti nei metų, nei mėnesių, nei dienų" (Liucija).

Po to jis atsistojo ir tarė vaikams:

— Taip melskitės. Tokios jūsų maldos sujaudins Švenčiausiasias Jėzaus ir Marijos Širdis.

Ir jis pradingo. Bet jo žodžiai, taip giliai "įsmigo mums į atmintį, kad mes nuo to laiko jų nepamiršome, nuo tada mes dažnai atsiklaupdavome ant žemės ir ilgai kalbėdavome tuos žodžius iki pavargdavome" (Liucija).

Kitą kartą — tai buvo liepos ar rugpiūčio mėn. — vieną popietę visi vaikai žaidė Liucijos tėvų darže prie šulinio. Tik staiga pasirodė toks pat jaunuolis ir tarė:

— Ką jūs čia darote?! .. Melskitės! Daug melskitės! Švenčiausiosios Jėzaus ir Marijos Širdys nori panaudoti jus savo gailestingumo planams. Aukokite nuolat Viešpačiui maldas ir aukas, kaip atpildą už daug nuodėmių, kuriomis Jis ižeidžiamas, ir melskitės už nusidėjėlių atsivertimą. Tokiu būdu jūs išprašysite savo tėvynei taiką. Aš esu Portugalijos Angelas Sargas. Pirmiausia, jūs priimkite su atsidavimu visus skausmus, kuriuos Viešpats jums atsiųs ir kantriai juos perneškite.

"Tie žodžiai", pasakoja Liucija, "paveikė mūsų protą, kaip šviesa, kurioj mes pamatėme, kaip labai Dievas mus myli ir kaip labai Jis nori būti mylimas; toliau mes supratome pasiaukojimo vertę, pajutome, kad Viešpats nori pasiaukojimu atversti nusidėjėlius. Tokiu būdu, mes pradėjome Viešpačiui aukoti savo pačių kentėjimus. Tačiau mes neradome tuo metu kitokio kentėjimų būdo, kaip, parpuolus ant kelių, ilgas valandas kalbėti Angelo maldą."

Pras. nko du ar trys mēresiai. Vaikai vieną dieną vėl nusivarė savo kaimenę į kalno pašlaitę. Po pavakarių jie įėjo į kalno olą kalbėti rožančiaus ir Angelo maldos. Jie buvo jau kelius sykius pakartoję tą maldą, kai staiga pasijuto apšviesti nepaprasta šviesa. Atsistoję pamatė Angelą, kuris laikė rankoje kieliką, kurio viršuje buvo ostija, iš kurios tekėjo į kieliką kraujo lašai ... Kielikas ir ostija pasiliko kaboti ore, tuo tarpu Angelas atsiklaupė šalia vaikų ir pakvietė juos sukalbėti tris kartus:

— Švenčiausioji Trejybe, Tėve, Sū-

nau ir Šventoji Dvasia, aš garbinu Tave iš širdies gilumos ir aukoju Tau brangiausiąjį Kūną, Kraują, Sielą ir Dievybę mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, kuris yra visados visuose pasaulio tabernakuluose, kaip atlyginimą už nusikaltimus, kuriais Jis įžeidžiamas; per Jo Švenčiausiosios Širdies begalinius nuopelnus ir per Nekalčiausiosios Marijos Širdies užtarimą, prašau sugrąžinti į tiesos kelią nusidėjėlius.

Po to jis atsikėlė, paėmė ostiją ir padavė Liucijai, o iš kieliko davė atsigerti Jacintai ir Pranukui, tardamas:

— Imkite Jėzaus Kristaus Kūną ir Kraują, kuris nedėkingų žmonių taip baisiai įžeidinėjamas!

Dar sykį Angelas parpuolė ant žemės ir tris kartus kalbėjo:

— Švenčiausioji Trejybė, Tėve, Sūnau ir Šventoji Dvasia... Paskui jis pradingo.

Vaikai liko klūpoti ir vis kartojo tuos žodžius, kuriuos Angelas išmokė, kol pagaliau, Pranukas pastebėjo, kad ateina vakaras ir kad jau laikas vykti į namus.

Angelo spindėjimas ir antgamtiškumas vaikus taip paveikė, kad jie pasijuto esą visiškai bejėgiai, vos jautė savo gyvybę. Jų pojūčiai dar ilgai buvo lyg suparaližuoti.

— Aš nežinau, kas man yra, — kalbėjo Jacinta. — Aš negaliu nei kalbėti, nei dainuoti, nei žaisti, aš niekam neturiu jėgų.

— Aš taip pat neturiu, — kalbėjo Pranukas. — Angelas yra gražesnis už viską.

Kokia gi yra šių pirmų nepaprastų pergyvenimų prasmė? Jie buvo, matyt, parengimas vėlesniems įvykiams. Parengimas ir pamokymas. Ar neleidžia jie mums pažvelgti į apytamsią ateitį, į naujai gimstančią pagoniją, į gaujas kovojančių bedievių, kurie netiki, nesimeldžia, nesivili ir nemyli, kurie visu smarkumu puola dangų ir šėtoniškoj neapykantoj niekina kiekvieną dieviškos meilės sakramentą?...

26. V

VAIKAI REGĖTOJAI PO PASIRODYMŲ

Taip atėjo malonių dienos, kuriose Čova da Iria' tapo neišsemiamu dangiškų malonių šaltiniu. Tas malones pirmieji patyrė mūsų trys piemenėliai.

Vieną dieną po pirmojo pasirodymo visi trys vaikai buvo ganykloj. Jacinta atsiskyrė nuo savo draugų ir atsisėdo viena ant uolos.

— Jacinta, kodėl tu neini žaisti?

— Šiandien aš nenoriu žaisti.

— Kodėl?

— Aš galvoju apie tai, ką mums Ponia pasakė. Juk mes turime kasdien kalbėti rožančių ir aukotis už nusi-dėjėlių atsivertimą. Dabar mes kalbėdami rožančių tu-rime sukalbėti visą "Sveika Marija" ir visą "Tėve mūsų". Bet kaip mes turime aukotis?

Tai, be abejonės, buvo klausimas, kuris viršijo jų asketikos žinias. Nei vienas jų nerado atsakymo.

— Aš jau žinau! — sušuko pagaliau Pranukas, — savo pavakarių užkandžius atiduosime avims, aukosi-mės nieko nevalgydami.

Kaip pasakyta, taip padaryta. Tai buvo pirma jų pasninko diena. Tačiau Jacinta vis dar sėdėjo susimąs-čiusi ant uolos.

— Ponia sakė, kad daug sielų eina į pragarą. Kas gi yra tas pragaras?

— Pragaras, — pradėjo aiškinti Liucija, kuri iš visų turėjo daugiausia teologinių žinių, — pragaras yra gili duobė, pilna ugnies ir biaučių žvėrių. Į ją įmetami nusi-kaltę ir išpažinties neatlikę žmonės, kur jie amžinai dega.

— Ar niekad jie iš ten neišeina?

— Ne.

— Net po daug daug metų?

— Ne, niekados. Pragaras niekad nesibaigia, dangus taip pat ne. Kas įeina į dangų, tas lieka ten amžinai.

— O jei kas į pragarą įeina, ar neišeina niekados?

— Aš jau tau sakiau, kad ne. Ar tu nežinai, kad dangus ir pragaras amžini? Tai reiškia, kad jie niekados nesibaigia, kad jie amžinai tęsiasi.

— Nieko daug nežinodami, — vėliau pasakojo Liucija, — bet tą dieną mes pirmą kartą apsvarstėme pragarą ir amžinybę.

Tokiu būdu Dievo Motina parengė juos liepos 13 d. baisiajam pragaro regėjimui.

Mąstymas apie amžinybę Jacintai padarė labai gilų įspūdį. Dažnai žaidimų metu ji susimąstydavo ir paklausdavo:

— Klausykite... ar ir po daug daug metų nepasibaigs pragaras? Ar nenumiršta žmonės, kurie ten dega? Ar nepavirsta jie į pelenus? Jeigu mes daug melsimės už nusidėjėlius, ar Viešpats nesiųs daugiau jų į pragarą? O jei aukosimės?... Vargšai! Mes turime už juos daug melstis ir aukotis.

Ir po valandėlės vėl tęsė:

— O, kaip gera ta Ponia! Ji pažadėjo mus į dangų pasiimti!

Pragaro vizija dar labiau išryškino jo sąvoką. Tas mergaitę kankintė kankino.

Dažnai ji sėdėdavo susimąsčiusi ir sakydavo:

— Pragaras! Pragaras! Man labai gaila tų sielų, kurios eina į pragarą. Žmonės ten dega ugnyje, kaip angelys!...

Ir drebėdama atsiklaupdavo, sudėdavo rankutes ir melsdavosi:

— O, mano Jėzau, atleisk mums mūsų kaltes; apsaugok mus nuo pragaro ugnies; nuvesk į dangų visas sielas, o ypač tas, kurios labiausiai reikalingos Tavo gailestingumo.

Kartais ji, lyg iš sapno pabudusi, šaukdavo:

— Liucija, Pranukai, ar norite su manimi melstis? . Mes turime daug melstis, kad išgelbētumēm sielas nuo pragaro. Jų tiek daug ten eina... Kodėl Marija neparodo nusidējēliams pragaro? .. Jeigu jie pamatytų, daugiau nebenusidėtų ir ten nebepatektų... Tu pasakyk Poniai, kad Ji visiems žmonėms, kurie atvyksta į Covą da Irią, parodytų pragarą. Tu pamatytum, kad jie atsiverstų, pasitaisytų.

Tokių minčių ji negalėdavo nusikratyti. Tada ji vėl pradėdavo klausinėti:

— Kokias nuodėmes padaro tie žmonės, kurie eina į pragarą?

— Aš tikrai nežinau. Galbūt, jie neklauso šv. mišių, vagia, kalba biaurius žodžius, keikia, neteisingai prisiekia.

— Ir dėl vieno tokio žodžio jau eina į pragarą?

— Ką tu manai? Juk tai nuodėmė!

— Bet kodėl jie neklauso šv. mišių ir yra tokie negeri? Kaip gaila man nusidējėlių! Kad aš galėčiau jiems parodyti pragarą! .. Aš greit eisiu į dangų, bet jeigu tu čia žemėje ilgiau liksi tarp žmonių, pasakok visiems, ką Marija tau leis, aiškink kaip atrodo pragaras, kad jie daugiau nebenusidėtų ir daugiau ten nebepatektų.

Ir labai susirūpinusi dar pakartodavo:

— Tiek daug žmonių eina į pragarą! Tiek daug žmonių! ...

— Nebijok, tu eisi į dangų.

— Aš tą žinau, bet aš norėčiau, kad ir visi žmonės eitų į dangų.

Kai ji vieną kartą nenorėjo valgyti, Liucija jai tarė:

— Dabar valgyk, Jacinta.

— Ne. Aš noriu aukotis už nusidējėlius, kurie per daug valgo.

Kartą, ligos metu, ji norėjo palydėti į bažnyčią Liuciją, kuri ėjo klausyti šv. mišių.

— Ne, Jacinta, tu negali drauge su manimi eiti, bet, šiandien ne sekmadienis.

— Tai nesvarbu. Aš noriu eiti į bažnyčią už nusidējėlius, kurie net ir sekmadieniais į ją neina.

Išgirdusi begēdiškus žodžius, ji užsidengdavo veidą ir sakydavo:

— O Dieve, žmonės nežino, kad už tokius biaučius žodžius jie gali nueiti į pragarą! . . . Jėzau, atleiski jiems.

Ir nuoširdžiai ji kalbėdavo maldele, kurią išmoko iš Marijos:

— O, mano Jėzau, atleisk mums mūsų kaltes . . .

Pragaro vaizdas ją taip paveikė, kad jai atrodė, jog atgaila ir kentėjimais yra tik niekis, jeigu tuoji ji gali apsaugoti nuo pragaro nors vieną sielą.

*

*

*

Pranukas buvo ramesnio ir lėtesnio būdo už savo sesutę, tačiau pragaro vizija ir jį giliai sujaudino. Jame dar tebebuvo gyvas tas išpūdis, kurį jam padarė Dievo regėjimas. Vaikai galėjo tris kartus grožėtis vaizdu, kai jie matė save paskendusius begalinėje šviesoje. Dažnai jis sakydavo:

— Mes degėme šviesoje, kuri yra Dievas ir negalėjome sudegti! Koks yra Dievas! . . . O, to mes niekada negalėsime pasakyti . . . Kaip gaila, kad Jis toks nusiminęs! Kad aš galėčiau Jį paguosti!

Paguosti Dievą, Jo dieviškame nuliūdime dėl pasaulio nuodėmių, buvo jo nuolatinė mintis.

Vieną dieną ganykloj jis užlipo ant aukštos uolos ir savo draugams tarė:

— Neikite jūs pas mane. Palikite mane vieną.

Abi mergaitės žaidė vienos: gaudė peteliškes ir vėl jas paleidinėjo — tai buvo jų "pasiaukojimas". Tik atėjus pavakarių valgymo laikui, jos atsiminė Pranuką ir nubėgusios pašaukė jį:

— Pranukai, ar tu nenori valgyti?

— Ne, valgykite jūs vienos.

— Ar nenori su mumis ir rožančiaus kalbėti?

— Rožančių kalbėti aš ateisiu. Pašaukite mane vėliau.

Kai jodvi vėl jį pašaukė, jis pakvietė jas pas save ant uolos. Bet ten buvo labai maža vietos: vaikai tik klūpoti galėjo.

— Ką tu ten taip ilgai darai?

— Aš mąstau apie Viešpatį, kuris liūdi dėl daugybės nusidėjėlių nuodėmių... Kaip norėčiau aš Jį palinksminti! Kad aš tik galėčiau! Dėl to šią dieną aš leidžiu melsdamasis ir pasninkaudamas...

Ir vėliau dar pridėjo:

— Man buvo didelis džiaugsmas matyti Angelą; dar didesnis — Madoną; bet didžiausias džiaugsmas buvo matyti Dievą šviesoje, kuriai Madona leido spinduliuoti į mūsų širdis. Kaip gražus Išganytojas! Bet Jis ir nuliūdęs dėl daugybės nuodėmių... Nebedarykime daugiau jokios nuodėmės!

— Pranuk, — paklausė vieną dieną Liucija, — kas tau maloniau būtų: Išganytoją paguosti ar atversti nusidėjėlius, kad daugiau nei viena siela nepatektų į pragarą?

— Aš mieliau norėčiau paguosti Išganytoją. Ar tu nepastebėjai, kaip Madona paskutinį mėnesį buvo nusiminusi, sakydama, kad mes neprivalome daugiau įžeisti Išganytojo, nes Jis jau ir taip perdaug įžeistas? Aš norėčiau paguosti Išganytoją ir atversti nusidėjėlius, kad jie daugiau Jo nebeįžeidinėtų.

Sirgdamas jis sykį pasakė:

— Ar Išganytojas vis dar taip nusiminęs? Kaip man skaudu, kad Jis taip liūdnas! Aš nešu Jam aukų, kiek tik galiu. Dažnai aš vengiu eiti kur nors į svečius, kad tuo sudėčiau auką...

Už nusidėjėlių atsivertimą

Nuo pat pirmojo Dievo Motinos pasirodymo vaikai kaskart vis daugiau aukojosi už nusidėjėlių atsivertimą. Mažieji nepraleisdavo nei mažiausios progos.

Vieną dieną jie sutiko dviejų neturtingų, tik iš aukų gyvenančių, šeimų vaikus.

— Ar atiduosime tiems vargšams vaikams savo pavakarių užkandžius už nusidėjėlių atsivertimą? — paklausė Jacinta ir pirmoji nubėgo atiduoti jiems savo dalį. Jie nutarė kiekvieną kartą taip daryti: atiduoti

savo užkandžius neturtingiems vaikams. Tie gi buvo labai patenkinti netikėta laime ir dažniau pasistengdavo sutikti savo geradarius. Tokiu būdu daug pasninko dienų mūsų mažieji apaštalai aukodavo už nusidėjėlių atsi-vertimą. (Vakarop, labai išalkę, jie valgydavo šakneles, uogas, giles. Bet ir čia Jacinta rado progos dar toliau aukotis. Sykį Pranukui įlipus į žieminį ąžuolą parašyti gilių, ji liepė rašyti nuo paprasto ąžuolo, nes šios esančios kartesnės. Tokį pasiaukojimą jie gana dažnai praktikuodavo.

— Jacinta, neimk tų gilių, ar tu nežinai, kokios jos karčios?

— Aš dėl to jas ir valgau, kad jos karčios; tokiu būdu mes daugiau nusidėjėlių galime atversti.

Jeigu vaikai gaudavo vaisių ar kitokių skanumynų, tai jie niekad nepraleisdavo progos padaryti auką.

Vieną dieną jiems žaidžiant prie šulinio, motina atnešė iš daržo porą gražių vynuogių kekių. Vaikai labai nudžiugo. Motinai nuėjus, Jacinta tarė:

— Nevalgykime! Aukokimės už nusidėjėlius.

Tuoju jie nubėgo prie vieškelio ir ten sutiko savo “mažuosius vargšus”, kuriems atidavė vynuoges.

Kitą kartą motina jiems davė pilną krepšį šviežių fygų. Visiems truputį paragavus, mažoji prabilo:

— Palaukit, mes šiandien nepadarėm jokios aukos už nusidėjėlius. Nevalgykime jų! — Ir visi dėl Viešpaties išsižadėjo šių vaisių.

Pranukas aukodavosi ne tik tada, kai kiti pasiūlydavo, bet ir nuo savęs dar pridėdavo. Vieną sykį Liucijos krikšto motina atnešė jiems obuolių sunkos. Ji pripylė stiklinę ir pastatė ties Pranuku, bet jis ją atidavė Jacintai:

— Gerkl tu pirma.

Tuo tarpu jis nubėgo ir pasislėpė. Daug sykių šaukiamas ir kviečiamas neatsiliepė. Mergaitės atsisveikino su gerąja moteriške ir nuėjo prie šulinio, tikėdamosi jį ten rasti.

— Pranuk, kodėl tu negėrei obuolių sunkos, kurią

krikšto motina tau davė? Ir kodėl tu daug kartų šaukiamas neatsiliepei?

— Taip, kai tik aš paėmiau stiklinę su sunka į rankas, man atėjo mintis daryti pasiaukojimą Išganytojui paguosti, todėl aš ir pasišalinau.

Tokie atsitikimai būdavo kasdien ir, “jei aš norėčiau visus išpasakoti, nebūtų galo”, rašo Liucija.

Kartais vaikų pasiaukojimai buvo tikrai didvyriški. Čia duosime vieną pavyzdį.

Tai buvo didžiųjų vasaros karščių metu. Vieną rytą vaikai atsikėlė labai anksti, nes tą dieną norėjo savo kaimenę ginti į tolimesnę ganyklą. Tėvai liepė vaikams vidurdienio karščius praleisti medžių pavėsy ir negrįžti į namus. Pakelėj jie sutiko savo “mažuosius draugus”, Jacinta linksma širdimi atidavė jiems visos dienos valgį — pietus ir p vakarius.

Buvo giedri diena, saulė kepintė kepino. Jau apie 11 val. atrodė, kad sausa ir akmenuota ganykla pavirto pečium. Vaikai buvo kankinami ne tiek alkio, kiek troškulio. Tačiau ten nebuvo nei (lašelio) geriamo vandens.

“Pradžioj su džiaugsmu ir pasididžiavimu mes aukojomės už nusidėjėlių atsivertimą”, pasakoja Liucija, “bet, vidurdienio karščiams atėjus, mes nebeišlaikėme. Aš pasiūliau (savo draugams) eiti į artimiausią kaimą ir paprašyti nors trupučio vandens. Jie man pritarė ir aš nuėjau. Pasibeldžiau į duris. Geroji senutė atidarė jas ir man paprašius davė nemažą ąsotį vandens; o pati dar pasiūlė gabalą duonos. Aš su dideliu dėkingumu jį priėmiau, atsinešiau ir pasidalinau su pusbroliais. Paskui pasiūliau Pranukui ąsotį:

— Gerk!

— Aš nenoriu gerti.

— Kodėl?

— Noriu pakentėti už nusidėjėlių atsivertimą.

— Gerk tu, Jacinta.

— Ir aš noriu pasiaukoti už nusidėjėlius.”

Liucija nepasako, ar ji pirmutinė ar paskutinė pasiaukėjo už nusidėjėlius, bet ji pažymi, kad visą vardą

ispylė į akmenis duobę avims pagirdyti. Po to ji nunešė asotį atgal ir padėjo senutei už jos gerumą.

Dienos karštis nemažėjo. Žiogai ir svirpliai lenktyniavo su netolimoj pelkėj karkiančiomis varlėmis, atlikdami ausis kurtinantį koncertą. Jacinta, bado ir troškulio išvarginta, jautėsi labai silpna. Ir savo vaikišku nekaltumu, kuriame išliko iki mirties, tarė pusseserei:

— Eik ir pasakyk žiogams ir varlėms, kad nutilų. Man labai skauda galvą; aš daugiau nebeišlaikysiu!

— Ar nenori to paaukoti už nusidėjėlius? — paklausė Pranukas.

— Taip... aš noriu... Ak, tegu ir toliau jie triukšmauja. *(? barųc. už neiu. ; bos, D negor)*

Bet netrukus vaikai parodė dar daugiau heroizmo, negu šią dieną. *ne tuos, kurie atėst. str.*

Kadangi jie jau buvo patyrę troškulio kančią, tai jiems nebuvo sunku kartais savaitę ir mėnesį nieko negerti. Ir jie nesyki aukojo tokią auką, kokią buvo atnašavę aną rugpiūčio mėn. karštą dieną.

50. Vaikai visados rasdavo progų padaryti naujiems pasiukojimams. Vieną sykį po pietų jie skynė gėles. Jacinta netyčia įėjo į dilgėles ir gerokai nusidilgė kojas. Po to ji paėmė į rankas dilgėles ir prabilo:

— Žiūrėkit, aš radau naują priemonę, kuria mes galime save kankinti!

Nuo to laiko jie dažnai plakdavo savo kojas dilgėmis.

Vieną sykį — tai buvo rugpiūčio pabaigoj, po ketvirtąjo pasirodymo, kurio metu Šv. Mergelė vėl paragino juos aukotis už nusidėjėlius — Liucija eidama į ganyklą pakelėj rado virvę, kuria ji apsivyniojo ranką. Pajutusi skausmą, savo pusbroliams tarė:

— Ar jūs žinote, kad nuo to skauda? Vadinasi, mes galime apsivynioti virvėmis ir tokiu būdu aukotis Viešpačiui.

Kaip visuomet, Pranukas ir Jacinta pasiūlymą priėmė. Aštrių akmeniu jie perkirto virvę į tris dalis ir tokiu atgailos juostom kiekvienas jų sujuosė savo nuogą ¹ūną.

“Galbūt, virvė buvo perdaug stora ir šiurkšti,” rašo Liucija, “ar Jacinta perdaug susiveržė, nes ji dažnai verkdavo nuo skausmo. Kai mes patardavome nusijuosti, tai ji tuoj atsakydavo:

— Ne, aš noriu Viešpačiui aukotis. Tegū tai būna Jam atpildas už įžeidimus ir auka už nusidėjėlių atsiuvertimą.”

Pradžioj jie dieną ir naktį būdavo susijuosę tom virvėm. Tad lengvai galime suprasti, kiek jie dėl to turėjo kentėti ir kiek pakenkė savo sveikatai. Dangaus Karalienė tą įvertino ir rugsėjo 13 d. pasirodymo metu su motinišku švelnumu pasakė:

— Viešpačiui labai patinka jūsų pasiaukojimas, bet Jis nenori, kad jūs virve susijuosę miegotumėt. Nešiokite ją tik dieną.

Vaikai paklausė ir virves nešiojo tik dienomis, bet su dvigubu uolumu, nes dabar jie žinojo, kad tas patinka Viešpačiui ir Šv. Mergelei. Jacinta ir Pranukas turėjo virves ir paskutinės ligos metu; vėliau ant jų kūnų buvo rastos kraujo dėmės.

O kiek kitokių pasiaukojimų sugalvodavo tos nekaltos širdys, težino tik Aukščiausias, kurio meilei jie aukodavosi!

Tenka pažymėti, kad Dievo Motinos paraginimą aukotis už nusidėjėlius, vaikai išlaikė griežčiausioj paslapy.

Leirios vyskupas, norėdamas turėti Jacintos biografiją, įsakė Liucijai, kuri dabar vadinasi Nekalčiausiosios Širdies sesuo Marija, surašyti apie ją savo prisiminimus. Pastaroji labai kukliai paaiškino, kodėl ji taip ilgai apie tai tylėjusi:

— Kodėl jūs apie tuos pasiaukojimus niekados nekalbėdavote?

— Mes nenorėjome, kad kas nors žinotų, kokius pasiaukojimus mes darome.

Nuostabus nusižeminimas! Tikras Dievo malonės veikimo ženklas! Koks jaudinantis vaizdas: nekalti vaikai kenčia troškulį už nusidėjėlių atsiuvertimą! Laimingieji!

Jie per keletą dienų sugebėjo suprasti Kryžiaus paslaptį, kuri yra sunkiausia, bet ir prakilniausia šventojo mokslo dalis.

Viskas Jėzui ir Šventajam Tėvui

Greitai kitos dienos atnešė vaikams didelį nusivylimą. Prie laisvai vaikų daromų aukų prisidėjo sunkesni bandymai — išoriniai skausmai. Atėjus nemalonumams ir sunkumams, Jacinta vis klausdavo savo draugų:

— Ar jūs nesakėte Jėzui, kad visus skausmus kentėsite dėl Jo meilės?

Kai šie atsakydavo neigiamai, mažoji sudėdavo angelišku paprastumu rankutes, pakeldavo į dangų akis ir tardavo:

— O Jėzau, dėl Tavo meilės ir už nusidėjėlių atsivertimą.

Liucija turėjo daugiausiai fiziškai ir dvasiškai kentėti.

Kai ji būdavo nusiminusi dėl savųjų ar svetimųjų persekiojimo, tuomet Pranukas stengdavosi jos nuotaiką pataisyti:

— Nesirūpink! Ar Madona mums nesakė, kad mes turėsime daug kentėti, kad tos kančios bus atpildas Viešpaties ir Nekalčiausiosios Marijos Širdims už nuolatinius nusidėjėlių įžeidinėjimus? Jos yra per daug įžeistos! Jeigu mes galime Jas bent kiek paguosti, turime būti patenkinti.

Vieną sykį du maldingi kunigai patarė vaikams melstis už Šv. Tėvą. Jacinta norėjo sužinoti, kas yra Šv. Tėvas ir kodėl reikia už jį melstis. Jai buvo paaiškinta. Nuo to laiko mažieji pradėjo labai gerbti Šv. Tėvą ir niekad jos neužmiršdavo už jį aukotis. Jie įpratę kiekvieno rožančiaus pabaigoj sukalbėti tris „Sveika Marija“ Šv. Tėvo intencija.

Jacinta dažnai sakydavo:

— O, kaip aš norėčiau pamatyti Šv. Tėvą! Tiek daug iš visur čia ateina žmonių, bet Šv. Tėvas dar nei karto nebuvo!

Vieną kartą kažkas prasitarė, — nežinau kokia proga, — kad Liucija, galbūt, bus pašaukta Romon ir paties Šv. Tėvo apklausinėta. Niekas negalėjo jai padaryti didesnio džiaugsmo, o kitiems dviems didesnio skausmo. Su ašaromis akyse jie kalbėjo:

— Kokia tu laiminga! Mes negalime ten vykti!... Tačiau tą skausmą mes aukojame už jį.

Jacintos gyvenimo aprašyme yra pažymėti du įvykiai, kurie liudija apie jos meilę Šv. Tėvui.

Vieną kartą Liucija ir Pranukas nuėjo į artimus krūmus ieškoti laukinių bičių medaus, o Jacinta liko prie šulinio. Staiga jie išgirdo jos balsą:

— Liucija, Liucija, ar tu matei Šv. Tėvą?

— Šv. Tėvą? ... Ne.

— Aš nežinau, kaip ten buvo, bet aš jį mačiau dideliuose rūmuose. Jis klūpojo prie stalelio ir užsidengęs rankomis veidą verkė. Prie tų namų stovėjo daug žmonių: vieni jų mėtė į jį akmenis, kiti koliojo šlykščiais ir biauriais žodžiais... Vargšas Šv. Tėvas!

Kai tą sykį tie du kunigai kalbėjo apie Šv. Tėvą, tai Jacinta savo draugams pasakė:

— A-a, tai tas pats, kurį aš mačiau verkiantį ir apie kurį Ponia kalbėjo paslapyje, ar ne tiesa? Tikrai! Ponia man bus parodžiusi tą garbingąjį vyrą. Taigi jūs matote, kad aš neapsirikau ir dėl to mes turime daug mels-tis už jį.

Kai vieną sykį jie oloj kalbėjo Angelo išmokytą maldą, staiga Jacinta sušuko:

— Žiūrėkit! ... Ar jūs matote, kad laukai ir keliai pilni žmonių, kurie verkia iš bado, nes neturi ko valgyti? ... Ar nematote Šv. Tėvo, klūpančio bažnyčioj prieš Nekalčiausiąją Marijos Širdį, ir tos daugybės žmonių, kurie meldžiasi drauge su juo?

Po to ji paklausė savo draugų, ar ji galinti papasakoti kitiems, kad yra mačiusi Šv. Tėvą. Liucija patarė tylėti, bijodama, kad nebūtų išduota viena dalis paslapties.

Šventumo keliu

Drauge su nepaprastu pasiaukojimu, ranka rankon ėjo ir kitos dorybės, ypač nusižeminimas, kuris visuose trijuose vaikuose atrodė įgimtas ir dažnai pasireiškė herojišku būdu. Nuostabus buvo jų paklusnumas ir pamaldumas.

Kuo daugiau atvykdavo įvairių sluogsnių žmonių pamatyti vaikų ir pasikalbėti su jais, tuo dažniau jie stengdavosi pasislėpti.

— Ir kodėl? — vėliau buvo paklausta Liucija.

— Dėl to, kad man įgriso nuolatiniai pagyrimai. Kiek tai liesdavo mane, aš jaučiau, kad tie pagyrimai buvo netiesa.

Sykį vaikai ramiai vaikštinėjo vieškeliu. Gal už 100 metrų nuo jų sustojo didelis automobilis, iš kurio išlipo keli gerai apsirengę vyrai ir kelios moterys.

— Žiūrėkit, jie nori su mumis pasikalbėti.

— Ar nepabėgti?

— Negražu, jie pastebės. Ramiai eikime toliau ir jūs pamatysite, kad jie mūsų nepažins.

Keleiviai juos sulaikė:

— Ar jūs iš Aljustrelio?

— Taip, ponai.

— Ar jūs pažįstate tuos tris piemenėlius, kuriems pasirodė Madona?

— Taip, pažįstame.

— Ar galėtumėt pasakyti, kur jie gyvena?

— Eikite tuo keliu tiesiai, o paskui pasukite kairėn... — Vaikai tiksliai nurodė savo namus.

Keleiviai padėkojo jiems ir nuvyko nurodyta kryptimi, o vaikai, kaip vyturėliai, nubėgo į laukus ir pasislėpė tankumynuose.

Pokštas gerai pavyko. Tada Jacinta pareiškė:

— Visados mes turime taip daryti.

Jau esame minėję, kad Jacinta ir Pranukas buvo nuolat lankomi svetimų žmonių, o tuo tarpu Liucija dar ganė da. Tačiau mažieji dažnai nesirodydavo ištisomis valandomis, o kur jie pasislėpdavo, niekas nežinodavo.

Liucija mums pasakoja, kad pusbroļiai, pastebēję atvykstančios svečios, nubēgdavo ī olā ir ten praleisdavo ilgas valandas bekalbēdami rožančīu ir Angelo īshmokyā maldā.

Vaikai, eidami ī Fatimos pradzios mokyklā, turējo geriausią progā artimoj bažnyčioj aplankyti Jēzū Šv. Sakramente. Ypač Jacinta mēgdavo praleisti ilgā laikā besikalbēdama su pasislēpusiu Jēzumi. Tačiau vos tik jie īžengdavo ī bažnyciā, tuoj juos apsupdavo žmonēs su savo rūpesčiais, prašydami už juos pasimelsti.

— Žmonēs jau īs anksto žinodavo, kada mes ateisime, — skundēsi Jacinta, — ir neduodavo mums ramiai pasikalbēti su Jēzumi.

Kai ji kalbēdavo apie kokio nusidējēlio atsiverimā, parodydavo jam didelē užuojautā ir sakydavo savo draugams:

— Mes turime daug melstis ir aukotis, nes tas varģsas eis ī pragarā.

Pranukas taip pat ne mažiau mylējo Jēzū Šv. Sakramente. Kai jie ateidavo ī Fatimā, dažnai jis sākydavo Liucijai:

— Klausyk, eik tu viena ī mokyklā, o aš pasiliksiu bažnyčioj pas Jēzū. Man mokslas nereikalingas, nes aš vistiek greit eisiu ī dangū. Grīždama īs mokyklos tu užaik manēs paimti.

Eidama īs mokyklos namo, ji rasdavo Pranukā bažnyčioj beklūpantī priēs altoriū.

Kai jis susirgo mirtī lemiančia liga, dažnai jam sunku būdavo vaikščioti.

— Man taip skauda galvā! Atrodo, kad aš kiekvienā akimirksnī grīūsiu.

— Neik kartu! Pasilik namuose!

— Ne, ne! Aš geriau palauksiu bažnyčioj prie paslēpto Jēzaus, kol tu grīši īs mokyklos.

Kai liga visai jī prispaudē ir vertē likti namuose, tai didžiausias jo skausmas buvo, kad negali lankyti Jēzaus:

— Labiausiai man skaudu, kad aš negaliu daugiau būti prie paslēpto Jēzaus. Klausyk, nueik ī bažnyciā ir perduok nuo manēs daug daug sveikinimū Jēzui.

17.11.1920 Toliau 120 ps

Išklausyta kareivio malda

Dažnai Madona išklausydavo jų visus prašymus. Liucija savo ašaromis ir maldomis išprašė, kad beveik staiga visai pagijo jos mirštanti motina. Jacinta išprašė vienai poniai sveikata, išlaisvindama ją iš varginančių skausmų. Kartą prašė ją pasimelsti vienas kareivis. Jis verkė, kaip vaikas. Mat, gavo įsakymą vykti į frontą ir palikti sunkiai sergančią žmoną su trimis mažais vaikais. Jis prašė Madoną: arba pagydyti žmoną, arba taip sutvarkyti, kad būtų atšauktas įsakymas vykti į frontą. Vaikai paprašė ją sukalbėti drauge su jais rožančių ir nuramino, sakydami:

— Nebeverk daugiau! Madona tokia gera! Ji tikrai tamstai pagelbės.

Nuo tos dienos, kiekvieno rožančiaus pabaigoj, jie kalbėdavo vieną "Sveika Marija" už tą kareivį. Po kokio mėnesio atvyko pas juos tas pats kareivis su žmona ir vaikučiais paprašyti regėtojus kartu su jais padėkoti Madonai. Marija išklausė jo abu prašymus: išvakarėse tos dienos, kurią kareivis turėjo išvykti į frontą, jis sunkiai susirgo ir dėl to gavo neribotų atostogų. Po to pasveiko jo žmona "tikru Marijos stebuklu". Taip nuoširdžiai papasakojo gerasis karys.

Dar du atsitikimai

Gretimo kaimo vieną šeimą ištiko nelaimė: buvo areštuotas ir uždarytas į kalėjimą sūnus, įtartas žmogžudystėje. Savo nekaltumo jis negalėjo įrodyti. Labai nusiminę tėvai paprašė Liucijos seserį Teresę, kad ji paprašytų Liuciją pasimelsti į Madoną už sūnaus paleidimą. Eidama į mokyklą, Liucija tai papasakojo savo pusbroliams. Nuėjus į Fatimą, Pranukas tarė:

— Klausykite, judvi eikite į mokyklą, o aš liksiu bažnyčioj prie pasislėpusio Jėzaus ir prašysiu tam vyrui Jo malonės.

Grįžusi iš mokyklos Liucija paklausė:

— Ar prašei Išganytoją malonės nelaimingajam vyrui?

— Taip, gali Teresei pasakyti, kad ji praneštų, jog už keletos dienų suimtas bus namuose.

Ir iš tikrųjų, jaunuolis su tėvais to mėnesio 13-tąją dieną jau galėjo atvykti į Covą da Irią padėkoti Madonai.

Vienos regėtojams giminingos šeimos vaikas, lyg tas sūnus palaidūnas, paliko namus ir, nežinia kur išvykęs, ilgą laiką nedavė apie save jokios žinios. Motina paprasė Jacintą pavesti jį Marijos globai. Po keletos dienų jaunuolis grįžo namo, atsiprasė tėvus ir papasakojo savo tragiškus nuotykius: pradžioj jis išleidęs visus savo piniigus, paskui pradėjęs vogti ir pagaliau, kaip valkata, buvo sugautas ir uždarytas į kalėjimą. Vieną audringą naktį pavyko jam iš ten pasprukti. Jis pabėgo į nežinomą mišką, paklydo ir nebežinojo kur eiti. Tuomet atsiklaupė ir pradėjo su ašaromis melstis... Staiga pamatė ateinančią Jacintą, kuri paėmė jį už rankos, pakėlė ir išvedė į vieškelį; ten nurodė jam, kur toliau eiti ir pradingo. Išaušus, jis atvyko į pažįstamas apylinkes ir parėjo į namus.

Paklausta Jacinta, ar tikrai ji ten buvo nuėjusi išvesti to jaunuolio iš miško, jinaį tą paneigė; ji net to miško nebuvo mačiusi. Tik gailėdamosi tetos Viktorijos (to jaunuolio motinos), ji daug sykių meldusi Madoną sugrąžinti motinai sūnų.

Ižūli moteris

Kaime gyveno sena moteriškė, kuri vaikus regėtojus, kur tik susitikdama, vis pašiepdavo ir koliodavo. Vieną dieną vaikai sutiko ją išeinančią iš restorano. Nuo vyno įkaitusi, ji tuojuo puolė vaikus. Šį sykį ji nepasitenkino vien koliojimu, bet pradėjo juos mušti. Kai vaikai paspruko iš jos rankų, Jacinta tarė:

— Mes turime daug melstis į Madoną ir aukotis už tos moteriškės atsivertimą; ji tiek daug nusideda ir, jeigu ji neatgailaus, tai tikrai nueis į pragarą.

Po keletos dienų abi mergaitės žaidė gatvėje. Staiga Jacinta nustojo žaidusi ir kreipėsi į Liuciją:

— Klausyk, ar jau rytoj ta diena, kada mes matysime Madoną?

— Žinoma, rytoj 13.

— Tai gerai, nebežaiskime daugiau: aukokime šią auką už nusidėjėlių atsivertimą.

Ir manydamos, kad jų niekas nemato, kaip paprastai, pakėlė rankas į dangų ir meldėsi:

— O Jėzau, dėl Tavo meilės ir už nusidėjėlių atsivertimą.

Tai įvyko prieš namus tos moteriškės, kuri su jais taip negražiai elgėsi. Tuo metu ji stovėjo savo kambary prie pusiau atviro lango ir stebėjo mergaites. Tas reginys ją taip sujaudino, kaip vėliau ji prisipažino, kad nebereikėjo jai kitokių įrodymų tikėti, jog vaikai tiesą kalba. Nuo to laiko ji ne tik liovėsi juos įžeidinėti, bet pati paprašė juos pasimelsti už ją.

SKAUSMŲ JŪROJ

Vaikų liga

1918 m. gruodžio 23 d. abu mažieji sunkiai susirgo. Tai buvo gripas, "ispaniška liga", kuri pareikalavo tiek daug aukų visoj Europoj. Drauge susirgo ir visi kiti šeimos nariai. Tik tėvas nepasidavė ligai ir, padedant vienai gerai kaimynei, slaugė ligonius.

Ligos metu vaikų aukojimosi dvasia nesumažėjo, atvirkščiai, jie turėjo didesnę galimybę praktikuoti tą dorybę. Atliekamas nuo mokyklos ir namų darbų valandas, Liucija praleisdavo pas juos. Sykį jai atėjus pas Jacintą, ši pasakė:

— Eik tu pas Pranuką, nes aš pasiaukojau būti vienai viena. — Arba vėl: — Ar tu daug pasiaukojimų padarei? Aš tiek daug! ... Motina buvo išėjusi, tai aš norėjau aplankyti Pranuką, bet nenuėjau. Ar daug pasiaukojimų Išganytojui šią naktį padarei?

— Aš tris sykius atsikėliau ir sukalbėjau Angelo maldą, — atsakė Liucija.

— O aš tiek daug kartų ją kalbėjau! Negaliu nei suskaityti! Aš turėjau didelius skausmus ir nedejavau.

Jacinta visai neturėjo apetito valgyti. Vieną dieną motina vertė ją išgerti pieno, bet ji priešinosi. Poniai Olimpijai išėjus iš kambario, Liucija jai tarė:

— Ar tu neklausai motinos? Kodėl tu nepasiaukojai Išganytojui?

— Aš visai to ir nepagalvojau, — atsakė ašarodama mergaitė. Ji pakvietė savo motiną, atsiprašė ir pasižadėjo klausyti. Ir tikrai ji išgėrė pieną, nerodydama jokio pasipriešinimo. Tačiau kiek vėliau Liucijai pasakė:

— O, kad tu žinotum, kiek man tas kaštavo!

Po kelių dienų ji prisipažino:

— Kasdien aš jaučiu didesnę pasibiaurėjimą pienu ir mėsos sriuba, bet nieko nesakau, viską valgau dėl Išganytojo ir Nekalčiausiosios Marijos Širdies meilės.

Sykį Liucija paklausė ją, ar negeresnė jos sveikata?

— Tu gerai žinai, kad aš nebepagysiu. Aš jaučiu tokius didelius skausmus krūtinėj! Tačiau niekam nesi-skundžiu ir kenčiu už nusidėjėlių atsivertimą.

Liga pakrypo į gerąją pusę ir Jacinta jau galėjo atsikelti iš lovos, tik dar jautė silpnumą. Taip pat ir Pranukas, pasirgęs penkioliką dienų, galėjo atsikelti iš lovos, "kurioj tik ligos jėga ji ten galėjo išlaikyti", anot motinos žodžių. Tačiau liga nebuvo visiškai nugalėta. Ji ir toliau tęsė vaikų organizmuose griovimo darbą. Jų sveikata diena diene silpnėjo.

Pranukas nebuvo toks šnekus, kaip jo sesuo. Tačiau jo uolumas maldai nuo apsireiškimo dienos visai nesis-kyrė nuo sesers. Jis vienodai, kaip Liucija ar Jacinta, meldėsi, kentėjo ir aukojosi. Ką mergaitės nurodydavo, jis vykdavo. Jis pats su savo siūlymais rečiau tesirodydavo.

Liucija rašo: "Ligoje jis kentėjo didvyrišku kantru-mu: nedejavo, nepareiskė nei mažiausio nusiskundimo, priimdavo viską, ką jam atnešdavo motina ir man nepa-vyko sužinoti, kad jis būtų buvęs kuo nors nepatenkin-tas. Prieš jo mirtį paklausiau: Pranuk, ar tu labai kenti?"

— Taip, labai, tačiau aš kenčiu dėl Išganytojo ir Mėdėnos meilės.

Vieną dieną jis atidavė man virvę (apie kurią jau buvo kalbėta) ir pasakė:

— Dabar paimk ją ir išsinešk, kol motina nemato, ne, negaliu jos ilgiau juosėti nepastebėtas.

Beveik tuo pačiu metu ir Jacinta atidavė man savo virvę, sakydama:

— Pasaugok ją, nes aš bijau, kad mama nepastebėtų. Kai nors kiek pagerėsiu, aš norėčiau vėl ją turėti.

Ta virvė turėjo tris mazgus ir buvo su kraujo dė-mėmis".

Tai brangios relikvijos dviejų mažų kentėtojų, kurie aukojosi už nusidėjėlius! Gaila, kad Liucija jas sudegino prieš įstojant į vienuolyną.

Pranuko pamaldumas

Grižkime vėl prie Pranuko. Atsimename, kad Liucija pirmojo pasirodymo metu paklausė Ponią, ar taip pat ir Pranukas nueis į dangų. Ji atsakiusi teigiamai, bet prieš tai jis turįs sukalbėti daug rožančių. Kai po pasirodymo Pranukui buvo pasakyti šie žodžiai, tai jis sudėjo rankas ant krūtinės ir nudžiugusiu veidu sušuko:

— Mylimiausia mano Motinėle, rožančių aš sukalbėsiu tiek, kiek Tu nori!

Nuo to laiko jis nepraleido nei vienos dienos, neparodęs Dangaus Karalienei savo ištikimybės.

Dažnai jis prašė savo seseris ir pusbrolius melstis drauge, tačiau daug dažniau jis meldėsi vienai vienas.

Ne kartą jis palikdavo mergaites bežaidžiant ir vaikščiodavo aplink tylėdamas.

— Ką tu ten darai, Pranuk?

Vietoj atsakymo, jis pakeldavo ranką ir parodydavo rožančių.

— Dabar eik žaisti! Paskui visi trys kalbėsime!

— Paskui? Paskui ir dabar. Ar neatsimeni, kad Madona pasakė, jog aš turiu sukalbėti daug rožančių.

Kartais jis nuo jų pasišalindavo ir pasislėpdavo. Kai jį šaukdavo, tai išgirdavo jo atsakymą iš už mūro ar krūmo, kur jis atsiklaupęs meldavosi.

— Kodėl tu nepakvietei mūsų kartu pasimelsti?

— Kai aš meldžiuosi vienas, tai galiu geriau apmąstyti paslaptis ir paguosti Išganytoją, taip labai nusidėjėlių įžeistą.

Melstis ir mąstyti!

Reikia manyti, kad Viešpats buvo suteikęs jam gilios maldos ir apmąstymo dovaną. Tai patvirtina vienas atsitikimas, kurį papasakojo Liucija.

Kartą jie nusivarė avis į miškelį, kurį iš dviejų pusių supo dirbamas laukās. Reikėjo gerai daboti, kad avys iš miško nenubėgtų į javus.

— Jūs saugokite tą šoną, o aš einu į antrą, — tarė Liucija.

Jacinta sulaukė savo draugę:

— Ne, tu pasilik su manim, o Pranukas tegu ten eina.

Praėjus kuriam laikui, Liucija savo poseserei tarė:

— Jacinta, tu bėk pas Pranuką, jam vienam nuobodu. Vargšelis, jis vienas tenai!

Mažoji tuoj ėmė bėgti pas jį, pakelėj pradėdama šaukti broliuką. Perbėgo visą miškelį jo ieškodama ir šaukdama, bet Pranuko niekur nerado. Sugrižo verkdamą:

— Pranukas dingo!

— Tu lik čia, aš eisiu paieškoti. Ir nuėjau į tą vietą, kur turėjo būti Pranukas, — pasakoja Liucija, — šaukiau jį, bet niekas neatsiliepė. Pagaliau suradau jį pasislėpusį. Jis klūpojo ant kelių pasilenkęs į žemę. Aš priėjau prie jo, paėmiau už pečių ir sušukau: Pranuk! Tada jis pakilo, lyg būtų iš gilaus miego pabudęs. Paklausiau: ar tu meldeisi?

— Taip. Aš pradėjau kalbėti Angelo maldele ir pakendau mintyse.

— Ar tu negirdėjai, kaip Jacinta tave šaukė?

— Ne, aš nieko negirdėjau.

— Einame pas ją, ji verkia manydama, kad tu prapuolet.

Mes nuėjome, bet po poros minučių jis vėl norėjo grįžti į pirmąją vietą; jis norėjo būti vienas ir, kaip pats išsireiškė, tokiu būdu aukotis Viešpačiui.

Ar tai nesudaro išpūdzio, kad čia yra tokia tyra siela, kuri, jėga pažadinta iš dvasinio susikaupimo, vėl veržte veržiasi atgal į tą susikaupimą?

*

*

*

Pagaliau Pranuko sveikata taip susilpnėjo, kad jis nebegalėjo vienu kartu sukalbėti viso rožančiaus. Nuliūdęs skundėsi motinai, kad jis tik pusę rožančiaus tegalys sukalbėti. Geroji motina nuramino jį, sakydama,

kad, jei jis negalīs ištarti žodžių, užtenka mintimis mels-
tis. Tokią maldą Madona irgi mielai priims.

Kartais jis dejuodavo, kad negalīs taip tobulai mels-
tis, kaip šventieji; dėl to jam esą labai skaudu.

Nežiūrint blogos sveikatos, jis kartais išeidavo pasi-
vaikščioti ir šiaip taip nueidavo į Covą da Irią. Malonių
vietos reginys, be abejonės, jam primindavo Šv. Mer-
gelę ir dėl to jis dažnai sakydavo, kad jo didžiausias troš-
kimas, kaip galima greičiau nueiti pas Madoną.

Jeigu kas jam sakydavo, kad jis dar pasveiksis, tai
jis visados atsakydavo — ne. Berniuko veido išraiška ir
balso tonas, kai jis sakydavo tą “ne”, kiekvienam pada-
rydavo giliausią įspūdį. Vieną kartą Pranuko krikšto
motina padarė prie jo akių įžadus, kad, jeigu jis pagis,
paaukos Madonai tiek kviečių, kiek ji galėsianti panešti.
Tuomet ligonis pasakė, kad toks pasižadėjimas visai ne-
reikalingas, nes jis vistiek nebepagysias!

Nežiūrint jo jaunų metų ir mažo išsilavinimo, jo są-
žinė buvo labai jautri. Kai jam kartais liepdavo ganyti
avis krikšto motinos pievoje, tai jis, nors ir būdamas tik-
ras, kad ji nieko prieš tai neturi, tačiau visados atsiklaus-
davo jos pačios, bijodamas papildyti vagystę.

1919 m. vasario mėn. pabaigoje berniuko sveikata žy-
miai pablogėjo. Jis turėjo atsigulti į lovą. Ištisą dieną
prie jo būdavo Jacinta. Sykį staiga buvo pakviesta Liu-
cija. Kai ji atėjo, Jacinta jai pranešė:

— Mums pasirodė Madona ir pasakė, kad Ji greit
ateisianti pasiimti Pranuko į dangų. Mane Ji paklausė,
ar aš dar norinti atverstį nusidėjėlių. Aš atsakiau teigia-
mai. Tada Ji pasakė, kad turėsiu atsigulti į ligoninę, kur
man teks daug kentėti, tačiau aš visą tai turėsiu kęsti už
nusidėjėlių atsitvertimą, kaip atpildą už Nekalčiausiosios
Marijos Širdies įžeidimus ir dėl Jėzaus meilės. Aš Jos
paklausiau, ar tu eisi su manimi. Ji atsakė — ne. Taip
man gaila! Ji pasakė, kad motina mane palydės, tačiau aš
liksiu tenai viena.

Susimąsčiusi ji valandėlę patylėjo, paskui vėl tarė:

— O, kad tu su manimi ten eitum?.. Kas žino, gal
ligoninė yra visai tamsus namas, kur nieko nematyti, aš

ten turēsiu būti viena ir daug kentēti! Tačiau nieko: aš kentēsiu dēl Išganytojo meilēs ir tegu tai bus atpildas už Nekalčiausiosios Marijos Širdies įžeidimus, už nusidėjėlių atsivertimą ir už Šv. Tėvą.

Pranuko didžiausias noras buvo ir toliau guosti Išganytoją ir Jo Motiną.

Sykį Liucijai ir Jacintai įėjus į jo kambarėlį, jis joms tarė:

— Šiandien kalbėkit mažiau, nes man labai skauda galvą.

— Neužmiršk savo skausmus paaukoti už nusidėjėlius, — įspėjo Jacinta.

— Žinoma. Bet pirmiausia aš trokštu paguosti Išganytoją ir Jo Motiną, paskui aukotis už nusidėjėlių atsivertimą ir už Šv. Tėvą.

Pranuko mirtis

Balandžio 2 d. berniuko sveikatos būklė rodė, kad reikia pakviesti kunigą, kuris išklausytų jo išpažinties. Iki šiol jis dar nebuvo priėjęs prie pirmosios komunijos, bijojo mirti be išpažinties ir Šv. Sakramento. Toji mintis, kaip jis prisipažino motinai, jį labai kankino.

Tačiau leiskime kalbėti Liucijai, kuri geriau, negu kas kitas, žinojo tos angeliškos sielos paslaptis:

“Anksti rytą atėjo jo sesuo Teresė manęs pakviesti:

— Ateik greit, Pranukas jaučiasi silpnai ir nori tau kai ką pasakyti.

Aš tuoj apsirengiau ir nuėjau pas jį. Jis paprašė savo motiną ir seserį išeiti iš kambario, nes tai, ką jis norįs man pasakyti, esanti paslaptis. Joms išėjus, jis man tarė:

— Šiandien aš noriu eiti išpažinties, kad galėčiau priimti šv. komuniją, paskui aš mirsiu. Pasakyk, gal tu žinai kokių nors mano nuodėmių, o paskui nueik paklausti Jacintos.

— Tu kartais nepaklausydavai motinos, kai ji liepdavo likti namuose, o išbėgdavai manęs aplankyti ar pasislėpti.

— Tiesa, tą aš esu padaręs. Dabar eik pas Jacintą ir paklausk, ar ji kartais neprisimena daugiau mano nuodėmių.

Jacinta, kiek pagalvojusi, tarė:

— Pasakyk jam, kad prieš Madonos pasirodymą jis yra slapta paėmęs iš tėvo kišenės pusę franko ir nusi-pirkęs lūpinę armonikėlę. Be to, drauge su kitais Aljustrelio kaimo vaikais jis mušėsi akmenimis su Boleivos km. vaikais.

Kai aš jam pranešiau, ką pasakė sesuo, jis man pareiškė:

— Tai aš esu jau išpažinęs, bet dar sykį išpažinsiu. Kas gali žinoti, ar ne dėl mano nuodėmių Išganytojas yra taip nusiminęs. Jei man ir nereikėtų greit mirti, aš daugiau niekad to nedaryčiau. Dabar už tai gailiuosi!

Ir sudėjęs rankutes pradėjo melstis:

— O mano Jėzau, atleisk mums mūsų kaltes; apsaugok mus nuo pragaro ugnies; nuvesk visas sielas į dangų, o ypač tas, kurios labiausiai reikalingos Tavo gailestingumo.

Ir toliau dar pridėjo:

— Klausyk, melsk ir tu Išganytoją, kad Jis atleistų mano kaltes.

— Taip, aš melsiuos, bet jeigu jos dar nebūtų atleistos, tai prieš porą dienų pasirodžiusi Jacintai Madona nebūtų pasakiusi, kad Ji greit ateisianti ir paimsianti tave į dangų. Dabar aš einu išklaudyti šv. mišių ir ten pasimelsti į Jėzų už tave.

— Klausyk, paprašyk Jį, kad klebonas atneštų man šv. komuniją...

Sugrįžusi iš bažnyčios, radau Jacintą sėdinčią prie ligonio lovos. Pamatęs mane, Pranukas paklausė:

— Ar meldei Jėzų, kad klebonas atneštų man šv. komuniją?

— Taip, meldžiau.

— Danguje aš melsiuos už tave.

Aš palikau jį ir grįžau prie savo darbų: namuose ruoštiis ir mokytiis. Kai vakare vėl nuėjau, radau jį džiaugsmingai spinduliuojantį, nes jis jau buvo atlikęs

išpažinti, o klebonas pažadėjo kitą rytą atnešti jam šv. komunią”.

Iki komunijos jis norėjo būti nieko nevalgęs, o kunigui atėjus su Švenčiausiuoju, norėjo lovoj atsisėsti, dar kartą atlikti išpažintį ir su didžiausia pagarba priimti Viešpaties Kūną. Dėl nepaprasto nusilpimo, nebuvo leista jam tai padaryti.

Priėmęs šv. komunią “su visišku proto aiškumu ir gyvu pamaldumu”, jis negalėjo paslėpti savo džiaugsmo.*) Kunigui išėjus, motina paklausė: ar jis nenorėtų dar kartą priimti Išganytoją?

Sesutei jis pasakė:

— Šiandien aš esu laimingesnis už tave, nes turiu Jėzų savo širdyje.

Atėjus krikšto motinai ji aplankyti, jis paprašė ją palaiminti ir atleisti, jei kartais būtų padaręs jai kokį nemalonumą. Liuciją ir Jacintą, kurios visą dieną buvo prie jo, prašė kalbėti už jį rožančių, nes jis pats jau nebegalįs. Po to jis joms tarė:

— Dabar aš jau einu į dangų, bet ten aš labai melsiu Jėzų ir Šv. Mergelę, kad Jie ir judvi kaip galima greičiau pasiimtų.

Vakare mergaitės atsisveikino su juo:

— Taip Dievas nori, Pranuk... Kai tu šią naktį nueisi į dangų, tai neužmiršk ir manęs.

— Ne, aš tavęs neužmiršiu.

Sekanti diena buvo penktadienis, balandžio 4 d. Apie 6 val. ryto ligonis tarė motinai:

— Žiūrėk, mama, kokia graži šviesa prie durų!...

Po kelių akimirksnių dar pridėjo:

— Dabar jos nebematau.

Rami šypsena nuskaidrino jo veidą ir jis ramiai atsiskyrė su šiuo pasauliu, be jokių skausmų, be dejavimų ir rūgijimų.

Jis mirė neturėdamas pilnų 11 metų: (gimė 1908 m. birželio 8 d., mirė 1919 m. balandžio 4 d.)

*) Šie žodžiai pasakyti kun. Manuelio Marques Ferrairos, kanonizacijos byloj.

JACINTOS PASKUTINĒS GYVENIMO DIENOS

Kryžiaus kelias

Brolio mirtis Jacintai buvo didelis širdies skausmas. Prieš Pranuko mirtį, ji daug sykių buvo jō prašiusi:

— Pasveikink daug daug kartų Išganytoją ir Jo Motiną. Pasakyk Jiems, kad aš tiek kentėsiu, kiek tik Jie norēs už nusidėjėlių atsivertimą ir už įžeidimus, kuriuos padaro žmonēs Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai.

Artimieji dažnai ją rasdavo susimąščiusią. Kai jos paklausdavo apie ką jinai galvoja, tai ji atsakydavo:

— Apie Pranuką. Kaip norėčiau jį pamatyti! — Ir jos akyse pasirodydavo ašaros.

Nors ji turėjo greitai pamatyti broliuką, bet prieš tai dar jai teko išeiti didelių kančių kelią.

Tuoju po Pranuko mirties, kaip pasėka gripo, ji susirgo pleuritu su įvairiomis komplikacijomis. Gydytojo patarimu, ji buvo nugabenta į Ouremo ligoninę, kurioje buvo gydoma 1919 m. liepos ir rugpiūčio mėnesius. Tačiau tas gydymas nedavė laukiamo pagerėjimo.

Ligonēs įprašyta, motina du sykius atvežė į ligoninę Liuciją. Jacinta, pirmą sykį pamačiusi Liuciją, apkabino ją su didžiausiu džiaugsmu ir prašė motiną palikti pusseserę pas ją.

Kai Liucija paklausė, ar ji daug kenčia, mergaitė atsakė:

— Taip, kenčiu, bet viską aukoju už nusidėjėlių atsivertimą ir kaip atpildą už Nekalčiausiosios Marijos Širdies įžeidimus.

Toliau ji kalbėjo su didžiausiu nuoširdumu apie Išganytoją ir Dievo Motiną.

— Man yra didžiausias džiaugsmas kentėti dėl Jų meilės. Jie labai myli tuos, kurie kenčia už nusidėjėlių atsivertimą.

Liucija rašo: "Antrą kartą ją radau taip pat laimingą, nes ji galėjo kentėti dėl Išganytojo ir Nekalčiausiosios Marijos Širdies meilės, ji galėjo aukotis už nusidėjėlių atsivertimą ir už Šv. Tėvą. Tai buvo jos idealas, kurį ji nuolat minėdavo."

Iš ligoninės Jacinta grįžo į namus, tačiau jos sveikata mažai buvo pasitaisiusi; be to, jos krūtinėj atsivėrė žaizda, kurią kasdien reikėdavo perrišti. Tai buvo nuolatinė kankynė, kurią tas nekaltas kūdikis iškentėjo be jokio dejavimo. Reikia manyti, kad stoka higieniškų priemonių perrišant žaizdą mergaitę užkrėtė, todėl kasdien ji turėjo kentėti didelius skausmus. Be to, ir dabar ji negalėjo išvengti daugybės lankytojų ir apklausinėtojų. Su džiaugsmu ir ilgesiu ji prisimindavo tas dienas, kai kartu su broliuku pasislėpdavo kalno oloje.

— Kaip mielai aš eičiau į kalną, į tą mūsų olą kalbėti rožančiaus! Bet... nebegaliu, — sakydavo ji Liucijai, ašaroms byrant per skruostus.

— Jeigu tu eisi į Covą da Irią, tai pasimelsk ir už mane. Aš tikrai nebegalėsiu ten daugiau nueiti.

Ji rūpestingai stengėsi paslėpti savo kančias nuo artimųjų ir motinos akių, nes nenorėjo daryti jiems dar daugiau skausmo. Sykį jinai pasakė Liucijai:

— Niekam nesakyk, net mamai, kad aš kenčiu; aš nenoriu, kad ji perdaug sielotųsi.

Dažnai ji stengdavosi paguosti motiną:

— Neverk, mama, man geriau! — Arba vėl: — Ne-liūdėk, mama, aš einu į dangų ir ten melsiuos už tave.

Žmonės nieko neturėjo žinoti apie jų aukojimąsi, kad tuo jie labiau patiktų Jėzui ir Marijai.

— Paklausta, ar jai ko netrūksta, atsakydavo:

— Ačiū, man nieko nereikia.

Būdama su Liucija, jai prisipažindavo:

— Aš taip trokštu! Tačiau aš negersiu. Aukojuosi Jėzui už nusidėjėlius.

Didieji skausmai, kurie vargino ją ligos metu, ne-

istengē nuraminti jos noro aukotis.

Motina, žinodama, kad pienu ligonē biau­rissi, sykį su pienu atnešē jai ir gražių vynuogių kekę.

— Imk, mano vaikeli! Jei negalēsi išgerti pieno, tai bent vynuoges suvalgyk.

— Ne, mama, aš nenoriu vynuogių, neškis jas atgal. Duok geriau man pieną.

Motina nudžiugo tokiu dukters atsakymu, manyda­ma, kad ji vėl turi apetitą valgyti. Motinai išėjus, Jacinta savo pusseserei pasakē:

— Aš taip norėjau vynuogių! O prisiversti išgerti pieną man buvo labai sunku. Bet aš turėjau padaryti šią auką.

Vieną dieną Liucija pastebėjo pablogėjusią ligonės išvaizdą, todėl paklausė ją: ar nesijaučianti ji blogiau.

— Šią naktį aš turėjau tokius didelius skausmus, bet aukojausi Jėzui ir pasižadėjau: neapsiversti lovoj. Tas mane taip kankino, kad aš visą naktį negalėjau užmigti.

Kita proga ji papasakojo Liucijai, kad būdama viena ji dažnai atsikelianti sukalbėti Angelo maldos.

— Bet dabar aš jau nebegaliu prilenkti kaktos iki žemės, tuoj sugriūnu, tad meldžiuos klūpėdama.

Greit po to Ouremo dekanas pasiteiravo Liuciją apie ligonės sveikatą. Ji pranešė klebonui, kad Jacintos svei­kata esanti tokia bloga, kad ji nebegalinti atsiklaupus melstis. Tada dekanas uždraudė Jacintai keltis ir pasakē, kad ji galinti melstis gulėdama ir perdaug nesivargin­dama.

— Ar tuo bus patenkintas Jėzus? — paklausė ligonė.

— Tikrai. Jėzus nori, kad mes taip elgtumėmės, kaip liepia mums mūsų dekanas, — atsakė Liucija.

— Gerai, tuomet aš daugiau maldai nebesikelsiu.

Dažnai Jacinta būdavo rami, paskendusi apmąsty­muose ir rankomis veidą prisidengusi.

— Jacinta, apie ką tu taip ilgai mąstai? — sykį pa­klausė motina.

Dukrelė pakėlė akis, nusijuokė, bet vėl tuoj surim­tėjo. Liucijai ji papasakojo:

— Aš mąstau apie Išganytoją ir Jo Motiną, apie nu-

sidējēlius ir būsima karą: kiek daug žmonių tada turės mirti ir kiek jų eis į pragarą! ... Daug namų bus sugriauta, daug kunigų išžudyta ... kiek kentėjimų! Jei jie liautųsi įžeidinėje Viešpatį, nebūtų karo ir jie neitų pragaran. Štai dabar aš jau einu į dangų. O tu, kai pamatysi nakties metu nepaprastą šviesą, apie kurią kalbėjo Ponia, taip pat atbėgsi pas mus.

— Ar tu nežinai, kad į dangų negalima nubėgti?

— Tas tiesa, neįmanoma nubėgti ... Bet nebijok, aš danguje melsiuos už tave, už Šv. Tėvą, už Portugaliją, kad karas jos nepaliestų, ir už visus kunigus.

Kartais jos apmąstymai būdavo linksmesni ir ji sakydavo:

— Man tiek džiaugsmo suteikia mąstymas!

Vieno tokio apmąstymo metu iš naujo pasirodė Dievo Motina (Jacinta laiko šį Dievo Motinos pasirodymą visai tikru!) pranešti ir parengti ją paskutinei jos kančių kelionei. Apie tai ji papasakojo Liucijai:

— Madona man pasakė, kad aš būsiu išvežta į Lisabonos ligoninę, kad aš nebematysiu nei tavęs, nei savo tėvelių; po didelių kančių, aš mirsiu vienumoj ... Bet aš neturinti bijoti, nes Ji pati ateisianti pasiimti manęs į dangų ...

Verkdama ji apkabino Liuciją ir tęsė toliau:

— Aš tavęs daugiau nebematysiu, tu nebegalėsi ateiti manęs aplankyti. Klausyk, tu daug melskis už mane, nes aš turėsiu mirti atsiskyrusi.

Toji mintis, kad ji viena atsiskyrusi turės mirti, ją labai kankino.

Vieną sykį, Liucijai atėjus, Jacinta, spausdama prie krūtinės Dievo Motinos paveiksliuką, kalbėjo:

— O mano Dangiškoji Motina, tai baisu, kad aš vieniša turėsiu mirti!

— Tas nieko nereiškia, juk Madona ateis tavęs pasiimti.

— Tiesa. Bet aš nežinau, kaip ten bus. Kartais aš nepagalvoju, kad Marija ateis manęs pasiimti, bet mažiau, kad aš viena mirsiu ir kad tu nebūsi su manim.

Dažnai ji apkabindavo pusseserę verkdama:

— Aš tavęs niekados nebematysiu! Nei tavęs, nei mamos, nei tėvelio, nei brolių, nei seserų, nieko, nieko... Aš mirsiu viena!

— Tu negalvok apie tai!

— Leisk man apie tai galvoti, nes kuo daugiau aš galvoju, tuo labiau kenčiu, o aš noriu kentėti dėl Išganytojo meilės ir už nusidėjėlių atsivertimą. Ir iš viso... tai man nieko nereiškia!

Liucija girdėjo, kai jinai šnibždėjo:

— O Jėzau, gražink į tiesos kelią daug nusidėjėlių, nes toji auka yra tokia didelė!

*

*

*

Vienas nenumatytas įvykis lėmė, kad išsipildytų Šv. Mergelės pranašavimai. 1920 m. sausio mėn. pradžioje su viena maldininkų ekskursija atvyko į Fatimą garsus gydytojas specialistas dr. Enrico Lisboa. Jis panaudojo šią progą susipažinti su vaikais regėtojais. Pamatęs Jacintą taip sunkiai sergančią, jis patarė nuvežti ją į Lisaboną, kur tikėjosi operacijos pagalba sugrąžinti jai sveikatą. Giminės tam prieštaravo, bijodami, kad ji savo dideliais skausmais neapsunkintų kitų; jos vienintelis noras esąs kuo greičiau nueiti pas Madoną; to pat nori ir Šv. Mergelė, kuri jau pasiėmė Pranuką; visi rūpesčiai esą veltui, tą jau parodė ir Vila Nova de Ouremo ligoninė.

Tačiau garsusis gydytojas nenusileido, jis įtikino, kad reikia dar pamėginti. Ir ligonė, motinos lydima, išvyko į Lisaboną. Tai buvo pirmasis žingsnis jos kryžiaus kelių.

“Jai atsisveikinant, man vos širdis neplyšo”, rašo Liucija. “Mergaitė ilgai buvo apsikabinusi mano kaklą ir raudėjo:

— Melskis už mane iki aš nueisiu į dangų, tada aš už tave melsiuos. Nepasakyk niekam paslapties, nors tave ir užmušti norėtų. Mylėk Jėzų ir Nekalčiausiąją Marijos Širdį, nuolat aukokis už nusidėjėlius.”

Buvo tikėtasi Jacintą apgyvendinti kokioj turtingoj Lisabonos šeimoj, bet, pamatę jos silpną sveikatos būklę,

niekas nenorėjo atidaryti jai durų. Tačiau Apvaizda ją lydėjo ir palankiausiai viską sutvarkė. Ji buvo priimta į Stebuklingosios Marijos našlaičių prieglaudą (Rua Estrela, 17). Čia ji tuoj pasijuto, kaip namuose. Prieglaudos vyresnioji tapo lyg jos krikšto motina, kuriai ji buvo kūdikiškai ištikima ir neapsakomai dėkinga. Vyresnioji tuojau pažino, kokią brangenybę jai atsiuntė Dievo Motina. Mažoji Marijos numylėtinė savo nekaltumu ir kuklumu, kantrumu ir neribotu paklusnumu bei pamaldumu iš pat pirmos dienos padarė didelę įtaką kitiems vaikams.

Dangiškos malonės pasireiškimas

Madona nepamiršo savo mylimosios kančių dienomis. Ir dar ne vieną kartą jai pasirodė. Apie patirtas malones mažoji papasakojo savo naujajai motinėlei tokiu atvirumu ir nuoširdumu, kaip kadaise abiemis savo draugams.

Vieną sykį, kai ji sirgdama gulėjo lovoje, atėjusiai jos aplankyti vyresniajai, Jacinta pareiškė:

— Ateik tamsta vėliau, mieloji motinėle, nes dabar aš laikiu Madonos.

Ir nušvitusiu veidu žiūrėjo į tą pusę, iš kurios turėjo ateiti Šv. Mergelė.

Atrodė, kad kartais ji mato ne Madoną, bet tik šviesos kamuolį.

— Kamuolys šį kartą nebuvo toksai, kaip tenai (Cova da Irioj), bet aš gerai žinojau, kas jis buvo, — pasakojo ji vėliau.

Kai motinėlė eidavo prie lovos arba norėdavo šalia jos atsisėsti ir sustodavo toj vietoj, kur Jacinta buvo mačiusi Dievo Motiną, ji sušukdavo:

— Pasitrauk, tamsta, motinėle, čia buvo Madona!

Panašiai ji sakydavo, kai toje pačioje vietoje sustodavo patarnautoja.

Tokie nepaprasti pasikalbėjimai rodė, kad mergaitės išsireiškimai toli gražu pralenkė visa tai, ko natūraliai buvo galima laukti iš jos amžiaus ir iš jos mažo išsilavinimo. Būdingesnius išsireiškimus motinėlė užrašė.

Čia kai kuriuos jų pacituosime:

— Nuodėmės, kurios daugiausia sielų nuvaro į pragarą, yra nusikaltimai nekaltybei.

— Bus mados, kurios labai įžeis Išganytoją. Dievui tarnaują asmenys neturi pritarti toms madoms. Bažnyčia nesivaiko madų. Išganytojas yra visuomet tas pats.

— Pasaulio nuodėmės yra labai didelės.

— Madona pasakė, kad pasauly yra daug karų ir daug nesantaikų: karai yra ne kas kita, kaip bausmė už pasaulio nuodėmes.

— Madona nebegali daugiau sulaikyti savo mylimiausio Sūnaus rankos, kuri yra pakelta pasauliui nubausti.

— Turime daryti atgailą. Jei žmonės atgailaus, Išganytojas jiems dar atleis, bet jei žmonės netaisys savo gyvenimo, ateis bausmės.

Atrodo, kad Madona pasirodydavo liūdna, kai Ji kalbėdavo tuos žodžius, nes Jacinta dažnai sakydavo:

— Vargšė Madona! Man taip gaila Madonos! Man gaila Jos!

— Ak, juk žmonės kitaip elgtųsi ir pradėtų kitoki gyvenimą, jei žinotų, kas yra amžinybė!

— Gydytojai neturi supratimo, kaip gydyti ligonius, nes neturi Dievo meilės.

— Jei valstybės vyriausybė paliktų Bažnyčią ramybėje ir saugotų religijos laisvę, sulauktų Dievo palaimos.

— Mano geroji motinėle, melskis tamsta daug už nusidėjėlius... už kunigus... už vienuolius... už valstybių vyriausybes...

— Kunigai turėtų rūpintis tik bažnyčios ir sielų reikalais.

— Kunigai turi būti skaistūs, visiškai skaistūs.

— Kunigų ir vienuolių nepaklusnumas savo viršininkams ir Šv. Tėvui labai nepatinka Išganytojui.

— Mylimoji motinėle, venk tamsta prabangos, neieškok turtų, mylėk neturtą ir tylėjimą.

— Parodyk tamsta daug meilės ir blogiesiems. Nekalbėk nieko blogo ir venk tų, kurie blogai kalba apie

artimą. Turēk daug kantrybės, nes kantrybē veda mus
ī dangų.

— Išsižadėjimai ir pasiaukojimai labai patinka Jėzui.

— Aš labai norėčiau stoti ī vienuolyną, bet man dar
maloniau tuojau eiti ī dangų. Vienuolės turi būti skais-
čios siela ir kūnu.

— Ar tu supranti, ką reiškia “būti skaisčia?” — pa-
klausē motinėlē.

— Aš žinau. Būti skaisčia kūnu, reiškia išlaikyti ne-
kaltybę; būti skaisčia siela, reiškia nenusidėti, nežiūrėti
ī tą, kas negalima, nevogti, nemeluoti, visados sakyti tei-
sybę, nors tai ir daug nemalonumų teiktų.

— Bet kur tu visa tai išmokai? — paklausē vieną
kartą motinėlē.

— Madona mane išmokē. Kai ką aš pati sugalvojau.
Man patinka mąstyti.

Jacintos pranašavimai

— Madona! — Kitais žodžiais negalima išaiškinti
tokio amžiaus mergaitės šitokio gilaus pasaulio reikalų
ir dieviškų dalykų supratimo. Ar neafvērē tie mergaitės
išsireikšimai didžiausių mūsų laikų nelaimių? Taip pat
keli kiti pranašavimai, kuriuos tada pasakē Jacinta ir
kurie tikrai jau išsipildē, rodo aukštesnį jos įkvėpimą.

Porą jų patieksime:

Vieną sykį atvyko Jacintos motina ī ligoninę savo
sergančios dukrelės aplankyti. Namų vyresnioji paklau-
sē, ar ji nesidžiaugtų, jeigu jos dukterys Florinda ir Te-
resē įstotų ī vienuolyną. Geroji motina atsakē:

— Tegu Dievas mane nuo to apsaugo!

Šio pasikalbėjimo Jacinta negirdėjo, tačiau po kiek
laiko ji prieglaudodos viršininkei pasakē:

— Madona norėtų, kad mano seserys būtų vienuolės,
bet motina to nenori, todėl Madona greit ateis ir pasiims
jas ī dangų.

Ir tikrai abi mergaitės greitai mirē: Florinda 1920 m.,
Teresē 1921 m.

Namų vyresnioji jau seniai norėjo nuvykti ī Fatimą,

tačiau neatrodė, kad jos troškimas galėtų greitai išsipildyti. Vieną dieną Jacinta jai tarė:

— Motinėle, tikrai nuvyksi į Fatimą, bet tai įvyks tik po mano mirties.

Ir taip aplinkybės susidėjo, kad vyresnioji turėjo parodyti Jacintos palaikus, o ta proga ji galėjo nuvykti į pasirodymų vietą ir tenai išreikšti Dangaus Karalienei ištikimybę bei patiekti savo prašymus.

Lisabonoj Jacintą gydė du garsūs gydytojai, kurie ją rūpinosi uoliai, su tikra krikščioniška meile.

Ligonė parodė jiems didelį dėkingumą. Vienas jų paprašė Jacintą, kai ji nueis į dangų, pasimelsti už jį į Mariją. Mergaitė pažadėjo, tik ji paprašė gydytoją dabar pasimelsti už ją. Po to, valandėlę pažiūrėjusi į gydytoją, tarė:

— Netrukus ir tamsta mane paseksi.

Panašiai ir antrasis gydytojas su savo dukrele paprašė ją pasimelsti. Jacinta pažadėjo ir, pažvelgusi į jį, pareiškė:

— Taip pat ir su tamsta atsitiks: pirma dukrelė, o paskui tamsta, ponas daktare, paseksi mane.

Abu pranašavimai išsipildė.

Dangun

Nors Jacinta tikino, kad ir dabar operacija bus be-tikslė, — nes vėl pasirodžiusi Marija iš naujo pažadėjo greit ją pasiimti, — tačiau dr. Lisboa buvo tos nuomonės, kad ją reikia perkelti į Estefanijos ligoninę ir padaryti operaciją. Mergaitė turėjo sutikti.

Apie tai ji laiške Liucijai rašo:

“Šv. Mergelė vėl aplankė mane ir pasakė dieną bei valandą, kada mane pasiims ir dar sykį paragino būti gera.”

O, kaip ji norėjo mirti našlaičių prieglaudoj, gerosios viršininkės priežiūroje! Tačiau Jėzus norėjo, kad ji ir šį skausmą paaukotų už nusidėjėlius.

Tai buvo 1920 m. vasario 2 d. Ji atliko išpažintį, priėmė šv. komuniją ir verkdamas atsisveikino su Jėzumi

prieglaudos koplyčioj. Po to su didžiausiu širdies skausmu paliko taip nuoširdžiai pamiltus namus. Motinėle palydėjo ją į ligoninę.

Nuo šio laiko jaunosios kankinės gyvenimas buvo vien skausmų auka. Koks didelis skirtumas buvo šioj ligoninėj, palyginus ją su našlaičių prieglauda! Nors du ar trys asmenys, jų tarpe ir geroji motinėle, ateidavo ją taip dažnai lankyti, kiek tik ji pageidavo, tačiau buvo lemta įvykti Dievo Motinos pranašavimui ir mergaitės nuėjimui: ji turėjo mirti vieniša.

Vasario 10 d. ji buvo operuota. Dėl ligonės didelio silpnumo, ji nebuvo užmigdyta chloroformu. Pasitenkinta vietiniu apmarinimu. Mergaitė viską matė ir suprato, kas buvo su ja daroma.

Atrodė, kad operacija gerai pavyko, tačiau greit paaiškėjo, kad maža tėra vilties pagyti. Iš kairiojo šono buvo išimti du šonkauliai, liko plaštakos didumo žaizda. Labai ją tampė mėšlungis, o ypač perrišimo metu. Bet jaunosios aukos kantrybė buvo nepaprasta.

Mano Dangiškoji Motina! Mano Dangiškoji Motina! — buvo vienintelis vaitojimas, kurį tardavo jos lūpom nepaprasti skausmai.

Dažnai ji pati nusiramindavo ir kitus stiprindavo šiais žodžiais:

— Kantrybės! Mes visi turime kentėti, jeigu norime nueiti į dangų!

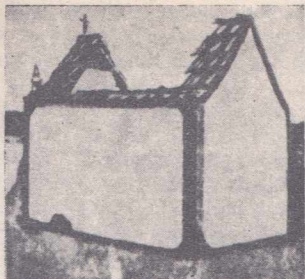
Po trumpos valandėlės dar pridėdavo:

— O Jėzau, viską aukoju dėti Tavo meilės ir už nusidėjėlių atsivertimą! Tu gražinki į Dievą daug nusidėjėlių, nes mano auka tokią skausmingą!

Ketvirtą dieną prieš mirtį motinėle paskatino ją kantriai kentėti tuos baisius skausmus, nes Išganytojui tai suteikia didelį džiaugsmą. Kitą dieną mažoji jai pareiškė:

— Klausyk, motinėle, dabar aš daugiau nebedėjau, nes vėl buvo atėjusi Madona ir man pasakė, kad ji greit ateisianti manęs pasiimti. Ji paėmė visus mano skausmus.

Ir tikrai nuo to laiko Jacinta nepareiškė daugiau nei

Laisvųjų susprogdinta
koplyčia

Po 15 metų atkasti Jacintos
palaikai

mažiausio nusiskundimo ir jos veido bruožuose nebesimatė skausmų.

Penktadienį, vasario 20 d. apie 6 val. vakaro, ligonė pasijuto labai blogai ir paprašė paskutinių sakramentų. 8 val. vakaro jos išpažinties išklausė Angelų p. ir jos klebonas kun. dr. Pereira dos Reis, o ji paprašė atnešti šv. komuniją, nes greitai mirsianti. Tačiau niekas nenorėjo tikėti, kad jos mirtis jau taip arti. Kunigas pažadėjo komuniją atnešti kitos dienos rytą. Netrukus po to, apie 10 val. 30 min. vakaro, ji mirė. Tuo metu prie jos buvo tik naktį budinti tarnautoja.

Šventumo atgarsy

Nekaltas mergaitės kūnas, kuris tiek daug kentėjo už nusidėjėlių atsivertimą, jos pačios pageidavimu, buvo aprengtas balta pirmosios komunijos suknele ir sujuostas mėlynų kaspiniu. Paskui buvo nugabentas į parapijos bažnyčią, iš kur turėjo būti išvežtas į namus.

Milžiniška žmonių minia atėjo pažiūrėti mažosios mergaitės, jos pabučiuoti bei pridėti devocionalus.

“Karste ji atrodė kaip gyva. Ne tik lūpos, bet ir skruostai buvo gražiai rausvi. Minia džiaugėsi ir stebėjosi ja. Nuo jos kūnoėjo malonus, lyg geriausių gėlių

kvapas. Ir didžiausi nėtikėliai tuo negalėjo abejoti".*) Tuo labiau tas faktas vertas dėmesio, prisimenant jos ligos eigą ir tą aplinkybę, kad karstas buvo atdaras pusketvirtos dienos.**)

Vasario 24 d. prieš pietus karstas buvo uždarytas ir didelės žmonių minios palydėtas į stotį, iš kur geležinkeliu nuvežtas į Vilą Novą de Ouremą. Čia Jacinta buvo palaidota vienos turtingos šeimos rūsy. Toji šeima nuo to laiko žiūrėjo į Marijos mylimąją, kaip į savo Anglą Sargą ir reiškė jai padėką, nes jos dėka daug nepaprastų malonių patyrė.

1935 m. rugsėjo 13 d. karstas buvo atidarytas atpažinimui. Visų dideliame nustebimui, Jacintos palaikai rasti nesugedę. Tada iškilmingai jie buvo pervežti į Fatimos kapus ir palaidoti su Pranuko palaikais viename paprastame, bet gražiai įrengtame rūsy. Tai dabartinė broliuko ir sesutės poilsio vieta, iki Viešpats teiksis juos išaukštinti.***)

*) Ištrauka iš laiško Antano Rebelo de Almeida, kuriam buvo pavesta Jacintos palaikų sargyba ir pargabenimas (žiūr. L. Fischeris, "Jacinta", 149-50 psl.).

**) Dr. Enrico Lisboa užrašai apie Jacintos ligą ir mirtį (L. Fischeris, ten pat 150—151 psl.).

***). Vertėjui gyvenant Vokietijoje, 1947 m. rugsėjo m. teko lankytis Bamberge pas šioj knygoj dažnai minimą prof. dr. L. Fišerį.

Malonus profesorius daug papasakojo apie Fatimą, nes jis specialiai 4 kartus ten buvo nuvažiavęs tyrinėti Fatimos apsigėrimų ir parašė tuo klausimu keletą knygų. Jis buvo Fatimoj 1935 m. rugsėjo 13 d. prie Jacintos karsto atidarymo. Parodė fotografiją, kur jis nusifotografavęs prie atidaryto jos karsto ir patvirtino, kad tikrai atkasti Jacintos palaikai buvo rasti nesugedę.

Vert.

NEKALČIAUSIOSIOS ŠIRDIES SESUO MARIJA (LIUCIJA)

Mokykloj ir vienuolyne

Iš trijų piemenėlių, kurie 1917 m. gegužės 13 dieną ganė avis Cova da Irioj, gyvųjų tarpe liko tik viena Liucija. Po pasirodymų keletą metų žmonės ją dažnai matydavo Cova da Irioj kartu su minia pamaldžiai kalbančią rožančių. Tačiau vieną dieną iš savo gimtojo kaimo ji nežinia kur dingo. Tas visiems padarė didelę staigmeną, todėl žmonėse paplito įvairių gandų. Uolusis Vila Nova de Ouremo apskrities viršininkas laikė pareigą vėl įsikišti į tą reikalą. Jis pasikvietė Liucijos motiną ir pareikalavo pasakyti, kur dingo duktė. Motina, ilgai negalvojusi, trumpai ir aiškiai atsakė: "Mano duktė yra ten, kur ji pati ir aš norėjom. Kitokių paaiškinimų negaliu duoti."

Apskrities viršininkas nieko daugiau jos neklausinėjo ir leido grįžti į namus.

Iš tikro, nuo pasirodymų dienos kas mėnesį vis daugiau žmonių atvykdavo į Covą da Irią. Kiekvienas norėdavo aplankyti ne tik pasirodymų vietą, bet taip pat pamatyti vaikus regėtojus, paklausinėti juos apie tuos nepaprastus įvykius, sužinoti ką pasakė ir ko reikalavo Dangiškoji Viešnia. Tas vaikus labai vargindavo. Liucija visiškai neteko ramybės, kai mirė Pranukas ir Jacinta. Todėl vietos vyskupas, pritariant Liucijos motinai, galvojo, kad geriausia bus pačiai mergaitei ir jos namiškiams, jeigu ji slaptais dings iš Fatimos apylinkių. Ir 1921 m. gegužės mėn. vyskupas nutarė ją patalpinti į Šv. Daratos seserų vadovaujamą mergaičių auklėjimo mo-

kyklą Vilaro mieste (Porto priemiestis). Mokykloj niekas nežinojo, kas tokia toji nauja auklėtinė, o jai pačiai buvo įsakyta nieko nekalbėti apie Marijos pasirodymus.

Prieš išvykimo dieną, 1921 m. gegužės 17 d., mergaitė aplankė savo mylimas vietas: Cabecą, Valinhą, Covą ir savo parapijos bažnyčią Fatimoj. Taip pat nuvyko į kapines pasimelsti prie savo tėvo ir Pranuko kapų. Namuose įrūnuėjo ir prie šulinio, kur tiek daug malonių valandų praleido bežaisdama su Jacinta ir Pranuku. Kitos dienos anksti rytą, 2 val., motinos lydima, paliko savo gimtąjį kaimą ir išvyko minėton mokyklon.

Būdama mokykloj, Liucija greit pajuto pašaukimą tarnauti Viešpačiui vienuolyne. 1926 m. spalio mėn. ji įstojo į tų pačių seserų novicijatą, esantį sename Ispanijos mieste Tuy, kuris yra dešiniajame Minho upės krante, prie šiaurinės Ispanijos-Portugalijos sienos. 1928 m. spalio mėn. ji padarė laikinuosius įžadus, o po šešerių metų, 1934 m. spalio 3 d. amžinuosius. Vienuolyne ji gavo naują vardą: Marija Liucija das Dore, t. y. Skausmingoji. Ji buvo paskirta namų ruošos darbams. Ilgą laiką ji gyveno Šv. Daratos seserų vienuolyne Pontevėdroj, Galicijoj (Ispanijoj). Vėliau kaip siuvėja gyveno vienuolyne Vila Nova de Gaia mieste (prie Porto miesto, Portugalijoj).

1946 m. gegužės mėn. Liucijai buvo leista aplankyti Fatimoj pasirodymų vietą, kurios ji nebuvo mačiusi 25 metus.

1948 m. balandžio mėn. Liucija įstojo į karmeličių vienuolyną Coimbro mieste ir gavo naują vardą: Nekalčiausiosios Širdies sesuo Marija. Įstojimu į šį vienuolyną pasibaigė Liucijos uždavinys viešai skelbti pasauliui apie Marijos pasirodymus Fatimoj ir ten Jos padarytus pasauliui įspėjimus. Dabar ji gyvena labai uždaramame vienuolyne. Apie tai ji pati pareiškė: "Kuo pasauly Fatimos vardas labiau žinomas, tuo aš noriu būti mažiau žinoma, užmiršta".

Vėlesni pasirodymai

1917 m. spalio 13 d. Cova da Irioj Marijos pasirodymas Liucijai buvo ne paskutinis. Dabar yra paaiškėję, kad Šv. Mergelė jai pasirodė dar keletą kartų.

1925 m. gruodžio 10 d. Šv. Daratos seserų vienuolyne pasirodė Liucijai Marija su Kūdikiu. Apsireiškusioji vieną ranką padėjo ant Liucijos pečių, o kitoj rankoj laikė Širdį, apsuptą erškėčių vainiku. Dieviškasis Kūdikis prabilo į Liuciją, prašydamas pasigailėti Šv. Motinos Širdies, kurią nedėkingi žmonės taip skaudžiai įžeidinėja. Motina gi pažadėjo visas reikalingas malones už pirmųjų šeštadienių pamaldas.

1926 m. gruodžio mėn. Liucijai vėl pasirodė Kūdikėlis Jėzus ir prašė žmonėse platinti atgailos maldas į Nekalčiausiąją Marijos Širdį.

1927 m. gruodžio mėn., Liucijai meldžiantis Tvy vienuolyno koplyčioj, pasirodė Marija ir leido atidengti dvi paslapties dalis: apie pragaro regėjimą ir Nekalčiausiosios Marijos Širdies garbinimą.

1929 m. pasirodžiusi tame pat vienuolyne Marija pranešė, kad Ji norinti, kad Šv. Tėvas su visais pasaulio vyskupais paaukotų Rusiją Jos Nekalčiausiajai Širdžiai.

1943 m. pavasarį Liucijai pasirodė Išganytojas. Jis išreiškė džiaugsmą dėl pasaulio paaukojimo Marijos Širdžiai. Pranešė, kad karas greit baigsis, bet Rusijos atsivertimas dabar neįvyks. Jis išpėjo Ispanijos vyskupas, kad, jeigu jie nepradės vykdyti tikros savo žmonių gyvenimo reformos, Rusija vėl bus Ispanijos priešas, per kurį Dievas dar sykį baus jų tautą. Po to Išganytojas kalbėjo apie atgailos ir pasiaukojimo esmę, kaip buvo reikalauta Fatimoj. Jis pasakė: "Auka, kuri reikalaujama iš kiekvieno žmogaus, yra atlikimas savo pareigų ir laikymasis mano įsakymų. Tai ir yra pasiaukojimas, kokio aš dabar noriu ir prašau".

Ką parašė Liucija

Leirios vyskupui pavedus, ji parašė atsiminimus, kuriuose ji nušvietė 1917 metų pasirodymus Fatimoj ir

kitus su tais pasirodymais surištus įvykius. Tuos atsiminimus ji parašė savo ranka. Atsiminimų popieris paprastas — liniuota užrašų knyga. Tačiau jos rankraštis aiškus, normalus ir rodo, kad ji yra sveika ir gerai išauklėta asmenybė.

Pirmuosius atsiminimus ji parašė 1936 m. ir juose išdėstė jau žinomus šioj knygoj įvykius. Antruosius atsiminimus parašė 1937 m. Ten Liucija pirmą sykį aiškiai ir smulkiai aprašė Taikos Angelo pasirodymus. Tai buvo visiems didelė naujiena, pasakyta po 21 metų tylėjimo. Trečiuosius atsiminimus ji parašė 1941 m. rugpiučio 8 d. Juose Liucija patiekė dar daugiau smulkmenų apie Jacintos gyvenimą ir aprašė Šiaurės Pašvaistę, kuri buvo matoma Europoj 1938 m. sausio 25-26 naktį. Ketvirtieji ir ilgiausi atsiminimai parašyti 1941 m. gruodžio mėn. Juose Liucija smulkiai aprašė Angelo pasirodymus ir jo duotus pareiškimus, taip pat Rožančiaus Karalienės žodžius, pasakytus kiekvieno pasirodymo metu.

Šiuo metu Liucija yra ne tik vienintelis Fatimos pasirodymų gyvas liudytojas, bet ir vienintelis pasauly asmuo, kuris žino paslaptinę paslaptį, apie kurią kiti žmonės tik tiek težino, kad ją sužinoję "vienai džiaugtusi, o kiti liūdėtų". 1939 m. Liucijai sunkiai, su pavoju gyvybei, susirgus, vyskupui liepiant, ji surašė tą paslaptį, įdėjo į voką, užantspaudavo ir padarė tokį užrašą: "Negali būti atidarytas iki 1960 m." Vokas saugomas Leirios vyskupijos kurioj.

Vėliausi pasikalbėjimai su Liucija

Amerikietis skulptorius Tomas McGlynn, norėdamas padaryti Fatimos Marijos stovylą, 1947 m. vasario mėn. nuvyko į Portugaliją ir gavo leidimą pasimatyti su Liucija, kuri tada vadinosi sesuo Marija das Dores ir gyveno Šv. Daratos seserų vienuolyne Vila Nova de Gaia mieste. Jis turėjo su ja tris pasikalbėjimus ir, remdamasis jos nurodymais, padarė Marijos stovylą. Pasikalbėjimų turinys tikrai įdomus. Svarbiausi Liucijos atsakymai buvo tokie:

Liucija—sesuo Marija

— Ar 1917 metais Marija sakydama, kad kitas baisėsnis karas prasidės prie naujo popiežiaus, pasakė jo vardą?

— Taip, pasakė: "Pijus XI" — pareiškė Liucija.

— Ar "didžioji šviesa", apie kurią kalbėjo Marija, buvo Šiaurės Pašvaistė. matyta 1938 m. sausio 25—26 naktį?

— Taip.

— Koksai įvykis laikomas karo pradžia? Juk karas prasidėjo 1939 m. rugsėjo mėn., kai Hitleris užpuolė Lenkiją? Berods, tada popiežium jau buvo Pijus XII?

— Mano nuomone, karas prasidėjo vokiečiams okupavus Austriją.

— Ar Rusijos paaukojimas Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai būtų apsaugojęs žmoniją nuo Antrojo pasaulinio karo?

— Madona žadėjo, jeigu tai būtų buvę padaryta, aš manau taip.

— 1917 m. Marija pasakė: jeigu žmonės nepasitaisys, tai bus kitas, dar baisėsnis karas (1939—1945), kaipo bausmė už nuodėmes. Atrodo, tas išpėjimas nebuvo viešai žinomas iki 1942 m., kai tas baudimas jau buvo prasidėjęs? Kaip visa tai išaiškinti?

— Taip, 1917 metais buvo pasakyta, kad žmonės taisytų savo gyvenimą, kad liautųsi įžeidinėję Viešpatį, — paaiškino Liucija. — Tai buvo dalis paslapties, kuri atidengta 1927 m.

— Ar Marija išreiškė pageidavimą, kad visi pasaulio vyskupai drauge su popiežium paaukotų Rusiją Nekalčiausiajai Jos Širdžiai? Ar tai tiesa?

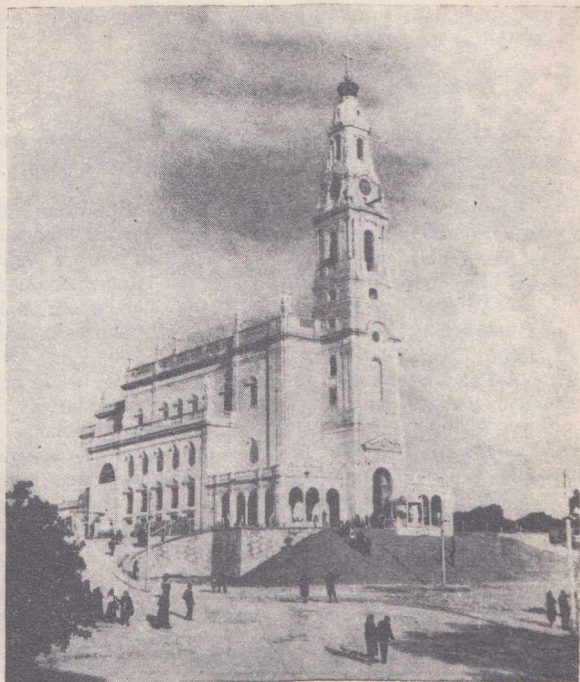
— Taip, tiesa.

— Kada Marija tai pasakė?

— 1929 metais.

— Kiek metų galėjo turėti pasirodžiusi Madona?

— Galbūt 17. Ji visados pasirodydavo tokio amžiaus. — Atsakydama šį klausimą, Liucija nusišypsojo, nes, matyt, tas klausimas dažnai jai būdavo užduodamas.

Marijos garbei bazilika Fatimoj

- Ką gali pasakyti apie Jos gražumą?
- Neturiu žodžių išreikšti Jos grožiui.
- Ar pasirodymų metu pastebėjai gėlių lietu?
- Aš ne. Kiti žmonės apie tai man pasakojo. Be to, pirmą kartą apsilankęs į Covą da Irią, vėrkupas irgi matė gėlių lietu ir tada jis patikėjo pasirodymams.
- Ar Šv. Mergelė pasakė, kad Emilija (viena iš mi-

rusių mergaičių, minimų pirmojo pasirodymo metu) bus skaistykloj iki pasaulio pabaigos?

— Taip, pasakė.

— Kiek metų mirdama turėjo Emilija?

— 18 metų.

— Ar Marija prašė paaukoti Jos Širdžiai visą pasaulį, ar tik Rusiją?

— Ne, ne pasaulį! Rusiją, tik Rusiją!

Žinome, kad 1942 m. spalio 31 d. popiežius Pijus XII paaukojo visą pasaulį Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai. Ten paminėjo ir Rusiją. Vieni galvoja, kad tuo yra įvykdytas Marijos pageidavimas, o kiti yra kitos nuomonės.

— Ar Šv. Tėvas paaukojo Rusiją Marijos Širdžiai, atsižvelgdamas į Jos pageidavimą? — vėl buvo paklausta Liucija.

— Paaukojimo akte jis paminėjo ir Rusiją, bet aš nematau, kad tai padaryta, kaip buvo prašiusi Marija.

— Tai manai, kad Marijos prašymas neatliktas?

— Ko Marija buvo prašiusi, ne. Bet ar Ji priėmė 1942 m. pasaulio paaukojimą, ar jau yra patenkintas Jos prašymas, to aš nežinau.

III KULTAS

APSIREIŠKIMŲ PASEKMĖS PORTUGALIJOJ

Žinia apie stebuklą, kuris 1917 m. spalio 13 dieną baigė ir apvainikavo Fatimos įvykius, per 24 valandas pasiekė tolimiausius Portugalijos kampus. Ją paskleidė ne tik tas didelis skaičius savo akimis stebuklą mačiusių liudytojų, bet ypačiai spauda.

Rezultatai buvo neapsakomi: Nuo tos dienos Fatima tapo nesuskaitomos daugybės maldininkų keliavimo tikslas, vis labiau ir labiau pripažįstama, kaip malonių vieta, kaip naujasis Liurdas. Darbo dienomis žmonės čia eina po vieną arba mažais būreliais, tačiau sekmadieniais, šventadieniais ir kiekvieno mėnesio 13-ją, o ypač gegužės ir spalio 13-ją, ten plaukia tūkstančiai ir net dešimtys tūkstančių maldininkų.

Tuoju po saulės stebuklo toji vieta, kurioj Marija pasirodė, buvo atžymėta paprasta arka. 1919 m. žmonės ten pastatė nedidelę koplyčią.

Niekas neragino ir net negalvojo raginti žmonių, kad jie lankytų Fatimą; jie eina patys, tikėdamiesi patirti nors dalelę tų malonių, kurias Rožančiaus Karalienė taip gausiai dalina toj vietoj. Vieni keliauja prašyti pagalbos, kiti padėkoti už jau gautas malones. Giesmėmis ir rožančiaus maldomis jie reiškia Dangiškajai Motinai savo dėkingumą.

Kartais Marijos garbinimo būdas būna gana keistas, bet visados garbingas ir nuoširdus. Patieksime tokio pagarbos pareiškimo vieną pavyzdį.

Dėkingas raketininkas

Tai buvo 1919 m. spalio 13 dieną. Prie naujai pastatytos koplytėlės buvo susirinkę melstis apie 600 žmo-

nių. Tuo pat metu kiti maldininkai buvo išsisklaidę toliau nuo koplyčios: vieni ilsėjosi po medžiais, kiti užkandžiavo. Staiga už kokių 50 metrų nuo koplytėlės pakilo į orą milžiniška raketa ir sprogo su didžiausiu trenksmu. Po to iškilo dar antra, trečia... iš viso dvidešimts vienas šūvis: tikra salvė.

Mums jau žinomas Visconda de Montelo apie tai rašo:

“Aš išgirdau, kad netoli manęs kai kurie maldininkai reiškė nepasitenkinimą tokiu pasirodymų vietos išniekinimu ir apgailestavo, kad dvasiškija visiškai nesirūpina tuo, kas dedasi Cova da Irioj. Esą, jei Bažnyčios vyriausybė į tai įsikištų, tai tokių pokštų niekas nedarytų.

Su užrašų knygute ir pieštuku rankoj tuoj nuėjau pas raketininką.

— Ar leisite sužinoti tamstos pavardę? — aš jį paklausiau.

Jis išsigandęs pažiūrėjo į mane, parodė savo dokumentus ir gañą ramiai atsakė:

— Jei tamsta esi valdžios atstovas ir nori mane areštuoti, kad be leidimo paleidau raketą, prašau areštuoti. Aš atlikau savo pasižadėjimą ir dabar man nesvarbu, nors reikėtų sumokėti baudą ar kalėjiman eiti. Viskam esu pasirengęs!

Aš jį nuraminau ir užtikrinau, kad noriu tik sužinoti, ar jis paleido raketą salvę pildydamas savo pasižadėjimą, ar kito kurio tikslo siekdamas.

Gerasis žmogus tuoj man parodė savo pasitikėjimą. Jo veidas nušvito; paprastais žodžiais, bet entuziastingai jis papasakojo visą istoriją. Jis esąs pirotechnikas, o jo fabrikas yra dideliame kaime Porto de Mos apylinkėje. Praėjusį birželio mėnesį jis apsirgęs sunkia skrandžio ir žarnų liga. Visos gydytojų pastangos nieko nepadėjusios ir visokios gydymo priemonės buvusios nesėkmingos.

Žmogiškai žiūrint, jis buvęs visai beviltiškoj būklėj. Daugiausia jį kankinusi mintis, kad turėsiąs palikti neap rūpintus vaikus. Būdamas tokioj nelaimėj, jis su pasitikėjimu kreipėsi į Nuliūdusiųjų Paguodą, pasižadėjo nuvykti į Fatimą ir tenai paleisti 21 šūvio raketą salvę, tokiu būdu pagarbinti Dangaus Karalienę. Vos tik jis

padaręs tokį apžadą, jo sveikata tuoj pagerėjusi, o po trumpo laiko visai pasitaisiusi. Dabar jis atvykęs su visa šeima į Fatimą padėkoti Marijai ir atlikti savo apžado.

*

*

*

Jei mes peržvelgsime Fatimos Marijos garbinimo išsivystymą, tai pastebėsime tris svarbius faktorius, kurie nuo pat pradžios vis didėjo, vis augo ir vis plito lyg kokia lavina. Štai tie faktoriai:

- a) pragaro kova prieš malonių vietą,
- b) bažnytinės vyriausybės įsikišimas ir
- c) aiškūs dangaus darbai.

Bažnyčios priešų veiksmai

Kuo daugiau maldininkų plaukė į Fatimą, tuo griežtesnė buvo kova, kurią vedė bažnyčios priešai, masonai, prieš dvasiškiją ir "didėjančius prietarus Fatimoj". Jie nesitenkino tik pašaipa ir šmeižimu, ko bedieviškoji spauda nesigailėjo daugelį metų, pradedant 1917 m. birželio mėn., bet parodė dar ir kitokių netaktiškų veiksmų, kuriuos parėmė valstybinės įstaigos, nusistačiusios prieš tikėjimą ir bažnyčią.

Duodame tos kovos keletą svarbesnių datų:

1917 m. rugpiūčio 13—15 d. vaikų regėtojų sulaikymas ir areštavimas.

1917 m. rugpiūčio 19 d. laisvamanių suorganizuotas, padedant valdžios įstaigoms, propagandos ir protesto mitingas dvasiškijos suktybėms iškelti. Tačiau dėka klebono taktiško elgesio ir tikinčiųjų neigiamo nusištatymo, rengėjai neturėjo jokio pasisiekimo ir labai negarbingai pralaimėjo.

Rugsėjo 22—23 d. naktį išniekinti ir pagrobti Cova da Irios brangūs daiktai, o po to surengta naktinė pasityčiojimo procesija su nepadoriomis dainomis, kalbomis ir biauriais piktžodžiavimais prieš Dievą. Ten dalyvavo šimtas su viršum laisvamanių organizacijos narių, kurie anksčiau buvo išniekinę puikų Santaremo miestą.

1918—1920 m. buvo ypačiai griežtas ir smurtiškas dvasiškijos persekiojimas Fatimoj ir jos apylinkėse.

Išleistas dvasiškiams ir vietos savivaldybės įstaigoms įsakymas, draudžias žmonėms keliauti į Covą da Irią.

1920, 1922, 1923 ir 1924 metais pati Portugalijos vyriausybė ėmėsi priemonių apsunkinti maldininkų keliavimui gegužės ir spalio mėn. į Fatimą.

Verta paminėti vieną atsitikimą, kuris įvyko 1920 m. gegužės 13 d. netoli Fatimos, Torres Novas mieste. Neseniai atsivertęs to miesto gyventojas užsakė padaryti pagal vaikų regėtojų parodymus Madonos stovylą, kuri turėjo būti pastatyta Cova da Irios koplyčioj. Gegužės mėn. pradžioj ta stovyla buvo atvežta į Torres Novas miestą. Miesto gyventojai sutiko ją su didžiausiu džiaugsmu. Suaugę ir vaikai skubėjo ją pamatyti ir pasidžiaugti. Tačiau laisvamanių susijaudinimas buvo nemažesnis už Marijos garbintojų džiaugsmą. Laisvamaniai paskatino apskrities viršininką į šį reikalą įsikišti. Pastarasis įsakė stovylą palikti savininko žinioj, be teisės išvežti į Fatimą. Įsakymą įvykdyti pavedė policijai, kuri prie namų pastatė sargybą. Tačiau gyventojai sugalvojo stovylą įdėti į jaučių traukiamą vežimą ir tarp ūkiškų padargų, sargybai nepastebint, išvežti iš miesto. Su didžiausiu triumfu žmonės ją palydėjo į Covą da Irią ir pastatė koplyčioj, kur ir šiandien tebestovi ir priima tikinčiųjų milijonus prašymų ir gausiai dalina visiems savo malones.

Be to, buvo išleistas potvarkis, įsakęs valsčių viršaičiams sulaikyti visas susisieikimo priemones, vykstančias į Fatimą. Dar prieš aušrą gegužės 13 d. į Fatimą atvyko gausūs kavalerijos ir pėstininkų daliniai sulaikyti atvykstančių maldininkų. Tačiau tikinčiųjų "šventas užsispyrimas" nugalėjo ir šią kliūtį. Kadangi nebuvo leista važiuoti į Covą da Irią, tai visiėjo pėsti. Pro kariuomenės apsupimo grandį buvo tiesiog veržte prasiveržta. Tai padaryti nebuvo sunku, nes kareiviai daugiausiai buvo geraširdžių ūkininkų vaikai, kurie savo įsitikinimu pritarė maldininkams, todėl lengvai ir mielai leidosi nugalimi. Nemažai kareivių gavo karininkų leidimus vykti į koplyčią ir ten drauge su maldininkais pasimelsti.

Vienas jų Viscondai de Montelo nušvietė daugumos karcivių nusistatymą:

“Kad žinotumėt, Ekscelencija, kaip nemalonu man čia! Aš darau tai, kas man įsakyta, bet tikėk, tamsta, man, kad tai yra prieš mano įsitikinimus. Aš pats esu tikintis ir nesuprantu, kodėl yra trukdoma tiems vargšams žmonėms ateiti čia pasimelsti. Net ašaros man byra. Aš turiu seserį, kurios gyvybę išgelbėjo Fatimos Marija”.

Tą dieną Cova da Irioj buvo susirinkę keliolika tūkstančių maldininkų ir kiekvienas jų grįžo į namus su pasiryžimu daryti viską, kad tik sustiprintų tikinčiųjų pasipriešinimą tokiam neteisingam bažnyčios priešų elgesiui.

Tokiomis priemonėmis laisvamaniams nieko nelaimėjus, jų įniršimas dar labiau padidėjo: 1922 m. kovo 6 d. jie dinamitu išsprogdino Cova da Irios koplyčią.

Tačiau dangus ir vėl lyg parodė savo ženklą: iš penkių padėtų bombų viena nesprogo, ir kaip tik toji, kuri buvo padėta po ąžuoliuku, virš kurio pasirodydavo Dangaus Karalienė.

Apie tokį šventos vietos išniekinimą per spaudą sužinojo visa Portugalija. Tai sukėlė beveik visuotinį žmonių pasipiktinimą. Tuojuo visur, net ir parlamente, prasidėjo protestai prieš tokį nežmonišką elgesį. Tačiau ministras pagrasino, kad jis griebsis dar griežtesnių priemonių.

Tikintieji savo ruožtu nutarė surengti permaldavimo eisena. Praslinkus septynioms dienoms po to nelemto įvykio, kovo 13 d., Fatimos klebonui paraginus, buvo surengta didelė maldininkų eisena prie koplyčios griuvėsių; eisenoj dalyvavo apie 10,000 žmonių, kurie su pagarba ir kūdikiška meile stengėsi atlyginti Dievo Motinai priešų padarytus įžeidimus.

Tačiau tai dar nepatenkino giliai įžeisto tikinčiųjų jausmo. 1923 m. gegužės 13 d. buvo surengta didelė viso krašto procesija, kaip atpildas už priešų piktą darbą.

Apygardos viršininkas savo iniciatyva norėjo uždrausti tą procesiją, nes jam atrodė, kad tai yra demonstracija, rengiama prieš vyriausybę nusistačiusių asme-

nų. Tačiau Vila Nova de Ouremo apskrities viršininkas, kuriam priklauso ir Fatima, šį sykį buvo kitos nuomonės ir tarė, kad bus išmintingiau nepaisyti savo tiesiogi-
nio viršininko įsakymo ir eisenos nedrausti. Apygardos viršininkas už tą savo žygį gavo ministerio pirmininko papeikimą.

Toj eisenoj dalyvavo apie 60,000 asmenų. Į Fatimą buvo atvykę iš įvairių Portugalijos provincijų visokių organizacijų ir visokių luomų maldininkai.

Vienas tik žvilgsnis į griuvėsius koplytėlės, kuri bu-
vo pastatyta Dangaus Karalienei pageidaujant, visų šir-
dyse padidino šventovės meilę ir sužadino kilnų pasiry-
žimą pastatyti naują koplyčią. Nuo tos dienos taip gau-
siai pradėjo plaukti aukos, kad neberekėjo atidėlioti
naujos koplyčios statybos, kai tik buvo gautas bažnyti-
nės vyriausybės leidimas.

Nėra jokios abejonės, kad priešų neprielankumas ir
smurto aktai tik padidino Fatimos garbę. Laikraščių
skleidžiami šmeižtai neturėjo jokio pasisėkimo.

Apsireiškimų priešai nuėjo tiek toli, kad jie net tvir-
tino, jog vaikai regėtojai buvo specialiai išmokyti pasi-
rodymų komedijai suvaidinti, o vėliau tos komedijos
rengėjai vaikus kur tai prašalino. Girdi, jie bijojo, kad
vaikai neišpasakotų ko nors nereikalingo, ar kam nors
neprasitartų, kaip tai viskas įvyko; esą, vaikai buvę tik
įrankiai menkos dvasios žmonių.

Iš tikrųjų, visi trys vaikai po pasirodymų Fatimoj gy-
veno dar 3—4 metus. Ir dingo jie ne paslaptingu ir įtar-
tinu būdu. Buvo pakankamai laiko juos pamatyti, ap-
klausinėti ir įvykius nuodugniai ištirti.

Visi, kurie nebuvo iš anksto priešingai nusistatę, bet
norėjo patirti tikrą teisybę, aplankė vaikus, pasikalbėjo
su mažaisiais regėtojais ir vienbalsiai pareiškė, kad jie
neabejoja jų teisingumu.

Be to, po apsireiškimų ir malonės stebuklų, vaikų vi-
dinis gyvenimas pakankamai įrodė jų pasakojimų teisin-
gumą ir antgamtiškų pasirodymų tikrumą.

BAŽNYTINĖS VYRIAUSYBĖS ĮSIKIŠIMAS

Cova da Irios įvykius bažnytinė vyriausybė sekė su didžiausiu atsargumu. Bet sąjūdžiui vis didėjant ir maldoms į Fatimos Mariją duodant nepaprastus vaisius, nutarė, kad atėjo laikas į tą reikalą oficialiai įsikišti.

Reikia atžymėti tokią bažnytinės vyriausybės domėjimosi raidą Fatimos įvykiais:

1917 m. Leirios vyskupija priklausė Lisabonos Kardinolui Patrijarchui Don Antonio Mendes Bello (mirė 1929 m. rugpiūčio 4 d.). Kardinolas, išgirdęs apie nepaprastus įvykius Fatimoj, išleido patvarkymą, griežtai draudžiantį dvasiškijai koku nors būdu į tą reikalą kištis. Dvasiškija tą įsakymą labai uoliai vykdė. Dėl to kai kurie vietos gyventojai pradėjo su nepasitenkinimu žiūrėti į uolųjį Fatimos kleboną ir įtarti, kad jis perėjo į laisvamanių pusę.

Tų pačių metų lapkričio 3 d. Mitileno Arkivyskupas, Lisabonos Generalvikaras monsinjoras Lima Vidal, paskyrė komisiją padaryti tardymui apie Fatimos įvykius. Darbas buvo tuojau atliktas, bet surinkta tardymo medžiaga kurijai buvo atiduota tik 1919 m. balandžio 28 d., nes visą laiką įvykiai dar buvo sekami ir surinkta medžiaga papildoma.

Pirmieji pastatai

1918 metais buvo atgaivinta Leirios vyskupija, o 1920 m. rugpiūčio 5 d. vyskupas Josė Correia da Silva iškilmingai užėmė jos sostą.

Pradžioj naujasis ganytojas Fatimos įvykių atžvilgiu laikėsi rezervuotai. Pirmiausia jis norėjo viską gerai

istirti. Tačiau diena dienos jam vis labiau aiškėjo, kad Fatimos įvykiai yra Dievo rankos darbas. Todėl, dar prieš oficialų sprendimo paskelbimą, jis nutarė paimti į savo rankas visą būsimos šventovės vadovavimą. Tuojuo jis paliepė nupirkti visą Covą da Irią, apie 31 akro žemės plotą, paskui paskyrė du inžinierius (Cristiną ir Korrodį) to didžiulio sklypo išplanavimui atlikti.

Šiuo metu ten jau stovi daug pastatų: didelė ligoninė, dvasiškių uždarams rekolekcijoms ir kitiems katalikiškos akcijos darbams namai, koplyčia ir visai baigiamą didelė bazilika. Nuolatos ten dirba 150 darbininkų. Didelės statybos išlaidos padengiamos tikinčiųjų laisvomis aukomis.

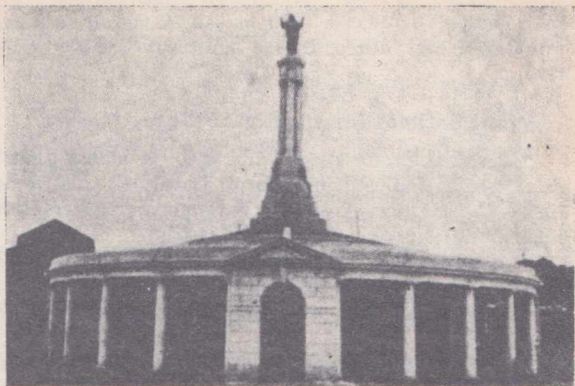
1921 m. spalio mėn. vyskupas davė leidimą laikyti Cova da Irioj pamaldas po atviru dangumi. Iki to laiko šv. mišios maldininkams būdavo laikomos Fatimos parapijos bažnyčioj.

Stebuklingas vanduo

Atrodo, Šv. Mergelė norėjo aiškiai parodyti, kad Jai patinka žmonių gerieji darbai Fatimoj.

Vyskupas leido įrengti cisterną toje vietoje, kur pasirodymų metu klūpodavo vaikai regėtojai, kad į ją susirinktų lietaus vanduo. Ir vos tik darbininkai pakėlė pirmuosius akmenis, tuoj pasirodė maža vandens gyslelė, o greta jos pradėjo veržtis ir antra, žymiai didesnė. Tas labai nustebino žemės sluogsnių žinovus: mat, ten esantis kalkių dirvožemis yra purus ir nėra tinkamas drėgmei surinkti. Toj apylinkėj niekas nebuvo radęs nei mažiausio šaltinėlio. Žmonės buvo įsitikinę, kad tas šaltinis yra Madonos stebuklas!

Tokiu būdu Madona išsprendė svarbią problemą, kuri Fatimoj turi didelę reikšmę. Kaip galėtų įvykti didelės maldininkų procesijos, o ypač vasarą, jei arti nebūtų geriamo vandens? Nuo tos dienos vandenio ten nebetrūks-ta. Vanduo suleidžiamas į didelį rezervuarą, kuris dabar sudaro Jėzaus Širdies stovylos pamatą. Penkiolika kranų teikia žmonėms krikštolinį vandenį, kuris dabar vartoja-

Stebuklingas šaltinis ir šv. Jėzaus Širdies paminklas

mas ne tik troškuliui numalšinti, bet ir kaip priemonė stebuklingoms malonėms gauti.

Kanoniškas procesas

1922 m. gegužės 13 d. buvo pradėtas oficialus kanoniškas procesas, kurio pareiga nuodugnai ištyrinėti Fatimos įvykius. Tam tikslui buvo paskirta komisija, susidedanti iš septynių asmenų, pasižymėjusių mokslu ir dorybėmis.

“Fatimos Balsas”

Bažnytinei vyriausybei sutinkant ir prižiūrint, tą pat metų spalio 13 d. pasirodė pirmasis Nr. mėnesinio žurnalo “Voz da Fatima” (Fatimos Balsas). Jo uždavinys — fiksuoti ir viešai skelbti dabartinei ir ateinančioms kartoms Fatimos Marijos didžiuosius darbus.

Pradžioje to žurnalo tiražas buvo 3000, 1929 m. gegužės mėn. jau buvo jo spausdinama 100,000 egz., 1934

m. pabaigoj — 214,000, 1935 m. — 323,000, o 1937 m. gruodžio mėn. "Fatimos Balsas" jau turėjo 380,000 skaitytojų.

Fatimos Marijos Tarnų Draugija

1924-26 m. buvo įsteigta draugija, pavadinta "Fatimos Marijos Gailestingųjų Tarnų Draugija". Jos narių tikslas — padėti atvykusiems į Fatimą maldininkams bei ligoniam. Ji susideda iš keturių grupių:

1. Kunigų grupė, kuri rūpinasi ligoniais ir visais maldininkais, o ypačiai išpažinčių klausymu;

2. Gydytojų grupė, kuri teikia ligoniams medicinos pagalbą;

3. Marijos tarnų grupė, kuri rūpinasi ligonių pergabenimu ir tvarkos palaikymu šventovėj;

4. Marijos tarnaičių grupė, kurios narės slaugo ligonius ir atlieka kitą svarbią pagalbinę tarnybą.

Visi tos draugijos nariai dirba be jokio atlyginimo. Pasišventimas ir Dievo Motinos meilė yra jų vadovai. 1931 m. kovo 11 d. Šv. Sostas tai draugijai suteikė gausius atlaisdus.

Kryžiaus keliai

Švenčiant 10 metų Fatimos pasirodymų jubiliejų, Leirios vyskupas iškilmingai pašventino kryžiaus kelius.

Į Fatimą maldininkai keliauja daugiausia pėsti. Artimųjų parapijų tikintieji, norėdami atvykstančius geriau prirengti Dievo malonėms, sumanė įrengti kryžiaus kelius. Greit pakelėje atsistojo didingi akmeniniai kryžiai, kurių pirmasis yra už 13 kilometrų nuo šventovės.

1927 m. birželio 24 d., kryžiaus kelių šventinimo proga, buvo surengta didelė maldininkų procesija. Pats vyskupas aiškino kiekvienos kryžiaus kelių stoties prasmę. Eisena prasidėjo 8 val. ryto, o baigėsi 2 val. po pietų. Po to dar buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos ir, nežiūrint vėlyvo laiko, daugiau 400 asmenų priėmė šv. komunią.

Tai yra vienas iš daugelio pamaldumo ir pasiaukojimo pavyzdžių, kuriais taip plačiai pagarsėjo Fatima.

Fatimos Marijos Rožančiaus Draugija

1928 m. sausio 15 d. buvo oficialiai įsteigta Fatimos Marijos Rožančiaus draugija. Tų pat metų gegužės 13 d. Evoros arkivyskupas monsinjoras Emanuelis da Conceicao Santos, dalyvaujant didžiausiai iki to laiko Portugalijos maldininkų miniai, pasirodymų vietoj pašventino bazilikos kartinį akmenį. Ją pastačius, tai bus didžiausi Dievo namai visoj Portugalijoje.

Ligoninė ir uždary rekolekcijų namai

Kitais metais buvo baigta ligoninės statyba. Į ligoninę priimami ligoniai, atvykę į Fatimą ieškoti Marijos pagalbos; jie ten gerai aprūpinami ir tinkamai prižiūrimi.

Baigus ligoninę, tuoj pradėta statyti uždary rekolekcijų namai, kurių dėka Cova da Iria tapo Portugalijos dvasinio atgimimo ir šventumo impulsu. Šios svarbios įstaigos reikšmė paaiškės, kai mes patieksime keletą skaitlinių, kurios parodys tų rekolekcijų dalyvių skaičių. Pirmaisiais metais (1930) jose dalyvavo 200 asmenų, 1931 m. — 831, o vėliau kasmet daugiau tūkstančio.

Ten reguliariai rengiami kursai įvairioms katalikų veikimo sekcijoms: trečiojo ordeno ir Šv. Vincento organizacijų nariams, studentams, profesoriams, advokatams, gydytojams ir atskirų diecezijų dvasiešiams. Tuo būdu Portugalijos episkopatas tapo pavyzdžiu kitiems, nes jis nuo 1934 m. kasmet Cova da Irijoje tokias rekolekcijas rengia.

Vyskupo sprendimas

Komisija, kuriai buvo pavesta atlikti oficialų Fatimos įvykių tyrinėjimą, dirbo atsargiai ir neskubėdama. Darbą ji pradėjo 1922 m. gegužės 13 d., o baigė tik 1930 m. balandžio 14 d. Per tą laiką ji apsvarstė ir kurijai patiekė

ilgą, 31 skyrių sudarantį pranešimą. Tai medžiagai studijuoti ir sprendimui padaryti, vyskupas pašventė šešius mėnesius. Po to jis išleido ganytojišką laišką apie Fatimos Marijos garbinimą, kuriame iškilmingai paskelbė, kad Marijos pasirodymai, įvykę Cova da Irioj 1917 m. gegužės 13 d. — spalio 13 d., yra tikėtini, ir leido Ją viešai garbinti Fatimos Marijos vardu.

Tas reikšmingas dokumentas buvo viešai paskelbtas 1930 m. spalio 13 d. Cova da Irioj, dalyvaujant didesnei kaip 100,000 žmonių miniai, t. y. lygiai po 13 metų nuo paskutinio Madonos pasirodymo.

Toks Bažnyčios sprendimas buvo neapsakomu džiaugsmu sutiktas milijonų tikinčiųjų, dėkojant už tai Fatimoj pasirodžiusiai Dangaus Karalienei. Tuojau po to buvo nutarta surengti Fatimoj Portugalijos tautinį padėkos kongresą. Tas kongresas įvyko 1931 m. gegužės 13 d., vadovaujant pačiam Eminencijai Kardinolui Patrijarchui, dalyvaujant visam Portugalijos episkopatui ir 300,000 maldininkų iš visos Portugalijos.

Tai buvo iškilmingiausias Fatimos istorijos momentas, kurio neįmanoma aprašyti! Tik 1942 m. įvykiai savo reikšme pralenkė 1931 metus.

Katalikų Veikimas ir Fatimos Kryžnešių Draugija

Praėjus didžiosioms dienoms, oficialiai pradėtas organizuoti katalikų veikimas. Marija ypatingu būdu parengė dirvą Kristaus Karalystei ir pašaukė naujų darbininkų.

Tą aiškiai pabrėžė Šv. Tėvas Pijus XI, kuris 1933 m. lapkričio 10 d. rašė Portugalijos episkopatui:

“Jūsų tautoj, kur taip gražiai žydi krikščioniška mintis, kur tiek daug Katalikų Bažnyčios paminklų bei atsiminimų, kur visa tai dar neseniai Dievo Motina nepaprastomis malonėmis įvertino, be abejonės, atsiras gerų asmenų, kurie mielu noru ir gera valia prisidės prie šios Jėzaus Kristaus draugijos” (Acta Ap. Sedis 26/1934/628).

Aukščiausio Bažnyčios autoriteto žodžiai turi dide-

lę reikšmę. Ypačiai svarbūs yra to rašto žodžiai apie Fatimos įvykius, nors tuo metu Šv. Sostas laikėsi išmin-tingo rezervuotumo, kas tokiais atvejais yra pateisina-
ma ir reikalinga.

Kaipo pagalbinė katalikų veikimo įstaiga, 1934 m. vasario 18 d. buvo įsteigta uoli Fatimos Kryžnešių Draugija, kuri tą pat metų balandžio 28 d. buvo kano-niškai patvirtinta. Tą draugiją globoja Dievo palaima, nes ji sužadino žmonėse tokį užsidegimą, kad po keturių metų ji turėjo jau daugiau 500,000 narių.

Aukso Knyga

Dvidešimties metų Fatimos pasirodymų sukaktį mi-nint, Leirios vyskupas įsteigė Aukso Knygą. Joje sura-šomi žmonių prisiūsti raštiški pasižadėjimai kasdien kalbėti rožančių šeimos rately, bažnyčioj kartu su ki-tais žmonėmis ar pavieniai. Tokie pasižadėjimai jau su-darė didžiulę knygą, kuri yra nunešta į Fatimos Mari-jos šventovę ir padėta garbingoj vietoj. Pirmasis tomas, turįs 23,000 pasižadėjimų, 1938 m. gegužės 13 d., didelio Portugalijos maldininkų suvažiavimo metu, buvo padė-tas prie Marijos kojų.

Apžadai raudonajam siaubui atitolinti

1936 m. gegužės mėn. Portugalijos episkopatas pa-darė labai reikšmingą apžadą, kuris 1938 m. gegužės 13 d. buvo atliktas.

Portugalijos episkopatas drauge su civiline valdžia labai susirūpinę kovojo su vis didėjančia komunizmo propaganda, kuri turėjo tikslą jau 1936 m. sukelti revo-liuciją ir visą Pirenėjų pusiasalį paversti Sovietų Są-jungos dalimi. To pavojaus akivaizdoje episkopatas pa-darė tokį apžadą: jeigu Nekalčiausioji Marijos Širdis apsaugos Portugaliją iki 1937 m. pabaigos nuo tos bai-sios rykštės, tai kaipo padėką Dangaus Karalienei epis-kopatas surengs Fatimoj iškilmingą maldininkų kon-gresą ir atnaujins viso krašto pasiaukojimą Nekalčiau-siajai Marijos Širdžiai.

Mums gerai žinomi tokie įvykiai. 1936 m. liepos mėn. kaimyninėj Ispanijoje kilo komunistų revoliucija. Jų programoj buvo numatyta: išnaikinti kunigus ir vienuolius, negailestingai spausti visus tikinčiuosius, visiškai panaikinti katalikų tikėjimą ir visa tai, kas tą tikėjimą tautai primintų jos istorijos lapuose, mene ar moksle.

Oficialiai buvo kalbama apie Ispanijos pilietinį karą, bet iš tikrųjų ten kovojo krikščionių tikėjimas ir krikščioniškoji civilizacija su sužvėrėjusiomis tarptautinio komunizmo ordomis. Ištisus du metus visa Ispanija buvo virtusi kovos lauku. Didelė daugybė nesuskaitomų griuvėsių dar ir šiandien liudija apie tuos žiaurumus, begalinį skurdą ir milžinišką skaičių aukų, kurių pareikalavo tas karas.

Nuo šio siaubo Portugalija buvo apsaugota. Nežiūrint komunistų sąmokslų ir atentatų, nežiūrint slapčių ir viešų šėtoniškų pastangų, visame krašte buvo išlaikyta tvarka ir ramybė, žmonės netrukdomi galėjo dirbti protinę ir fizinę darbą.

Jeigu Portugalijoje būtų įvykęs Sovietų suplanuotas sukilimas, kaip Ispanijoje, ar bebūtų galima galvoti apie išsilaisvinimą?

Episkopatas ir tauta savo pasižadėjimą įvykdė!

Galima sakyti, visa tauta griebėsi maldininko kelionės lazdos, kad išreikštų Fatimos Danguos Karalienei neapsakomą dėkingumą ir atsidavimą.

Dvidešimts arkivyskupų ir vyskupų su Kardinolu Patrijarchu priešaky, tūkstančiai kunigų ir pusė milijono tikinčiųjų atnaujino Fatimoj savo asmenišką ir visos tėvynės pasiaukojimą Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai. Ir visame krašte šimtai tūkstančių pasilikusių namuose, parapijų bažnyčioje, dvasioj su maldininkais išreiškė Fatimos Marijai meilę, dėkingumą, pagarbą ir ištikimybę.

Gen. Franco su žmona melėžiasi Fatimoj

. Dvidešimties penkių metų pasirodymo sukaktis

Dabar papasakosime apie iškilmingiausią ir didingiausią Portugalijos episkopato veiksmą, kokį iki šiol patyrė Fatimos istorija.

Laimingu atsitikimu 25 metų pasirodymo sukaktis sutapo su Šv. Tėvo Pijaus XII vyskupavimo tokiu pat jubiliejum: 1917. V. 13. — 1942. V. 13.

Visa Portugalija su atsidėjimu ir labai uoliai rengėsi tai dvigubai jubiliejaus šventei. Nepasitenkinta pasirodyti tik išoriniu iškilmingumu, bet pirmoj vietoj norėta atnaujinti ir pagilinti žmonių religinį gyvenimą.

Rengiant šį kongresą, nepaprasto pasišventimo parodė katalikiškasis Portugalijos jaunimas.

Sukaktuvių minėjimas prasidėjo Portugalijos vyskupų ganytojišku laišku, išleistu vasario 11 d.: „25 metai nuo pasirodymų Fatimoj ir Jo Šventenybės popiežiaus Pijaus XII vyskupo šventimų“.

Savo laiške vyskupai pirmiausią patiekė apžvalgą tų malonių, kurias per 25 metus patyrė visa Portugalija: stebuklinga pagalba žemiškuose ir dvasiškuose reikaluose, asmeniškuose ir visuomeniškuose rūpesčiuose. Jie rašo: „Jei kas prieš 25 metus būtų užmigęs ir dabar pabustų, tai Portugalijos visai nepažintų: toks didelis ir neapsakomas yra pasikeitimas, kurį padarė kuklūs ir ramūs veiksniai — Šv. Mergelės pasirodymai Fatimoj .

Toliau aukštieji ganytojai apaštališku uolumu nurodė, ką dar reikia daryti, kad geriau būtų įvykdytas nuliūdusios Marijos Širdies, Rožančiaus Karalienės, troškimas. Ir pagaliau patiekė planą, kaip turėtų būti švenčiama to jubiliejaus šventė: a) gegužės 3—11 d. visose parapijose, o jei yra galimybė, tai ir kiekvienoj bažnyčioj, surengti misijas; b) sekmadienį, gegužės 10 d. atlaikyti iškilmingas padėkos pamaldas su bendra komunija ir šventąja valanda; katedrose — iškilmingos pontifikalinės mišios su „Te Deum“ dvigubo jubiliejaus proga; c) gegužės 12 d. vakare Cova da Irioj žibintų procesija ir, jei galima, tą atlikti ir visose parapijų bažnyčiose; d) gegužės 13 d. Cova da Irios šventykloj iškil-

mingos pontifikalinės mišios, celebruojamos paties Kardinolo Patrijarcho, dalyvaujant visam episkopatui; po pamaldų visos tautos pasiaukojimas Nekalčiausiai Marijos Širdžiai; e) steigimas "Padorumo Sąjungos", kurios nariais kviečiamos būti visos Portugalijos moterys ir šeimų tėvai. Į tą sąjungą stojančios moterys išipareigoja vengti madų, nesiderinančių su krikščionišku padorumu, atsisako lankyti bendrąsias maudykles; šeimos tėvai išipareigoja saugoti savo žinioj esančius asmenis nuo nepadorių teatrų ir kinų.

Iškilmingųjų jubiliejų pabaigą sudarė tikrai meniškai padarytos Marijos Stovylos vainikavimas aukso vainiku, papuoštu brangakmeniais. Tą stovylą užsakė Portugalijos moterys, norėdamos padėkoti Mergelei Motiani už tai, kad Ji teikėsi aplankyti Marijos Žemę—Portugaliją. Tas sumanymas kilo antrame katalikių mergaičių kongrese; jis rado žmonėse didžiausią pritarimą, ir sudarė progą pasireikšti tokiam nuostabiam pamaldumui.

Kai Kardinolas Patrijarchas, dalyvaujant visiems krašto vyskupsams ir visos tautos įvairių luomų milžiniškam dalyvių skaičiui, 1942 m. spalio 31 d. didžiausioj Lisabonos bažnyčioj, ištaigingomis liturginėmis pamaldomis baigė jubiliejų šventę, tai tuo didžioji programa, numatyta ganytojų laiške, buvo pilnai įvykdyta.

Kiekvieno luomo dalyvių skaičius sukakčių minėjime viršijo ir optimistiškiausią spėjimą. Ta grandiozinė šventė yra įrašyta į Fatimos Marijos istorijos garbingus lapus neišdildomomis raidėmis, kaipo malonių metas ir Nekalčiausiosios Marijos Širdies didžiausias triumfas. Tačiau svarbiausias ir nuostabiausias reiškinys dar turėjo įvykti...

Tikintieji dar nebuvo išsiskirstę iš Lisabonos ir savo parapijų bažnyčių, kai staiga garsiakalbiuose pasigirdo Kristaus Vietininko balsas, kuris visų savo širdies meile jungėsi su savo vaikais Portugalijoje, dvasioje su jais kopė į šventąją Fatimos kalną, kad ten galėtų pareikšti Šv. Mergelei Marijai, Portugalijos Globėjai, garbę ir padėką. Šių popiežiaus žodžių visa Portugali-

ja klausėsi labai susikaupusi, daugumas žmonių net ant kėlių atsiklaupe.

Šv. Tėvas nepasitenkino tik malda už Portugaliją. Šventosios Dvasios įkvėpimu sekdamas, savo žvilgsniu, savo mintimis ir savo širdimi jis apėmė visą pasaulį ir šią žmonijos istorijos tragiškiausią valandą, jis paaukoko žmoniją Nekalčiausiai Marijos Širdžiai, jis atidavė Jos globai Bažnyčią ir visą žmonių giminę. Jaudinančiais žodžiais jis meldė Taikos Karalienę taikos.

Dabar įvyko Jėzaus Širdies troškimas, kad Ji būtų garbinama drauge su Nekalčiausiaja Marijos Širdimi. Dabar prasidėjo Nekalčiausiosios Marijos Širdies triumfas, kuris žada mums Dangaus Karalienės visišką pergalę naujoje Marijos epochoje.

Tat dabar galime tikėtis, kad Dangus teiksįs įvykdyti vyskupų pranašavimą:

“Mūsų žodžiai yra tik paaiškinimas Dangiškosios Motinos pasiuntinybės; ir jau šiandien mes matome, kad reiškiasi ištikimybė ir klusnumas, tasai laidas dangaus palaimos, kuri kaip dieviška rasa nukris ant jūsų, o mylimai tėvynei bus užtikrinta taikos ir gerovės laikotarpis, gi visam pasauliui užtekės laimingesnių dienų aušra”.

300 metų jubiliejus

1946 m. portugalų tautai buvo kiti nepaprasti jubilėjaus metai. Tada ji šventė 300 metų jubiliejų nuo visos tautos paaukojimo Marijos Nekaltam Prasidėjimui. Tų metų gegužės 13 d. į Fatimą buvo atvykę 600,000, o gal net visas milijonas maldininkų. Tą dieną buvo pašventinti beveik jau užbaigtos bazilikos varpai. Į tas iškilmes iš Romos lėktuvu atvyko popiežiaus atstovas kardinolas Aloyzas Masella.

Savaitei praėjus po šių iškilmių, gegužės 20—21 d., į Fatimą atvyko Liucija, kuri čia pasirodė pirmą sykį nuo 1921 m. Ji aplankė Fatimos šventovę ir bažnyčios atstovams davė kai kurių paaiškinimų apie Marijos pasirodymus 1917 m.

FATIMOS MARIJOS GARBINIMO IŠSIPLATINIMAS

Kaip ošiantis kalnų upelis

Dar gėrokai anksčiau, negu bažnytinė vyriausybė paskelbė anksčiau minėtu būdu leidimą garbinti Dievo Motiną Fatimoj pasirodžiusios Mėrijos vardu, dar gėrokai prieš vyskupijos kurijos atšaukimą potvarkio, draudžiančio dvasiškijai dalyvauti Cova da Irios pamaldose, didžiausios maldininkų minios jau plaukė į pasirodymų vietą.

Žiemos metu maldininkų skaičius sumažėja, kas mėnuo atvyksta 2000, 5000. Mat, reikia nepamiršti, kad susisiekimo priemonės iki šiol tikrai labai nepatogios, nes artimiausios geležinkelio stotys yra pakalnėj už 6—15 kilometrų nuo Cova da Irios. Kalnuose stinga paprasčiausių patogumų: dažnai sunku rasti nakvynės namus net vienai nakčiai. Antra vertus, Fatimą keliaujama tik "pasimelsti, atgailos padaryti ir paprašyti Šv. Mergele dvasinės ar fizinės sveikatos kūno bei sielos reikaluose", kaip pabrėžta "Fatimos Vadovo" pirmame puslapyje. Jei kas čia vyktų ne kaip maldininkas, bet kaip turistas ar kitokių minčių vedinas, tas smarkiai apsiriktų.

Vasarą, o ypač gegužės ir spalio mėn., maldininkų skaičius pasiekia 100,000, 150,000 ir net 200,000.

Vokiečių mokslininkas, Bambergo kunigų seminarijos istorijos profesorius dr. Liudvikas Fišeris, kuris 1929 m. gegužės 13 d. matė Fatimoj susirinkusią žmonių minią, nusteбęs taip rašo:

"Aš manau, kad šis reginys yra vienintelis pasaulyje.

•1925 m. aš pergyvenau Kūdikėlio Jėzaus Teresės paskelbimą šventąja, mačiau Romoj, Šv. Petro bazilikoje susirinkusią 80,000 žmonių minią. Bet negalima to palyginti su šia žmonių mase, kupina pasiaukojimo dvasios Marijai ir tikėjimo į Šv. Sakramentą!" (Dr. Fišeris,, "Fatima — Portugalijos Liurdas", 88 psl.).

Kitas stebėtojas, kuris 1930 m. gegužės 13 d. buvo Fatimoje oficialiu pamokslininku, P. Luigi Gonzaga Labral, S. J., taip aprašo ten patirtus išpūdžius viename laiške savo draugui:

"Ką aš ten mačiau, toli pralenkė mano įsivaizdavimą! Aš esu tikras, kad nei gyvas žodis nei gražiausias aprašymas negalės išreikšti to jausmo, kurį ten patyriau. Kiekvienas turi pats tą didingą vaizdą pamatyti ir pergyventi!... Prieš tai buvau skaitęs dr. Fišerio knygą "Fatima — Portugalijos Liurdas". Tai nepaprasta knyga, gal geriausia, kas iki šiol parašyta apie Fatimą! Bet kai aš ten nuvykau, tai turiu prisipažinti, išpūdis, kurį man padarė toji knyga, buvo blyškus, palyginus su tuo, ką aš ten pamačiau. Skirtumas prasidėjo nuo pat knygos pavadinimo: Fatima — Portugalijos Liurdas. Aš esu daug kartų buvęs Liurde ir Romoje didžiųjų iškilmių metu. Tačiau galiu drąsiai tvirtinti, kad nei viename, nei kitame mieste negalėjau įsivaizduoti to, ką aš mačiau Fatimoje. Noriu pradėti nuo žmonių skaičiaus. Kaip galima Fatimą lyginti su Liurdu? Fatima turi tą ypatybę, kad didžiausi maldininkų antplūdžiai būna kiekvieno mėnesio 13 dieną, o ypač gegužės ir spalio mėnesiais. Tas kartojasi kiekvienais metais ir tie maldininkų kiekiai ne mažėja, ne silpnėja, bet atvirkščiai—kasmet vis didėja ir didėja. Tą dieną aš mačiau 250,000, o gal net 300,000 žmonių".

Panašų išpūdį patyrė ir tuometinis Apaštališkasis nuncijus Lisabonoje monsinjoras Beda Cardinale, kuris 1932 m. gegužės 13 d. Fatimoje vadovavo maldininkams. Jis rašo:

"Aš atvirai prisipažinsiu, kad niekados nesu pergyvenęs tokio reginio, kaip Fatimoje gegužės 13 dieną. Milžiniška žmonių minia, deganti tikėjimu ir Mergelės Mo-

tinios meile, džiūgavo ir meldėsi, ten dingo visi socialiniai skirtumai, nes visi jautėsi esą Marijos vaikai, visi kartu šaukėsi Jos pagalbos, visi kartu Ją garbino; ten yra kažkas nepaprasto, kas jaudina žmogų iki ašarų, jo sieloj palieka gilų ir neužmirštamą įspūdį.

Fatimoj nėra nieko, kas natūraliai į ten keleivį trauktų. Kelionė į Fatimą yra tikras vargas. Tačiau, nežiūrint to, maldininkų skaičius nuolatos didėja ir didėja. Fatima turi vidinę jėgą, kuri traukia visus į tą vietą: mat, čia Mergelė Motina dalina savo malones, čia daugybė sielų atranda kelią į Dievą, čia kiekvienas keleivis pasisemia jėgų, čia atsinaujina ir sustiprėja valia, čia padidėja pasiryžimas siekti krikščioniškų dorybių.

Fatima yra tikra Portugalijos palaima. Aš esu įsitikinęs, kad tauta, kurios tūkstantmetinės istorijos puslapiai papuošti krikščionišku kilnumu, bus Marijos išgelbėta ir apsaugota nuo tų baisių pavojų, kurie gresia visai žmonijai.

Lisabona, 1932 m. gegužės 15 d.

Joanes Beda Cardinale
Apaštališkasis Nuncijus"

Kukliausiu apskaičiavimu, kurį patiekė spauda, maldininkų skaičius Fatimoj 1928 metais pasiekė apie vieną milijoną ir tai beveik tik iš Portugalijos. Tais metais į Liurdą buvo atvykę 654,000 įvairių tautų maldininkų.

1929 m. gegužės mėn. valdžios įstaigos suskaitė autobusus ir automobilius, kurie atvežė maldininkus į Fatimą. Pasirodė, kad tik gegužės 12 d. ten buvo suvažiavę 11,000 automašinų. 1931 m. gegužės 13 d. atvažiavo beveik 15,000, o 1938 m. raudonojo siaubo atitolinimo šventėje apie 25,000 automašinų, atvežusių 250,000 — 300,000 asmenų. Jei prisiminsime, kad didžioji maldininkų dalis atvyksta pėsčia, tai neatrodoys perdėti spaudos atstovų ir savo akimis mačiusiųjų liudytojų parodymai, kad tą sykį buvo atvykę mažiausia 400,000 — 500,000 maldininkų.

Tačiau tą didįjį išpūdį daro ne maldininkų skaičius, bet toji dvasia, kuria jie yra Fatimoj persiėmę.

Tikėjimui sustiprinti ir šventovėje tvarkai palaikyti labai daug prisidėjo

Leirios vyskupo išleisti nurodymai

1. Maldininkų kelionė į Fatimą privalo turėti pamaldumo, atgailos ir artimo meilės charakterį.

Į Fatimą vykstama pasimelsti, atgailos padaryti ir paprašyti Šv. Mergelę dvasinės ir fizinės sveikatos sergančiam kūnui ar sielai. Todėl kasmet ten susirenka vis didesnis skaičius ligonių, kurie šaukiasi Jos pagalbos, nes Ji yra Ligonijų Sveikata.

2. Visuomet, o ypač kelionėje ir atvykę į Covą da Irią, maldininkai privalo vienas kitam padėti, vienas už kitą melstis, maldų metu palaikyti didžiausią rimtį ir susikaupimą.

3. Ligoniams — ar jie būtų turtingi ar beturčiai — visados priklauso pirmenybė. Jiems reikia palikti laisvą praėjimą ir, reikalui esant, visuomet jiems padėti.

4. Aptvertasis plotas maldininkų lankymosi metu turi būti laikomas Dievo namais. Dėlto maldininkai neturi teisės ten kalbėtis; turint svarbų reikalą ką nors pasakyti — kalbėti tyliai.

5. Į įpratusių elgetauti ir prekybininkus nekreipti dėmesio, geriausia apie tai pranešti Fatimos Marijos tarnams, kurie pasirūpins juos iš šventovės pašalinti.

6. Geros tvarkos palaikymui, maldininkai privalo klausyti Fatimos Marijos tarnų nurodymų.

Ten, kur viešpatauja tvarka, tai ir didžiausios spūsties atveju visi gali būti patenkinti: maža užtenka visiems. Tos tvarkos, kuri prisideda prie pamaldumo, atgailos ir artimo meilės padidininimo, prašau visados visus maldininkus stropiai laikytis.

7. Savo maldose ir geruose darbuose prašau prisiminti mūsų Motiną Bažnyčią, Tėvynę ir Fatimos Marijos tarnus, kuriems dėkoju už uolų ir pasišventimo kupiną darbą.

Leiria, 1925 m. birželio 13 d.

Vyskupas Josė

Tautinė procesija Fatimoj

Tikiščiai širdžiai negali būti malonesnio reginio, kaip maldininkų keliavimas gegužės 13 d. į Fatimą. Jau iš vakaro visais vieškeliais, keliais ir takeliais plaukia žmonių minios į Covą da Irią.

Jei atsistoję prie dulkių debesimis apgaubto vieškelio pažvelgtume į tą didelę žmonių srovę, tai pamatytume ištisą procesiją, kuri neturi pradžios nei pabaigos. Ten žmonės palengva slenka pirmyn, giliai susikaupę kalba rožančių ir gieda šventas giesmes. Be to, atsivertę prieš mūsų akis tikra folkloro paroda, susidedanti iš margaspalvių Portugalijos tautinių drabužių ir įvairių įvairiausių susisieikimo priemonių. Toj procesijoje dalyvauja visokio amžiaus, visokių užsiėmimų ir visokių visuomenės klasių žmonij.

Daugiausia eina pėsčių. 1931 m. gegužės mėn. vienas maldininkų būrelis grįžo į namus iš Fatimos per 9 dienas, pėsčiom nueidamas 300 klm. Kiti keliauja arkliais, automobiliais, autobusais, sunkvežimiais; net ir jaučių traukiamais vežimais, kurie palengva, žingsnis po žingsnio, skina sau kelią per tą milžinišką žmonių minią.

Visos susisieikimo priemonės turi būti paliktos toliau nuo pamaldų vietos.. Tačiau žmonių srovė baigiasi tik Apsireiškimo koplyčioj: kiekvienas nori ten patekti, nori pasveikinti Mariją ir nori atlikti savo įžadus. Marijos stovyla stovi viename koplyčios kampe ir su motiniška meile sutinka visus savo vaikus. Ji visus pažįsta ir laukia ateinant. Maldininkai taip pat labai gerai pažįsta savo Motiną: giliu tikėjimu ir džiaugsmo ašaromis akyse jie sveikina Ją, atveria Jai savo širdį, šaukiasi Jos pagalbos... Tėvai pakelia ant rankų savo mažutėlius, kad jie galėtų savo rankutėmis pasiekti stebuklingą stovylą ir ją pabučiuoti; visi stengiasi paliesti stovylą rožančium ir kitom devocionalijom.

Labai daug vyrų ir moterų, dažnai ištisos šeimos, eina keliais apie koplyčią; tokiu būdu jie atlieka savo pasižadėjimus, norėdami išprašyti kokios malonės ar

jau padėkoti už gautąją. Nemažas yra pasiaukojimas apeiti keliais apie koplyčią tokioje žmonių spūstyje, kaip bičių avily. Dažnai keliais einantieji yra netyčiomis parstumiami ir sumindomi; dažnai tas kelias krauju ap-
laistomas, nes aštrūs akmenėliai sužeidžia kojas ir ke-
lius . . .

Šviečianti naktis

Pamažu artinasi naktis. Kur ras prieglaudą tokia daugybė maldininkų? Niekas apie tai nepagalvoja. Jie visi nepertraukia maldų, nes dar tiek daug ko turi Die-
vo Motinos prašyti, dar už tiek daug suteiktų malonių privalo padėkoti! Be to, kiekvienas maldininkas perduo-
da prašymus ir maldavimus savo pažįstamų, kurie patys negalėjo atvykti.

Jau išmušė 10 val. vakaro . . . Tačiau dabar duokime žodį mūsų pažįstamam dr. Fišeriui:

“Aš stovėjau ant aukšto kranto Cova da Irioj, ten, kur pradėtas mūryti būsimos Šv. Rožančiaus bazilikos pama-
tas ir žiūrėjau žemyn į tą pačios gamtos sukurtą erdvę amfiteatrą, kur buvo susirinkusi didelė žmonių minia. Ji siūbavo lyg nakties audroje uolų suspaustas Alpių ežeras. Štai vienoj kitoj vietoj jau sužibo liepsnelė toj tamsioj dauboj. Greit atsirado jų šimtai. O iš šimtų pasidarė tūk-
stančiai ir šimtai tūkstančių. Tamsi dauba pavirto tikra šviesų jūra. Aš tuoj pajutau, kad čia matau tokį reginį, kokio pasauly niekur nėra. Ką reiškia tokios šviesos Kave-
laere, Einsiedelne, Altotinge ar pagaliau Liurde, palygi-
nus su ta šviesos jūra? Šviečianti gegužės naktis Cova da Irioj viską pralenkia. Toji žvakių šviesa turi sielą; sielą, kuri meldžiasi ir verkia. Toji šviesa turi Meilę ir Gyveni-
mą. Jei paklaustumėm tos šimtatūkstantinės minios žmonių, ten susirinkusių su žvakėmis ant šio akmenuoto kalno, kur kieta žemė ir šalta naktis, ko jie čia su ug-
nim atėjo, jie visi vienu balsu atsakytų: mes švenčiame šventą naktį sugedusiame pasaulyje! Mūsų žvakės mir-
ga Marijos ir Jos Dieviškojo Sūnaus garbei . . .

Žvakių procesija

Vyskupo pasirodymas buvo ženklas oficialiai pradėti „procissao das velas“—žvakių eiseną. Tai nebuvo eiseną mūsų supratimu ir jos negalėjo būti. Tokia milžiniška žmonių minia negalėjo sudaryti tvarkingos eisenos. Reikėtų kelių kilometrų kelio, norint sutalpinti tokią minią. Vis dėlto minia pradėjo judėti. Vieni ėjo šen, kiti ten, bet visi giliai susikaupę karštai meldėsi. Aukštai, prie ligoninės paviljono, tribūnoje stovėjo nenuilstantis dr. Manuel Marquez dos Santos, o prieš jį mikrofonas, kuris aštuoniais garsiakalbiais perdavė jo balsą. Dėka šių garsiakalbių, šimtatūkstantinė minia kuotvarkingiausiai sukalbėjo rožančių. Baigus vieną rožančiaus paslaptį, pasigirdo Marijos giesmės malonūs garsai. Po bendros rožančiaus maldos, kai kurios grupės dar atskirai kalbėjo savo maldas į Rožančiaus Karalienę. Kaip žavingai skambėjo toji melodija nakties viduryje! Tai buvo lyg daugiabalsė dvasinė simfonija Marijos garbei.

Žvakių procesija buvo baigta pačiame vidurnaktyje, visiems drauge kalbant „Tikiu į Dievą Tėvą“. Ši šv. mišių Credo choralinė melodija kilo iš dešimties tūkstančių krūtininių, ji buvo giedama vidurnaktį, giedama prie daugybės žvakių šviesos... Visa tai sudarė nepaprastai jaudinantį vaizdą! Tai priminė katakombų laikus! Ar tos melodijos, tos giesmės, tie žmonės nėra liepsnojantis protestas, pasiaukojimo ir maldos kilnus protestas prieš nuodėmės ir netikėjime paskendusio pasaulio klaidas?!”

1927 metais vienas žymus profesorius, pirmą sykį pergyvenęs tą tikėjimo demonstraciją, su ašaromis akyse sušuko: „Jei Madona iš tikrųjų dabar pasirodytų miniai, nebūtų galima surengti Jai iškilmingesnio pasveikinimo!“

“Vidurnaktis. Vyskupas don Josė uždaro Švenčiausiąjį. Nuoširdžiais ir maloniais žodžiais jis paaiškino miniai rožančiaus Džiaugsmingosios dalies paslaptis. Jo žodžius perdavė garsiakalbiai. Po to jis dar šešius kartus prabilo ir prašė tikinčiuosius melstis už Šv. Tėvą, kuris

labai rūpinasi Fatima, už Lisabonos Kardinolą Patriarchą, už episkopatą, už Algarvo vyskupą ir jo maldininkus, pagaliau už Boarcos klebono motiną, kurią šiandien po pietų Ouremo gatvėj suvažinėjo automobilis... Jeigu šimtai tūkstančių žmonių tiek melstųsi už didžiuosius Bažnyčios reikalus, kiek už savo mažus kasdieninius rūpesčius, tai Cova da Irios slėnis taptų tos didelės ir šventos, tik katalikų tarpe galimos, broliškos meilės vieta". (Dr. L. Fišeris, "Fatima-Portugalijos Liurdas").

Kiekvienos vyskupijos maldininkai turėjo dar savo atskiras pamaldas. Po to žmonės ieškojo trumpo poilsio; daugiausia atsigulė paprastai ant žemės, o kai kurie savo vežimuose.

Vyrai, kurie norėjo atlikti išpažintį, stojo į ilgas eiles prie dvidešimties klausyklių ir kantriai laukė 3-4 val. savo eilės. Naktį tik vyrai buvo klausomi išpažinčių.

Vieną kartą, kai Leirios vyskupas saulei nusileidus išėjo iš klausyklos, kurioj jis daug valandų buvo išsėdėjęs, pribėgo prie jo viena iš daugelio moterų ir tarė:

—Šviesiausias ganytojau, dėl Dievo meilės, išklausyk mano išpažinties.

—Jau paskambino "Viešpaties Angelas", dabar klausomi tiktai vyrai.

—O, aš vargšė! Nuo pat ryto laikiu eilėje prie klausyklos, kad galėčiau priimti šv. komuniją... O dabar turiu nepriėjus pasitraukti...

—Ar tamsta visą dieną nevalgiusi?

—Taip, šviesiausias ganytojau!

—Toku atveju kanonų nuostatas neturi galios! — pasakė sujaudintas vyskupas ir grįžo atgal išklausyti tos moters išpažinties, kuri Dievas žino, iš kur buvo atvykusi, ir suteikė jai šv. komuniją.

Jėzus eina per minią

Auštant buvo atlaikytos šv. mišios Fatimos Marijos tarnams, kad paskui jie būtų laisvi tvarkai palaikyti ir ligoniams patarnauti. Vėliau prie daugelio altorių atlai-

kė šv. mišias du šimtai kunigų, atvykusių drauge su maldininkais.

Apie septintą valandą vienas vyskupas celebravo šv. mišias prie didžiojo altoriaus, įrengto prie būsimos bazilikos didžiųjų durų. Laike šv. mišių jis pakonsek-ravo dvi dideles taures, kurių kiekvienoj telpa po 6,000 ostijų. Po to 25 kunigai pripildė mažesnes taures ir išėjo į klūpančią minią dalinti Dangiškosios Duonos. Visa Cova da Iria tapo ištisais Dievo namais!

Iškilmų metu prie mikrofono giedojo Schola Cantorum (Giedojimo mokyklos) choras labai gražias Šv. Sakramento giesmes, kurių niekas niekadęs negali užmiršti, jei nors vieną kartą jas išgirdo:

Šventieji angelai ir arkangelai
paskubėkit mums pritarti,
lenkit savo šviesius sparnus
prieš taip didį Sakramentą!

Ir tikrai atrodo, kad angelų pulkai nusileido į tą klonį, kai susižavėjusi ir maldoj paskendus minia su nepaprastu dvasios pakilimu chorui atsakė:

Sveikas Jėzau, malonių Davėjau!
Sveikas Jėzau, mūsų Viešpatie!
Sveikas Jėzau, ateities Tėve!
Sveikas mūsų Numylėtini!

Žmonės giliai susikaupe meldėsi ir laukė, kol kunigai pabaigė dalinti šv. komuniją.

Prof. dr. L. Fišeris rašo toliau:

“Aš jau norėjau grįžti į koplyčią... tik štai viena moteris pašaukė mane ispaniškai: — Padre, mes laukiame jau dvi valandas! Prašau atnešti mums šv. komuniją!

Su džiaugsmu ir meile jauno diakono, kuris pirmą kartą savo gyvenime paliečia šv. ostiją, aš ėjau prie altoriaus. Iš kur staiga tas džiaugsmas pirmųjų kunigystės dienų?! — Fatima yra malonių vieta! Ten yra viskas kitaip, negu paprastą dieną...

Aš ėjau su Švenčiausiuoju per žmonių eiles... Maldininkai su didele pagarba mane praleido ir padarė taką. Visi klaupėsi ant kelių į dulkes prieš Visagalių Eu-

charistijoj. Čia pradėjau dalinti šv. komuniją. Su kokių šventu pamaldumu veržėsi prie Gyvenimo Duonos vyrai, moterys ir vaikai! Labai sunku jiems buvo laukti, kol Išganytojas pas juos ateis! Jie bijojo, kad gali nebeužtekti ostijų, matydami, kad kiekvienas maldininkas tegauna tik pusę ostijos. Girdėjau, kai tyliai man šnibždėjo: Padre! Padre! Kiek daug jų naktimis nemiegojo ir ištisomis paromis keliavo iki čionai atvyko?! . . .

Aš stebėjausi jų tikėjimu! . . . Aš stebėjausi jų bėgimu prie Jėzaus! Sunku atvaizduoti tą reginį: Jėzus keliauja kunigų rankose tarpe Jo alkstančių vaikų! . . . Aš stebėjausi tikinčiųjų tarpusave meile! Kokiu rūpestingumu ir kokių atsidėjimu jie žiūrėjo savo eilės! . . . Tą dieną, kukliausiai skaičiuojant, buvo išdalinta ne mažiau 23,000 ostijų”.

Bet kitais kartais tasai skaičius būna dvigubai didesnis; štai, 1931 m. gegužės 13 d. per pustinės valandos 25 kunigai išdalino 33,000 ostijų, o per Tautos kongresą, surengtą išreikšti padėkai už apsaugojimą nuo komunizmo, 50 kunigų išdalino 45,000 ostijų.

Statistikos duomenys rodo, kad 1930-33 m. Cova da Irijoje išdalinta 390,191 ostija; per kitus ketverius metus (1934-37) — 521,000. Ir tie skaičiai kasmet auga.

Dr. Fišeris turi pagrindą sakydamas:

“Gražiausia, ką aš Fatimoj mačiau, buvo tai, kai Jėzus kunigų rankose keliavo tarp tikinčiųjų ir ligonių, kurie visi jautė alkį ir troškimą priimti Jį šv. komuniijoje”.

Tauta garbina savo Karalienę

Vidurdienis — palaimintos pasirodymo valandos. Šiuo metu Cova da Irijoje vyksta iškilmingiausia ir labiausiai jaudinanti tikėjimo demonstracija, kokią tik galima pamatyti žemėje!

Tuo laiku tvarkosi eiseną, kurios metu Stebuklingoji Marijos Stovykla iš Apsireiškimo koplyčios pernešama į altorių, prie kurio bus laikomos šv. mišios už ligonius. Keturi Fatimos Marijos tarnai paima ant pečių Stebuklingąją Stovylą ir tuo prasideda eiseną. Priešaky

eina tvarkdariai, kurie dideliu triūsu per minią padaro taką. Kiekvienas maldininkas veržiasi pirmyn, norėdamas iš arčiau pamatyti Dievo Motiną ir Ją pasveikinti. Stovylą pernešant visuomet būna nepaprasta spūstis. Toliau seka margos įvairių maldininkų grupių vėliavos, paskui dvasiškija ir galop Stebuklingoji Stovyla. Visi palengva, palengva slenka pirmyn.

“Kai tik Stovyla buvo išnešta iš koplyčios, tuoj papiplė rožių lietus, kokio aš savo gyvenime dar nebuvau matęs. Stovyla ir prie jos esą žmonės buvo visai rožių lapeliais apiberti . . . Toj akmenuotoj Serra d’Airėj rožės neauga, maldininkai jas atsineša iš namų ir laukia šio momento. Rožančiaus Karalienei tas rožių lietus turėtų teikti ypatingo malonumo . . .

Dar neatsipeikėjau sužavėtas šio nepaprasto rožių lietaus reginio, kai Visconda de Montelo mano dėmesį atkreipė kitur, sakydamas: — Pažvelkite atgal. — Aš atsisukau ir pamaciau balto sniego lauką. Ištisai visas slėnis saulės spinduliuose baltavo nosinaitėmis, kurio mis maldininkai sveikino Mariją. Tai ir vėl nuostabus reginys, kurį galima pamatyti tik Cova da Irioj! Dešimtys tūkstančių nosinaičių plazdeno, lyg snieguolės vėjuje!

—Tu Nusidėjėlių Užtarytoja!... Tu Ligonijų Sveikata!.. Tu Gailestingumo Motina! Tu Fatimos Marija!..

Tokie ir panašūs sveikinimai buvo girdimi visoje platybėje. Ne visi žmonės galėjo prieiti prie Stebuklingosios Stovylos, bet jų balsai pasiekė Ją ir jų širdys buvo prie Jos . . .

Tikrai, jeigu Cova da Iria nebūtų graži, tai ji tokia pasidarytų!

Senovės stabmeldija įvairiomis gudrybėmis buvo išgalvojusi amfiteatrą, norėdama į jį sutraukti minią, kur blogis galėtų švęsti pergaltės šventę. Naujųjų laikų stabmeldija nieko kito neišgalvoja, taip pat griebiasi stadijono ir amfiteatro. Nereikia dėlto stebėtis, juk piktoji dvasia yra ta pati ir vis melai eina į žmones.

Stadijonas, kurį Marija pasirinko savo triumfui, yra

didelis, pačios gamtos sukurtas amfiteatras — Cova da Iria. Ten sutartinai taip šaukiama Mergelei Motinai:

Tu nuodėmės ir pragaro Nugalėtoja,
Tu nekaltybės lelijų vainiką neši,
Tu dangaus ir žemės Karalienė esi,
Tu žalčio galvą sutrynei ir viena
Viso pasaulio kaltes nugalėjai!

Procesijai palengva slenkant pirmyn, maldininkai pakėlė Fatimai prisiminti daiktus — rožančius ir medalikėlius, norėdami paliesti jais Stovylą.

—Atkreipkite dėmesį, — tarė mano vadovas Visconda de Montelo, — kaip dabar visi verkia! Ir taip yra kiekvieną kartą!

Jau procesijos pradžioje jis man sakė, kad taip bus. Dabar jam vėl tai priminus, aš tikrai pamačiau maldininkų akyse ašaras, kai jie nosinaitėmis mojo Stebuklingajai Stovylai. Verkė ne tik moterys, bet ir vyrai; verkė kunigai ir, tiesą sakant, verkė abu vyskupai, kai mes su Stebuklingąja Stovyla atvykome prie tribūnos laiptų...

Niekas negalėjo man išaiškinti šio visuotinio verkimo priežasties... Jeigu aš būčiau matęs verkiančias tik moteris, ir tai jau būtų man darę didelį įspūdį!

Matyti tūkstančius verkiančių — tai nepaprastas reginys! Tą aš mačiau tik vieną sykį savo gyvenime: 1929 m. gegužės 13 d. Cova da Irios slėnyje!

Fatima yra nepaprasto pobūdžio stebuklinga vieta. Yra tik viena Fatima!" (Dr. L. Fišeris, "Fatima-Portugalijos Liurdas" 91 p.).

Ligonijų mišios

Iškilmingai Marijos Stovyla įžengia į tą skyrių, kur ligoniai guli palapinėse išardomose lovose ar sėdi ant suolų. Stovylą pastačius ant altoriaus, į ją nukrypsta visų maldininkų akys.

Prasidėjus mišioms, visa minia gieda "Credo." Tikintieji raginami savo maldomis jungtis su vyskupo malda, kuris šv. mišių auką atnašauja už nusidėjėlių

atsivertimą, esančiųjų maldininkų intencija ir intencija tų, kurie atsidavė jo maldoms. Šiomis intencijomis sukalbamas ir rožančius.

Po mišių kiekvienas sunkiai sergantis ligonis laiminamas Šv. Sakramentu. Tokiems ligoniams yra specialiai paliktos vietos. 1931 m. gegužės mėn. sunkiai sergančiųjų buvo 269; 1938 m. daugiau 400; iš jų 285 buvo gydytojų pripažinti nepagydomais ligoniais. Dažnai sunkiai sergančiųjų antplūdis yra toks didelis, kad vyr. gydytojas yra priverstas šimtus ligonių nepriimti į ligoninę dėl vietos stokos.

Dabar vyskupo nešamas Išganytojas yra nelaimingųjų tarpe, kurie Fatimos Marijos tarnų ir tarnaičių nuoširdžiai prižiūrimi. Vyskupas laimina su Švenčiausiu atskirai kiekvieną ligonį. Pasitikėjimu žėrinčiomis akimis ir lūpomis kiekvienas šaukiasi pagalbos. Drauge su jais ir už juos meldžiasi visi žmonės.

Tuo tarpu tribūnoj prie mikrofono vienas iš kunigų — dažniausiai Kunigų Seminarijos vice-ректорius dr. Marquez dos Santos — skaito Leirios vyskupo parašytas maldeles: "Viešpatie, mes mylime Tave!" Po to, tartum, griausmas pasigirsta aidas, kai maldininkai tą maldą kartoja. Trys šimtai tūkstančių širdžių pakartoja: "Viešpatie, mes mylime Tave!" Antrą ir trečią kartą pakartojamas šauksmas su neapsakomu nuoširdumu. Toliau kunigas vėl kalba: "Viešpatie, mes pasitikime Tavimi!" Ir minia, kupina tikėjimo, pakartoja: "Viešpatie, mes pasitikime Tavimi!" "Hosana! Hosana Dovydo Sūnui." "Teesie pagirtas, Kurs ateina Viešpaties vardan!"... "Tu esi Jėzus Kristus, Gyvojo Dievo Sūnus!"... "Tu esi mano Viešpats ir mano Dievas!"... "Viešpatie, jei nori, gali mane išgydyti!"... "Viešpatie, tik tark žodį ir aš būsiu sveikas!"... "Išganytojo Motina, melskis už mus!" "Ligonių Sveikata, melskis už mus!"...

Pabaigoj visai miniai suteikiamas palaiminimas. Po to seka pamokslas, kuris yra ir atsisveikinimo žodis. Išskilmės baigiamos Stebuklingosios Stovylos nešimu į Apsireiškimo koplyčią.

• Stovylą nešti atgal turi garbės Fatimos Marij
tarnaitės. Dabar žmonių džiaugsmas yra dar dide
nis, negu pradžioj procesijos. Tačiau žmonių entu
ziazmui ir džiaugsmui nėra ribų, kai pasklinda žin
apie įvykčius tą dieną stebuklus!

IV STEBUKLAI

LIGONIŲ ANTPLŪDIS

Ar būtų galėjęs išsivystyti toks nuoširdus pasitikėjimas, ar jis pajėgtų išsilaikyti ir nuolatos augti, jei nebūtų buvę to trečiojo ir lemiančio veiksnio, kurį mes anksčiau pavadino: aiškūs Dangaus darbai. Nuolat ir nuolat pranešama ir vis dažniau mes girdime: Rožančiaus Karalienė išklaušė savo vaikų prašymo ir jų maldų.

Fatimoj stebuklai yra dažnas reiškinys: ten stebuklingu būdu pagyja kūno ir sielos ligoniai. Nors dvasios ligonių pagijimas mažiau krinta į akis, bet jo reikšmė yra daug didesnė.

Jau nuo 1917 metų į Fatimą plaukia ligoniai iš visos Portugalijos. Nuo 1926 m. gegužės mėn. iki 1937 m. gruodžio mėn. Fatimos ambulatorijoje užregistruota ir apžiūrėta 1,4725 ligoniai:

1926—965	1930—1195	1934—1069
1927—1546	1931—1151	1935—1206
1928—1639	1932—1162	1936—1074
1929—1336	1933—1092	1937—1290

O kiek ligonių buvo atvykę, kurie neužsiregistravo ir apie save nieko nepranešė? O kiek bus tokių, kurie šaukėsi Fatimos Marijos pagalbos, negalėdami atvykti į stebuklingąją vietą?

Cova da Irioj šiandien yra pastatyta didelė ir gerai įrengta ligoninė; viena jos dalis skiriama vyrams, o kita moterims. Čia ligonius maloniai priima ir prižiūri Fatimos Marijos tarnai ir tarnaitės. Vyriausias ligoninės gydytojas yra dr. Pereira Gens. Jam padeda visa eilė kitų gydytojų, kurių dalis priklauso Fatimos Marijos tarnų draugijai, o kiti yra kviestiniai (kartais būna daugiau 30 gydytojų). Ten pirmiausia patikrinamas sveikatos liudijimas, kurį ligonis atsineša iš savo

gydytojo, o paskui pagrindiniai tikrinama ligonio sveikata. Sunkiai sergantiesiems ligoniams išduodami liudijimai, su kuriais jie turi teisę įeiti į ligonių paviljoną ir į ligoniams rezervuotą skyrių šventykloj. Ten jie gali dalyvauti šv. mišiose ir kiekvienas atskirai gauti palaiminimą Šv. Sakramentu.

Dr. Fišeris apie tai rašo: "Jeigu Fatimoj nieko daugiau nebūtų, o tik ta tikrai katalikiška ligonių meilė, kuri ypač didelė ir pasiaukojimų pilna, kai atvyksta beviltiškas ligonis, tai jau to užtektų, kad galėtum pasakyti: tikrai čia veikia Dievo ranka!"

Pagijimai

Savaime suprantama, kad pagyja ne visi ligoniai, kurie atvyksta į Fatimą. Būtų neprotinga, jei kas to lauktų. Be to, tikram pagijimui ne visi yra reikalingi kūniškos sveikatos. Tačiau visi, ar mažiausiai beveik visi, patiria didelį suraminimą ir paguodą kantriai ir ištvermingai nešti tą kryžių, kurį jiems uždėjo Dieviškoji Apvaizda. Daug ligonių patyrė skausmų palengvėjimą, daug visiškai pagijo.

"Fatimos Balsas" yra užregistravęs daugiau 800 visiškų pagijimų. Pasveiko tokie ligoniai, kurie sirgo džiova, aklumu, luošumu, smegenų ir plėvės uždegimu, visokių rūšių votimis, kurios buvo laikomos nepagydomomis, ir kitokiomis ligomis. Patieksime kelius būdingesnius atsitikimus.

Pagijo sergantis Pottšerio liga

Josė d'Oliveira Carvalho, 27 m. amžiaus, kilęs iš Adaufe (Braga), Porto pirklys, dvejus metus sirgo baisia Pottšerio liga, nevaldė nugarkaulio ir strėnų. Jis daug kur gydėsi, bet niekas negelbėjo, atvirkščiai — dar labiau pakenkė. Jo sveikatos būklę apibūdina gydytojo išduotas liudijimas: "Mano vienas kolega, apžiūrėjęs sergantį, pasakė jo šeimai, kad ligonis ilgiausiai gyvens tik 8 dienas. Tačiau po kelių dienų jis pajuto nepaprastą pagerėjimą: beveik staiga nukrito karštis, užgijo atviroji žaizda, pradėjo pajudinti kojas, dingo skausmai juosmens srityje ir pagaliau jis pats

galėjo atsikelti iš lovos. Po mėnesio jis turėjo pirmą gerą išvaizdą ir daugiau nebejautė jokių skausmų." Taip rašo 1925 m. sausio 20 d. to ligonio gydytojas dr. Soares Junior.

Tačiau gydytojas nesako, kad tas beveik staigus ligonio sveikatos pagerėjimas įvyko po to, kai jis pradėjo vartoti Fatimos šaltinio vandenį ir drauge su šeimos nariais ėmė melstis į Fatimos Mariją.

Pagijo serganti džiova

Teresė de Jezus Martins, 19 metų amžiaus, kilusi iš A-dos-Cunhados (Torres Vedras), gyvenanti Lisabonoj, 1922 m. kovo mėn., pralinkus trims mėnesiams po vestuvių, pasijuto serganti ir pradėjo smarkiai spiaudyti krauju. Greitai ji buvo paguldyta ligoninėn. Vienas tarnautojas neleistinai atvirai prasitarė, kad ji serga džiovos paskutine stadija. Tai patyrusi, ji nebe norėjo ilgiau gulėti ligoninėj, paprašė parvežti ją į namus, nes — kaip ji pati išsireiškė — norinti mirti ant savo motinos rankų. Tada ji pasidavė Fatimos Marijai. Kiekvieną dieną ji išgerdavo po gurkšnį stebuklingojo vandens ir sukalbėdavo rožančių. Ir jau pirmom dienom pajuto, kad po maldos porai valandų pranyksta skausmai ir ji geriau jaučiasi. Tačiau vis dar ją labai kankindavo kosulys ir smarkiai rodydavosi kraujas. Taip praėjo trys savaitės, ji išgėrė visą turimą Fatimos vandenį. Tik staiga prapuolė skausmai, o su jais ir kiti šios baisios ligos požymiai.

Tikras ir aiškus stebuklas

Cecilija Augusta Gouveia Prestes, 22 m. amžiaus, kilusi iš Torres Novas, trejus metus sirgo plaučių džiova ir komplikuoju pleuritu. Gydytojų patariama, ji priėmė paskutinius sakramentus, o šeimos nariai užsakė padaryti jai karstą. Tačiau ligonė būtinai prašė, kad ją nuvežtų į Fatimą. Paklaustas tuo reikalu ją gydęs gydytojas dr. Augusto Mendes, pareiškė: "Kaip gydytojas aš griežtai nepritariu tokiai kelionei, nes ji gali nelaimingai baigtis, bet kaip katalikas negaliu to drausti, jei ligonė pasitiki Dievo Motina. Tačiau karstą — tai kelionei aš negaliu pritarti."

• • Ligonės nepavyko atkalbėti nuo jos pasiryžimo. 1923 m. liepos 13 d. ji buvo atsargiai nugabenta į Covą da Irią. Ta kelionė buvo tikras kryžiaus kelias ligonei ir jos palydovams. Visi bijojo, kad ji kiekvieną momentą gali mirti.

Fatimos šventovėje ji nepajuto jokio pagerėjimo, bet atvirkščiai: po palaiminimo Švenčiausiuoju ją ištiko naujas sunkus ligos priepuolis.

Po kelių valandų jie išsirengė į namus. Pakelėje sustojo valandėlę pailsėti. Staiga ligonė pajuto didelį alkį ir paprašė duoti ką nors valgyti. Jai buvo paduota truputis užkandžių, tačiau ji tuo nepasitenkino ir paprašė dar daugiau. Toks didelis apetitas pasirodė įtartinas, todėl nuo didesnio maisto susilaikyta, kad tas dar labiau jai nepakenktų. Tik staiga ligonė pasidarė labai šneki, pradėjo linksmai kalbėti, juoktis, dainuoti — ji buvo visai pagijus. Pasveiko, nežiūrint gydytojų pranašavimų. Kai nuvyko pas vaistininką apmokėti sąskaitos už vaistus, pastarasis nustebęs sušuko:

—Tai yra tikras stebuklas!

Mat, jis galvojo, kad ligonė jau seniai mirė.

—Ar tamsta tiki į stebuklą? — buvo jis paklaustas.

—Kaip aš galiu netikėti, jeigu aš pats savo akimis mačiau tikrą ir aiškų stebuklą!

Sensacingas gydytojo pagijimas

Šis pagijimas yra įdomus dviem atžvilgiais: viena, kaipo pats faktas, o antra, kad čia svarbiausias asmuo yra gydytojas dr. Acacio de Silva Ribeiro, kuris pats geriau, negu kas kitas, gali spręsti, kiek prie jo pagijimo prisidėjo antgamtinė jėga. Patieksime aprašymą, kurį jis pats paskelbė "Fatimos Balse".

"Aš esu įsitikinęs, kad tik Šv. Mergelei, Fatimos Marijai, prisidėjus, man pavyko išsigelbėti nuo mirties. Nelaimingo atsitikimo metu buvo sulaužyti mano rankos ir kojos kaulai, visame kūne padaryta daug sunkių žaizdų, nutekėjo daug kraujo.

Nelaimė įvyko 1926 m. kovo 9 d. apie 6.30 val. po pietų ant plento, netoli Canas de Senhorim geležinkelio stoties. Aš labai greitai važiauvau motociklu. Aplenkiant

vieną vežimą, staiga išgirdau didelį spragimą ir pasijutau išmestas į orą.

Suspaustas oras ir padangos kamera buvo mano nelaimės priežastis. Ir tik stebuklo dėka aš likau gyvas. Baisus buvo akimirksnis, kai pagalvojau, kad jau atėjo paskutinė mano gyvenimo valanda. Mat, kaip gydytojas, aš supratau, kad po tokio sužalojimo man beliko gyventi gal tik kelios minutės. Prisiminiau savo žmoną ir vaikučius, kurie už 300-400 metrų manęs laukė. Aš šaukiausi Rožančiaus Karalienės pagalbos ir laukdamas mirties pagalvojau: taip Dievas norėjo.

Didžiausiame nerime praėjo kelios minutės. Kai truputį atsipeikėjau ir supratau, kad nesu visai netekęs sąmonės, tai vėl gaivinau viltį, kad liksiu gyvas ir pamatysiu savo mylimuosius. Tuoju padariau įžadus Fatimos Marijai ir karštai Ją maldavau, kad man pagelbėtų ir grąžintų sveikatą.

Turiu atžymėti nepaprastą sutapimą. Apie nelaimę tuoj buvo pranešta mano žmonai. Ji, bėgdama mane gelbėti, atsiklaupė ant kelių ir, pakėlus rankas į dangų, maldavo Fatimos Mariją, kad tik dar gyvą mane atrasčiau ir taip pat padarė įžadus.

Patieksiu smulkesnių žinių apie savo padėtį: dešinioji koja buvo dviejose vietose perlaužta. Lūžęs blauzdikaulis pradūrė raumenis, odą, kelnes ir kelionės apsiaustą. Kraujo tekėjimas buvo toks didelis, kad jau vien dėl to buvo galima laukti mirties. Dešinioji ranka buvo visa sutinusi, bent kiek ją pajudinus, jaučiau didžiausius skausmus. Sprendžiau, kad ir ji buvo keliose vietose lūžusi. Dešinioji akis buvo aptekėjusi didele kraujo srove, galvojau, kad ir jos netekau.

Pro šalįėjo dvi moterys, kurios mane pamačiusios pradėjo dejuoti ir verkti. Aš paprašiau jas man pagelbėti. Viena jų turėjo kibirą vandens. Kairiąją ranką aš nusiploviau dešiniąją akį, nes maniau, kad iš jos teka kraujas. Įsitikinau, kad akis visai nesužeista. Paprašiau jas nosine aprišti galvos žaizdą, kad nors kiek sumažinus kraujo plūdimą. Pasirodo, ir viršugalvyje buvo 8 cm. ilgumo iki kaulo prakirsta žaizda. Kraujo tekėjimui

sustabdyti aš paprašiau motėris suplėšyti kaspinais prijuostę ir aprišti sulaužytą koją. Aš pats mėginau ranka užspausti šlaunies arteriją.

Pagaliau atėjo mano žmona su kitais pažistamais. Didžiausiuose skausmuose jie mane parvežė automobiliu į namus, kur manęs jau laukė du mano draugai gydytojai: dr. Aurelijus Goncalves ir dr. Justinas Lopes. Tik dabar, praslinkus valandai po įvykusios nelaimės, buvo galima padaryti žaizdų dezinfekciją ir provizorinis jų aprišimas.

Paprašiau savo žmoną tuojau pakviesti Oliveiro do Conde kleboną išklaudyti mano išpažinties ir po vidurnakčio atnešti šv. komuniją. Gerau atsimenu, kad tą išpažintį pradėjau šiais žodžiais: Aš nežinau, ar už pusės valandos bebūsiu gyvas! Iš tikrųjų, aš buvau įsitikinęs, kad rytdienos jau nebesulauksiu.

Kitą dieną 7 val. neštuvais buvau nuneštas į stotį ir traukiniu išvežtas į Coimbro universiteto ligoninę, kur tą pačią dieną 13 val. dr. Bissaia Barreto perrišo žaizdas ir padarė Rentgeno nuotraukas.

Blauzdikaulio lūžimas, kuris buvo užterštas žemėmis ir aprištas nešvaria prijuoste, reikėjo skubiai perrišti. Iš galvos žaizdos buvo pašalintas žvyras ir smėlis.

Atsižvelgiant į tai, kad buvau labai sunkiai sužalotas ir kad pirmoji pagalba buvo primityvi, reikėjo laukti kraujo užkrėtimo, kuris dažnai būna ir lengvai susižalojus. Tačiau mano ir kitų gydytojų didžiausiam nustebimui, aš neturėjau nei jokio karščio!

Reikia žinoti, kad infekcijos pasekmė būtų buvęs karštis ir kojos nupiovimas, nes lūžimų vietose nutekėjo labai daug kraujo. Dr. Bissaia Barreto pareiškė, kad aš netekau mažiausia 8-10 dl. kraujo.

Jei kas nors, žiūrėdamas į tą reikalą mokslo požiūriu, manęs paklaustų, kaip galėjo praeiti toksai sunkus sužalojimas be didelių komplikacijų, be aukštos temperatūros, aš tik taip tegalėčiau atsakyti: tai yra nesuprantama ir natūraliai neišaiškinama. Mažiausia, tai yra išimtinis ir nepaprastas atsitikimas, o atsižvelgda-

mas į visas matomas ir galimas aplinkybes, aš sakau: tai buvo stebuklas! Aš nerandu kito žodžio, kuriuo galėčiau aiškiau visa tai išreikšti, nes aš suvokių nelaimės didumą ir žinau kaip jaučiuos dabar.

Po tokio sužalojimo aš būčiau buvęs laimingas, jei būtų reikėję nupiauti koją, kad tik būtų išgelbėta gyvybė. Taip aš pasakiau dr. Bissaia. Tačiau dabar aš jaučiuosi visai sveikas, nešlubuoju, nėra nei mažiausio defekto, aš galiu normaliai gyventi ir savo vaikus auginti!

Duok, Dieve, kad visados liktų mano atmintyje to didelio stebuklo prisiminimas!

Tiesa, aš pamiršau paminėti dar vieną aplinkybę: vieno gero draugo dėka aš gavau ligoninėje bonką Fatimos šaltinio vandens, kurį pats gėriau ir prie žaizdų dėjau.

Lisabona, rua Augusta 270—III, 1927 m. rugs. 13 d.

Acacio de Silva Ribeiro.”

Staigus pagijimas

Tik ką aprašytas pagijimas turėjo visai netikėtą pabaigą.

Joakimas Duarte de Oliveira, gyvenantis Lisabonoj (Avenida Frontes Pereira de Melo), aštuonerius metus sunkiai sirgo ir laukė mirties, to vienintelio išsigelbėjimo nuo nepagydomų skausmų.

Jį gydė garsiausi Portugalijos ir užsienio gydytojai. Jis sirgo baisia vėžio liga, kentėjo didelius skausmus ir nuolatos ėjo silpnyn ir silpnyn. Pagaliau toji liga pakenkė ir jo proto sveikatai. Vargšas ligonis įpuolė į didelę melancholiją ir negalėjo pakęsti jokio žmogaus žvilgsnio. Visi gydytojai atsisakė jį gydyti.

Jis pats prisipažįsta, kad jo tikėjimas buvo atšalęs; jis turėjo tik mažus pėdsakus religinės praktikos. Tačiau dar nebuvo taip užkietėjęs, kad nežinotų, jog tikėjime galima ieškoti paguodos.

Jo pamaldi žmona visados buvo drauge su juo; jos gyvas tikėjimas teikė jėgų tokiam herojiškam pasiaukojimui. Ji užsidarė su ligoniu ligoninėj, norėdama bū-

ti savo nelaimingajam vyrui motina, slaugė ir angelas sargas.

Keleta dienų prieš 1927 m. spalio 13 d. pamaldžioji moteriškė vėl kreipėsi į Fatimos Madoną ir padarė įžadus. Po to, ligoniui nežinant, davė jam išgerti keletą lašų Fatimos šaltinio vandens ir padėjo prie j. lovos vieną numerį "Fatimos Balso." Kaip tik pasitaikė tas, kuriame buvo aprašymas dr. Acacio Ribeiro pagijimas. Keleta metų ligonis nebuvo nieko skaitęs, o dabar tuo laikraščiu susidomėjo. Jis pradėjo jį skaityti, o beskaitytant atbudo jo tikėjimo kibirkštėlė. Spalio 12 d. jis kreipėsi į Madoną prašydamas išgydyti jį, kaip aną laikrašty aprašytą gydytoją.

"Šį sykį į mano ir mano žmonos prašymą aš sulaukiau labai staigaus Madonos atsakymo: išgijau žaibo greitumu," pareiškė laimingasis žmogus.

Tuo pačiu momentu jis pasikeitė dvasiškai ir fiziškai. Kitą dieną pradėjo normaliai gyventi ir dirbti tą patį darbą, kurį dirbo prieš aštuonerius metus. Po mėnesio jis su visa šeima nuvyko į Fatimą padėkoti Marijai ir paskelbti "Fatimos Balse" apie patirtą Dievo Motinos malonę.

Dr. Acacio, perskaitęs tą žinią, buvo labai nustebintas ir sujaudintas. Tuo jį parašė laišką Joakimui Duarte de Oliveira. Tai buvo dviejų malonėmis apdovanotų asmenų susirašinėjimo pradžia. Štai keli sakiniai iš to daktaro laiško: "Su ašaromis akyse aš perskaičiau žinią apie Tamstos stebuklingą pagijimą. Tas gydytojas, kuriuo Tamsta remiesi, esu aš... Koks man džiaugsmas, kad mano pagijimo aprašymą skaitydamas Tamsta atgavai tikėjimą ir jis paskatino Tamstą kreiptis į Tą, kuri viską gali!... Toks ir buvo mano noras, kai aš pasiryžau paskelbti viešai apie savo pagijimą. Kiti nelaimingieji irgi turi žinoti, kad gali kreiptis į Fatimos Mariją ir prašyti Jos pagalbos... Jau daugeliui ligonių aš papasakoju (reikia nepamiršti, kad čia rašo gydytojas) apie Fatimos Mariją ir ateity visuomet pasakosiu, kad juos paskatinčiau, kad jų tikėjimą sustiprinčiau

ir kad pasirodyčiau esąs vertas to stebuklo, kuris mane išliko (1928. 2. 11 d.).

Antrasis rašo: "Iš tikrųjų tai buvo Tamstos straipsnis, kurį aš skaičiau, dar sirgdamas, jis grąžino mano protui šviesą ir tikėjimą, tik jo dėka galėjo įvykti stebuklas, kuriuo Šv. Mergelė mane apdovanojo... Dabar yra mūsų pareiga, kaip Gerbiamasis sakai, apie gautas brangias malones pranešti kitiems. Tuo mes viešai išpažinsime savo tikėjimą ir pasistengsime įdiegti jį kitiems. Toji duoklė, kurią mes gerajam Djevui su noru duosime, nebus niekados mums perdidelė" (1928. 3. 11).

"Tai būtų savižudybė"

Emilija de Jezus Marquez de Lousada (iš Porto), 32 metų amžiaus, turėdama 15 metų pradėjo sirgti, o prieš šešius mėnesius buvo priversta atsigulti į lovą, negalėdama pati net apsiversti. Gydytojas dr. Joakimas Hermanos Mendes de Carvalho mėgino visas medicinos priemones, norėdamas ją pagydyti, bet jo pastangos buvo bergždžios. Kasdien didėjo jos skausmai, nustojo apetito valgyti. Tik labai retai, gydytojo akyvaizdoje ir jam padedant, ji galėjo priimti šiek tiek maisto. Ji atrodė daugiau mirusi, negu gyva.

Būdama tokioj sunkioj būklėj išgirdo, kad viena tautietė atgavo savo sveikatą Fatimoj. Nutarė ir ji tuojau ten vykti. Tačiau gydytojas griežtai tokią kelionę uždraudė, nes tai būtų tikra savižudybė. Nežiūrint tokio griežto draudimo, 1929 m. gegužės 11 d. ji išvyko į stebuklingąją vietą. Kaip ir buvo galima laukti, jos kelionė buvo tikra kankynė. Dvi naktis tolimoj kelionėj ji kankinosi be miego didžiausiuose skausmuose, tai buvo nuolatinė kova su mirtimi. Gegužės 13 d. ji buvo nugabenta į ligonių paviljoną. Ten ji išbuvo keletą valandų belaukdama ligonių mišių ir palaiminimo Šv. Sakramentu. Jos slaugė taip apie ją pasakė: "Ji atrodė mirusi."

Pietų metu įnešus Stebuklingąją Stovylą į paviljoną, mirštančioji pajuto kažką žodžiais neišreiškiamą. "Nežinau, kaip galėčiau tai paaiškinti," — ji vėliau iš-

sirėiškė. Skausmai liovėsi ją kankinę ir buvęs tokis išpūdis, tartum nesulaikoma gyvybės srovė būtų perbėgusi sergantį kairįjį šoną. Ji buvusi tikra, kad galėsianti vaikščioti. Ir tikrai, po procesijos ji atsikėlė ir pati nuėjo į Apžiūrėjimo Biurą. Ten gydytojams (jų tarpe buvo ir jos gydytojas dr. Mendes de Carvalho) diskutuojant jos pagijimą, atėjo dvi moterys. Viena buvo jos parapijietė Margarita Marija Taixeria Lopes, o antra lisabonietė Marija dos Santos Nunes, kurios abi prieš keletą mėnesių buvo stebuklingai pagijusios. Visos trys moterys nuoširdžiai sveikinosi ir apsikabinusios iš džiaugsmo bučiavosi. Ten esantieji, matydami tokį reginį, buvo nepaprastai sujaudinti.

Beveik po dviejų metų, 1931 m. kovo 25 d., dr. Mendes de Carvalho į laikraščio "Broteria" redaktoriaus prof. Joakimo da Silva Tavares paklausimą apie pagijusiosios sveikatą, davė tokį atsakymą: "Turiu džiaugsmo Tamstai pranešti, kad 1929 m. gegužės 13 d. Fatimoj atgauta Emilijos de Jezus Marquez sveikata tikrai puikiai laikosi."

Trumpai pranešime apie kitas dvi moteris, su kuriomis pagijusioji susitiko Apžiūrėjimo Biure.

Išgijo 500 šunvočių ir skrandžio votis

Margarita Marija Teixeira Lopes, kilusi iš Lousados, 10 metų sirgo tokia liga, kurios metu buvo iškilę ne mažiau 500 šunvočių. Gydytojo pasakymu, ji nuo galvos iki kojų atrodžiusi tartum kamščiais nusagstyta. Greit ji pasijuto serganti skrandžio votimi, kurios geriausi Porto ligoninės gydytojai negalėjo pagydyti. 1928 m. spalio 13 d. ji nuvyko į Fatimą. Belaiminant ją Šv. Sakramentu staiga pagijo. Tų pačių metų lapkričio 20 d. dr. Mendes de Carvalho savo buvusiai pacientei pasakė: "Tamstos senosios ligos neliko nei pėdsakų."

Išgijo smegenų votis ir džiova

Marija Josė dos Santos Nunes, 23 metų amžiaus, gyvenanti Lisabonoj, yra trečioji anksčiau paminėta

moteris. 1914 m. jos plaučiuose pasirodė pirmieji džiovos požymiai. Nežiūrint stropaus gydymosi, liga sunkėjo ir plėtėsi. 1925 metais prisidėjo žarnų liga. 1929 m. sausio mėn. pasirodė aiškūs ženklai smegenų ligos. Garsumo specialistas dr. Egas Moniz pareiškė ligonės šeimai, kad jos sveikatos būklė yra labai rimta ir kad jis nieko negalįs pagelbėti. Vienam savo pažįstamam gydytojas pasakė: "Ligonės smegenyse auga votis, po kelių dienų nelaimingoji turės mirti baisia mirtimi. Tik stebuklas ją galėtų išgelbėti."

Ir tikrai, po dviejų dienų, vieną pirmadienį, ligonė turėjo du priepuolius, kurie pasireiškė dideliais skausmais ir tampymais; antrasis priepuolis tęsėsi keturias valandas. Pakviestas gydytojas namiškiams pareiškė: "Jei tokia ligonės būklė bus ir toliau, tai jūs patys, gailėdamiesi sergančios, prašysite Viešpatį, kaip galima greičiau, atsiųsti jai mirtį."

Namiškiai, tuos žodžius išgirdę, kreipėsi į Fatimos Mariją ir dėjo prie ligonės galvos skepetą, pamirkytą Fatimos stebuklingojo šaltinio vandenį. Greit po to ji atgavo sąmonę, bet sveikatos būklė porą dienų nepasikeitė. Ketvirtadienį ji padarė įžadus nuvykti į Fatimą, maldaudama Mariją grąžinti jai sveikatą.

"Apie pusę septintos vakaro," — taip ji pati pasakoja, — "aš pajutau širdy tokį stiprų tikėjimą, kaip niekadęs gyvenime. Pasikviečiau budinčią seserį ir paprasčiau kalbėti drauge su manimi rožančių Fatimos Marijos garbei. Pradėdama rožančių kalbėti, išgėriau gurkšnį stebuklingojo vandens. Dabar sunku man paaiškinti, kas tą akimirką su manimi atsitiko. ... Aš smarkiai surikau... Paskui prie lovos stovintiems namiškiams linksmai pasakiau: neverkit, Marija manęs išklausė! Aš nebejaučiu jokių skausmų! Aš sveika! Tai buvo mano džiaugsmo šauksmas!"

Po to ji atsiklaupė ir sukalbėjo karštą padėkos maldą.

Nugalēta paskutinē džiovos stadija

Jauna mergaitē Marija Josē Sanches sirgo paskutinē džiovos stadija ir gulējo Alcobacos ligoninēje.

Gydytojams atsisakius ją gydyti, ji paprašē, kad nuvežtų ją į Fatimą. Nors Fatima buvo netoli, tik už 30 klm., bet gydytojai priēšinosi jos pageidavimui.

—Negalima. Tai būtų tikra mirtis.

Tačiau ligonē nēnusileido:

—Jei aš mirsiu, jūs neturēsite jokios atsakomybės, nes aš pati noriu važiuoti į Fatimą.

Pagaliau ji buvo ten nuvežta. Fatimoj per mišias ji buvo ligonių skyriuje. Laiminant Švenčiausiu, slaugēs palaikoma, klūpējo ir karštai meldēsi. Vos tik ją palaiminus, staigà ji sušuko:

—Aš pasveikau!

Tačiau jai nebuvo leista atsistoti. Ją įnešē į automobilį ir parvežē į Alcobacą. Ligoninēs tarnautojai, pamatę taip anksti grįžusį automobilį, atbēgo paimti jos lavono. Didžiausiam jų nusistebėjimui, jie pamatē, kai mergaitē pati iššoko iš automobilio ir greit laiptais nubēgo aukštyn, šaukdama:

—Aš pasveikau!

Ir tikrai ji buvo tuoj iš ligoninēs išleista.

Praslinkus keliems mėn. po šio įvykio, vyskupui pritariant, ji prašē priimti į Fatimos Marijos mokyklą Leirioj. Mokyklos direktorē bijodama, kad mergaitē neapkrēstų džiova kitų mokinių, paprašē gydytoją dar kelius sykius pagrindinai patikrinti jos sveikatą. Tačiau visi gydytojo apžiūrėjimai, visos Rentgeno nuotraukos ir visi analizų daviniai nerodē nei jokių buvusios ligos žymių: jos plaučiai buvo visiškai sveiki.

“Ji yra mirusi!”

Emilija Martins Baptista, 42 metų amžiaus, kilusi iš S. Tiago de Aldreu, šešerius metus sunkiai sirgo. Beveik visai ji negalējo pasijudinti, o paskutiniu metu jos sveikatos būklē buvo visai beviltiška, nes ji negalējo nieko valgyti, net nei mažiausio pieno kiekio. Daug vil-

Ligoniai meldžiasi Fatimoj

čių ji dėjo kelionei į Fatimą, ... sudama neturtinga, neturėjo jokios galimybės ten nuvykti. Atsirado gerų ir nuoširdžių žmonių, kurie sudėjo kelionei pinigų. 1928 m. spalio 12 d. ji buvo iš lovos nunešta į autobusą. Dvi seserys ir viena slaugė palydėjo ją į Fatimą.

Atvykus į Porto miestą, ligonė pajuto tokį silpnumą, kad reikėjo sustabdyti autobusą ir ją aprūpinti paskutiniais sakramentais. Bet ji visą laiką prašė dėl Dievo meilės negražinti jos atgal nuo pusiaukelės. Ilgos kelionės metu tą prašymą ji pakartojo dar kelius sykius, nes turėjo keletą sunkių priepuolių ir atrodė, kad tuoj mirs. Atvykus į stebuklingąją vietą, ji buvo nunešta į ligoninę, iš kur kitą dieną į ligonių paviljoną. Čia ją vėl ištiko keli sunkūs priepuoliai. Po vieno tokio priepuolio, ją apžiūrėjęs gydytojas, pareiškė:

— Ji yra mirusi.

Tačiau slaugė, italė Francesca Fitipalda, atsakė:

— Atsiprašau, pone daktare, ji dar gyva.

— kur tamsta žinai?

• • —Dar jaučiu jos silpną pulsą.

Tuoju buvo suleista stiprinančių vaistų, bet veltui—ligonė visiškai nereagavo. Ir taip atėjo procesijos valanda. Kai tik ją Šv. Sakramentu palaimino — ji pabudo lyg iš gilaus miego: pravėrė akis, prasiblaivė ir atgavo pilną sąmonę. Staiga ji pasijuto labai gerai ir sušuko: „Aš esu sveika!“ Ir iškėlusį rankas kalbėjo: „Tiesie pagarbinta ir pagirta mūsų Fatimos Marija!“

Ji tuojau norėjo keltis, bet tarnai, bijodami didelio minios susijaudinimo, sulaikė ją iki procesijos pabaigos; po to nuvedė ją į Apžiūrėjimo Biurą.

Kitų metų vasario mėnesį gydytojas dr. Matos Graca, kuris ją anksčiau gydė, patvirtino jos pagijimą. Aprašęs visą ligos eigą, gydytojas savo pranešimą baigė šiais žodžiais: „Šiandien ji vaikščioja be jokio sunkumo, gerai valgo, nejaučia viduriuose jokių skausmų, nėra jokių buvusios ligos žymių. Ir visa tai įvyko staiga. Kliniškai šis įvykis neišaiškinamas.“

Pasveiko akla ir kurčia mergaitė

Švenčiausioji Mergelė yra Motina — ir dar kokia Motina! Jokia kita širdis negali taip atjausti kančių prislėgtos motinos širdies, drebančios dėl savo mylimo kūdikio gyvybės! Ji išgirsta motinų maldavimus net ir tada, kai atrodo, kad nėra jokios vilties kūdikį išgelbėti.

1928 m. spalio 13 d. Cova da Irijoj prie stebuklingojo šaltinio stovėjo vargšė moteriškė, laikanti ant rankų savo aklą ir kurčią dukrelę. Staiga kūdikis sušuko: „mama“ ir tuoju paėmė į rankutes Fatimos Marijos medalikėlį, kurį ji turėjo ant kaklo, ir stebėdamosi žiūrėjo į jį — pirmą kartą gyvenime!

Motinos džiaugsmas buvo neapsakomas: ji bučiavo ir prie širdies glaudė savo mylimą dukrelę, kuri šią akimirką buvo apdovanota tokia nepaprasta malone.

Nemažesnis džiaugsmas ir nustebimas kilo tarpe žmonių, kurių gausi minia buvo susirinkusi prie šal-

tinio. Visi norėjo pamatyti ir paliesti laimingą mergaitę. Vienas vyriškis pasveikusią iškėlė aukštai ant rankų ir parodė žmonėms, tokiu būdu ją išgelbėdamas nuo suspaudimo.

Meningitą pagydė Fatimos vanduo

Joao Correia Sanches, da Costa Ferreira, gyvenantis Lisabonoj, būdamas ketverių metų amžiaus, susirgo labai sunkia liga. 1924 m. lapkričio mėn. pasirodė tos baisios ligos pasekmės: ligonis apako ir tapo nebiliu. Apatiškas ir sustingęs gulėjo savo lovelėj ir atrodė miręs. Gydytojas paaiškino, kad vaikas serga sunkios formos meningitu ir kad tenka laukti greitos mirties. Tuo metu viena maloni moteris atnešė nuiliūdusiems tėvams bonkutę Fatimos vandens ir patarė duoti mirštančiam sūnui. Po 24 val. ligonis parodė džiuginančių gyvybės ženklų. Skubiai buvo pašauktas gydytojas, kuris galvojo, kad ligonį ras jau mirusį. Bet įvyko tai, ko jis visai nelaukė: jam teko konstatuoti, kad vaikas visiškai pasveiko, kad jokių ligos žymių neliko nei pėdsako.

Nepaprastas atsitikimas

Miguelis Vieira de Sousa Basto, simpatiškas 5 metų berniukas, kilęs iš Barcelos (Bargo arkivyskupijos), buvo labai pamaldus ir karštai mylėjo Fatimos Mariją.

1928 m. gegužės mėn. berniukas staiga pradėjo skųstis baisiais galvos skausmais. Jis nuoširdžiai šaukėsi Fatimos Marijos pagalbos. Išsigandę tėvai pakvietė gydytoją, kuris rūpestingai apžiūrėjęs vaiką ir, būdamas atsargus, pasikvietė pasitarti dar tris gydytojus. Nuodugniai ligonį apžiūrėję ir pasitarę, gydytojai pripažino, kad vaikas serga smegenų plėvės uždegimu. Be to, esą pastebimos komplikacijos jo plaučiuose, kepenyse ir viduriuose. Iš Porto buvo pakviestas gydytojas specialistas, kuris nustatė tą pačią diagnozę, ir motinai pareiškė: "Neprarask tamsta vilties! Atiduok savo sūnelį globai kurio nors šventojo, kuriuo tamsta labiausiai pasitiki!"

Vargšė moteris suprato, ką reiškia tie žodžiai. Jam išėjus, ji puolė ant kelių prie Fatimos Marijos paveikslą ir su ašaromis maldavo išgelbėti sūnų. Tuo tarpu jos sūnelis didžiausiuose skausmuose šaukė: "Geroji Motina, Fatimos Marija, gelbėk mane!" Jis nenorėjo gerti jokių vaistų, kol jam nedavė poros lašų stebuklingojo šaltinio vandens. Ir tik vienas Dievas žino, kas atsitiko. Bet faktas, kad po kelių dienų vaikas atsikėlė, pradėjo linksmai bėgioti ir žaisti. Jis buvo sveikas.

Gydytojas specialistas, patyręs apie pasveikimą, kurį laikė negalimą natūraliu būdu, ištyrė smulkiai visos ligos eigą ir apie "nenormalų atsitikimą" parašė straipsnį, kurį atspausdino viename Paryžiaus medicinos žurnale.

Prisikėlė iš numirusių

Gumerzindas Henriques da Silva, 18 mėnesių, gyvenantis Aveiro mieste, 1928 m. kovo mėn. susirgo žarnų kataru ir bronchitu. Nežiūrint visų gydytojo pastangų, liga sunkėjo. Po keturiolikos dienų, kovo 27 d., prasidėjo plaučių uždegimas. Gydytojas nebeturėjo jokios vilties jo išgydyti, nors kiauras dienas sėdėjo prie ligonio ir darė viską, kad išplėstų auką iš mirties nasrų. Apie 7 val. vakaro gydytojas pranešė tėvams, kad nieko nebegalys jiems pagelbėti ir išėjo į namus.

Iš tikrųjų vaikas gulėjo mirties agonijoje, jo kūnelis jau buvo atšalęs. 7 val. bažnyčios bokšte suskambėjo varpai, šaukia vakarinei maldai. Susirūpinusiai motinai pasirodė, kad jau skambina už jos mirusį sūnelį. Ji parpuolė ant kelių ir balsiai šaukė: "Mano Motina, pasigailėk manęs, gražink, gražink mano sūnelį."

Tuo metu ji prisiminė Fatimos vandenį, kurį prieš porą valandų atnešė kūdikio krikšto motina. Būdama labai susirūpinusi, tą vandenį ji buvo visai pamiršusi. Drebančiomis rankomis dabar paėmė vandens bonkute, pamirkė jame pirštą ir pavilgė jau atšalusias sūnelio lūpas.

Visus nustebino, kai kūdikis pravėrė akis. Giliausiu vidujiniu pasitikėjimu motina apšlakstė kūdikio kaklą ir veidą. Ir ji staiga pajuto, kai į jos rankas palengva, palengva grįžta kūdikio gyvybės šilima. Po keletos minučių mirštantis kūdikis atgavo jėgas ir pradėjo kalbėti... tartum, nieko nebūtų įvykę. Tada buvo pakviestas gydytojas, kuris, pamatęs vaiką, nustebo ir sušuko: "Koks nuostabus pasikeitimas įvyko tame sutvėrimėly!"

Kitą dieną atėjęs gydytojas galėjo konstatuoti, kad plaučių uždegimas ir kiti kūdikio negalavimai visai praėjo, tačiau jis niekaip negalėjo suprasti to nepaprasto prisikėlimo iš numirusių.

Paleista iš "skaistyklos tamsybių"

1931 m. birželio 13 d. procesija baigėsi. Stebuklingoji Stovyla buvo nunešta atgal į koplyčią. Staiga pasigirdo balsas: "Stebuklas! Stebuklas!" Iš visų pusių žmonės bėgo prie ligonių paviljono.

Kas įvyko? Kairėj pusėj altoriaus ant neštuvų gulėjo jauna 17 metų mergaitė, Carmina da Conceicao, gimusi Almostery, gyvenanti Lisabonoj. Jau penkiuos mėnesius ji sirgo ir gulėjo lovoje. Ją kankino dideli skausmai visame kūne, o ypačiai plaučiuose ir inkstuose. Pagaliau skausmai taip padidėjo, kad ji negalėjo pakęsti nei mažiausio triukšmo, nei silpniausios šviesos. Anot nelaimingosios motinos, ligonė gyveno "skaistyklos tamsybėse." Trys gydytojai rūpinosi ligone ir stengėsi sumažinti jos kančias, tačiau jų pastangos nedavė jokių vaisių.

Gegužės mėnesį gydytojai konstatavo greitąją džiovą. Dabar nebebuvo jokios vilties, kad mergaitė galėtų pasveikti.

Tėvai pakvietė kunigą suteikti jai religinę pagaudą. Carmina dar buvo nekrikštyta. Todėl dabar ji priėmė krikštą, pirmąją komunią ir paskutinį patepimą. Priimti sakramentai jaunajai sielai padarė nepaprastą įtaką. Jie sužadino jos širdy pasitikėjimo vil-

tį Fatimos Madona. Ji prašė, kad ją nuvežtų į Fatimą, nepaisant didžiausių išlaidų, nes iš ten ji tikėjosi grįžti sveika.

Birželio 12 d. ligonė, paguldyta neštuvuose, automobiliu buvo nuvežta į Fatimą. Ją lydėjo motina ir sesuo. Kiek nelaimingoji kentėjo kelionėje per 10 valandų — tiesiog negalima apsaakyti! Keletą sykių ją ištiko kraujoplūdžiai.

Birželio 13 dieną iš ligoninės neštuvais ji buvo nuvežta į ligonių skyrių. Ten ji išklausė šv. mišių, gavo palaiminimą Šv. Sakramentu ir išbuvo iki iškilmių pabaigos. Bet jos liga nerodė jokių pagerėjimo ženklų. Stebuklingoji Stovyla palengva tolo nuo jos, o su ja ir paskutinė ligonės viltis...

Netoli stovėjęs kunigas, gailestingumo sujaudintas, pažvelgė į neapsakomai nusiminusį jos veidą. Norėdamas ją paguosti, jis prisiartinio prie jos ir tarė:

—Tamsta norėtum pasveikti, tiesa?

—O, taip!

—To nenorėk! Viešpats, matyt, skyrė tamstai geresnę dalį... Klausyk, tamsta! Jėzus yra mūsų galva, o mes, krikščionys, esame Jo kūno maži nareliai. Jei viena ranka serga, o kita sveika, tai kuria Viešpats labiau rūpinasi?

—Aš manau, kad sergančia...

—Taigi, matai, tamsta!

Ligonė palenkė galvą ir atsidavė Dievo ir Šv. Marijos valiai. Tą patį momentą ji staiga pajuto nuostabų pagerėjimą. Tuoju ji atsisėdo ir pakilo nuo neštuvų... Žmonės veržėsi prie jos, bet tarnautojai juos sulaukė. Veikiai laimingoji buvo nuvesta į Apžiūrėjimo Biurą.

Dr. Pereira Gens, kuris prieš keletą valandų buvo radęs nepaprastai blogą jos sveikatos būklę, dabar, pamatęs pagijusią, nustebo ir susijaudinęs pabalo. Ten esantiems gydytojams jis tarė:

—Tai reikėtų laikyti nepaprastu įvykiu! Neseniai ji buvo neštuvais įnešta, o dabar pati sveika atėjo!

Mergaitės sveikata dar sykį buvo gydytojų patik-

rinta. Po to buvo surašytas protokolas. Pagijusioji dar sykį nuėjo į ligoninę, paskui į Apsireiškimo koplyčią pasimelsti ir padėkoti Marijai už suteiktą tokią malonę. Žmonės, pamatę ją sveiką, susijaudinę verkė iš džiaugsmo.

Kelionė į tėviškę nebuvo trukdoma jokių sunkumų: ji galėjo patogiai sėdėti autobuse. Nebereikalingi jai buvo ir neštuvai, dabar vežami ant autobuso stogo.

Galima įsivaizduoti, koks buvo namiškių ir pažįstamų nustebimas, kai ji grįžo į namus linksma ir sveika! Senelė, pamačiusi pro langą autobusą su neštuvais ant stogo, nusiminusi sušuko:

—Vargšė mano Carmina! Jinai jau mirė! — Ir verkdamas pasitraukė nuo lango. Koks didelis buvo jos džiaugsmas, kai už poros minučių ji galėjo apkabinti sveiką ir laimingą savo dukraitę!

Kas veltui šaukėsi Tavo pagalbos?

Patieksime, du nepaprastus pagijimus, įvykusius paskutiniais metais.

Natalija Marija dos Santos, gimusi 1917 m. sausio 3 d., dabar gyvenanti Lisabonoj, nuo kūdikystės dienų sirgo kairiaja ausimi. Nors buvo padaryta keletas chirurginių operacijų, bet jos liga kasmet blogėjo. 1934 m. šešias savaites ji buvo gydoma klinikose, tačiau greitai vėl turėjo vykti į ligoninę naujos operacijos daryti (balandžio 9-11 d.). Birželio 19 d. ji grįžta į tą pačią ligoninę nosies operuoti. Rugpiūčio mėn. pradžioj parvežta į namus. Nors čia ir toliau gydėsi, tačiau nejautė jokio pagerėjimo. 1935 m. vasario 22 d. dar sykį ji buvo operuota: kartojasi sinusitas. Rugpiūčio 11 d. vėl operuota ausis ir nugarkaulis — jai padaryta stuburo kanalo punkcija. Jos sveikatos būklė buvo beviltiška. Aprūpinta paskutiniais sakramentais.

Tačiau šiek tiek pasitaisė ir spalio mėn. pradžioje išėjo iš ligoninės. Gydymas buvo tęsiamas namuose. Deja, galvos skausmai nemažėjo. Vėl pradėjo skaudė-

ti akis, svaigo galva, pakilo karštis, todėl spalio 14 d. turėjo grįžti į ligoninę. Lapkričio 3 d. padaryta nauja kanalo punkcija. Po to prasidėjo didžiausi skausmai, o už kelių valandų ją ištiko dalinis paralyžius: galva buvo atmesta užpakalin, pati visai nepajudėjo. Kitą dieną jau negalėjo net lovoj pasėdėti, nei galvos ant pagalvio padėti. Ausyse pradėjo reikštis mėšlunginio pobūdžio skausmai, negalėjo nieko valgyti.

1936 m. sausio 8 d. ji vėl buvo operuota (mastoiditis, t. y. sunkus ausies uždegimas). Jos sveikata taip pablogėjo, kad reikėjo atskirti nuo kitų ligonių. Vėl priėmė paskutinius sakramentus. Po septynių dienų, darant perrišimus, ją kankino tokie dideli galvos ir nugaros skausmai, kad ligonė nebegalėjo išlaikyti ir ėmė šaukti nesavu balsu. Tų pačių metų sausio 17 d. ji neteko regėjimo, klausos ir kalbos.

Vasario mėn. pradžioje buvo konstatuotas mažas pagerėjimas. Sveikata palengva taisėsi ir spalio 11 d. jinai paliko ligoninę. Tas džiaugsmas, kad galėjo būti savo artimųjų tarpe, stiprino jos kūną ir dvasią. Deja, jau kitą dieną sveikata pablogėjo: dideli galvos ir nugaros skausmai suparalyžavo jos visus judesius, tik rankas dar galėjo šiek tiek pajudinti.

Spalio 13 d. jinai jautės kiek geriau ir pradėjo noveną į Fatimos Mariją. Ji paprašė slaugių primaišyti Fatimos šaltinio vandens į vandenilio peroksidą, kuriuo plaudavo jos ausį. Spalio 21 d. po sunkios krizės jos sveikata pakrypo į gerąją pusę. Tačiau ji vis dar negalėjo pajudėti ir apsiversti lovoje. Ir mažiausias pajudėjimas jai teikdavo didžiausius skausmus.

Dvidešimties metų gimimo sukakties proga (1937 m. sausio 3 d.) ji gavo dovanų vežimėlį. Bet sunku jai buvo jame sėdėti; pagalviai turėjo būti padėti už pečių, nes galvos negalėjo prie jų priglausti. Sausio 13 d., sukaupusi visas jėgas, jinai jau galėjo kiek atsikelti, bet vis dar negalėjo pasėdėti. Visą valandą ji stovėjo ir stengėsi pažengti porą žingsnių. Tuo metu jos pečiai ir galva visą laiką turėjo būti atremti į sieną.

Iki kovo 29 d. sveikatos būklė nepasikeitė; paskui

vėl pablogėjo, ir ligonė turėjo atsigulti į lovą. Po kelių dienų sveikata nežymiai pagerėjo ir ji, pildydama savo įžadus, kovo 27 d. dalyvavo šv. mišiose. Po keturiolikos dienų jau mėgino truputį vaikščioti, tik vis dar negalėjo sėdėti. Taip praėjo 16 mėnesių. Ji buvo labai nusilpusi. Dinamolino injekcijos ir elektroterapija nesumažino nei galvos nei nugaros skausmų ir nesusstabdė ausies pūliavimo.

Gegužės 12 d. ji prisijungė prie maldininkų kelionės į Fatimą. Toji kelionė vargšei ligonei buvo tikra kančia. Fatimoj gydytojai patikrino jos sveikatą ir paguldė į šventovės ligoninę. Gegužės 13 d., nepaisant didžiausių skausmų, kurie net pašaliečius jaudino, ji dalyvavo ligonių mišiose.

Dabar duodame trumpą ištrauką iš dr. Cursino Dias pranešimo:

“Procesijos metu slaugė paprašė mane nueiti pas vieną ligonę, kuri jautėsi labai blogai. Aš greit nuėjau ir konstatavau lipotimiją (labai sunkų apalpimą). Mėginau ją atgaivinti, šlakstydamas vandeniu jos išprakaitavusį veidą. Kai pakėliau jos galvą, norėdamas į burną įpilti truputį vandens, ji skausmingai sukliko. Viena jos palydovių man pareiškė, kad per 18 mėnesių ligonės nebuvo galima pasodinti, ir iš viso skausmai neleidžia jai atsisėsti.”

Gydytojas paliepė nuvežti ją atgal į ligoninę, bet ligonė, truputį atgavusi sąmonę, maldaute maldavo:

—Palikite mane čionai! Palikite mane čionai!

Stebuklingoji Stovyla jau buvo nunešta į Apsireiškimo koplyčią. Ligonė savo palydovių paprašė padėti jai atsistoti. Dabar ir buvo atėjusi malonės valanda.

“Po poros akimirksnių,” tęsia toliau dr. Cursino Dias, “mano žvilgsnis vėl nukrypo į Nataliją dos Santos, kuri jau buvo atsisėdusi. Palengva ji pakilo nuo neštuvų ir pradėjo eiti. Tas įvykis visus neapsakomai nustebino, o ypač tuos, kurie pažino jos ligą. Žmonės bėgo prie jos ir visi stebėjosi tokiu stebuklu. Aš mėginau saugoti, kad žmonės iš džiaugsmo jos neužgautų, bet pamačiau, kad ji pati viena lengvai nuėjo į ligo-

ninę. Vēliau arī vēl ją sutikau ligoninēj: ji sēdēja ir nebejautē jokiņu skausmų... Lisabonā ji jau buvo atvykusi į mano kabinetą ir aš žinau, kad ji visai normaliai gyvena ir nejaučia jokių buvusios ligos reiškinių. Tai yra viskas, ką aš, kaip gydytojas ir katalikas, galiu pranešti*).

Ponia Gloria Ferreira da Rocha Malheiro, advokato dr. Antano Malheiro de S. Freire žmona, gyvenanti Praėdes (Douro), 1929 metais buvo operuota, nes turėjo votį prie pyloraus (rišantysis muskulas, kuris jungia pilvelį su žarnomis). Po kelių metų ji pradėjo sirgti kepenų liga, galbūt, tai buvo pasėka buvusios voties ir operacijos. Ją kankino dideli galvos ir kepenų skausmai, o priepuoliai kartais buvo tokie stiprūs, kad atrodė, jog jau atėjo paskutinės gyvenimo valandos. 1934 m. vasario 27 d. ji beveik visiškai neteko sąmonės. Gydytojai vienbalsiai pareiškė, kad ateinančią naktį ji mirs.

Lapkričio mėnesį jai padarytos Rentgeno nuotraukos parodė didelį kairiojo inksto ir vidurių sutrikimą. Prie to dar prisidėjo aklosios žarnos uždegimas ir skausmingi tampymai. Po kurio laiko pasireiškė kiaušidžių uždegimas, reikalaujantis skubios operacijos, kuri, tačiau, dėl ligonės nusilpusio organizmo negalėjo būti daroma. Be to, atsirado nepagydomi suaugimai. Keletą sykių atrodė, kad jos sveikata lyg pradeda taisytis, bet — deja. Iš tikro, ligonės būklė vis sunkėjo, nors

*) Amerikietis Tomas McGlynn, knygos "Vision of Fatima" autorius, 1947 m. vasario mėn. buvo nuvykęs į Portugaliją: lankėsi Fatimoj ir Lisabonaj. Jis aplankė ir Nataliją dos Santos, kuri dabar dirba Lisabonos Št. Casa de Misericordia ligoninėj, kaip gailestingoji sesuo. Ji smulkiai papasakojo savo ligos ir stebuklingojo pagijimo istoriją. Ji esanti taipgi Fatimos Marijos tarnaitė ir per didžiuosius maldininkų antplūdžius (kiekvieno mėn. 13 d.) vykstanti į Fatimą patarnauti ligoniams. Autoriui paklausus, ar daug ji mačiusi per 10 metų Fatimoj stebuklų, ji nedvejodama atsakė:

—Aš mačiau labai daug stebuklingų pagijimų.

—Kaip tai suprasti "labai daug," ar tai bus dešimts, ar šimtas?

—Manau bus daugiau šimto, — atsakė Natalija.

gydytojai mėgino palengvinti baisių ligų kančias; apie pagijimą nebuvo ko begalvoti!

1936 m. lapkričio 26 d. pasirodė smarkus kraujavimas. Po to jos sveikata buvo tokia menka, kad sėdėdama lovoj nepajėgė tiesiai laikyti galvos. Svėrė tik 36,5 klg. Nepakentė jokios šviesos, negalėjo vaikščioti, jos nervai buvo visai suirę. Naktimis nei valandėlės nesumerkdavo akių, mažiausias triukšmas jai būdavo tikra kančia. Jei ką suvalgydavo — viduriuose pajusdavo didžiausią skausmą. Vis dažniau ir dažniau pasireikšdavo nervų sukrėtimai ir priepuoliai.

Tokia padėtis rodė, kad katastrofa neišvengiama. Ir ji tą sunkią valandą pati pareiškė noro nuvykti į Fatimą, tik ne sau sveikatos maldauti, o pavesti Dievo Motinos globai savo dukreles, kurios greit bus našlaitės. Bet ją slėgė sunkios mintys, ji save klausė, ar dera vykti jai į stebuklingąją vietą, nes — ji galvoja — jeigu aš grįšiu tokia pat serganti, kokia važiuoju, tai netikintiesiems ir silpnai tikintiesiems bus proga pasijuokti iš Šv. Mergelės. Kunigas ją nuramino, patarė į Fatimą vykti ir ten maldauti sveikatos.

Gegužės 12 d. ji iškeliavo. Nors buvo imtasi visų atsargumo priemonių, bet galima įsivaizduoti, kokia varginanti, kokia sunki buvo ligonei toji didelė kelionė. Fatimoj ji buvo įnešta į ligoninę. Ten truputį išgėrė stebuklingojo vandens ir su ašaromis kreipėsi į Madoną: "Mano Dangiškoji Motina! Man patarta prašyti Tave sveikatos, todėl, klausydama to patarimo, nuolankiai meldžiu — gražinki Tu mano jėgas. Jei Tavo tokia valia, išgydyk mane Savo didesnei garbei. Tačiau aš būsiu patenkinta, jeigu vietoj manęs Tu pagydysi kitus čia susirinkusius ligonius, o aš grįšiu nesveika namo ir ten kentėsiu tas pačias kančias, iki pamatysiu Tave rojuje."

Procesijos metu, nešant pro ją Stebuklingąją Stovylą, įvyko kažkas nepaprasto, bet ligonė greta stovintiems pareiškė, kad niekam to nepasakysianti... Greit ji atsisėdo, pakėlė rankas į Stebuklingąją Stovylą ir verkdamas maldavo: "O mano Dangiškoji Motina!

Priimk mano dukreles, pavedu jas Tavo skaistybei ir globai!" Tuos žodžius tardama, ji pajuto, kad atsileido varžtai, kuriais ji buvo suvaržyta nuo galvos iki kojų, ir kad vėl gali laisvai judėti. Palietė savo vidurius — skausmai buvo dingę... Ir visai tyliai, bet iš širdies gelmių tris kartus kalbėjo: "O, mano Dangiškoji Motina, aš geriau savo kambary kentėsiu, negu gyvendama pasauly Tau nusidėsiu. Be Tavo pagalbos aš nieko negaliu!"

Ji nieko nematė, kas aplink ją dėjosi. Jos žvilgsniai vis dar ieškojo Stebuklingosios Stovylos, tačiau jos nebebuvo. Tik mišių pabaigoj ji vėl pamatė Stovylą, kuri buvo atnešta prie altoriaus.

Bijodama, kad staiga atgautos jėgos nebūtų apsirikimas, nieko apie tai nesakė aplink stovintiems. Tik ligoninėje prasitarė savo jaunesniajai dukrelei: "Aš manau, kad pati galėsiu nueiti iki autobuso, bet apie tai niekam nesakyk."

Apie 5 valandą po pietų ji buvo nunešta į autobusą. Giminės pastebėjo, kad ji laisvai vartėsi savo guolyje, pati užsiklojo antklodėmis. Tačiau niekas nedrįso galvoti apie jos pasveikimą.

"Galbūt, Fatimos Marija laikinai buvo prislėgusi mūsų dvasią, gal Ji nenorėjo, kad mes ankstyvu džiaugsmu trukdytumėm susitelkti mylimai ligonei, kuri neseniai buvo apdovanota dangaus malonėmis," rašo dr. Antanas Malherio.

Atsisveikindama su Fatima, dar kartą paprašė ir išgėrė dvi stiklines stebuklingojo šaltinio vandens. Po to atsirado noras valgyti. Ji valgė nejausdama jokių skausmų. Kelionę į namus praleido geriausioje kūno ir sielos savijautoje. Ligonė daug ir linksmai kalbėjo, žiūrėjo į praeinančių maldininkų būrius ir viskuo domėjosi. Aplamai, jos elgesys buvo visiškai kitoks, negu kelionėje į Fatimą.

Gegužės 14 d. maldininkai grįžo namo. Ligonės savijauta buvo nepaprastai gera: ji valgė ir ramiai miegojo. Kitą rytą atsikėlė ir be jokio nuovargio pradėjo vaikščioti. Nervų veikimas buvo normalus. Tuoju ji

pradėjo dirbti namų ruošos darbus, kurių jau keletą metų nebuvo dirbusi. Tik dabar namiškiai suprato, koks stebuklas įvyko. Ir ji pati veikia patyrė, kad visi jos negalavimai dingo. Greit pradėjo stiprėti. Lapkričio 25 d., gydytojas apžiūrėjęs ją rado, kad ji sveria 47,56 kg. ir turi visai normalų kraujo spaudimą.

Nors gydytojas apie stebuklą nenorėjo girdėti, tačiau jis pareiškė, "kad buvusi ligonės būklė, mokslo požiūriu, negalėjo atlaikyti tokio kraujo spaudimo. Be abejonės, ji privalo dėkoti Madonai, nes vien tai, kad ji gyva išliko, yra stebuklas."

1937 m. spalio 13 d. ir 1938 m. gegužės 13 d. pagijusioji atvyko į Fatimą gydytojų komisijon, kur buvo rasta, kad ji yra visai sveika. Todėl bažnytinė vyriausybė apie jos pasveikimą nutarė praveisti kanonišką tardymą.

Apeigų Kongregacija Romoje, labai atsargiai tyrinėdama medžiagą apie pripažinimą šventuoju Portugalijos kankinio jėzuito Jono Britiečio (de Britto), vienbalsiai pripažino, kad šis nepaprastas pagijimas yra pirmos eilės stebuklas. 1941 m. birželio 30 d. Šv. Tėvas tą Kongregacijos sprendimą patvirtino (Acta Ap. Sedis 33/1941/402 psl.).

Pasveiko karininko žmona

Ponia Dulce Magalhaes, 55 metų, leitenanto Ferdinando Moreira de Sa žmona, gyvenanti Porto mieste, Fatimos Marijos gatvėj, turėdama 16 metų amžiaus sunkiai sirgo kairiosios akies uždegimu. Geriausi gydytojai jai nieko negalėjo pagelbėti.

1935 m. Rentgeno nuotrauka parodė, kad ji serga mastoiditu. Netrukus buvo padaryta operacija. Dešimt dienų po operacijos ji negalėjo pajudinti galvos; prasidėjo svaigimo priepuoliai ir smarkūs galvos skausmai. Gydytojai konstatavo vidinį organizmo sutrikimą, bet ligos negalėjo atrasti, nepajėgė ir ligonės pagydyti, nors keturius metus jie vartojo visokias gydymo priemones. Tą ilgą laiką ligonė praleido visiškai

koj tamsumoj, kankinama baisių galvos ir nugaros skausmų, svaigulio ir aukšto kraujo spaudimo. Netrukus prisidėjo kairiosios kojos atrofija ir kontraktacija. Atrodė, kad nauja operacija yra neišvengiama. Tačiau toji operacija būtų buvusi labai sunki. Ir tik geriausias Londono chirurgas būtų galėjęs ją padaryti, teikdamas maža vilties pasveikti. Ligonė įsitikinusi, kad medicinos mokslas nieko negali jai pagelbėti, kreipėsi į Fatimos Mariją. 1940 metų gegužės mėn. ji paprašė vyrą nuvežti ją į stebuklingąją vietą. Gydytojai draudė važiuoti, nes buvo įsitikinę, kad tokia kelionė ligonės gyvybei būtų didelis pavojus. Iš tikrųjų, tai buvo baisus kančių kelias. Ji buvo paguldyta į neštuvus, jos galva turėjo būti pridengta, ji negalėjo pratarsti nei žodžio, nieko negalėjo valgyti. Taip praėjo dvi dienos. Jos gyvybė buvo palaikoma injekcijom. Fatimoj ją priėmė į šventovės ligoninę, o gegužės 13 d. labai atsargiai nugabeno į ligonių skyrių. Sutelkusi paskutines jėgas ligonė klausė šv. mišių ir laukė palaiminimo. Vos tik ją palaimino Švenčiausiu, tuoj ten pat stovinčiam savo vyrui tarė: „Aš noriu keltis.“ „Tą pačią akimirką,“ taip pasakoja leitenantas, „aš pamačiau, kai mano žmona atsikėlė. Aš norėjau jai padėti, bet ji pati greit pakilo ir pradėjo kalbėti karštas, nuoširdžias padėkos maldas.“

Gydytojai, nuodugniai ištyrę jos sveikatą, pareiškė, kad ji visiškai pasveiko. Vienas jų nustebeį pasakė: „Aš priverstas pripažinti, jog čia yra jėga, kuri viršija mūsų mokslo žinias ir galią.“ Tą jis pakartojo ir kitais metais (1941 m. rugpiūčio 25-27 d.) vyskupijos pravestame tardyme.

*

*

*

Daug nuostabių pagijimų yra užrašyta atitinkamoje Fatimos įstaigose. Ir neįmanoma jiems rasti tinkamo vardo — tie pagijimai, iš tikro, yra stebuklai. Būtų galima dar daugiau jų šiose knygose paskelbti, bet ar yra reikalas? Tikinčiam žmogui, na, ir tam, ku-

ris Dievo ieško, gal užteks tų ryškesniųjų Gailestingumo Motinos malonių, kurios čia yra surašytos. Vienam skaitytojui jos padės sustiprinti ir pagyvinti savo tikėjimą, o kitą gal privers susitelkti ir savo gyvenimą apmąstyti. Tad, užversdami šį knygos skyrių apie stebuklus Fatimoj, perskaitykime dar tą, šį kartą pasakutinį, kurį Leirios vyskupija baigė tirti 1942 m. birželio 13 d.

Pasveikus tapo Fatimos Marijos tarnaitė

Laimingoji yra Assunta da Lanca Palma, 36 metų ūkininko žmona, gyvenanti Almondovare (Beja), 1925 m. ji susirgo kepenų liga, kuri pasireiškė diegliais, didelių skausmų priepuoliais ir geltlige. Buvo padaryta operacija. 1935 metais pasirodė nauji ir dar sunkesni ligos reiškiniai: aukšta temperatūra, šaltas prakaitas, mėšlungio pobūdžio tampymai, stiprus kosulys, pastovūs dideli skausmai, kuriuos tik vaistais buvo galima šiek tiek sumažinti. Rentgeno nuotraukos parodė, kad ligonė serga šlapiuoju pleuritu. Dešinysis plautis skendo vandenyje, o netoli širdies pleūra jau buvo suaugusi su diafragma. Aišku, liga buvo įsisenėjusi. Padarius naujus tyrimus, paaiškėjo, kad didžiuosius skausmus sukelia nugarkaulio smegenų džiova (spondilitis), įsimetusi tarp 4-5 slenkestelio.

Geriausi Almondovaro, Bejos ir Lisabonos gydytojai rūpinosi ligone, bet rezultatai buvo nepaprastai menki. Chirurginė operacija, kuria buvo norima lokalizuoti pleuritą, nedavė laukiamų vaisių. Atvirkščiai, ligonė dar labiau sumenko. Pleurito komplikacijos didėjo, pasirodė kosulys su krauju. Ligonė išgulėjo lovoj du mėnesius. Kurį laiką atrodė, kad jos sveikata pradėjo taisytis. Deja, pleurito auglys vėl išaugo, ligonė buvo priversta išgulėti lovoje pusę metų. 1941 m. sausio 12 d. ligonė turėjo sunkų priepuolį. Visi manė, kad jau atėjo mirtis. Ji buvo aprūpinta pasakutiniaisiais sakramentais.

Nerasdama išsigelbėjimo vaistuose ir gydytojų rū-

pestyje, ligonė kreipėsi į Fatimos Mariją, tikėdama, kad tik Jos gailėstingumas begali jai padėti. Nutarė vykti į Fatimą drauge su visos vyskupijos maldininkais ir tam rengėsi trijų dienų malda ir susikaupimu. Ilga kelionė trečios klasės geležinkelio vagonė jai buvo neapsakoma kankynė. „Tai tikra beprotystė,“ pareiškė pakviestas prie ligonės maldininkus lydėjęs gydytojas dr. Manuel Trigueiros Sampaio. Jis buvo priverstas įleisti jai morfijaus injekciją, nes jos skausmai buvo nepakeliami. Gegužės 13 d. iš šventovės ligoninės ji buvo neštuvas nunešta į ligonių skyrių išklausyti šv. mišių. Skausmai buvo nepaprastai dideli. Kai Leirios vyskupas laimino Švenčiausiuoju, ją sukrėtė, tartum, elektros srovė — ir skausmai dingo. Ji atsistojo, pajudino rankas, — ko jau tris metus negalėjo daryti, — norėjo nuimti sugipsavimus ir eiti. Bet atsižvelgiant į žmonių minią, nebuvo leista jai toliau pajudėti.

Kelionėj į namus, kaip parodė dr. Trigueiros Sampaio, jos sveikata buvo labai gera. Dėka savo įgimto linksmumo, ji nebuvo nei vienos minutės rami: šnekėjo, valgė, viskuo domėjosi ir kiekvienam pasakojo savo ilgą ligos istoriją. „1942 m. gegužės 12 ir 13 d.“, tęsia toliau gydytojas, „vėl sutikau ją šventovėj, bet šį sykį, kaip Fatimos Marijos tarnaitę. Ji ištisą dieną ir naktį be nuovargio, nejudama buvusios ligos padarinių, tarnavo ligoniams“. Gydytojas dr. Josė Rodriguez pareiškė, kad Rentgeno nuotrauka parodė, jog pleuritas dešinėje plaučių pusėje buvo visiškai pranykęs, nepalikdamas jokių žymių.

*

*

*

Aprašyti įvykiai aiškiai rodo Fatimos Marijos motinišką gerumą, kurį Ji teikia visiems, kas tik jos pagalbos šaukiasi. Tačiau Marija dalina savo malones visuose kraštuose, kur tik Ji yra garbinama.

Apie stebuklinguosius pasveikimus prašoma pranešti šiuo adresu: Kun. P. J. Castelbranco, Villa Not-

re Dame, Montana-Vermala (Wallis). Didesnei Dievo ir Jo Švenčiausios Motinos garbei, pranešėjui pageidaujant, įvykis bus paskelbtas "Fatimos Balse."

Pranešimuose reikia nurodyti:

1. Vardas, pavardė, amžius, gimimo vieta ir pagijusio adresas; jo religinis nusistatymas, be to, gyvenimo aprašymas ir dabartinė sveikatos būklė.

2. Ligos pavadinimas, rūšis ir jos eiga; ligos istorija, jei galima, reikia pridėti gydytojo pažymėjimas apie ligos rūšį, pavartotas gydymo priemones ir jų veikimą.

3. Smulkus pagijimo aprašymas: kokios priemonės buvo pavartotos (malda, šv. mišios, novenos, stebuklingasis vanduo ir kt.), jei galima, pridėti gydytojo, klebono ar kito patikimo asmens liudijimą apie pagijimą.

4. Pagijimo pasekmės: dabartinė sveikatos būklė, dvasinis stebuklo veikimas į pagijusį ir apylinkės žmones.

PAGALBA DVASIOS REIKALUOSE

Portugalijos vyskupai viename savo ganytojiškame laiške rašo:

“Fatima — stiprus dvasinio gyvenimo židinys. Neginčijama, kad ten yra įvykę tikrų stebuklų, pilnų ir staigių pagijimų, kurie niekados nebūtų galėję įvykti natūraliu būdu ir kurie moksliškai neišaiškinami. Žodis “stebuklas” yra visų lūpuose: tiek paprastų kaimiečių, tiek ir mokslininkų, kurie tuos įvykius nuodugniai ištyrė. Neabejotina, kad tai yra Dievo rankos veikimas ir kad maldos į Fatimos Mariją patvirtinamos nematomu Jos galios antspaudu.

Tačiau, nežiūrint to, mes galime tvirtinti, kad ne ligonių pagijimai ir ~~ne~~ pagalba įvairiuose žemiškuose reikaluose yra didžiausi Fatimos stebuklai. Daug nuostabesnės yra malonės, suteikiamos dvasios reikaluose. Tos malonės nėra prieinamos nei eiliniam stebėtojų, nei moksliskam tyrinėjimui, nes jos įvyksta sąžinės srity, paslaptینگame žmogaus vidiniame gyvenime.

Kas dalyvauja Fatimoj didžiųjų švenčių iškilmėse ir mato, kaip visų luomų Portugalijos žmonės šaukiasi į Šv. Mergele ir meldžiasi prie Šv. Sakramento; kas turi progos stebėti milžinišką žmonių minią, klūpančią dulkėse ar purvyne ir su nusižeminimu priimančią Stiprybės Duoną; kas girdi atgailos raudas ir mato akyse ašaras daugelio daugelio žmonių, kurie iki šiol vaikščiojo nuodėmingais keliais ar atkakliai kovojo netikinčiųjų eilėse; kas mato jaudinantį atgailojimų vaizdą, gniuždinantį kiekvieną abejonę; kas išgirsta maldavimus, kylančius iš tūkstančių skausmų suspaustų ir pasitikinčių širdžių; kas vaizduotėje regi praei-

nančias minias, kurios Portugalijoje ir užsieny triumfališkai neša baltas Marijos stovyklas gatvėse ir bažnyčiose ir lenkia prieš Ją savo kelius; kas visa tai palygina su liūdnu puolimu, kuriame buvo atsidūręs Portugalijos religinis gyvenimas — tas pamato visai naują pasaulį; jis nieko kito negali pasakyti, kaip tik pripažinti, kad dieviško gyvenimo galinga banga įsilieja į Portugalijos žmonių sielas. Daug nusidėjėlių atsivertė, daugelis susitaikė su amžinuoju gyvenimu, jų tarpe buvo tokių, kurie jau buvo praradę bet kokią viltį; daugelio netikinčiųjų atsidarė akys ir jie pažino tikėjimo tiesą; daugelis vėl atrado kelią į bažnyčią, kurios nelankė jau daug metų; daugelio lūpos atsivėrė gyvai ir nuoširdžiai maldai, kurią abejingumas ilgam laikui buvo nutildęs; daugelis vėl garbina Viešpaties vardą, kurį dar vakar įžeidinėjo ir niekino. Tikrai, dieviškojo gyvenimo srovė įsiliejo į jų sielas!”

Iš tikrųjų, galima sakyti, kad stebuklai dvasios reikaluose ir netikėti atsivertimai yra daug dažnesni ir nuostabesni, negu ligonių pagijimai. Juk nėra tokios maldininkų kelionės, kurioje tai neįvyktų. O, kad galėtų prabilti klausyklos!...

“O, jau senai aš turėjau Fatimon ateiti”

1928 m. spalio 13 d. Leirios vyskupas paskutiniam ligoniui suteikė palaiminimą Šv. Sakramentu. Staiga jaunas, gražiai apsirengęs vyriškis, verkdamas ir dejuodamas, parpuola prie vyskupo kojų... Dar vienas ligonis?... Bet jis neturėjo ligonio ženklo, kaip kiti... Dr. Pereira Gens, kuris su kitais gydytojais ėjo greta vyskupo, norėdamas iš arčiau stebėti ligonių reagavimą, paklausė jį, ko jis norėtų.

—Aš esu sielos ligonis, norėčiau palaiminimo!

Pasigailėjimo apimtas, vyskupas palaimino ir jį. Jaunuolis atsikėlė, apkabino gydytoją ir sušuko:

—O, jau senai aš turėjau čia ateiti!

—Mano prieteliau, niekados nevėlai, — atsakė gydytojas.

Čia išmokstama melstis

Gražia tvarka ėjo šviesų procesija. Netoli stovėjo būrelis vyrų, kurie, matyt, buvo atėję tik pažiūrėti ir patys pasirodyti. Jie visi stovėjo nenusiėmę skrybėlių ir ironiškai šaipėsi. Staiga vienas jų puolė ant kelių, nusiėmė skrybėlę ir pradėjo melstis.

—Ką, tu irgi moki melstis? — pajuokdamas paklausė jį vienas draugų.

—Mano mielas, čia išmokstama melstis!—suskambėjo atsakymas, ir jis toliau tęsė savo maldą.

Šoferis tapo apaštalu

1929 m. gegužės mėn. viena moteriškė iš Cascasio miestelio sumanė nuvykti į Fatimą. Tam reikalui ji pasisamdė automobilį. Temstant iš vaistinės grįžo jos pasiųstas tarnas ir susirūpinęs tarė:

—Miela ponia, nevažiuokite rytoj į Fatimą!

—Kodėl?

—Nes šoferis, kurį tamsta pasisamdei, yra didelis niekšas.

Ir tarnas papasakojo, kad vaistinėje jis sutikęs mieste gerai žinomą šoferį, kuris balsiai ten esantiems gyrėsi, jog rytoj turįs nuvežti į Fatimą keletą davatkų, kurios jo nepažįstančios, nes kitaip nebūtų jo samdžiusios. Bet, kol nuvyksiančios į Fatimą, jos jį pažinsiančios...

—Dėl Dievo meilės, gerbiamoji ponia, geriau su juo nevažiuokite, jis yra tikrai blogas žmogus.

—Jeigu jis tikrai blogas, tai kaip tik reikia su juo važiuoti! Aš visai nebijau. Į Fatimą mes važiuojame pagarbinti Madonos. Ji apsaugos mus nuo visokių pavojų, galbūt, pasigailės ir tos sielos.

—Tamstos reikalas, gerbiamoji ponia! Bet man atrodo būtų daug geriau nuo jo atsisakyti ir pasiieškoti kito šoferio.

—Tačiau ponia tvirtai laikėsi savo nusistatymo. Nenorėdama imtis kelionėį atsakomybės už kitas bendrakeleives, ji perspėjo savo drauges, bet ir šios nebi-

jojo su juo važiuoti. Jos pasitikėjo Dangiškosios Motinos globa ir išvažiavo. Kelionėje šoferis laikėsi gražiai, išskyrus gal porą ironiškų pastabų, kurios keleivių neižeidė.

—Ta Fatima vienok toli... Ar šiandien ten didelė šventė?... Kelionėj į Fatimą yra progos išsikalbėti, tiesa?

—Ne, mano pone. Į Fatimą vykstama ne malonumų ieškoti, bet pasimelsti, atgailą padaryti ir padėkoti Marijai už patirtas malones.

Pagaliau jie atvyko. Didžiulė eilė automobilių, pro kuriuos jie palengva tegalėjo slinkti pirmyn, šoferiui padarė didelį įspūdį. O dar žmonių minios!...

—O, kiek daug žmonių!... Ką jie čia daro? — paklausė jis sustojęs netoli šventovės.

—Jie meldžiasi į Švenčiausiąją Mergelę ir atlieka savo įžadus. Eik ir tamsta su mumis. Mes eisime į Apšireiškimo koplyčią.

—Aš mielai su jumis eičiau, bet kas bus su automobiliu?

—Palik jį ramybėj.

Ponia paprašė netoli stovinčių žmonių automobilių padaboti. Ir šoferis nuėjo su jomis.

Jis nusiėmė skrybėlės. Jo veidas buvo abejingas, tačiau jis viską stebėjo. Vos tik jis atėjo prie koplyčios ir pamatė Stebuklingąją Stovylą, tuoj puolė ant kelių ir apsipylė ašaromis.

—Kas tamstai yra? Ar negerai pasidarė?

—O, kaip gražu! Koks aš buvau blogas! — dejavo jis.

—Tai ne viskas. Tamsta pamatysi dar šviesų procesiją ir naktines pamaldas; o svarbiausia, rytoj rytą pamatysi šv. mišias, kurių metu visi tie žmonės priims šv. komuniją. Iš tikrųjų, ir tamsta galėtum priimti šv. komuniją!

—Taip, aš norėčiau tai padaryti.

—Tai šiandien turite prieiti išpažinties.

—Tikrai, bet tiek daug metų aš nebuva išpažinties... Ir aš buvau toks blogas!

—Tai nieko. Geriau vėliau, negu niekados. Madonai visada yra tinkamas laikas. Dabar mes einame paieškoti kunigo.

—Labai malonu. Aš tik pažiūrėsiu automobilį ir tuoj atgal sugrįšiu.

Uoliosios moterys pagalvojo, kad jis rado progą nuo jų pasišalinti. Tačiau po penkių minučių šoferis grįžo.

—Aš esu pasirengęs.

Jis atliko išpažintį. Kitą dieną priėmė šv. komuniką, dalyvavo visose pamaldose. Jis visiškai pasikeitė.

Grįžęs į namus, tuoj nuėjo į vaistinę, nes žinojo, kad jo draugai ten laukia. Jie laukė jo, norėdami kartu pasilinksinti už "davątkų" pinigus. Tačiau šoferis pareiškė, kad jis atėjo atšaukti visa tai, ką prieš dvi dienas buvo pasakęs. Kas Fatimoj dedasi, negalima esą nei apsaityti, tai tikras stebuklas. Jie visi turi ten nuvykti ir kitais žmonėmis pasidaryti, pradėti naują gyvenimą, kaip jis yra padaręs.

Ir tikrai apie jį visados ateidavo į Fatimą žinios, kad jis krikščioniškai gyvena, sekmadieniais niekados nepraleidžia šv. mišių ir dažnai priima šv. komuniką.

Nekrikštytas

1930 m. gegužės 13 d. vienas kunigas, kelias valandas klausęs išpažinčių, pastebėjo vyriškį besiartinantį prie klausyklos. Jo drovus veidas rodė, kad klausykla nebuvo jam įprasta lankymosi vieta.

—Ko tamsta nori? — paklausė kunigas.

—Gerbiamas kunige, aš norėčiau paprašyti tamstą išklaudyti mano išpažinties, o paskui suteikti šv. komuniką ir krikštą.

Jis pasisakė esąs iš Lisabonos. Į Fatimą atvykęs truputį išsiblaškyti. Bet pamačius tą nuostabią tikėjimo demonstraciją ir tą pamaldumą prie Eucharistijos ir Marijos, jame pabudęs karštas noras tapti geru krikščioniu, kaip ir kiti.

Kitus du įvykius man papasakojo kunigas, kuriuos jis pats pergyveno (Petro A. Arnoldo, S. J., 1931 m. gruodžio 21 d. laiškas).

Atsivertė ieškodamas sveikatos

Vienas turtingas vyriškis, 27 m. amžiaus, keletą metų sirgo. Jis gyveno Žemojo Alemtejo kaime, kur nebuvo kunigo; užaugo be jokio tikybinio auklėjimo, tačiau žinojo esąs krikštytas.

Kartą visai pripuolamai jis išgirdo pasakojant, kad Fatimoj esąs šventas paveikslas, kuris darąs stebuklus. Nuvyko ir jis tenai, tikėdamasis pasveikti. Dėl silpnos sveikatos, jis lengvai pateko į ligonių paviljoną. Matydamas, kaip kiti priima šv. komuniją ir manydamas, kad tai yra stebuklingi vaistai, priėmė ją. Kiti tai pastebėję pradėjo jam prikašioti.

—Ką tu padarei?... Ar tu nežinai, kad šv. komunjios negalima priimti nepriėjus išpažinties? Tu padarei mirtiną nuodėmę!

Vietoj atsakymo jaunuolis pradėjo graudžiai verkėti. Vienas kunigas mėgino jį nuraminti. Pamatęs pro šalį einant tėvą jėzuitą, pakvietė jį ir paprašė pasikalbėti su ligoniu. Jėzuitui pavyko išaiškinti jaunuoliui, kad jis nepadarė jokios subjektyvios nuodėmės, bet atvirkščiai: Viešpats leido įvykti tokiai klaidai, kad paskui būtų proga gauti religinius pamokymus, kurių jis buvo taip reikalingas.

Ligonis nusiramino ir išklausė trumpų tikybinių nurodymų. Po to jis priėjo išpažinties ir neapsakomu džiaugsmu dėkojo Marijai, kuri pažadino jame išganymo viltį ir tuo išgelbėjo jo sielą. Grįžęs į tėviškę, jis nutarė apsigyventi kitame kaime, kur buvo nuolatinis kunigas, galįs jį nuodugnai supažindinti su tikėjimo tiesomis.

Išpažintis po 39 metų

Panašus atsitikimas įvyko 1931 m. spalio 13 d. Vienas jėzuitas, būdamas klausykloje, išgirdo, kad

kažkas beldžiasi į klausyklos sienelę. Ten stovėjo verkianti moteris ir greta jos vyras, kuriam per skruos-
tus riedėjo ašaros.

—Gerbiamas tėve, — kalbėjo ji, — mano vyras pa-
darė mirtiną nuodėmę. Dėl Dievo meilės, išklausk
jo išpažinties...

Tas vyras matydamas, kad visi greta jo esantieji
priima šv. komuniją, sumanė ir jis ją priimti be išpa-
žinties. Tai pamačiusi jo žmona paklausė:

—Ką, ir tu nori priimti šv. komuniją? Ar atlikai
išpažintį?

—Taip, lengvai atlikau.

—Bet kada, aš nemačiau.

—Ar tu negirdėjai, kai kunigas sakė, jei kas nori
priimti šv. komuniją, tas turi kartu su juo kalbėti vi-
suotinę išpažintį. Tą aš atlikau. Reikia tik pakartoti.

Tačiau žmona bijojo, kad jis netinkamai savo išpa-
žintį atliko, todėl pasiteiravo kaimynės. Toji paaiški-
no, kad neužtenka visuotinės išpažinties kalbėjimo,
kiekvienas atskirai privalo išpažinti nuodėmes ir gau-
ti išrišimą, kitaip elgdamasis jis padaro šventvagystę.
Tai ji pasakė savo vyrui ir todėl dabar abu nekantriai
stovėjo prie klausyklos.

Žmona papasakojo kunigui, kad juodu gyvena to-
kiame kaime, kur nėra kunigo ir kad juodu nuo ves-
tuvių, t. y. jau 39 metai, nėra buvę išpažinties.

—Tamsta nori padėti savo vyrui, bet pati nepa-
galvoji, kad ir pačiai reikia išpažintį atlikti.

—Mes čia atvykome savo įžadus tesėti.

—Tai labai gerai, bet Marija nori jus apdovanoti
dar didesnėmis malonėmis. Klaupkitės abudu, pirma
išpažinties prieš vyras, o paskui ir tamsta.

Po išpažinties abu pajuto neapsakomą džiaugsmą.
Abu nuvyko prie Stebuklingosios Stovylos ir atliko už-
dėtą atgailą. Ilgai jie klūpojo žemai nusilenkę prie Ma-
rijos kojų...

Atsivertė komunistas

Vienas Porto miesto darbininkas nebuvo blogas žmogus, nes jaunystėj buvo krikščioniškai auklėtas. Tačiau vėliau pasidavė komunistuojančių draugų įtakai. Jis nebeatliko religinių pareigų ir pyko ant savo namiškių, kurie uoliai laikėsi tikėjimo. Jei patekdavo į jo rankas maldaknygė ar rožančius, tai buvo tikra, kad jis tuoj juos sunaikins. Bažnyčion niekados neidavo, bet užtat būdavo dažnas smuklės svečias, kur sekmadienio vakarais palikdavo sunkiai uždirbtą savaitės uždarbį.

Pasėkos buvo labai liūdnos: jo šeima vis labiau grimzdo į didesnę skurdą. Vargšei moteriškai labai sunku būdavo, kai jos vyras grįždavo išalkęs ir piktas iš darbo ar girtas iš smuklės, tačiau to buvo maža — ji turėdavo dar kentėti įvairius jo žiaurumus.

Greta jų gyveno graži ir pavyzdinga šeima. Jie palaikė su ja gerus kaimynų santykius. Vieną sykį sunkiai susirgo tos šeimos dukrelė. Gydytojas atsisakė ją pagydyti. Toj nelaimėj jie kreipėsi į Fatimos Madoną ir netikėtai jų duktė pagijo. Tas darbininkas, sutikęs mergaitę gatvėje, negalėjo paslėpti savo nusistebėjimo.

—Ar tu dar gyva?

—Ar norėtum tamsta mane matyti jau mirusią?

—Aš girdėjau, kad gydytojai atsisakė tave gydyti ir kad tau beliko vos keletas valandų gyventi.

—Taip, man buvo labai bloga. Tačiau, ko gydytojai neįstengė padaryti, tą padarė Madona. Poryt aš vyksiu į Fatimą padėkoti Šv. Mergelei.

—Tikrai, tu turi pagrindo tai daryti. Bet sako, kad Fatima... kunigų prasimanymas. Na, o gal ten yra kažkas nepaprasto?

Mergaitė, pamačius, kokį įspūdį tas įvykis padarė tam vyrui, nutarė tą progą panaudoti kilniam tikslui.

—Ar negalėtum tamsta padaryti man vieno malonumo?

—Mielai, jei tik pajėgčiau.

—Tik gerai pagalvok tamsta, kad paskui nereikėtų gailėtis.

—Jeigu aš kartą pažadu, tai žodžio visuomet laikausi.

—Prašau kartu su manim vykti į Fatimą.

—Tas truputį... Prašyk manęs ko nors kito!

—Ne, pone! Tamsta davei žodį. Pasižadėjimą turi ticsėti.

—Na, gerai, aš pažadėjau, tai ir važiuosiu drauge su tavim.

Namuose tą atsitikimą jis papasakojo savo žmonai.

—Ar tu žinai ką?... Poryt mes vykstame į Fatimą.

—Nepradėk tu vėl savo kvailysčių! Iš tokių dalykų nesijuokiamas.

—Aš nejuokauju. Šiandien aš prižadėjau panelei F. Nieko daugiau neliema, mes turime rengtis kelionei.

Ir jie išvyko į Fatimą. Stebuklingojoje vietoje jis pamatė milžinišką žmonių minią, kuri atrodė visai kitaip, negu jis buvo apie ją girdėjęs komunistų susirinkime. Jis pamatė tūkstančius žmonių, kurie nuoširdžiai meldėsi ir giedojo šventas giesmes; jis pamatė tūkstančius žmonių, kurie nusižeminę klūpojo naktinių pamaldų metu. Visa tai padarė jam labai didelį įspūdį.

—Tikrai, ten yra kažkas nepaprasto... — jis vėl pakartojo.

Kitą dieną jo nustebimas dar labiau padidėjo. Išgirdęs 200,000 žmonių, dalyvaujančių procesijoje, nepaprastą džiūgavimą, pamatęs Stebuklingąją Stovylą, jis nebegalėjo nusišluoti savo susijaudinimo. Jis išsitraukė iš kišenės nosinę ir norėjo drauge su kitais mosuoti Dangaus Karalienei, bet tuo momentu atsirado jame žmogiškos baimės likučiai ir jis susilaikė. Tik slapta nusišluostė akis, kurios buvo pilnos ašarų.

—Na, pone, ką tamsta apie tai galvoji?

—Tikrai, čia yra kažkas nepaprasto...

Jis nepriėjo išpažinties ir nežinia ar meldėsi. Tačiau kelionėje į namus buvo labai susimąstęs. Susimąs-

tęs buvo ir keletą dienų namie. Savo žmonai padarė vieną kitą sceną, kaip ir anksčiau, blogai nusiteikęs. Tik kitą sekmadienį jis pakreipė savo žingsnius ne įprastu keliu į smuklę, bet į bažnyčią, kur pasiieškojo kunigo.

—Gerasis tėve, aš norėčiau su tamsta pasikalbėti. Kunigas pažvelgė į jį ir tarė:

—Prašau ateiti į zakristiją, ten mes galėsime lengviau rasti žodį.

—Tas man labai patiko, nes kunigas mane tuojau suprato, — pasakojo jis vėliau.

Ten jis atliko išpažintį ir po to pasijuto toks linksmas, lyg didžiausia uola būtų nuslinkusi nuo jo širdies.

Po pusvalandžio grįžo į namus ir viską papasakojo savo šeimai. Paskui pasiūlė visiems drauge susikalbėti rožančių, o rytoj eiti prie šv. komunijos. Koks nustebimas ir džiaugsmas buvo šeimos narių! Visi nuoširdžiai dėkojo Šv. Mergelei.

Kitą mėnesį jis nuvyko su panele F. į Fatimą dar sykį padėkoti Mėdionai. Kiekvienam jis pasakojo savo laimę. Dabar jų namuose viešpatavo ramybė ir džiaugsmas. Vakarus ir sekmadienius jis mielai praleisdavo savo šeimoje. Jis pasijuto tūkstantį kartų laimingesnis, negu anksčiau smuklėj savo bendradarbių tarpe.

—Yra pavojus, kad komunistai gali mėginti vėl įtraukti jį į savo tinklą, — sykį vienas pažįstamas sakė abiemis moterims.

—O, mes jo vieno nepaleisime. Mes visados jį paimsime iš darbo ir palydėsime į namus. Mes esame pasirengusios apsaugoti jį nuo blogų draugų.

Tikrai, tas vyras teisingai kalbėjo:

—Galite sakyti, kaip norite, bet ten yra kažkas nepaprasto...

Pasimelskite už mane!

Tai įvyko kitos maldininkų kelionės metu. Fatimos Marijos tarnaičių vyresnioji meldėsi prie Ste-

buklingosios Stovylos.*) Prie jos prisiartino viena gra-
žiai apsirengusi mergaitė ir patylomis tarė jai į ausį:

—Pasimelskite už mane!

—Mielai, panele, — ir ji pradėjo kalbėti rožančių.

Po valandos ji sutiko minioj jaunąją mergaitę ir
juokaudama paklausė:

—Ar nori, kad dar sykį už tamstą pasimelsčiau?

—Taip, taip!... Aš nežinau, kas su manimi darosi..
Ar turi tamsta kantrybės manęs išklausti? Aš noriu
pasikalbėti su tamsta.

—Prašau eiti su manim!

Ji nusivedė mergaitę į ligoninės kambarį. Čia ne-
pažįstamoji pasisakė turinti 22 metus. Kūdikystės
dienomis senelė buvo ją išmokiusi kalbėti porą mal-
delių, bet daugiau tikybinių žinių ji nebuvo girdėjusi.
Ji niekad nebuvusi išpažinties ir niekad nesimokiusi
katekizmo... Į Fatimą atvykusi smalsumo vedina. Ta-
čiau įžengus į šventovę, ji pasijutusi lyg nesava. Jai
trūksta oro, spaudžia širdį... Ji norėtų... Ji pati neži-
nanti ko norėtų...

—Bet aš žinau, panele! Tamsta turi prieiti išpa-
žinties.

—Gerai sakai tamsta. Tą aš mielai padaryčiau. Tik
aš nemoku, kaip reikia tai atlikti.

—Labai lengva. Aš tamstą pamokysiu.

Tai buvo apie 10 val. vakaro. Lauke prasidėjo švie-
sų procesija ir naktinės pamaldos. Po septynių valan-
dų, apie 5 val. ryto, tikybos pamoka dar nebuvo pasi-
baigusi, nes jaunoji mergaitė dar nebuvo pakankamai
patyrusi šviesos apie tikėjimo tiesas. Ji nesijautė pa-
vargusi ir mielai būtų klausiusi visas 24 valandas sa-
vo mokytojos aiškinimų.

Didžiausiu uolumu ji rengėsi prie pirmosios išpa-
žinties ir šv. komunijos. Jos sielą pripildė nežinomas
džiaugsmas. Nušvitusiu veidu visą dieną ji praleido
šventovėje vaikščiodama paskui savo mokytoją.

*) Motina Marija da Piedade Lima e Lemos, Fatimos Marijos tar-
naičių kolegijos Leirioj vyresnioji, kuri pranešė šį ir kitus atsitikimus.

Paskui ji ilgai susirašinėjo laiškais su vyresniąja, kuriai vis dėkodama pranešinėjo apie savo gyvenimą ir naujus pasiryžimus.

Iš pragaro į rojų

Tokių atsitikimų galėtumėm papasakoti labai daug, bet pasitenkinsime patiekę dar vieną.

Coimbro vyskupijoje gyveno viena šeima: tėvas, motina, sūnus ir dvi dukrelės. Tėvai nuo pat vestuvių, jau 17 metų, nėjo išpažinties. Tėvas buvo tikrai blogo būdo žmogus ir, sekdamas blogais papročiais, jis nenorėjo, kad į jo namus "kunigas kištų nosį." Vaikus leido pakrikštyti ir privesti prie pirmosios komunijos. Bet tuo ir pasitenkino. Ginčai, keiksmas, žmonos ir vaikų mušimas buvo kasdieninis reiškinys. Namuose buvo tikras pragaras! Nenuostabu, kad sūnus Emanuelis pasekė tėvo pėdomis. Pradžioj jis priešinosi tėvui biauariais žodžiais, bet kai vieną dieną tėvas jį sumušė, pakėlė ir jis ranką prieš tėvą. Nuo to laiko tarp jų atsirado tyli neapykanta: du ar tris metus juodu nesikalbėjo ir nenorėjo susitikti.

Vieną sykį ponas Antanas (taip mes jį pavadinsime) sunkiai susirgo. Jo žmona pamačiusi, kad jau atėjo galas, kreipėsi į Mariją, prašydama grąžinti vyrui sveikatą, pasižadėjo pėsčia nueiti į Fatimą ir sukalbėti keletą rožančių.

Iš tikrųjų, vyras truputį pagerėjo, bet kai žmona jam pasakė, kad dabar jie turės vykti į Fatimą ir atlikti įžadus, jis šaltai atsakė:

—Kam tu padarei tokius įžadus? Į Fatimą mes nevyksime!

Ji mėgino perkalbėti savo vyrą, bet šis supykęs uždraudė jai apie tai ir pagalvoti, nes kitaip ji pamatysianti, kas su ja atsitiksia...

Po dviejų mėnesių vyras vėl susirgo.

—Ar matai? Neleidai tu man įžadų išpildyti ir vėl susirgai.

—Tegul ir vėl sirgsiu, tiek to! Tačiau iš mūsų na-

mų niekas neis į Fatimą, nes aš tokio davatkiškumo nepakenčiu.

Tuoju po šio pasikalbėjimo žmona susitiko savo draugę, kuri džiaugdamosi pasisakė, kad ji su savo šeima rytoj vyksta į Fatimą. Ir ji pakvietė šią vargšę moteriškę vykti drauge.

—O, aš labai norėčiau su jumis keliauti! Esu padariusi Marijai įžadus nuvykti į Fatimą ir padėkoti Jai už vyro pagijimą. Deja, negaliu apie tai nei kalbėti. Būk tokia maloni, ateik šį vakarą pas mus pakalbėti su mano vyru.

Vakare kaimynė atėjo.

—Ponas Antanai, rytoj mes vykstame į Fatimą. Aš jau pasiruošiau ir kelionei maistą parengiau. Tamsa, Antanai, taip pat turi su mumis keliauti.

—Aš? Tamsta sapnuoji!

—Tai nors leisk tamsta vykti su mumis savo žmonai ir dukrelėms.

Vyras piktas klausė tokių pasiūlymų. Bet visiems spaudžiant, jis nenorėjo pasirodyti nemandagiu, pagaliau nusileido.

—Jeigu man parengsite visai dienai maisto, tai galėsite eiti, kur tik norėsite. Geriausia būtų, kad jūsų visai nebematytčiau.

Jau buvo vėlus laikas, reikėjo eiti gulti, bet žmona ir abi dukrelės dar tebesiruošė kelionei. Staiga vyras joms tarė:

—Klausykite, ir aš eisiu drauge su jumis. Aš noriu pažiūrėti, kokią komediją jūs ten vaidinsite.

—O, mano Dangiškoji Motina! — būtų taip sušukusi žmona, nes ją apėmė neapsakomas džiaugsmas. Bet ji tylomis padėkojo Šv. Mergelei, nenorėdama iš naujo pykinti savo vyro.

Kitą rytą, vos tik išaušus, drauge su kaimynais jie išvyko į Fatimą. Kiek atsilikęs juos sekė ir sūnus, norėdamas pamatyti Fatimą, tačiau jis jokių būdu nenorėjo eiti drauge su tėvu.

Kelias buvo ilgas. Valandos slinko palengva, nuovargis vis didėjo, o kartu blogėjo ir pono Antano nuo-

taika. Jis pradējo erzintis ir pykti, prapliupo visa eilē keiksmų. Vargšę moterį tokis vyro elgesys kitų aki-vaizdoj labai prislėgē, tad dvasioj ji kreipėsi į Mado-ną. Aišku, ji stengėsi nuraminti vyrą, bet viskas buvo veltui. Pagaliau jie atvyko į Fatimą.

—O, kiek daug žmonių! Kas ten yra?

—Tai Fatimos Marijos šventovė. Mes jau atvyko-me ir dalyvausime procesioj. Tu pamatysi, kaip gra-žu!...

Vos tik vyras peržengē šventovės slenkstį, ji išti-ko širdies smūgis, jis krito žemēn. Tuoju atbėgo slau-gytojai ir nunešē ji į ligoninę. Du gydytojai mėgino ji atgaivinti: darē masažus, leido injekcijas, bet viskas veltui. Jis atrodē lyg miręs. Žmona baisiai išsigando, jai atrodē, kad pagalbos jau nebėra.

—Mano Antanas! Jis miršta be šv. sakramentų! Jau 17 metų nebuvo išpažinties, — ji verkē ir šaukėsi Visų Šventųjų užtarimo.

Paskui žmona ir dukterys buvo prašalintos. Prie ligonio liko tik viena tarnaitė. Po kiek laiko ligonis truputį sujudėjo ir išsitiesē.

—Jis miršta, — pagalvojo tarnaitė.

Tačiau vyras pakėlē akis, apsidairē ir išsigandęs paklausē:

—Kur aš esu?

—Fatimoj, Marijos ligoninėj. Palaukite valandėlę, aš atnešiu ko nors šilto atsigerti. Tuoju bus vidurnaktis, rytoj tamsta norēsi eiti prie šv. komunijos, ar ne tie-sa? — paklausē tarnaitė, tartum nieko nežinodama apie jo sielos būseną.

—Aš?... Galbūt... Bet aš nepriėjau išpažinties.

—Nesirūpink, aš pakviesiu tamstai kunigą. Pama-tysi, kaip bus viskas gerai.

Išėjusi iš kambario, tarnaitė susitiko ligonio žmo-ną, kuri tuoju pradėjo skųstis savo ir savo šeimos liūd-nu likimu.

—Neverk, geroji moteriške. Tamstos vyrui jau ge-riau ir jis tuoju atliks išpažintį.

—Dėl Dievo meilės, sesele, ką tamsta sakai?

—Tikra tiesa. — Ir ji trumpai papasakojo, kaip viskas atsitiko.

Žmona apsišypylė džiaugsmo ašaromis ir balsiai dėkojo Madonai.

—O, kad mano Emanuelis, kuris jau keleri metai gyvena su tėvu piktuoju, priėtų išpažinties!...

—Šiandien Fatimoj visi eina išpažinties! Eik tams-ta ir jį čionai pakviesti.

Motina nieko nelaukdama išėjo paieškoti sūnaus. Tuo metu atėjo kunigas išklausyti pono Antano išpažinties.

Tikrai, tam vargšui atėjo laimės valanda, bet ne mažesnė laimė buvo ir kunigui, kurį giliai sujaudino tokia penitento atgaila.

Tuo tarpu atėjo ir sūnus.

—Emanueli, tėvas dabar atlieka išpažintį. Eik ir tu išpažinties, kad rytoj visi bendrai galėtumėm eiti prie šv. komunijos.

—Mano tėvas atlieka išpažintį?

—Kaip tik dabar. Kunigas dar tebėra pas jį.

—Tada... jei tamsta nori... aš taip pat galiu išpažinti atlikti.

Po išpažinties jis buvo labai malonus ir norėjo pakalbėti su tėvu. Motina nuvedė sūnų į ligonio kambarį. Jis peržengė slenkstį nedrąsiai, akis nuleidęs, kepurę nusiėmęs, ir sustojo vidury kambario.

—Tėveli, nebepyk ant manęs! Atleisk man!

Tėvas ašarodamas atsakė:

—Eik čia, Emanueli. Tu man atleisk! Aš su tavim elgiausi blogai, elgiausi, kaip ne tėvas.

Švenčiausioji Mergelė gražino šiai šeimai laimę ir ramybę.

Kitą dieną jie visi bendrai priėmė šv. komuniją ir pirmą sykį pergyveno šeimos džiaugsmą, kurį jiems suteikė Fatimoj Dangaus Karalienė. Jie pasijuto lyg rojuje.

Labai sunku jiems buvo išvykti iš stebuklingosios vietos. Fatima pasidarė tokia artima jų širdžiai, kad kitą mėnesį jie vėl atvyko padėkoti Marijai už tą lai-

mē, kuri Jos uztarimu grīžo ī jū šeimā. Dēkinga šei-
ma susieškojo ir tā tarnaitē, kuri buvo tos malonēs
īrankis ir tarpininkē.

Ir mirties valandoj...

Kiek daug be Dievo gyvenančių žmonių, Fatimos
Marijos uztarimu, surado laimingos mirties malonē!
Papasakosime nors porą ar trejetą atsitikimų. Pirmą-
jį paimsime iš laiško, rašyto 1928 m. liepos 18 d. Se-
butalio mieste (Portugalijoje):

“Fatimos Balso” ir Fatimos stebuklingojo vandens
dēka pas mus keletas ligonių pagijo ir, dar svarbiau,
keletas atsivertē.

Džiova sergančiam netikinčiam kaimynui aš pa-
siunčiau truputį Fatimos šaltinio vandens. Jis gyve-
no tik civiliai susituokęs ir nieko nenorėjo girdėti apie
išpažintį ir bažnytinę santuoką. Tuo tarpu atrodē, kad
jo mirtis visai arti. Jis išgērē to vandens ir jau kitą
dieną priėjo išpažinties. Jo jungtuvės buvo bažnyčioj
palaimintos, o po dviejų dienų jis mirē taip giliai ti-
kēdamas ir taip pamaldžiai, kad visi artimieji ir kai-
mynai tuo stebėjcsi ir jaudinosi.”

*

Marijus dos Santos, 35 metų, gyvenęs Porto mies-
te, sirgo paskutine džiovos stadija. Tačiau jis nenorė-
jo eiti išpažinties ir nenorėjo matyti net kunigo še-
šelio.

Viena pamaldi ponja, norėdama išgelbėti jo sie-
lą, vasario 13 d. mirštantįjį pavedē Fatimos Marijos
globai. Tuo atveju, jeigu ligonis pats pareikštų norą
priimti sakramentus, ji pasižadėjo jo atsivertimą pa-
skelbti viešumai. Vasario 20 d. rytą pats ligonis, nie-
kieno neragindamas, paprašē pakviesti kunigą. Jis pri-
ėjo išpažinties ir su atgailos ašaromis priēmē šv. ko-
muniją. Po trijų dienų jis atsiskyrē su šiuo pasauliu,
kaip tvarkingas katalikas.

1930 m. rugsėjo 13 d. Antano Vieiros (Bahia, Brazilija) vardo kolegijos vice-rektorius papasakojo apie malones, kuriomis Fatimos Madona juos apdovanojo. Tarp kitko jis pranešė:

“1928 m. spalio mėn. į portugalų ligoninę buvo priimtas vienas senas vyriškis, kurio trys vaikaičiai buvo mūsų kolegijoje. Tai buvo sekmadienis. Savo koplyčioj mes kalbėjome noveną į Fatimos Mariją. Kunigas sakė pamokslą apie Marijos veiklią pagalbą, kai ligonis atsisako priimti paskutinius sakramentus. Vidury pamokslo prie manęs priėjo minėto ligonio vyresnysis vaikas ir paprašė Fatimos Marijos medalikėlio. Jis norėjo tą medalikėlį nunešti savo mirštančiam seneliui, kuris nenori priimti paskutinių sakramentų. Aš patenkinau jo prašymą, ir vaikas tuojau nubėgo į ligoninę. Pasibaigus pamokslui, paprašiau visus sukalbėti maldą, kad pamokslininko žodžiai išsipildytų ir ši kartą. Pasekmės buvo nuostabios. Po pusės valandos paskambino telefonu iš ligoninės, kad ligonį aplankė kunigas, kurio jis paprašė suteikti jam šv. sakramentus. Vos tik jis priėmė šv. sakramentus, kaip atsistojo prieš Dievo teismą.”

Stabmeldžių misijose

Pirmoji misijų stotis, pavadinta Fatimos Marijos vardu, buvo įsteigta 1927 m. Šventosios Dvasios Tėvų Cubangoje (Angola).

Švenčiausioji Mergelė taip gausiai juos apdovanojo savo malonėmis, kad stotis nuostabiai išaugo, ir jau rengiasi atidaryti vietinių gyventojų jaunuoliams kunigų seminariją. Kunigai stengiasi surengti naujiems krikščionims, Fatimos pavyzdžiu, kiekvieną mėnesį procesijas.

Antroji misijų stotis įsteigta 1930 m. gegužės 13 d. stabmeldžių apgyventame Mauao (Kinija) priemiesty.

Trečioji misijų stotis, vadovaujama tėvų benediktinų, buvo įsteigta 1931 m. rugpiūčio 13 d. Zulų kraš-

te. Jā pašventino Apaštališkasis Vikaras Tomas S. Spreiter, O. S. B.

Ketvirtoji įsteigta 1933 m. liepos mėn. Nandembe (Tanganika). Jā įsteigė tėvas Joakimas Amman, O. S. B. Po dviejų mėnesių netikėlių žemė buvo aplaistyta pirmojo kankinio krauju.

Tais pačiais metais Portugalijos benediktinai įsteigė tokią pat stotį Meksikoje (Angola). Kitais metais Šventosios Dvasios Tėvai įsteigė dar vieną stotį Cacus mieste (Malangės provincijoje).

Nuo to laiko įvairiose vietose buvo įsteigta daug misijų stočių Fatimos Marijos vardu.

Didžiausias Fatimos stebuklas

Niekur taip aiškiai ir įspūdingai nepamatysime tokių nuostabių ir gausių Fatimos Marijos misijos padarinių, kaip įvykusiose dideliuose pasikeitimuose Portugalijoje. Nėra abejonės, kad tai yra didžiausias Fatimos Marijos padarytas stebuklas.

1911 m. gegužės 26 d., praslinkus šešiams su puse mėn. po Portugalų revoliucijos, kuri atnešė Portugalijai naują valstybės valdymosi formą, viename masonų suvažiavime, kuriame dalyvavo ir Prancūzijos masonų atstovai, Bažnyčios nuo valstybės atskyrimo įstatymo autorius pasakė šiuos žodžius: "Šis įstatymas laikotarpyje dviejų žmonių kartų visiškai išnaikins Portugalijoje katalikybę, o su ja išnyks ir svarbiausios priežastys tos nelaimingos būklės, kuri dabar slegia mūsų kraštą."

Norėdamas užtikrinti šio pranašavimo pasisekimą, jis įrašė į įstatymą aiškų katalikų Bažnyčios persekiojimą. Katalikai turėjo kentėti trėmimus, kalėjimus ir įvairias priespaudas. Skurdas pasiekė tokį laipsnį, kad senas respublikonas Guerra Junqueira, nors ir netikintis, bet matydamas kraštui daromus nuostolius, to įstatymo autorių pavadino didžiausiu valstybės nusi kaltėliu.

Bet štai, po trisdešimties metų, kaip tik antroj

žmonių kartoj, kurioj, ano valstybės vyro pareiškimu, katalikybės nebebus likę nei žymių, katalikiškasis jaunimas Lisabonoj su nepaprastu džiaugsmu susirinkęs į savo kongresą, daro pasirengimus dviejų jubiliejų iškilmėms minėti: 25 metų apsireiškimų Fatimoj ir Šv. Tėvo vyskupavimo.

Taip pat buvo patenkintas Mergaičių Sąjungos pagėidavimas, kad Stebuklingoji Stovyla būtų atvežta iš Fatimos į Lisaboną ir ten vadovautų jaunimo kongresui (1942 m. balandžio 9-12 d.).

Iškilmės Lisabonoj

Balandžio 7 d. Stebuklingoji Stovyla buvo išnešta iš Cova da Irios. Portugalijos Legijonas, kuris laikė garbę lydėti tą Stovylą, vežė ją automobiliu į Lisaboną. 150 kilometrų, kuriuos reikėjo nuvažiuoti, atrodė kaip triumfališka eiseną. Keliai ir gatvės buvo it gėlių patiesalai. Artimųjų 5-10 kilometrų gyventojai, klūpodami ant kelių, sudarė garbės sargybą. Visur miestuose bažnytinės ir civilinės valdžios įstaigų atstovai pasveikino Stovylą. Automobilis labai palengva tegalėjo slinkti pirmyn. Daug kartų turėjo sustoti, nes visi norėjo pamatyti ir pasveikinti Danguos Karalienę, prie Jos pasimelsti ir Ją pagarbinti. Daug kur šių kaimų laisvamaniai, kurių centras buvo Lisabonoj, ilgus metus skleidė prieškrikščionišką propagandą, o dabar jie patys puolė ant kelių prieš Dievo Motinos Stovylą.

Balandžio 8 d. pavakarėj Stovyla buvo atvežta į Lisaboną. Milžiniška žmonių minia jau prieš kelias valandas susirinkusi į Campo Grande aikštę laukė atvykstant aukščiausios Viešnios. Kai tik pasirodė Stovyla, visa Lisabona buvo pagauta didžiausio susijaudinimo: visi puolė ant kelių prie Šv. Mergelės kojų, visi džiaugėsi, verkė, meldėsi. Reginys buvo neaprašomas. Minios vidury buvo nešama Palaimintoji į naująją bažnyčią, kuri pavadinta Fatimos Marijos vardu. Čia

Stovyla buvo keturias dienas ir priėmė pusės milijono savo vaikų pagarbos pareiškimą.

Kongreso posėdžiai praėjo pamaldumo ir apaštališko uolumo dvasioj, kokios iki šiol niekas nebuvo matęs. Imperiumo aikštėje katalikiško jaunimo šv. mišių metu buvo išdalinta 15,000 komunijų. Visiems dalyviams liko neužmirštama balandžio 12-13 d. naktis.

“Toji data,” rašo ispanų kunigas Don Martinez Grande, “turi būti įrašyta visur į marmoro lentas, kad ji skelbtų ateinančioms kartoms apie tėvų tikėjimą. Kelių kilometrų plotą žmonių minia gulte apgulė. Ten galėjo būti 5-600,000 žmonių... Tokią milžinišką minią suskaityti neįmanoma. Čia susirinko ne tik viso miesto gyventojai, bet atvyko daug tūkstančių ir iš kitur. Maldų kalbėjimas buvo panašus į jūros užimimą... Nešant Šv. Mergelės Stovylą per jų eiles, pasigirdo neapsakomo džiūgavimo garsai... Maldavimai, plojimai, giesmės, dejavimai, džiaugsmo ašaros, meilė, atgaila visų akyse: tiek tikinčiųjų, tiek abejojančių, tiek ir smalsuolių; tik ne netikinčiųjų, nes ten tokių nebuvo... Fakelių procesija, prasidėjusi 10 val. vakaro, baigėsi 4 val. ryto. Tačiau minia vis dar nesiskirstė. 5 val. ryto Fatimos Madona turėjo apleisti sostinę, bet visa Lisabona dar norėjo ją pamatyti, paskutinį palaiminimą gauti ir su ja atsisveikinti.”

“Tas tikėjimo išpažinimas gali būti atžymėtas, kaip nuostabiausias ir išpūdingiausias tikiybinis įvykis, kokį tik žino Portugalijos istorija. Po to, ką mes matėme ir ką mes iš mūsų istorijos žinome, neabejotinai tikime, kad taip turi būti.” (Domingos Mauricio, “Pavasaris Portugalijoje,” Broteria 34, 1942, 671).

Tautinė maldininkų kelionė 1942 m. gegužės mėn.

Ne mažiau reikšmingi buvo ir kiti pasirengimai: mišių pamokslai visose Portugalijos bažnyčiose (vien tik Lisabonoj buvo 60 bažnyčių sakomi pamokslai) ir jubiliejų iškilmės gegužės 3-10 d., kurios praėjo gyvo ti-

kėjimo ir gilaus pamaldumo dvasioje, o ypatingai pažymėtina tautinė maldininkų kelionė į Fatimą gegužės 13 dieną.

Tada pritrūko net susisiektimo priemonių. Oras pasitaikė nepaprastai šaltas ir lietingas. Tuo geriau! Madona reikalavo maldos ir atgailos... 300,000 maldininkų suplaukė tą dieną į Fatimą, daugiausia pėsti, nežiūrėdami nuovargio, šalčio ir lietaus. 9,000 katalikiškų organizacijų jaunuolių, iš gimnazijų ir universitetų, pasėkė pirmųjų amžių Romos maldininkų pavyzdžiu: kai tik jie iš tolo pamatė šventovę, atsiklaupė gatvėj į purvą ant kelių ir sukalbėjo rožančių.*) Prie Stebuklingosios Stovvlos kojų jie prisiekė visados gyventi šimtaprocentinį katalikišką gyvenimą, nors tas pareikalautų iš jų sveikatos ar gyvybės. Po to jie kreipėsi į vyškupus, atvykusius į šią malonių vietą: "Mes esame čia. Mes norime būti pirmieji naujame kryžiaus kare. Reikalaukite iš mūsų visko apaštalavimo dirvoj!"

Šių jaunuolių toks karžygiškas laikymasis padarė maldininkams tokį gilų įspūdį, kad jiems vykstant į namus, daugely vietovių jie buvo iškilmingai sutikti ir pasveikinti.

Vaikai aukoja viską Dievo Motinai, Šventajam Tėvui ir Taikai

Iškilmių metu gegužės 13 d. vaikams nebuvo atskiro parengimo. Tačiau jubiliejaus iškilmių metu jiems buvo paskirtos dvi atskiros dienos: gegužės mėn. pasakutinis sekmadienis ir rugsėjo 13 d.

Sekmadienį, gegužės 31 d., visose bažnyčiose susirinko visi Eucharistijos Karžygių Draugijos nariai paaukoti Madonai savo dvasiškuosius turtus: dėkingumo, atgailos, maldos pareiškimus už taiką ir Šv. Tėvą ir

*) Lisabonos studentų būrys, daugiau 100 asmenų, išvyko iš sodinės į Fatimą. Jaunuoliai taip buvo persiėmę atgailos dvasia, kad eidami pėsti į Fatimą, nežiūrind smarkaus lietaus ir žvarbaus vėjo, visą laiką giedod ir meldėsi. Jie atsisakė patogių nakvynės namų ir daug naktų praleido ant plikos žemės.

Tokioj pasiaukojimo dvasioj atliktą studentų kelionę Coimbro vyškupas nurodė pavyzdžiu savo vyškupijos maldininkams.

atnaujinti pasiaukojimą Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai. Pavyzdžiui, Lisabonoj, Šv. Jurgio pilyje, susirinko apie 3,000 jaunųjų kryžiaus karžygių. Toj pily viskas primena viduramžių kryžiaus karus. Susirinkime pirmininkavo patsai Jo Eminencija Kardinolas Patrijarchas, kuris perskaitė ir šį pasiaukojimo aktą:

“Švenčiausioji Mergele, Tu pasakei trims nekaltiems vaikams Fatimoj nepaprastą paslaptį, kaip atversti nusidėjėlius ir išgelbėti pasaulį: vaikai turėjo savanoriškai aukotis, melstis, pakelti skausmus, kuriuos jiems Dievas siųs, kaipo atgailą už įžeidinėjimus Švenčiausiosios Jėzaus ir Nekalčiausiosios Marijos Širdies... Dvasiškas turtas, kurį mes Tau šiandien aukojame, turi viską, ko Tu reikalavai: tūkstančius maldų, komunijų, pasiaukojimų... Ko Tu daugiau nori? Mylimoji Fatimos Motina! Dabar kreipiamės į Tave: tark Jėzui tik vienintelį žodį, ir pasaulis bus išgelbėtas!

Teikis priimti! Mes atiduodame Tau savo širdis, o su jomis visą gyvenimą, kūną ir sielą... Šiuo atsidavimu mes aukojame Tau Tavo Portugalijos širdį.”

Kaipo dvasinių dovanų simboli, vaikai padovanojo Dangiškajai Motinai gėlių. Po to sekė paklusnumo Šv. Tėvui pareiškimo aktas. Paskui mažųjų karžygių šūkis: “Prie ginklų už taiką!”, pagarbinimas Šv. Sakramento ir pabaigoj palaiminimas vaikų ir miesto.

Tai buvo nuostabios valandos, kiekvienas tada jau-tėsi perkeltas į angelų pasaulį ir pamiršo, kad šioje vargingoj žemėj yra nuodėmė ir mirtis.

Rugsėjo 13 d. vaikai pirmiausia atvyko bažnyčion į religinę šventę. Po pamaldų jie pasklido po laukus papuošti kryžių gėlėmis. 1940 metais, minint Portugalijos šimto metų nepriklausomybę, visame krašte ir užjūrio provincijose buvo atnaujinta ar naujai pastatyta tūkstančiai kryžių.

Fatimos Karalienės vainikas

Kaipo ženklą Portugalijoj prasidėjusių naujų laikų, reikia laikyti vainiką, paaukotą Fatimos Šv. Mergelei.

Sumanymą apvainikuoti Stebuklingąją Stovylą iškėlė Katalikių Moterų Akcija, minėdama 1942 metines Šv. Tėvo Pijaus XII vainikavimo sukaktuves. Tas sumanymas buvo visų priimtas ir įvykdytas su didžiausiu džiaugsmu. Vos tik pasirodė laikraščiuose apie tai mažas pranešimas, tuojau iš visų pusių pasipylė gausios aukos. Tai buvo didingas, jaudinantis kilnių širdžių meilės pareiškimas Švenčiausiajai Mergelei. Daug aukų sudėjo turtingieji, bet daugiausia aukojo vargšai, kurie atidavė viską, ką tik galėjo. “Turiu tik vienintelį auksinį daiktą — ir tas priklauso Marijai,” — “Atmintis mano mirusios dukrelės.” — “Pirmasis žiedas mano sūnaus, kuris dabar kariuomenėje: teapsaugo ją Marija.” — “Tas žiedas priklausė mano tėvui, paaukojau Marijai.” — “Tai įžadas už mano sergančios ponios sveikatą,” tarė verkdamą mergaitė ir paaukėjo auksinę grandinėlą.

Dangaus Karalienei buvo paaukota daugybė vestuvinių žiedų, kaklo grandinėlių, brangiausių šeimos prisiminimų, vestuvinių dovanų ir kt. Šv. Tėvas turėjo pagrindo sakydamas, kad tas vainikas padarytas “iš aukso ir brangenybių, bet dar daugiau iš tyriausios meilės ir nuoširdžiausių aukų.”

Geriausias Lisabonos auksakalys apsiėmė padaryti šį meno kūrinį. Nežiūrėdamas nuostolių, jis atsisakė priimti kitų užsakymus, parinko 12 savo gabiausių mešininkų, kurie per 3 mėnesius turėjo šį darbą atlikti. Neįkainojamoji brangenybė sveria 12,000 gramų ir yra papuošta 950 briljantų 76 karatų, 1400 roželių 20 karatų, 313 perlų, vienu dideliu smaragdu 1,97 karatų, 13 mažų smaragdų, 33 safirais, 17 rubinų, 160 tiurkisių, 1 ametistu ir 4 akvamariniais. Iš viso vainikas turi 313 perlų ir 2,650 brangių akmenų.

1942 m. spalio 13 d., švenčiant 25 metų sukaktį nuo paskutinio pasirodymo, tas vainikas buvo padėtas prie Fatimos Marijos Stovylos kojų. Iškilmingas vainikavimas buvo atidėtas iki karo pabaigos. 1946 m. gegužės 13 d. Šv. Tėvo atstovas Jo Eminencija Kardinolas Aloyzas Masella, dalyvaujant visiems Portugalijos vysku-

pams ir n. Škai žmonių miniai, atliko šį iškilmingą aktą.

Visa tai yra ne kas kita, kaip aiškus pažymys didelių pasikeitimų, įvykusių per tuos 25 metus. Portugalijos vyskupai turėjo pagrindo, kai jie savo ganytojiškame laiške rašė: "Jei kas prieš 25 metus būtų užmigęs ir dabar pabustų, tai Portugalijos visai nepažintų."

Tie teisingi žodžiai buvo pasakyti 1942 m., kai buvo švenčiama 25 metų Marijos pasirodymų Fatimoj sukaktis.

Dorovinis ir religinis Portugalijos atgimimas

Mes nekalbėsime apie tos šalies politinį ir tautinį atsinaujinimą, — jis visiems žinomas. Reikšmingesnis yra portugalų dorovinis ir religinis atgimimas. Mokyklose vėl tariamasi Dievo vardas, kryžius vėl į jas grąžintas, rūpinamasi tikybos pamokomis ir dvasiniu mokinių gyvenimu. Vietoj nelaimingojo įstatymo apie Bažnyčios atskyrimą nuo valstybės, dabar yra sudarytas konkordatas su Šventuoju Sostu. Portugalija atgavo savo senąsias tradicijas, kaipo kryžnešių tauta, visada katalikiška ir giliai suprantanti savo misijos uždavinį.

Ir kam priklauso tas nuopelnas?

Tik Rožančiaus Karalienei, kuri nužengė iš dangaus į Marijos žemę, į palaimintus Fatimos laukus. Nuo to laiko Ji atlieka savo misiją visuose keliuose, beldžiasi į kiekvienas duris ir įeina į kiekvieną šeimos židinį. Beveik visi vartai Jai atsidarė, nes yra žinoma: kur Marija įeina, ten yra ir Jėzus.

Šiandien Portugalijoje nerasi bažnyčios, kurioje nebūtų Fatimos Marijos altoriaus ar nors Jos paveikslo. Daugelis vietovių švenčia kiekvieno mėnesio 13 d., prie išstatyto Šv. Sakramento kalbamas rožančius, pamaldos baigiamos palaiminimu. Be to, du sykiu kasmet (gegužės ir spalio mėn.) iškilmingai minimi Marijos pasirodymai. Iš tikrųjų, ten prasidėjo nepaprastas, daug žadantis religinio gyvenimo pavasaris.

"Fatima dar nepasakė Portugalijai ir pasauliui pas-

kutinės paslapties. Tačiau atrodo, bus neperdaug pasakyta, kad tai, kas Portugalijoje jau prasidėjo, yra ženklas ir pradžia, kas pasauliui bus paskelbta." Taip išsireiškė Kardinolas Patrijarchas savo pamoksle 1942 m. gegužės 13 d.

Iki žemės pakraščių...

Fatimos Marijos garbinimas labai greit paplito ir už Portugalijos sienų: Ispanijoje, iš kur atvyksta daugiausia maldininkų, Belgijoje, Olandijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Austrijoje, Vengrijoje ir Vokietijoje. Lietuvių tārpe, ypač Jungtinėse Amerikos Valstybėse, irgi prasidėjo didelis sąjūdis, kurio tikslas skleisti ir siekti įgyvendinti žmonėse Marijos reikalavimus, pareikštus Fatimoje.

Iš užjūrio turime žinių, kad Fatimos Marijos garbei pastatyta ar jau statoma bažnyčios, koplyčios, oratorijos ar altoriai šiose šalyse: Azoruose, Madeiroje, Pietų Afrikoje, Rytų Afrikoje, Indijoje, Singapure, Kinijoje, Japonijoje, N. Gvinejoje, Trinidadų saloje, Brazilijoje, JAV, Ram. Vandenyne (Timorų, N. Zelandijos, Havajų salose). Visiems Ji siunčia savo motinišką palaimą, visur Jai plaka širdys, kupinos padėkos ir meilės. Viename ganytojiškame laiške Portugalijos vyskupai rašo:

"Iš tolimų ir nuošalių pasaulio kraštų — iš Amerikos, Okeanijos, Kinijos, Indijos, o taip pat ir iš iškankintosios Rusijos — ateina į Fatimą aukos, prašymai maldų ir padėkos. Vienu žodžiu, Fatimos Marijai pareiškiamas pasitikėjimas ir padėka. Nėra abejonės, kad Ji užkariavo visą Portugaliją ir, galimą sakyti, kad Ji eina prie viso pasaulio užkariavimo".

1929 m. lapkričio 13 d. Jo Šventenybė Pijus XI Romoj pašventino Marijos stovylą, kuri yra nepaprastas meno kūrinys žinomo Portugalijos menininko Josė Ferriera Tedim. Ji patalpinta Portugalų Kolegijos Romoj naujai pastatytoje Fatimos Marijos vardo koplyčioje. Panašios stovylos pastatytos daugelyje bažnyčių, o taip pat ir tūkstančiuose privačių namų.

Gailestingumo naujiena, kurią mums atnešė Fati-

mos Marija, yra skirta ne vienai Portugalijai, kaip Liurdas ne vienai Prancūzijai, bet visam pasauliui. Atkreipkime dėmesį į šį sutapimą: 1917 m. balandžio 13 d., praėjus vienam mėnesiui nuo kariuomenės sukilimo, kurio metu nelaimingasis caras Nikalojus II buvo priverstas atsisakyti sosto (1917 m. kovo 12 ir 17 d.), į Petrapilį atvyko Leninas ir Trockis kurstyti komunistų revoliucijos. Tų pačių metų lapkričio 7 d. Petrapilyje — po kelių dienų ir Maskvoj — jau triumfavo bolševizmas, kurio tikslas užkariauti Rusiją, Meksiką, Pirenėjų pusiasalį ir pagaliau visą pasaulį. Tarp šių reikšmingų datų, būtent, 27 dieną po pirmosios datos ir 25 dieną prieš antrąją datą, įvyko Fatimoj pirmasis ir paskutinis Marijos pasirodymas.

Kai tolimuose Europos rytuose Antikristas veda baisią kovą ne tik prieš tikėjimą, bet iš viso prieš Dievybės idėją ir visuomenės santvarką, tai pačiuose Europos vakaruose pasirodė galingoji pragaro žalčio Nugalėtoja, kuri nurodė mums vienintelį laimės ir išganymo kelią. Ji reikalauja daryti atgailą, vengti nuodėmių, ypač šlykščių paleistuvavimo nuodėmių ir begėdiškų madų. Ji ragina kasdien kalbėti rožančių, kuris yra maloningųjų Viešpaties turtų raktas. Liepia garbinti Jos Nekalčiausiąją Širdį ir paaukoti Jai visą pasaulį.

NEKALČIAUSIOJI MARIJOS ŠIRDIS

Garbinimas. Atgailojimas. Pasiaukojimas

Jeigu šiandien, po 25 metų, mes pažvelgsime į tuos pasirodymus, o ypač į tas aplinkybes, kuriose jie įvyko, į pasekmes bei reikšmę, kokios jie turėjo pasauliui, tai pamatysime, kad Fatima yra netikėtas apsireiškimas Nekalčiausiosios Marijos Širdies, tos Širdies, kuri dega dieviškąja meile, kuri su pasigailėjimu ir motiniška meile žiūri į vargšus nusidėjėlius. Marija visa savo būtybe alsuoja Dievo meile. Jau pirmo pasirodymo metu Ji kvietė vaikus daryti atgailą už nusikaltimus, kuriais įžeidžiamas dieviškasis Majestotas, o paskutinisys Covada Irioj Jos pasakytas žodis — tasai pasiuntinybės branduolys — skamba: "Jie neprivalo daugiau įžeidinėti Viešpaties, nes Jis iki šiol ir taip buvo per daug įžeidžiamas!"

Tai pasigailėjimas, tai motiniška meilė žmonėms, kuri yra itin didelė, kai stovim akivaizdoje mums greisiančios prapulties šiame ar aname gyvenime, nuo kurios Ji norėtų mus apsaugoti. Tas rūpestis neduoda Jai ramybės dangaus aukštybėse. Ji ragina mus melstis, kad mes patys — o tai nuo mūsų priklausė — maldomis ir atgaila, nuodėmių vengimu ir gyvenimo pataisyimu nukreiptumėm nuo savęs pražūtį.

Norintiems savo varguose ir silpnybėse sulaukti pagalbos, Ji nurodė: a) rožančiaus maldą, kaipo raktą į dieviškuosius turtus, b) Nekalčiausiosios Marijos Širdies garbinimą ir c) pasiaukojimą tai Širdžiai, kuria Ji mums laidavo taiką tarp tautų ir nusidėjėlių susitakymą su Dievu.

Šis Marijos pareiškimas eilēj sekančių pasirodymų buvo vis labiau ir labiau išryškinamas.

Angelas, rengdamas vaikus tokiai didelei paskirčiai ir kalbėdamas apie gailestingumą, kurį parodo Jėzaus ir Marijos Širdys, pavadino Jas bendrai veikiančiomis.

Pirmojo pasirodymo metu paslaptingoji Moteriškė reikalavo aukų ir atgailavimo už keiksmus ir visas kar tybes, kuriomis žmogiškasis nedėkingumas įžeidžia Nekalčiausiąją Dievo Motinos Širdį.

Antrąjį kartą apsiareiškusi, Ji parodė vaikams erškėčiais apsuptą širdį, kurią vaikai pažino kaipo Marijos Širdį, reikalaujančią atgailos ir atsiteisimo. Taip jie suprato tą reginį, nors niekas anksčiau nebuvo jiems tų ženklų aiškinęs. Ta vizija labai aiškiai buvo išreikšti Jos pageidavimai, be to, gražioji Ponia jau anksčiau buvo apie tai vaikams kalbėjusi ir juos tam reginiui iš anksto prirengusi.

Pirmasis šeštadienis ir pasaulio paaukojimas

Iš eilės eina tretysis pasirodymas, kuris savo turiniu yra turtingiausias, nes jo esmė — Marijos Širdies garbinimas. Dievo Motina kelius sykius pakartojo, kad būtų ne tik atgailaujama už nusidėjimus, bet ir nurodė Marijos Širdies garbinimą kiekvieno mėnesio pirmojo šeštadienio pamaldomis, kaip priemonę, kuria galima išgelbėti nuo pražūties daug sielų ir išsaugoti ar sugrąžinti pasauliui taiką. Be to, paaukojimas Jos Širdžiai pasaulio ir Rusijos, be kitų malonių, pagreintų taikos grįžimą ir Rusijos atsivertimą.

Pasirodymų tikrumo nesugriaunamas įrodymas yra mažųjų regėtojų gyvenimo būdas. Nuo pat pirmo Dangaus apreiškimo, vaikai pasidarė idealūs ir pavyzdingi Marijos Širdies garbintojai: jie karštai tą Širdį mylėjo, dažnai apie Ją kalbėjo, Ją šaukėsi, Jai nuolat aukojosi, norėdami Ją paguosti ir tuo atlyginti už žmonių keiksmus ir piktžodžiavimus, kuriais Ji taip dažnai įžeidinėjama. Mažoji Jacinta, kurią Viešpats apdova-

nojo nepaprasta išmintimi giliai ir teisingai tam dangiškam apreiškimui suprasti, sako Liucija, išaiškina mums Viešpaties sumanymą šiais žodžiais, kuriuos ta pati Liucija taip perduoda: "Jacinta, išvykdama į ligoninę, man kalbėjo: Netrukus aš eisiu į dangų, o tu liksi žemėje pasakyti žmonėms, kad Viešpats nori įsteigti pasauly Nekalčiausiosios Marijos Širdies garbinimą. Jeigu tau tektų apie tai kalbėti — nesislėpk! Sakyk visiems, kad Viešpats teikia mums savo malones per Nekalčiausiąją Marijos Širdį. Kreipdamiesi į tą Širdį, žmonės gali išprašyti visų malonių. Jėzaus Širdis nori būti garbinama drauge su Marijos Širdimi, tad žmonės tegu prašo Nekalčiausiąją Marijos Širdį taikos, nes taiką Viešpats Jai patikėjo."

Didysis pažadėjimas už pirmuosius penkių šeštadienius

Vėlesnieji Dangaus pranešimai papildė pirmuosius, o ypačiai tuos, kurie aiškina, kaip žmonija turi atsiteisti ir pasiaukoti Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Mes dar negalime viešai skelbti visų nurodymų, o turime pasitenkinti tuo, kas paaiškėjo minėtų dokumentų antroje dalyje. 1925 m. gruodžio 10 d. Liucijai vėl pasirodė Šv. Mergelė su Kūdikiu Jėzumi. Dievo Motina parodė jai erškėčiais apsuptą širdį. Kūdikėlis, rodydamas į tą širdį, kalbėjo: "Pasigailėk tos malonios Širdies, kurią kankina nuolatiniis žmonių nedėkingumas." Nesuteptoji pridėjo: "Mano dukra, štai erškėčiais apsupta mano Širdis, kurią nedėkingi žmonės kiekvieną akimirksnį perveria savo keiksmiais ir nedėkingumu. Bent tu paguosk mane. Savo ruožtu aš prižadu visiems, kurie pirmuosius penkių mėnesio šeštadienius prieš išpažinties, priims šv. komuniją, sukalbės rožančių ir nors 15 minučių pašvęs rožančiaus paslapčių apmąstymui su intencija padaryti man atpildą, pribūti jų mirties valandoje su išganymui reikalingomis malonėmis."

Po dviejų mėnesių, 1926 m. vasario 15 d., pasirodė

Kūdīkēlis Jēzus ir paragino Liucijā išplatinti maldas į Nekalčiausiają Marijos Širdį. Regėtoja paklausė, ar būtinai reikia tą patį šeštadienį prieiti išpažinties ir priimti šv. komuniją, ar užtenka, jei išpažintis bus atlikta kurią nors kitą savaitės dieną. Jėzus atsakė teigiamai ir pareiškė, kad reikia tik malonės būklėj priimti šv. komuniją ir turėti tą intenciją.

Nekalčiausiosios Marijos Širdies garbinimo sąlygos

1. Kasdien kalbėti rožančių; tai Dievo Motina patarė net 6 kartus.

2. Dvasinėse pratybose pirmąjį šeštadienį, panašiai, kaip Jėzaus Širdies penktadieniais: rožančius, komuniją, maldos su mintimi atlikti atgailą ir padaryti vieno-kią ar kitokią auką (ne tik atlikti šio paskutinio punkto!).

3. Dvasinėse pratybose ^{įtrauk} tuos penkiuosius šeštadienius; be išpažinties ^{sav.} kaip minėta, galima atlikti kurią nors savaitės dieną, jei tik malonės būklėj bus priimta šv. komunija); dar reikalinga permaldavimo komunija ir ketvirtis valandos rožančiaus paslapčių apmąstymui su tikru pasiryžimu pagarbinti, paguosti ir padėkoti Nekalč. Marijos Širdžiai. Apmąstymai galimi tokia tvarka: mąstyti vieną ar kelias rožančiaus paslaptis atskirai, arba kalbant rožančių kiekvieną paslaptį iš eilės. Kiekvieną mėnesį galima apmąstyti atskirą paslaptį, bet jei tai bus daroma penkiuosius šeštadienius, tai pakartoti tris kartus. Tokiu būdu bus apmąstyta 15 rožančiaus paslapčių.

4. Pasaulio paaukojimas Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai; Fatimos Marija įsakmiai pageidavo paaukoti pasaulį, o ypač Rusiją, Još Nekalčiausiajai Širdžiai. Savime aišku, kad paskutinį žodį šiuo reikalu galėjo tarti Šv. Tėvas, kaip didelės krikščionių šeimos bendrasis Tėvas, kaip Vietininkas To, Kuriam duota valdžia danguje ir ant žemės, Kuris jam pavedė rūpintis visame pasauly Jo krauju atpirktomis sielomis.

Šventasis Tėvas tuos reikšmingus žodžius pasakė

1942 m. spalio 31 d., baigiant apsireiškimų jubiliejų ir pakartojo tų pačių metų gruodžio 8 d. Šv. Petro bazilikoj prie Apaštalų Kunigaikščio Karsto.

Pirmasis ryžtingas žingsnis jau padarytas, bet dar daug reikia padaryti, jei norime atsiekti pažadėtų vaisių. Gausiosios Dievo malonės reikalauja ir mūsų aktyvaus bendradarbiavimo.

Šv. Tėvo padarytas reikšmingasis veiksmas turi būti papildytas mūsų intensyviu apaštalavimu, aukojant bažnytinę ir pasaulinę visuomenę, diecezijas, parapijas, šeimas ir atskirus asmenis Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai, nes "Jėzaus Širdis nori būti garbinama drauge su savo Švenčiausios Motinos Širdimi." — "Tą didelę pasiaukojimo reikšmę turime įsisąmoninti ir suprasti, o supratę nuoširdžiai ir visiškai įgyvendinti," pareiškė Jo Eminencija kardinolas Dall'Agostino, savo arkivyskupijos pasiaukojimo akte. "Yra ^{esantys} tie, kurie neturi jokios reikšmės, jei nėra susieti su atsidavimu Dievui — sąmoningu ir laisvu sielos ir širdies atsidavimu, viso gyvenimo atsidavimu. Reikia gerai suprasti, kad pasiaukojimą sudaro ne pasiaukojimo maldos kalbėjimas; pasiaukojimas, tai krikščioniško gyvenimo programa, iškilmingas pasižadėjimas ją įvykdyti su ypatinga Marijos pagalba."

Marijos Širdies garbinimo istorija

Bažnyčiai nėra naujas Nekalčiausiosios Marijos Širdies garbinimas. Jis turi galias šaknis Evangelijoje, kur daug sykių nurodyta Dievo Motinos Širdis, kaip išganyimo paslapties turtų skrynčia (Luk. 2, 19-51). Toji Širdis parodyta pilna Dievo meilės ir dėkingumo (Luk. 1, 46 ir k.), pilna artimo meilės (Jon. 2, 3). Evangelijoje nurodomos kančios, kurias Ji kentėjo drauge su Išganytoju (Jon. 19, 25, Luk. 2, 34), ten mums kalbama apie Jos nesuteptą skaistumą, tikėjimą, nusižeminimą ir kitas dorybes (Luk. 1, 38, 45 ir Mat. 1, 22).

Tas turtas yra Šventųjų Tėvų ištirtas ir lengva nu-

rodyti tas vietas, kuriose iškalbingais žodžiais giriama Dievo Motinos Širdis, Jos gerumas ir nepalyginamas šventumas.

Didieji viduramžių mistikai, šventieji, teologai ir asketai nuoširdžiai garbino Marijos Širdį drauge su Jėzaus Širdimi.

Tačiau liturginį kultą, kuris šias maldas kūrė tikinčiųjų naudai, pradėjo tik Šv. Jonas Eudes (1601-1680). Tas šventasis, verčiamas didelės Jėzaus ir Marijos Širdies meilės, dieviškojo įkvėpimo kupinas, pirmasis sumanė leisti Jas garbinti liturginiu būdu. Jis turi būti laikomas tėvu, mokytoju, apaštalu tos meilės maldos.

1643 m., 20 metų prieš pirmąją Jėzaus Širdies šventę, minėtas šventasis su savo vienuoliais surengė Marijos Širdies šventę. Oficialiai toji šventė buvo įsteigta 1648 m. Tada ji buvo įtraukta ir į liturgiją. Nuo to laiko daugumas vyskupijų savo tikintiesiems leido garbinti Nekalčiausiąją Marijos Širdį.

Tačiau Šv. Sostas dar nedarė teigiamo sprendimo, bet atvirkščiai, 1729 m. Šventoji Apeigų Kongregacija atmetė P. J. de Gallifet, S. J. prašymą įvesti visoj Bažnyčioj Jėzaus ir Marijos Širdies pamaldas.

Vėliau, laimingai pasibaigus kovai su jansenistais, abejos pamaldos labai paplito. Pirmiausia paplito pamaldos į Šv. Jėzaus Širdį, kurios buvo įtrauktos ir į liturgiją. 1856 m. popiežius Pijus IX tą šventę priskyrė prie duplex maius kategorijos, 1889 m. Leonas XIII pripažino ją I eilės švente. Jėzaus Širdis triumfavo, Jai paaukojus pasaulį. Bet galutinai tą šventę įvedė popiežius Pijus XI enciklika "Misericordissimus Redemptor" (1928. V. 8 d.), skirdamas ją prie aukščiausiųjų švenčių kategorijos.

Galima sakyti, kad kurį laiką net Šv. Juozapas turėjo pirmenybę, nes 1870 m. gruodžio 31 d. jis buvo paskelbtas visos Kat. Bažnyčios Globėju, o jo diena buvo švenčiama, kaipo I eilės šventė su oktava. Tačiau šiame laikotarpy paminėtini du aktai, kuriuos Šv. Sostas paskelbė Nekalčiausios Marijos Širdies naudai: Pi-

jaus VII (1805) patvarkymas, kad Jos šventė gali būti leidžiama švęsti tiems institutams ir vyskupijoms, kurios to prašys, ir Pijaus IX (1885) leidimas ypatingų mišių ir oficio.

Tuo tarpu Marijos Širdies garbinimas vis labiau ir labiau plito, ką parodė didėjantis skaičius įvairių religinių institucijų, pavadintų Marijos Širdies vardu. 19 amžiuje tokiais vardais buvo pavadinta tik apie 20 įstaigų. Bet dabar teisingai bus pasakyta, kad maldingumas į Marijos Širdį, po Jėzaus Širdies, užima pačią žymiausią vietą tikinčiųjų tarpe.

*

*

*

Kuo labiau tikinčiųjų tarpe plito maldingumas į Marijos Širdį, tuo didesnis buvo noras pamatyti pasaulį, paaukotą Marijos Širdžiai. Pasiaukojimas Marijos Širdžiai atitinka seną Bažnyčios paprotį.

Šv. Jono Eudes maldose pasiaukojimas tai brangiausiai Širdžiai sudaro svarbiausią jo maldos dalį. Šv. Grignonas iš Montforto buvo uolus šios minties reiškėjas savo "šventąja vergyste."

Gyvo krikščioniškojo tikėjimo laikais miestai ir tautos lenktyniavo pasiaukojimu maloniajai Globėjai. Vengrijos karalius Šv. Steponas (998—1038) Mariją paskelbė "Regina Hungariae" (Vengrijos Karaliene). Portugalija savo pirmojo karaliaus laikais (1139—1187) pasivadino "Šventąja Marijos Žeme", o 1646 m. oficialiai, įstatymu, iš naujo Nekaltąjį Prasidėjimą išrinko savo krašto Globėja ir Saugotoja. Ta proga portugalai pasižadėjo duoti Danguos Karalienei penkiasdešimts auksinių "cruzadų" (piniginis vienetas) kasmetinės duoklės ir prisiekė visuomet šio pasižadėjimo laikytis. 1638 m. Prancūzija, 1647 m. Austrija, 1656 m. Lenkija savo valdovų buvo paaukotos Marijai. Labai daug Italijos miestų (kaip Genuja) didžiavosi vadindamiesi Marijos miestais.

Pastangos paaukoti pasaulį Marijos Širdžiai pagyvėjo 1900 m. Toks paaukojimas buvo laikomas papildymu pasaulio paaukojimo Jėzaus Širdžiai.

Jau tais pačiais metais (1900) jēzuitas Alfredas De-champs, patariant Toulouse arkivyskupui, sukėlē sajūdi, kuris siekē aukščiau minēto tikslo, ir ģteikē Romai prašymā su milijonu parašu paaukoti pasauli Marijos Širdžiai. 1906 m. per kardinolā Richardā Šventajam Sostui buvo ģteiktas naujas prašymas su 707,845 tikinēiujų parašais. 1908 ir 1920 m. eudistų generolas ģteikē naujus prašymus su daugelio vyskupų ir šimtais tūkstanēių tikinēiujų parašu. Beveik visi Marijos kongresai platino ir stiprino šį judējimą. 1930 m. Liurde ģvykēs kongresas su didžiausiu džiaugsmu priēmē pageidavimą paaukoti pasauli Nekalēciausiai Marijos Širdžiai. Tas pageidavimas buvo suformuotas ten dalyvavusiu vyskupų ir ģteiktas Jo Šventenybei Pijui XI.

Tuo tarpu, atskiros vyskupijas vis dažniau ir dažniau buvo paaukojamos Marijos Širdžiai.

1914 m. Tarptautinio Eucharistinio kongreso proga Nekaltybēs mīstas kreipēsi su prašymu ģ Pijū X, kad jis teiktųsi per savo legatā paaukoti pasauli Marijos Širdžiai. Šv. Tēvas atsakē, kad toks svarbus akts galētų būti atliktas kokios nors īskilmingos Marijos šventēs proga.

Dieviškoji Apvaizda parinko Fatimos pasirodymus, kaipo progā pakartotinai prašyti pasauli paaukoti Marijos Širdžiai.

Šv. Mergelēs pageidavimu Portugalijos episkopatas, komunistų propagandai pradējus vis smarkiau reikštis, buvo paskatintas paaukoti atskiras vyskupijas ir visā Portugalijā Nekalē. Marijos Širdžiai. Tai buvo padaryta 1931 m. gegužēs 13 d. ir atnaujinta 1937 m. Portugalijos tautinēs maldininkų kelionēs ģ Fatimā metu, dėkojant už apsaugojimą nuo komunizmo. Šia proga Portugalijos vyskupai, kupini vidaus džiaugsmo ir dėkingumo Dievo Motinai, kad Ji parodē tokiā didelē ir stebuklingā malonē, īsgelbēdama Portugalijā nuo komunizmo pavojaus, kreipēsi ģ Šventājį Tēvā Pijū XI bendru raštu, ar jis nesiteiktų, kai tik ras tinkamā progā, paaukoti visā pasauli šiai Tyriausiai Širdžiai, kad Ji pagaliau īslaisvintų žmonijā īš pavojų, grēsianēiū īš visų

pusių, ir kad Dievo Motinos užtarimu būtų įgyvendinta Kristaus Taika Kristaus Karalystėje.

Portugalijos pasiaukojimo Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai atnaujinimas buvo svarbiausias pasirodymų 25 metų jubiliejaus šventės punktas. Pasiaukojimo aktas buvo atliktas šventės pradžioje (V. 13) ir pabaigoje (X. 13). Tada buvo iš naujo įteiktas Jo Šventenybei Pijui XII prašymas paaukoti pasaulį Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai.

Kokie mūsų laikų istoriniai įvykiai iššaukė pasaulio paaukojimo reikalą? Savaime suprantama, kad Kristaus Vietininkas tokius reikalus tvarko ne asmeniškai nuožniūra, bet laikydamasis teologijos nuostatų. Nežiūrint viso to, gali įvykti, — kaip jau daug sykių yra buvę, — kad pirmasis paraginimas ar paskutinis paskatinimas padaryti tokį sprendimą, remiasi aukštesniu motyvu, kai per nepaprastą Dangaus nurodymą patiriamas reikalingas leidimas. Pavyzdžiui, 1900 m. aukojant pasaulį Jėzaus Širdžiai, buvo gautas paraginimas per Dievo tarnaitę, motiną Mariją (Grafinę Drostę), tuometinę Gerųjų Ganytojų vienuolyno viršininkę, gyvenančią Porto m. Portugalijoje.

Šiuo atveju pasaulio paaukojimas Nekalčiausiajai Marijos Širdžiai nėra priešingas teologijos nuostatams ir visiškai atitinka tiems nuostatams, kuriuos išdėstė Leonas XIII "Annum sacrum" enciklikoj, išleistoį sąryšyje su pasaulio paaukojimu Jėzaus Širdžiai.

Prie šio paaukojimo pagreitinimo prisidėjo tikinčiųjų prašymai, o dar labiau krizė, kuri ištiko žmoniją ir kuri kas kart darėsi vis rimtesnė. Tikrosios taikos, pagrįstos meile ir teisingumu, kuri galėjo išgydyti pasaulio skurdą, nebuvo galima tikėtis be ypatingos malonės iš dangaus.

Tai daugiau, negu pakankamas pagrindas pateisinti tolimesniems žingsniams, kuriais bus išmelsta žmonijai dangaus pagalba per Tą, kuriai Viešpats yra atidavęs dangaus turtų raktus. Fatimos jubiliejaus iškilmų pabaigoje Apvaizda davė progos įvykdyti taip seniai keliamą sumanymą.

Atšizvlegiant į šių dienų tragiškuosius įvykius ir nežinomybę, kurią ateitis nuo mūsų slepia, išvargintos širdys kelia klausimą: kas mus išgelbės? Savaimė aišku, kad to nepadarys nei politikų apsukrumas, nei vadų iškalbingumas, nei turtuolių auksas, nei kareivių ginklai! Atsakymas aiškus: tiktai vienas Dievas gali mus išgelbėti! Ir Jis mus išgelbės, jei mes ieškosime pagalbos mūsų Nekalčiausiosios Motinos Širdyje. Pati Marija Fatimoj pasakė, kad tik Ji viena gali mums suteikti pagalbą, užtardama mus dieviškojo gailestingumo akivaizdoj. Ir teikdama taikos pažadą, Ji iškilmingai pareiškė: "Mano Širdis triumfuos".

Tardami sau didingąjį atsakymą į Jos pasiuntinybę, mes nesvyruodami turime prisidėti prie Jos Nekalčiausiosios Širdies pergalės.

KRISTAUS VIETININKAS AUKOJA BAŽNYČIĄ IR ŽMONIJĄ NEKALČIAUSIAJAI MARIJOS ŠIRDŽIAI

Šv. Tėvo kalba per radiją

Popiežiaus Pijaus XII kalba, pasakyta 1942 m. spalio 31 d. portugalų tautai ir paaukojimo maldą, skirtą Nekalčiausiajai Mergelei, yra įspūdingiausia ir vertingiausia, kas iki šių dienų buvo galima pasakyti apie Fatimą ir jos misiją.

Garbingieji Broliai ir Mylimieji Sūnūs!

“Benedicite Deum coeli, et coram omnibus viventibus confitemini ei, quia fecit vobiscum misericordiam suam” (Tob. 12, 6).

“Garbinkite Dievą, dėkokite Jam gyvieji, nes Jis jums parodė savo gailestingumą.”

Kelintą kartą šiais malonių metais jūs esate maldininkų kelionėj į šventąją Fatimos kalną ir atsinešate su savimi visų Portugalijos tikinčiųjų širdis, kad šioje tikėjimo ir pamaldumo balzamu pripildytoj oazėj sudėtų savo kūdikišką duoklę ir tyriausią meilę prie Nekalčiausiosios Globėjos kojų, kad pareikštumėt savo dėkingumą už neišmatuojamas geradarybes, kurios jums buvo suteiktos paskutiniu laiku, ir kad tartumėt visiško atsidavimo prašymus, kad Ji teiktųsi ir toliau laikyti savo globoje jūsų tėvynę šioj ir anoj pusėj vandenyno, ir kad Ji išplėstų savo globą į visą pasaulį, kuris nūdien yra tokiuose dideliuose prispaudimuose.

Kaip bendrasis visų tikinčiųjų Tėvas, Mes laikome mūsų vaikų skausmus ir džiaugsmus Mūsų pačių skausmais ir džiaugsmiais. Visa Mūsų širdies meile Mes jun-

giamės su jumis, norėdami pagarbinti ir išaukštinti Viešpatį, viso gėrio davėją; išreikšti Jai padėką ir pagarbą, nes per Jos rankas teka mums dieviškųjų malonių dosnumo srovė.

Mes tai darome su malonumu šiandien, kai jūs kūdiškoj meilėj Fatimos Madonos pasirodymo ir Mūsų vyskupavimo 25 metų jubiliejų proga esate susirinkę iškilmingose padėkos ir maldavimų pamaldose. Švenčiausioji Mergelė Marija ir Kristaus Vietininkas žemėje visados yra tokie brangūs portugalams; jie buvo sujungti meilėje tikinčiosios Portugalijos jau nuo pradžios jos tautinio gyvenimo, nuo tų dienų, kai pirmos atgautos provincijos, branduolys būsimos tautos, kaip Terra de Santa Maria, buvo paaukotos Dievo Motinai ir vos tik įkurta valstybė buvo paskirta Šventojo Petro globai.

Dėkingumas

“Pirmoji ir didžioji žmogaus pareiga yra dėkingumas” (Šv. Ambrozijus). “Niekas nėra Dievui taip malonu, kaip dėkinga siela, kuri dėkoja už gautas geradarybes” (Šv. Jonas Chrizostomas).

Ir jūs pareiškėte Švenčiausiajai Mergelei, jūsų šalies valdovei ir globėjai, didelę padėką.

Tragiškoje tamsos ir sumišimo valandoje, antikrikščioniškos ir antitautiškos dvasios audroje, kai Portugalijos valstybės laivas pakrypo iš savo garbingųjų tradicijų ir atrodė, kad šaliai jau gresia neišvengiama pražūtis, nes tamsi dabartis ir dar didesnis ateities pavojus, kurio sunkumus galima iš anksto pramatyti be didelio žmogiškojo išmintingumo — tada įsikišo gailestingasis Dangus, kuris vienus įvykius matė, o kitus pramatė, ir iš tamsos prasiveržė šviesa, iš chaoso iškilo tvarka, po audros atėjo ramumas, ir Portugalija, ta ištikimiausia tauta, nutrauktus gražiausių tradicijų siūlus galėjo vėl surasti ir sumregzti, — kaip tomis dienomis, “kai mažame Luzitanijos namely netrūko krikščioniško drąsumo”, kad paskelbtų “amžinojo gyvenimo įstatymą” (Camoës, Lusiados, VII

giesmė, 3 ir 14 oktava) ir toliau žengtų kryžiaus karių ir misijonierių tautos garbinguoju keliu.

Garbė pasižymėjusiems vyrams, kurie buvo dieviškosios Apvaizdos įrankiai tokiam dideliame darbe!

Bet pirmiausia garbė, pagarba ir padėka priklauso Švenčiausiajai Mergelei, Mūsų Poniai, Karalienei ir Motinai jūsų šalies, kurią Ji išgelbėjo tūkstantį kartų, kurią Ji išlaikė tragiškiausiose valandose — ir šioje galbūt tragiškiausioje valandoje Ji parodė tai labai aiškiai, — nes jau 1934 m. Mūsų pirmtakūnas, amžinosios atminties Pijus XI, apaštališkajame rašte „Ex officiosis litteris“, pažymėjo: „Nepaprastos yra geradarybės, kuriomis Nekalčiausioji Dievo Motina iš naujo teikėsi apdovanoti jūsų tėvynę“ (Acta Ap. Sedis, a. XXVI, 1934 m. 628 p.). Tuo metu dar negalvota apie 1936 m. gegužės mėn. apžadus prieš raudonąjį pavojų, kuris buvo taip baisiai arti ir taip netikėtai buvo prašalintas.

Dar nėra įgyvendinta visų laukiamoji taika, bet Portugalija jau dabar gali džiaugtis. Gal iš jos ir bus pareikalauta aukų, tačiau jos bus nepalyginamai mažesnės, negu ta bailsi pražūtis, kurią atnešė pasauliui višką teriojantis karas.

Šiandien, kai tiek daug palankumo parodyta, prisidėjo dar ir tai, kad Portugaliją apsupo stebuklų atmosfera, kur dangaus pagalba rodosi ne tik žemiškuose reikaluose, bet dar labiau ir galingiau stebuklų malonės dėka ten pražydo katalikiškojo gyvenimo šviečiantis pavasaris, kuris žada geriausius vaisius, tad šiandien Mes turime dar didesnio pagrindo pripažinti, kad jums Dievo Motina yra suteikusi nepaprastai gausias malones. Todėl jūs turite šventą pareigą reikšti Jai savo nepalaujamą padėką.

Šiuos visus metus jūs Jai dėkojate, tai Mes gerai žinome. Dangus maloniai priėmė jūsų viešą palankumo pareiškimą, tačiau dar labiau jį jaudino jūsų vaikų auکوјimasis, nusižeminusiųjų atgaila ir maldos.

Jūsų naudai Dievo knygoje yra įrašyta:

1. Pagerbimas mūsų mylimosios Motinos kelionėje iš Fatimos į valstybės sostinę minėtinomis š. m. balan-

džio 8—12 dienomis, kur jūs parodēte, galbūt, didžiausią tikėjimo išpažinimą per visą jūsu tėvynės aštuonių šimtų metų istoriją.

2. Tautinis maldininkų suvažiavimas gegužės 13 d., tai didvyriško pasiaukojimo diena, kur nežiūrint šalčio, lietaus ir milžiniškų atstumų, kurie buvo atlikti pėsčiomis, šimtai tūkstančių maldininkų susirinko į Fatimą pasimelsti, padėkoti ir atgailos padaryti; jų tarpe pirmąja Portugalijos drąsaus jaunimo pavyzdys.

3. Eucharistijos Karžygių vaikų kongresas, kurio metu mažieji, tie Kristaus numylėtiniai, pasirodė Dievo Motinai kūdikišku pasitikėjimu ir nekaltumu, ir jie pilnai atliko, ko Jinai reikalavo: maldų, komunijų, pasiaukojimų... tūkstančiais! Ir dėl to jie galėjo prašyti: "Mylimoji Fatimos Motina, dabar kreipiamės į Tave: tark savo Dievišakajam Sūnui tik vienintelį žodį ir pasaulis bus išgelbėtas, o Portugalija bus visai apsaugota nuo karo rykštės".

4. Neįkainojamas vainikas iš aukso ir brangiųjų akmenų, dar daugiau — iš tyriausios meilės ir kilniaširdžių aukų, kuri jūs nunešėte šio mėn. 13 d. į Fatimos šventovę savo aukštajai Globėjai, kaipo didžiausio dėkingumo simbolį ir amžiną paminklą.

Tie ir kiti labai gražūs jūsų pamaldumo pareiškimai, kurie atlikti, uoliai vadovaujant episkopatui, visose vyskupijose ir parapijose šiais jubiliejaus metais, aiškiai rodo, kaip giliai tikinti portugalų tauta pripažįsta begalinį dėkingumą dangiškajai Karalienei ir Motinai, ir koku būdu tą dėkingumą ji nori Jai pareikšti.

Pasitikėjimas

Dėkingumas už praeitį yra pasitikėjimo laidas ateičiai. Dievas iš mūsų reikalauja, kad mes dėkotumėm Jam už gautas malones, ne dėl to, kad Jam būtų reikalinga padėka, bet kad būtų Jam sudaryta proga apdovanoji mus kitomis didesnėmis malonėmis (Šv. Jonas Chrizostomas). Todėl pateisintina viltis, kad Dievo Motina, kuri priėmė jūsų padėką, dar nebaigė savo darbų.

bet ir toliau teiks jums savo nuolatinę globą, kuri iki šiol jus apsaugojo nuo didžiausių nelaimių.

Bet kad tasai pasitikėjimas nebūtų perdrąsus, visi privalote sąmoningai suprasti savo atsakingumą, kad nepasidarytumėt neverti Mergelės Motinos malonės, bet kaip geri, dėkingi, mylimi vaikai vis daugiau ir daugiau užsitarnautumėt Jos nepaprastosios meilės pareiškimų. Taigi mes privalome sekti motiniškąjį patarimą, kurį Ji davė Kanos vestuvėse, būtent: daryti viską, ką Jėzus mums liepia (pl. Jon. 8, 5). O Jis visiems sako: darykite atgailą, poenitentiam agite (Mat. 4, 17), taisykite gyvenimą ir venkite nuodėmių, kurios yra svarbiausios priežastys didelių bausmių, kuriomis Amžinasis Teisingumas baudžia pasaulį. Sumaterialėjusiame ir supagonėjusiame pasauly, kuriame kiekvienas kūnas pakrypo į pikta (Gen. 6, 12), būkite druska, kuri saugoja nuo sugedimo ir švieša, kuri šviečia; aukštai vertinkite skaistybę, papročiuose vėl teatsispindi Evangelijos dvasia ir visuomet drąsiai — kaip Fatimoj pasižadėjo katalikiškasis jaunimas — gyvenime būkit nuoširdūs ir įsitikinę šimtaprocentiniai katalikai! Ir, be to, persiėmę Kristumi, mes privalome arti ir toli skleisti Jo dvasią ir nuolatinėmis maldomis, ypačiai kasdien kalbėdami rožančių ir darydami pasiaukojimus, kurie įkvepia kilnų uolumą, išprašyti nusidėjėlių sieloms atsivertimą ir amžinąjį gyvenimą.

Taigi su pasitikėjimu šaukitės Viešpatį ir Jis jūsų išklauskys; kreipkitės į Dievo Motiną ir Ji atsakys: aš esu čia (plg. Iz. 58, 9). Ne veltui tad budės tie, kurie gina miestą, nes Viešpats su jais budi ir jį apgins, ir namas, kuris pastatytas ant naujos santvarkos pamatų, bus tvirtesnis, nes Viešpats jį sutvirtins (Ps. 126, 1-2). Palaiminta tauta, kurios valdovas yra Dievas ir kurios karalienė yra Dievo Motina, nes Ji užtars ją, ir Dievas palaimins savo tautą taika, kuri yra visų gėrybių esmė: Dominus benedicet populo suo in pacē (Ps. 28, 11).

Maldavimas

Tačiau jūs nenuošaliai stovite nuo tos neapsakomai baisios tragedijos, kuri pasauliui teikia tiek daug skaus-

mu. Kuo didesnė malonė, už kurią jūs šiandien dėkojate Fatimos Motinai, kuo stipresnis pasitikėjimas Ja ateityje, kuo arčiau jūs pažįstate, kuo dažniau patiriate, kad Ji jus dengia savo šviesiu apsiaustu, tuo tragiškesnis atrod, palyginant, likimas daugelio tautų, kuriuos yra ištiktos istorijoj nežinomos didžiausios nelaimės. Didelis apsiareiškimas dieviškojo teisingumo!

Tat melskimės į Ją drebėdami; bet neabejokime dieviškojo galeistingumu, nes Tėvas, kuris yra danguje pats neužmirš jūsų savo pykčio dienose: Cum iratus fueris, misericordiae recordaberis (Job. 3, 2).

Šiandien, kai prasideda ketvirtieji tamsūs karo metai dėl nelaimingai išsiplėtusio konflikto, šiandien mums tenka daugiau negu kada nors pasitikėti Dievu ir dieviškojo sosto Tarpininke, į kurią vienas Mūsų pirmtakūnų Pirmojo pasaulinio karo metu liepė šauktis, kaip į Taikos Karalienę.

Šaukimės mes ir dabar į Ją, nes tik Ji gali mums padėti! Marija, kurios motiniška Širdis būtų sujaudinta karo griuvėsių, jei tokie atsirastų jūsų tėvynėj ir kuri jūsų tėvynę taip stebuklingai nuo tos nelaimės išgelbėjo, Marija, iš anksto numachiusi dabartinės neaprėpiamos nelaimės, kuriomis Dievo teisingumas baudžia pasaulį, pilna pasigailėjimo jau iš anksto nurodė, kad tik maldoje ir atgailoje slypi išsigelbėjimo kelias, Marija neatsakys mums ir dabar savo motiniškos meilės ir savo veikiančios globos.

Rožančiaus Karaliene, Krikščionių Pagalba, žmonijos Prieglauda, visų Dievo kovų Laimėtoja! Maldaudami puolame ant kelių prieš Tavo sostą! Mes tikime sulaukti dabartinėse nelaimėse Tavo galeistingumo, malonės ir veikiančios pagalbos. Mes nedrįstame to laukti dėl tariamų savo nuopelnų, bet pasitikime Tavo motiniškos Širdies begaliniu gerumu!

Kaip bendrasis Tėvas didelės krikščioniškos šeimos, kaip Vietininkas To, kuriam duota visa galia danguje ir ant žemės (Mat. 28, 18), kuris leido Mums rūpintis visų sielomis visame pasauly, kuriuos Jo krauju atpirktos, Mes kreipiamės šioje tragiškoje žmonijos istorijos valandoje

ī Tave, ī Tavo Nekalčiausiąją Širdį. Tau, Tavo Nekalčiausiajai Širdžiai Mes atsiduodame ir aukojame ne tik Šventąją Bažnyčią, mistinį Tavo Jėzaus kūną, kurio tiek daug narių kenčia, kraujuose plūsta ir yra baisiai kankinami, bet ir visą pasaulį, kuris žiaurios nesantaikos draskomas liepsnoja neapykantos gaisruose ir yra savo paties nedorumo auka.

Tave jaudina toks didelis medžiaginis ir dorovinis sunaikinimas, didžiausi tėvų ir motinų, sužadėtinių, brolių ir nekaltų kūdikių skausmai, tokia daugybė gyvybių, kurios yra palaužtos pačiuose žydėjimo metuose, tiek daug kūnų, kurie taip baisiai sudraskyti, tiek daug iškankintų ir mirties baimę kenčiančių sielų, tiek daug žmonių, kurie yra pavojuje amžinai pražūti!

Gailestingiausioji Motina, išprašyk mums iš Dievo taiką! Išprašyk mums pirmiausia tų malonių, kurios vienu akimirksniu galėtų pakeisti žmonių širdis, tų malonių, kurios paruošia, atneša ir užtikrina taiką! Taikos Karalienė, melskis už mus ir duok karo prislėgtam pasauliui taiką, kurios ilgisi žmonija, taiką paremtą Kristaus tiesa, teisingumu ir meile. Duok pasauliui ginklų taiką ir širdžių taiką, kad ramybėje ir taikoje plistų Dievo Karalystė!

Suteik savo globą netikintiesiems ir visiems, kurie dar tebeklaidžioja mirties šešėlyje. Suteik jiems taiką ir tegu jiems užteka tiesos saulė, kad jie kartu su mumis galėtų giedoti vieninteliam Pasaulio Išganytojui "Garbė Dievui aukštybėse ir ramybė žemėje geros valios žmonėms!"

Duok taiką ir toms tautoms, kurios dėl klaidų ar nesutarimų atsiskyrė, ir ypačiai toms, kurios panašiai Tave garbina, kuriose nėra namų, kur nebūtų laikomų pagarboje Tavo garbingųjų paveikslų (šiandien, galbūt, jie yra paslėpti ir laukia geresnių laikų); sugrąžink jas į vieną Kristaus avidę prie vieno ir tikro Ganytojo. Išprašyk taiką ir pilną laisvę Šventajai Dievo Bažnyčiai; sustabdyk vis labiau besiplečiantį naujos pagonybės tvaną; pažadink tikinčiuosiuose skaistybės meilę, krikščioniš-

kajį gyvenimą ir apaštališkąjį uolumą, kad tautos, kurios tarnauja Dievui, augtų nuopelnais ir skaičiumi.

Pagaliau, kaip Bažnyčia ir visa žmonija buvo paaukota Tavo Jėzaus Širdžiai, kad Ji, kuri yra visų viltis, būtų jų pergalės ir išgelbėjimo ženklas ir laidas, o nuo šiandien teesie tokiu pat būdu paaukota ir Tau, Tavo Nekalčiausiai Širdžiai, Tu mūsų Motina ir Pasaulio Karalienė, kad Tavo meilė ir Tavo globa pagreitintų Dievo Karalystės triumfą ir kad visos tautos susitaikę tarp savęs ir su Dievu Tave garbintų ir nuo vieno iki kito pasaulio krašto visos drauge giedotų Jėzaus Širdžiai, — nes tik Joje jos galėtų rasti tiesą, gyvenimą ir taiką — drauge su Tavim amžiną garbės, meilės ir dėkingumo giesmę Magnificat.

Tikėdamiesi, kad Dieviškasis Gėris maloniai priims tą Mūsų maldą ir tą Mūsų pasižadėjimą, Mes laiminame jus, mylimas Kardinole Patrijarche, Garbingieji Broliai ir jūsų dvasiškiją, kad dangaus malonė padarytų dar našesnę jūsų uolumą; šviesiausiam Respublikos prezidentui, garbingajam Vyriausybės pirmininkui bei nariams ir kitoms civilinėms įstaigoms, kad šioje nepaprastai sunkioje valandoje ir toliau dangus padėtų dirbti bendrai gerovei ir taikai; visiems Mūsų mylimiesiems vaikams Portugalijos žemyne, salose ir užjūry, kad Mūsų Mylimoji Ponia jus stiprintų gėryje ir kad Ji teiktųsi į jus veikti; visiems ir kiekvienam portugalui, kaipo laidą dangiškosios malonės, su visa meile ir tėvišku švelnumu siunčiame apaštališkąjį palaiminimą.

LIETUVIŲ TAUTOS PASIAUKOJIMAS NEKALČIAUSIAJAI MARIJOS ŠIRDŽIAI

1950 m. rudenį Bostone, Mass., susiorganizavo lietuvių būrelis, kurio tikslas skleisti mūsų tautiečių tarpe Fatimos Marijos reikalavimus.

Kilo mintis kreiptis į Lietuvos vyskopus, esančius tremtyje ir prašyti paaukoti Lietuvą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Tuo tikslu pavieni asmens, organizacijos ir parapijos pasiuntė J. E. Arkivyskupui Metropolitui J. Skvireckui prašymus su šimtais tikinčiųjų parašų.

Tas didelės reikšmės aktas buvo atliktas 1951 m. gegužės 13 d. Romoje, Šv. Kazimiero Kolegijos koplyčioje. Jis atliktas kaip tik tą pačią dieną, kurią prieš 34 metus Cova da Irioj pirmą sykį pasirodė Dangiškoji Motina trims piemenėliams.

Pasiaukojimas Lietuvos Bažnytinės Provincijos ir visų Lietuvos katalikų Nekalčiausiai Marijos Širdžiai

Šventojo Rožančiaus Karaliene, Krikščionių Pagalba, žmonijos Prieglauda, visų Dievo kovų Laimėtoja! Su malda puolame ant kelių prie Tavo sosto, būdami tikri, kad ne dėl tariamųjų savo nuopelnų, bet vien dėl begalinio Tavo motiniškos Širdies gerumo, išprašysime pasigailėjimo, gausime malonių ir reikiamos pagalbos bei apsaugos šio meto nelaimėse.

Šią baisią žmonijos istorijos valandą mes pavedame ir aukojame save Tau, Tavo Nekalčiausiai Širdžiai, ne tik kartu su mistiniu Tavo Jėzaus kūnu — su šventąja

Tave jaudina... bingasis medžiaginis ir dorovinis su-
naikinimas, didžiausi tėvų ir motinų, sužadėtinų, brolių
bei nekaltų kūdikių skausmai ir išgąščiai, didelė daugybė
pačiame žydėjime nutrauktų gyvybių, daugybė pasibai-
sėtinos žudynės sudraskytų kūnų, daug sielų iškankin-
tų ir merdėjančių, daug esančių pavojuje amžinai pra-
žūti.

Gailestingiausiaji Motina, išmelsk mums iš Dievo tai-
ką! Pirmiausia išprašyk mums tų malonių, kurios pa-
ruošia, sukuria ir išsaugoja taiką. Taikos Karaliene, mels-
kis už mus ir duok kariaujančiam pasauliui taiką, kurios
ilgisi tautos, taiką, paremtą Kristaus meile, teisingumu
ir tiesa. Duok pasauliui ginklų taiką ir širdžių taiką, kad
išigalėjus tvarkai, plistų Dievo Karalystė.

Imk savo globon netikinčiuosius ir tuos, kurie dar
tebeklaidžioja mirties tamsybėse. Suteik jiems taiką ir
padaryk, kad ir jiems užtekėtų tiesos saulė, kad ir jie
kartu su mumis galėtų giedoti vieninteliam pasaulio Iš-
ganytojui "Garbė Dievui aukštybėse, o žemėje taika ge-
ros valios žmonėms"! Duok taiką ir dėl klaidų ar nesu-
tarimų atsiskyrusioms tautoms, ypač toms, kurios jau-
čia Tau nepaprastą pamaldumą, kurių gyventojų gryčiose
buvo laikomi pagarboje Tavo garbingi paveikslai (šian-
dien gal paslėpti, laukiant geresnių laikų). Duok joms
taiką ir gražink jas atgal į vieną Kristaus aidę, po vienu
ir tikru Ganytoju.

Išmelsk ramybę ir tikrą laisvę taip pat ir Šv. Dievo
Bažnyčiai. Sulaikyk nuolat besiplečiantį naujos pagoni-
jos tvaną. Pažadink tikinčiuosius mylėti skaistumą,
kurstyj juose krikščioniško gyvenimo dorybes ir apaš-
tališkąjį uolumą, kad Dievą mylinčiųjų bendruomenė
augtų ir nuopelnais ir skaičiumi.

Pagaliau, kaip Tavo Jėzaus Širdžiai buvo paaukota
Bažnyčia ir visa žmonija, kad Jis, visa jų viltis, būtų joms
pergalės ir išsigelbėjimo ženklas ir laidas, lygiai tokiu
pat būdu, mūsų Motina ir Pasaulio Karaliene, MES Tau
kitados paaukotos mūsų Tėvynės Lietuvos šalies sūnūs,
kuriuos Šventoji Dvasia pastatė Vyskupais valdyti Die-
vo Bažnyčią ir vesti jos ištikimus vaikus išganyimo keliu,

MES: Kauno Bažnytinės Provincijos Arkivyskupas Metropolitas Juozapas J. SKVIRECKAS, Vilkaviškio Vyskupijos Koadjutorius, titulinis Larandos vyskupas Vincentas PADOLSKIS, Kauno Arkivyskupo Augziliaras, titulinis Bosano vyskupas Vincentas BRIZGYS, Generalinis Marijonų Kongregacijos Viršininkas, titulinis Olimpo vyskupas Petras Pranciškus BŪČYS,

Kauno Bažnytinės Provincijos 25 metinių sukaktuvių proga, šių 1951 m. gegužės mėn. 13 dieną, AUKOJAME SAVE,

MŪSŲ BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS IR VISOS LIETUVOS SŪNUS IR DUKTERIS:

TUOS, KURIE NEŠA SUNKŲ JUNGĄ PAVERGTOJE MŪSŲ TĖVYNĖJE, TUOS, KURIE YRA ŽIAURIAI KALINAMI IR IŠTREMTI Į NEJAUKIAS SVETIMAS ŠALIS IR NETURI TENAI SAU JOKIOS DVASINĖS PAGUODOS IR VISUS KITUS LIETUVIUS, IŠSISKLAIDŽIUSIUS KONE VISUOSE PASAULIO KRAŠTUOSE, AUKOJAME TAU, TAVO NEKALČIAUSIAI ŠIRDŽIAI, KAD TAVO MEILĖ IR UŽTARIMAS PAGREITINTŲ DIEVO KARALYSTĖS PERGALĘ, O VISOS TAUTOS, SUSITAKIUSIOS TARP SAVĖS IR SU DIEVU, VADINTŲ TAVE PALAIMINTA IR NUO VIENO ŽEMĖS PAKRAŠČIO IKI KITAM KARTŲ SU TAVIMI GIEDOTŲ NESILIAUJANTĮ GARBĖS, MEILĖS IR PADĖKOS MAGNIFICAT ŠIRDŽIAI JĖZAUS, KURIAME VIENAME ŽMONIJA GALI RASTI TIESĄ, GYVENIMĄ IR TAIKĄ.

KNYGOS GARBĖS RĖMĖJAI

Asmens, kurie iš anksto užsisakė šią knygą ir paaukojo 5 ar daugiau dolerių, skaitomi šios knygos Garbės Rėmėjais. Šių aukų dėka, leidėjai galėjo paskleisti žmonėse 10,000 lapelių "Mielas lietuvi" ir paskelbti po kelius kartus per lietuvišką radiją apie šios knygos spausdinimą ir apie Marijos reikalavimus, pareikštus Fatimoj.

Gerbiamieji knygos Garbės Rėmėjai, jūs ir toliau tęskite savo gražų darbą: platinkite šią knygą ir tokiu būdu prisidėkite prie Fatimos Marijos pageidavimų įgyvendinimo.

Leidėjai dar kartą nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams ir skelbia Garbės Rėmėjų sąrašą.

PO \$10 AUKAVO:

Grubinskas, Mrs. M., So. Boston, Mass.

Yucis, Mrs. Monika, Baltimore, Md.

Jankauskas, Mrs. Sofija, So. Boston, Mass.

Jarušaitis, Mrs. Ona, South Boston, Mass.

Kaladė, Mrs.-Mr. Pranė-Petras, So. Boston, Mass.

Kauneckas, Miss. Anna, So. Boston, Mass.

Kazakeich, Mrs. Constance, Chicago, Ill.

Kazėnas, Miss. Vera, So. Boston, Mass.

Kaziliauskas, Mrs.-Mr. Angelė-Juozapas, Waterbury, Conn.

Knežys, Mr. Antanas, So. Boston, Mass.

Krauchunas, Mrs.-Mr. Anna-Andrius, Chicago, Ill.

Ramanovski, Mr. Leon, Bialystok, Lenkija.

Rudienė, Mrs. Ona, Orange, Mass.

Simanavičius, Mr. F. So. Boston, Mass.

Tamoliūnas Rev. A., James Springs, N. Mex.

Venys, Mr. Mykolas, South Boston, Mass.

PO \$ 8:

Jusbainis, Mr. John, Johnson City, N. Y.

Kubelle, Mrs. Uršulė, Stoughton, Mass.